BOLŞEVİK

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz

MART 1985 FİATI: 5 DM 10 FF 40 ÖS 200 T

TKP/ML(B) III. KONFERANS HAZIRLIK BELGELERİ

— 6 —

"TKP/ML(B) VE PROLETER ENTERNASYONALİZMİ"NE CEVAP

(Taslak)

Sayı 13

ESKİ KARDEŞLERLE ARAMIZDA GEÇEN TARTIŞMALARDAN EN ÖNEMLİLERİNDEN BİRİ OLAN P R O L E T E R E N T E R N A S Y O N A L İ Z M İ ÜZERİNE BİR KEZ DAHA

Eski kardeşlerin 13 Mart 1983 tarihini taşıyan "TKP/ML(B)'in Oportünizmi II — TKP/ML(B) ve Proleter Enternasyonalizmi" başlığı altında çıkardıkları broşürde birkaç yeni eleştirinin dışında, 1 Mayıs 1982 tartışması içinde getirilen eleştiriler tekrar edilmektedir. İşte bu sebepten dolayı yukarıda bahsi geçen broşürün değerlendirilmesinde biz de bir dizi noktada söylediklerimizi tekrar etmek zorunda kalacağız. Eski kardeşlerin bu broşürüne vereceğimiz cevapta izleyeceğimiz yol, onların broşüründe söylenenlere sırası ile tavır takınmak şeklinde olacaktır.

ÖN AÇIKLAMA ile işe başlayalım:

Bu bölümde eski kardeşler Lenin'den bir dizi alıntı yaptıktan sonra, bizle ilgili olarak şunları söylüyorlar:

> " Buna ilişkin olarak TKP/ML(B) bu alandaki uygun görevinin bizim görüşümüzce kabaca şu iki temel göreve hizmet etmelidir: Birincisi, diğer ülkelerin proleterleri ile uluslararası kaynaşma için mücadele. İkincisi, Türkiye'de yaşayan çeşitli ezilen milliyet ve milletlerin birliğinin sağlanması için mücadele." (agb, s.5)

(Not: Alıntıları, eski kardeş örgütlerin kendilerinin yaptığı-yaptırdığı çeviriden aynen alıyoruz. Çevirinin anlam değiştirecek bozuklukta olduğu hallerde, doğrusunu ayrıca belirteceğiz.

Bu alıntının ikinci bölümünün doğru çevirisi şöyledir:

> "... İkincisi, Türkiye'de yaşayan çeşitli ezilen milliyet ve milletler ile (..in değil! — YN!) birliğin sağlanması için mücadele.")

Burada TKP/ML(B)'nin tartışılan konuda (milli mesele-proleter enternasyonalizmi) iki temel görevi olarak konan görevlerden birincisi, görüşümüzce de doğru tespit edilmiştir. Evet, TKP/ML(B)'nin bu konudaki en temel görevlerinden biri, (sadece TKP/ML(B)'nin değil, bütün gerçek komünistlerin milli mesele konusundaki temel görevlerinden biri,) "diğer ülkelerin proleterleri ile enternasyonal kaynaşma" için mücadele etmektir. Çünkü Lenin'in belirttiği gibi, hangi ülkede yaşarsa yaşasın, hangi milliyetten olursa olsun, "bütün dünya işçilerinin çıkarları ve hedefleri bütünüyle uyum içindedir." Çünkü "Sermayenin iktidarı enternasyonaldir." Bu yüzden de "Bütün ülkelerin işçilerinin kurtuluş için mücadelesi, ancak onlar birlikte enternasyonal sermayeye karşı hareket ettiklerinde başarıya ulaşabilir." (Lenin, "Sosyal-Demokrat Partinin Program Taslağı ve Açıklamaları", c.2, s. 101-102, Almanca) Bugün bu alanda bütün ülkelerin Komünistlerinin önünde duran görev, bütün ülkelerde proletaryanın öncü örgütlerini yaratmaya ve inşaya çabalayan Komünistlerin birliğini (bir başka deyimle, Uluslararası Komünist Hareketin birliğini) sağlamak için mücadeledir. Bütün dünyada, bütün ülkelerin işçilerinin birliğini sağlamanın yolu, öncelikle komünistlerin birliğini sağlamaktan geçmektedir. Bunun için bugün yapılması gereken, çeşitli ülkelerden komünist grup, parti ve unsurların, Dünya Komünist Hareketinin ortak bir platformunu yaratmak için açık, ve kamuoyu önünde yürütecekleri ilkeli, yoğun bir ideolojik mücadele; ve bu mücadeleye paralel olarak birbirlerini pra-

tik olarak desteklemeleridir. Bugün "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" şiarının bütün komünistlerin önüne koyduğu talepler —uluslararası alanda— bizce bugün öncelikle bunlardır.

Tezler halinde de konsa, uluslararası planda milli meselede temel görev tartışılırken, "diğer ülkelerin proleterleri ile uluslararası kaynaşma için mücadele"nin, bugün somut olarak neleri talep ettiğinin konmaması bize problemli görünmektedir.

Eski kardeşlerin bizim bu konudaki ikinci temel görevimiz konusunda yaptıkları tespit ise çok açık olarak "Türkiye'de yaşayan çeşitli ezilen milliyet ve milletlerle birliğin sağlanması için mücadele" olarak ifade edilmektedir. Ve bu noktada eski kardeşlerin soruna nasıl yaklaştıkları açıkça görülmektedir. Bugün temel görevin Türkiye'de ve bizim için böyle konması, birden fazla açıdan yanlıştır.

Önce, "ezilen milliyet ve milletlerle birliğin sağlanması" istenen kimdir? Bu soruya eski kardeşler burada açık bir cevap vermemektedirler. Türkiye'de ezilen milliyet ve milletlerle birliği sağlanacak olan, en iyi halde "Türk proletaryası"dır! Çünkü başka türlü bu cümlenin bir anlamı olmaz. Yani eski kardeşler açısından TKP/ML(B), en iyi halde "Türk proletaryası"nın bir örgütüdür. Bu ne teorik olarak, ne de pratik olarak ayakta tutulamayacak bir boş iddiadır.

Teorik olarak (TKP/ML ve) TKP/ML(B) kendisini başlangıcından itibaren bir "Türk" değil, "Türkiye" örgütü olarak görmüş; bayrağına Türk olan proleterleri değil, milliyeti ne olursa olsun bütün Türkiyeli proleterleri Komünist bir örgüt çatısı altında birleştirmeyi görev olarak yazmıştır. Pratik olarak da TKP/ML ve onun devamı olan TKP/ML(B), hiç bir dönemde "Türk" örgütü olmamış, içinde çeşitli milliyetlerden komünistleri —gelinen yerde sadece Türkiyeli değil, çeşitli nedenlerle Türkiye devrimine doğrudan katılmak isteyen, milliyeti ne olursa olsun tüm komünistleri— barındırmıştır, barındırmaktadır. Hal böyle olunca, TKP/ML(B)'nin milli mesele ile ilgili iki temel görevinden —Türkiye ile ilgili— birinin, "Türkiye'nin ezilen milliyet ve milletleri ile birliğin sağlanması için mücadele" biçiminde konmasının yanlışlığı ortadadır.

Ama yanlışlık yalnızca burada değildir. Bizim için —ve tüm Komünistler için— milli mesele, sınıf sorununa bağlı olarak, ona tabi olarak ele alınmak zorunda olan bir meseledir. Bizim için temel sorun, — Türkiye'de çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının öncü örgütünü yaratmaya, inşaya çabalayan bir örgüt olarak — öncelikle Türkiye'de yaşayan "ezilen milliyetler ve milletlerle birliği" değil; Türkiye'de yaşayan bütün milliyet ve milletlerden işçi sınıfının birliğini sağlamaya çalışmaktır. Bugün bu alanda gerçek görev; çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının birliğini sağlayabilmek için, çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının öncü unsurlarını birleştirmeye çalışmaktır. Çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının birliği için çalışma; Türkiye'de çeşitli milliyetlerden tüm emekçi sınıf ve tabakaların birliği için verilmesi zorunlu olan mücadelenin merkezinde durmak zorundadır. Temel görevi — çok uluslu, ve milliyetli bir devlette— "çeşitli milliyetlerden proleterlerin birliğini sağlamak için mücadele" yerine "ezilen milliyetlerle ve milletlerle birliğin sağlanması için mücadele" biçiminde koyan eski kardeşler, bu konumları ile kesinlikle Marksizm-Leninizmin karşısında durmakta; milli sorunu, sınıf sorununun önüne almaktadırlar.

Lenin'den eski kardeş örgütlerin, tam da bizim görevlerimizi güya tespit ettikten sonra, tezlerini dayandırmak için yaptıkları alıntı açık dil konuşmaktadır. Lenin şöyle demektedir:

" Tüm dünyadaki sınıf bilinçli proleterlerin hayat şartları, mümkün olduğu kadar sıkı bir ilişkinin ve çeşitli milliyetlerden işçilerin planlı sosyal-demokrat mücadele içinde büyük bir birliğin yaratılmasını istemektedir. Yarım asırdan önce ilk defa çınlayan büyük slogan "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!", bugün artık çeşitli ülkelerin sosyal-demokrat partileri için yalnızca bir slogan değildir. Bu, hem uluslararası sosyal-demokrasinin taktiğinin birleştirilmesi, hem de bir ve aynı despot devletin baskısı altında özgürlük ve sosyalizm için mücadele eden çeşitli milliyetlerden proleterlerin örgütsel birliğinin yaratılması ile gün geçtikçe yaşayan bir gerçek haline gelmektedir." (Lenin, "Yahudi işçilere" 1905, TE c.8, s.496, Alm.; aktaran agb, s.5-6)

Lenin'in "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" şiarının "bir ve aynı despot devletin baskısı altında" komünistler için ne anlama geldiği konusunda söylediği, görüldüğü gibi "ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN PROLETERLERİN ÖRGÜTSEL BİRLİĞİNİN YARATILMASI" dır. Lenin için çok uluslu-milliyetli bir devlette bu konuda temel görev budur! Soruna sınıfsal açıdan yaklaşan her komünist için de sorun başka türlü olamaz. Ama eski kardeşlerimiz Lenin'den, Lenin'in bu alıntısından — ne ilginçtir ki — bizim için "Türkiye'de çeşitli milliyetlerden proleterlerin örgütsel birliğinin yaratılması" görevini çıkaracak yerde; "ezilen milliyetler ve milletler ile birliğin sağlanması" görevini çıkarıyorlar. Lenin'in böyle "kullanılması", onun çarpıtılmasından; kendi saçmalıklarına, sapmalarına ortak edilmesinden başka birşey değildir. Yine ilginç olan, bir paragraf önce bizim için görevin bir bölümünü "ezilen milliyet ve milletlerle birliğin sağlanması için mücadele" biçiminde koyan eski kardeşlerin; Lenin'in alıntısı ardından şunları da söylemesidir:

" Yani Lenin açıklığa kavuşturmaktadır ki, "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" şiarı yalnızca değişik ülkelerin proleterlerinin (birleştirilmesini değil, —ÇN) aynı zamanda bir ülkenin değişik milliyetlerinden proleterlerinin de (birleştirilmesini —ÇN) içerir." agb, s.6)

Burada söylenenler doğrudur. Gerçekten Lenin alıntıda tam da bunu anlatmaktadır. Ama bundan bizim için çıkartılması zorunlu olan temel görev tespiti, eski kardeşlerin yaptığı görev tespiti değildir. Onlar iki paragrafta iki ayrı görev tespiti yapma anlamına gelen sözler edecek kadar şaşkın durumdadırlar. "Dükkanda her mal vardır!"

Daha sonra eski kardeşler kendi akıllarınca yarattıkları ve ispat edemedikleri, "TKP/ML(B)'nin bu ikili görevi nasıl sabote ettiğini, üç temel sorun ışığında ele alarak göstermek istiyoruz" diyerek tezlerini şöyle sıralamaktadır:

" I. Proleter enternasyonalizmi, diğer ülkelerden proleterlerin enternasyonal birleşmesi görevi, özel ve temel bir görev olarak ortaya koymamış ve hayata da geçirilmemiştir.

II. Kardeş örgütlerle ortak çalışma, eşitlik ilkelerine ihanet edilerek imkansızlaştırılmış ve sabote edilmiştir.

III. Türkiye'de ezilen milliyetlerle enternasyonalist birleşme özellikle de Kürt halkına karşı takınılan büyük Türk şöveneisti tavırla sabote edilmektedir." (agb, s.6)

Buradaki tek tek tezlere gelince:

I. ile ilgili olarak: Görülmektedir ki burada sorun 1 Mayıs tartışma-

sından bağımsız olarak genel konulmaktadır. Bu anlamda da biz bu teze kökten karşı olduğumuzu ve kökten reddettiğimizi açıkça söyleyebiliriz.

Biz 1 Mayıs 1982'de, teorik olarak çeşitli ülkelerden proleterlerin birleştirilmesi görevini 1 Mayıs'ta çözülmesi gereken görevler dizisi içinde açıkça saymayarak; eski kardeş örgütlerden GDS'in pratikte kendi örgütünün durumunu çıkış noktası alan milliyetçi sapmasını red etmeyerek; bir yandan kendi durumumuzu çıkış noktası; diğer yandan "bütünün çıkarlarını" çıkış noktası yapma anlamına gelen eklektik bir tavır takınarak; pratikte ise iki yürüyüşte çeşitli milliyetlerden devrimcilerin, Komünistlerin birlikte yürümesine gereken önemi vermeyerek, proleter enternasyonalizminden saptık. Ama bu bizim bütün olarak çizgimizin belirleyicisi olan bir sapma değildi; doğru proleter enternasyonalisti çizgiden bir uzaklaşma, adı üzerinde bir "sapma" idi. Düzeltilebilirdi. Düzeltildi.

Şimdi eski kardeşler bizim bir eylemde girdiğimiz ve süreç içinde düzelttiğimiz bir sapmayı, bizim genel tavrımız imiş gibi göstererek, toptancılıklarına, tekyanlı idealist yaklaşımlarına yeni bir örnek veriyorlar.

Geçerken, —ilerde üzerinde durmak üzere— şunu da belirtmek gerekli: Pratikte 1 Mayıs 1982'de eski kardeş örgütlerimizin proleter enternasyonalizmi konusundaki tavırları, kesinlikle bizim sapmalarımızdan nitelik olarak ayrı bir tavır değildi. Pratikte yer yer bizimkiyle karşılaştırılamayacak kadar kötü, milliyetçi tavırlar, eski kardeş örgütlerin tavırlarında önemli yer tutuyordu.

II. ile ilgili: Yine burada da sorun genel olarak konulmaktadır. Bundan dolayı reddediyoruz. Toptancılık yöntemi burada da kendini göstermektedir. Şurası gayet açıktır: Biz teorik olarak doğru bir biçimde eşitliğin her şart altında bir örgüt eşittir bir oy olarak konmasının yanlışlığını ortaya koyduk ve bu tavrımız doğru idi.

Ama, eylembirliğinde —temel sorunlarda, ilkesel sorunlarda anlaştıktan sonra— tartışmalı konularda, örgütlerin seferber ettiği kitleye göre oy kullanması yönünde bugün kullanılması imkansız olan bir tavrı; —aynı zamanda genelleştirme eğilimi içine de giren bir tavırla— savunarak, teorik bir sapma içine de girdik.

Pratik tavrımıza gelince: Bizim pratik tavrımız hiçbir zaman "kardeş örgütlerle ortak çalışma ve eşitlik ilkelerine ihanet eden", bunu imkansızlaştıran bir tavır olmamıştır. Tersine, eski kardeş örgütler pratikte mesela 1 Mayıs 1982'de "çoğunluk" olabileceklerini tahmin ettikleri hem de ilkesel bir konuda, sorunu "çoğunluk kararı" varmış da, biz ona uymuyormuşuz gibi koyarak; mesela ortak 26 Mart 1983 toplantısında bir dizi vetolarla ortak eylemi imkansız kılmaya çalışarak, mesela bize yapmaları mümkün olan bir dizi somut teknik yardımı reddederek vb. "ortak çalışma", "eşitlik" vb.'ne ihanet etmişlerdir.

III. ile ilgili: Burada da sorun yine genel konulmaktadır. Bir kez daha vurgulayalım ki, biz Türkiye'de ezilen çeşitli milliyetlerle birleşmekten çok, —(ki bizi burada yine "Türk örgütü" görme anlayışı var, bunu reddediyoruz)— Türkiye'de ezen ve ezilen çeşitli milliyetlerden proleterlerin ve emekçilerin birliğinin daha önemli olduğunu vurguluyoruz. Eski kardeşler burada açıkça, milli meseleyi sınıf meselesinin önüne çıkarmaktadırlar. Bu anlayış Marksizm-Leninizme karşı bir anlayıştır. Eski kardeşlerin anlayışının tersine, bizim derdimiz "ezilen milliyetlerle birlik"ten önce, sınıf birliğinin öne alınmasıdır. Kürt halkına karşı tavrımızın şövenist olduğu suçlaması da adi

bir demagojidir.

Eski kardeşler bu tezlerden sonra geçmişle bağ sorununu ele almakta ve şöyle demektedirler:

" Bizler şimdi bu tezlerin tek tek ispatlanmasına geçmeden önce, geçmişe ve bugünkü TKP/ML(B)'nin ortaya çıktığı "eski" TKP/ML dönemine el atmak istiyoruz. O dönemki TKP/ML "özeleştirisinde" esas olarak Türkiye devriminin sorunları ile ilgilenerek ve proleter dünya devriminin sorunlarını deyim yerindeyse önemsiz, yan sorunlar olarak ele alarak 1978'deki özeleştiri de proleter enternasyonalizminden ağır bir sapma içine girmişti." (agb, s.6)

Şurası açık: Biz 1977/78 döneminde proleter enternasyonalizmine gereken önemi vermedik. Ama sorun yalnızca hatayı tespit edip, adlandırmakla çözülmüyor. Aynı zamanda o hatanın ağırlığının doğru değerlendirilmesi için, hatanın ortaya çıktığı ortam, vb. ele alınmak zorundadır. Eski kardeşler için sorun açıktır: Proleter enternasyonalizminden sapılmıştır; çünkü bizlerin genel çizgisi —geçmişte de, şimdi de— milliyetçidir! Bizim için sorun böyle değildir.

1977/78'de, özeleştiri öncesinde, Uluslararası Komünist Hareketin birliğinin sağlanması çalışmasına gereken önem verilmemiştir. Bu hata açıktır ki proleter enternasyonalizminden milliyetçi bir sapma anlamına gelmektedir. Bu hatanın yapıldığı ortam, bizim Dünya Komünist Hareketi içindeki problemlerin derinliğini kavramadığımız; o dönemde esasında AEP önderliğinde esasta doğru bir çizgiye sahip bir Dünya Komünist Hareketinin varlığından yola çıktığımız bir ortamdı. Uluslararası Komünist Hareketin doğru bir çizgiye sahip olduğu şartlarda açıktır ki, tek tek ülkelerdeki komünistler açısından esas görev, bu doğru genel çizgiyi kendi ülkelerinin somutu ile birleştirme çalışmasıdır. İşte biz sorunu böyle görüyorduk. Sapmamızı ortaya çıkartan ortam, ve düşünce bu idi.

Eski kardeş örgütler sorunun bu yanına kafa yorma ihtiyacı duymuyorlar. Onlar bunun ötesinde, 1978 özeleştirisinde, en azından bir alanda proleter enternasyonalizminin görevleri ile ilgili olarak, ileriye adım atma anlamına gelen şu tespitleri de atlıyorlar:

" Proleter Enternasyonalizminin görevlerine dört elle sarılalım:

Partimizin geçmişte yaptığı önemli hatalardan biri; uluslararası komünist hareket içinde görevlerini tam olarak yerine getirmemesidir. Partimiz uluslararası komünist hareket içinde, oportünizme karşı mücadelede üzerine düşen görevi tam olarak yerine getirmemiştir. Çeşitli ülkelerdeki Marksist-Leninist partilerle ilişki kurma, bunları destekleme, bunların desteğini talep etme konusunda pasif davranmıştır. Adeta "biz Türkiye'de devrim için mücadele ediyoruz. Bizim proleter dünya devrimine katkımız budur" şeklinde bir düşünce pratiğe yansımıştır. Proleter enternasyonalizminin görevlerini böyle bir yorumlama, eksik bir yorumlamadır. Son çözümlemede enternasyonalist değil milliyetçidir. Proleter enternasyonalizmi; yalnızca kendi ülkesinde devrim mücadelesi yürütmek değildir. Bunun yanında her ülkede, o ülkede devrim mücadelesine önderlik eden Marksist-Leninist teşkilatları her yönden desteklemektir. İşte biz bu görevi yeterince yerine getiremedik.

Önümüzdeki dönemde uluslararası alanda, oportünizme karşı mücadelede Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin bize yüklediği görevleri tutarlı bir biçimde yerine getirmeliyiz.

Türkiye'deki devrim, proleter dünya devriminin bir parçasıdır ve ona hizmet eder. Biz Türkiyeli komünistler, devrimi, yalnızca çeşitli milliyetlerden halkımızın kurtulması için yapmak istemiyoruz. Ülkemizde devrimi bütün dünya halklarının kurtuluşu için, onun bir parçası olarak, dünya çapında sınıfsız bir topluma varmak amacı ile yapmak istiyoruz. Önümüzdeki dönemde bunun bilinçinde hareket etmemiz görevimizdir." ("TKP/ML Özeleştirisi", s.52-53)

Burada görüşümüze göre, Dünya Komünist Hareketinin sorunlarının derinliğini görmeme, buna bağlı olarak içinde bulunulan anda birliği sağlama için esas görevin açık, kamuoyu önünde ideolojik mücadele olduğu tespitinin olmaması dışında, doğrular savunulmaktadır. Ve çizgiyi belirleyen burada söylenenler olmuştur. Burada söylenenler pratiğe de uygulanmaya çalışılmıştır.

Önce, daha önce yalnızca bölgesel düzeyde yürütülmüş olan mücadele merkezileştirilmiş, o günkü dönemde Dünya Komünist Hareketi içinde canalıcı sorunlardan biri olan Üç Dünya teorisine karşı mücadelede merkezi tavır takınılmış, Temmuz 1978'de Partizan dergisinin birinci sayısında şunlar söylenmiştir:

" Dünya Marksist-Leninist hareketinin birliği açısından artık bugün sorun bu teorinin sadece "reddi" ile sınırlanamaz. Çünkü AEP 7.Kongresi ile başlamış olan uluslararası Marksist-Leninist hareket içerisindeki saflaşmada "Üç Dünya Teorisi"ni reddedip Marksist-Leninist hareket saflarda yerlerini aldıklarını ilan eden bir dizi parti ve grup gerçekte ya yeni bir oportünizmin gelişmesine hizmet etmekte, ya da gizlice bu teorinin takipçiliğini yapmaktadır. Bu karşı-devrimci teori bir bütün olarak ve temelden reddedilmedikçe dünya Marksist-Leninist hareketi içerisinde bu temellerden türeyen yeni tür oportünizm de yerle bir edilemeyecektir.

İşte bu yüzden bugün sorun "Üç Dünya Teorisi"nin çok kaba anti-Marksist-Leninist tezlerini reddedip reddetmeme değil; bu teorinin bir bütün olarak ve temelden reddedilip reddedilmediğidir." (Partizan, sayı 1, s.2)

Yürütülen ideolojik mücadeleye paralel olarak Dünya Komünist Hareketinin unsurları olarak görülen grup ve partilerle doğrudan ilişki aranmış, bu yönde girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimlerin sonucu olarak 1978 Temmuzunda AMLP ile yapılan bir ortak açıklama ile kardeşlik ilişkileri kurulmuştur. Yapılan ortak açıklamada bir dizi hayati sorunda doğru tavırlar takınılmıştır. Özeleştiriye bağlı olarak uluslararası komünist hareketin sorunlarını ilgilendiren bir dizi daha başka sorunda, mesela Kasım 1978 ile Şubat 1979 ayları arasında yapılan Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti ile dayanışma eylemleri, 15 Aralık 1979'da eski kardeşlerin hepsiyle birlikte yapılan Stalin'i anma toplantısı vs. tavırlar takınılmış ve komünist hareketin ideolojik sorunlarıyla doğrudan ilgilenilmiştir. Pratik olarak İspanya'da yapılan "Gençlik kampı"; Batı Almanya'da yapılan "Gençlik kampı"na katılımlarımız; dünya komünist hareketinin birliği için yaptığımız somut eylemlerden sadece birkaçıdır.

Hal böyle iken, geçmişi tümden karalama anlamına gelen laflar etmek, olsa olsa eski kardeş örgütlerimizin toptancılığının bir ürünüdür.

Bu noktayla ilgili bir sorun da şudur: GDS 1978'de bize şu eleştiriyi getirmişti:

" Türkiye devriminin, proleter dünya devriminden koparılması (ayrımı —ÇN) esas olarak tartışmaların ağırlığının Türkiye devriminin

üzerine yoğunlaşması ve bu mücadelenin Kruşçof revizyonizmine karşı ve genelde proleter dünya devrimi için mücadeleye tabi kılmamasına yol açmıştır. Bu mücadele içinde de uluslararası komünist hareketin "üç dünya teorisine" karşı mücadelesinde TKP/ML tarafından önemli eklenmesi gerekli bir şey, fakat hayati değeri olan bir şey olarak görülmemiştir... Buradaki çözülmemiş çelişki de göstermektedir ki, çıkış noktası olarak proleter dünya devrimi ve uluslararası Marksist-Leninist hareket alınmamakta, bilakis Türkiye devriminin çizgisi ve kendi partisi alınmaktadır." (agb, s.6)(aoç)

Bu alıntıdan sonra yaptıkları yorumda eski kardeşler yine bir gerçeğin üstünü örtmektedirler. Onlar şöyle diyorlar:

" TKP/ML tarafından, bu hatanın düzeltilip düzeltilmediğini bir kenara bırakalım, bu eleştiriye cevap dahi verilmemiştir." (agb, s.6)

Evet, bu konuda y a z ı l ı cevap verilmedi. Ama mesela 1978 Kasım'ında Batı Berlin'de Uluslararası İlişkiler Sekreteri tarafından bu eleştirinin doğru olduğu kabul edildi ve Merkez Komitesi 4. Toplantısına durum olduğu gibi götürüldü. Ve bu durum GDS, WBK, AMLP sorumlularına da anlatıldı. Ondan sonra yazılı cevap talep edilmedi. İşte sorun böyle bir sorundur. Bunlar bilindiği halde, eski kardeşlerin kullandığı yöntem kirli bir yöntemdir. Fakat burada şunu da belirtmekte yarar var, sorunları uzun vadeli görüp, yazılı tavırlar takınmak en doğru olanıdır.

Burası ile ilgili bir başka sorun da, esas olarak "kendi ülkesinin devriminin sorunları ile uğraşmak" milliyetçiliğin kıstası olarak görülüyor. Bizce teorik olarak açık olunan konularda esas olarak ülke devrimiyle uğraşmak doğrudur. Biz 1978'de uluslararası alanda AEP'nin çizgisinin esasta doğru Marksist-Leninist bir çizgi olduğunu kabul ediyorduk. Gördüğümüz birtakım problemlerin eleştiri-özeleştiriyle aşılacağını düşünüyorduk. Bizim tavrımız buna uygun bir tavırdı. Eski kardeşler o dönemdeki bu durumumuz karşısında bugün ahkam kesmekle uğraşıyorlar. Hataların ve eksikliklerin değerlendirilmesinde, o hataları ortaya çıkaran ortamı gözönüne almayarak, idealist bir konumda duruyorlar.

I- GENEL OLARAK KABUL EDİLEN PROLETER ENTERNASYONALİZMİ GÖREVİ HAYATA GEÇİRİLMEYEREK(!) KAĞIT ÜZERİNDE Mİ KALMIŞTIR?

Bu bölüme girişte eski kardeşler şu genel tespiti yapıyorlar:

> "TKP/ML(B) MK Batı Almanya'da 1 Mayıs 1982 sorunu üzerine tartışmalar içinde, proleter enternasyonalizminden ne anladığını, ne kadar rol oynadığını ve ona hangi değeri verdiğini açıkça ortaya koymuştur. TKP/ML(B) MK'nin bu soruna ilişkin sapmasının 1 Mayıs'ta açığa çıkması anlaşılır bir şeydir, çünkü 1 Mayıs işçi sınıfının u l u s l a r a r a s ı mücadele günüdür. Proleter enternasyonalizmine ilişkin sapmaların 1 Mayıs'a karşı tavır ve 1 Mayıs'ın pratiği içinde çıkması çok daha olanaklıdır." (agb, s.7)

Bizim proleter enternasyonalizmine hangi değeri verdiğimizi ve ne anladığımızı 1 Mayıs 1982'ye kadar anlayamayan eski kardeşler, o zaman geriye dönüp kendi geçmişlerini ve bizle olan tüm ilişkilerini gözden geçirmek zorundadırlar. Bir eylemdeki hatalardan hareketle çizgi hakkında bir genel değerlendirme yapmak, bunu geçmişe de uzatmak; ancak eski kardeşler gibi toptancı anlayışa sahip olanlar açısından mümkündür.

Evet, 1 Mayıs uluslararası işçi sınıfının mücadele günüdür. Ve böyle bir günde "proleter enternasyonalizmi"ne ilişkin sapmaların 1 Mayıs'la ilgili pratik içinde çıkması daha olanaklıdır. Bu bizim için ne kadar "daha olanaklı" ise, herkes için; bu arada eski kardeşlerimiz için de o kadar "daha olanaklı"dır. 1 Mayıs 1982 pratiği, proleter enternasyonalizmi konusunda bizim bazı teorik ve pratik sapmalarımıza işaret ettiği kadar, aynı konuda eski kardeş örgütlerimizin de özellikle pratikte görülen bazı sapmalarına açık işaret olmuştur. 1 Mayıs 1982 pratiği, —en azından bu somut pratik için— eski kardeş örgütlerimizin —en başta da GDS'in— teori ve pratiği arasındaki uçurumu; tartıştığımız bağıntı olan proleter enternasyonalizmi konusunda laftа proleter enternasyonalizmi şampiyonluğu yaparken, gerçekte kendini, kendi durumunu çıkış noktası aldığını, somut işbirliğini sabote eden tavırlar takındığını vb. göstermiştir. Eski kardeş örgütlerin bu konuyu tartıştıkları yerde kendi hata ve sapmalarına da dikkat çekmesi Marksizm-Leninizmin gereği olan bir tavırdı, tavırdır. Onların bunu yapmaması, kendi hatalarına karşı ne kadar liberal davrandıklarının bir işaretidir.

Eski kardeşler eleştirilerinin bu bölümünün birinci alt başlığı altında bize, bizim "proleter enternasyonalizmi" sloganını genelde kabul ettiğimiz, ve fakat pratiğe geçirmediğimiz, kağıt üzerinde bıraktığımız suçlaması getiriyorlar.

Önce hiçbir ayrım yapmadan, bizim genel tavrımız konusunda getirilen böyle bir tezi kökten reddediyoruz. Bizim genel çizgimiz, ve genel pratik tavrımız hiçbir şekilde böyle bir suçlamayı haklı çıkarır bir çizgi ve pratik tavır değildir.

İkinci olarak, yalnızca 1 Mayıs 1982'de; genelgede, 22.4. tarihli mektupta savunduğumuz görüşler; 1 Mayıs 1982'deki pratiğimizle ilgili olarak getirildiğinde de böyle bir genel değerlendirme yine tekyanlı ve yanlıştır. Çünkü çok dar anlamda, yalnızca çeşitli ülkelerden devrimci ve komünistlerin birlikte, omuz omuza yürümesi anlamında bile alındığında; 1 Mayıs 1982'de en azından yaptığımız üç yürüyüşten birinde pratikte proleter enternasyonalizmini uyguladığımız; "Bütün ül-

kelerin işçileri birleşiniz!" şiarının 1 Mayıs 1982 pratiğinde, en azından bir alanda, bir yürüyüşte kağıt üzerinde bırakılmadığı; bizim tarafımızdan da —en az eski kardeş örgütlerin yaptığı kadar!— pratiğe geçirildiği olgudur. Bunun ötesinde, bizim 1 Mayıs 1982'de, diğer iki alanda yaptığımız yürüyüşlere de; genel olarak bu yürüyüşlerin "proleter enternasyonalizmini kağıt üzerinde savunduğu" suçlaması getirmek tekyanlıdır. Bu eylemler pratikte yalnızca Türkiye'den Bolşevik Partizan'ın değil; aynı zamanda GDS'in, WBK'nın, Peykar'ın doğrudan propagandasının eylem ile, eylem içinde propagandasının yapıldığı alanlar olmuştur. Bu eylemler yalnızca Batı Almanya'daki Türkiyeli işçilere ve devrimcilere değil; o alanda olan tüm milliyetlerden işçi ve devrimcilere Komünizmin kızıl bayrağının pratikte propagandasını yapan eylemler olmuştur. Bu anlamda pratikte de proleter enternasyonalistidir. Ayrıca bu eylemlere —Duisburg'a oranla çok az da olsa— Afganistanlı, İranlı devrimcilerden de katılanlar olmuştur. Bu anlamda da, proleter enternasyonalizmi çok güçsüz de olsa, söz konusudur. Bütün bunlar olgu iken; bize eski kardeşlerin getirdiği gibi genel bir suçlama getirmek, onların soruna nasıl tekyanlı, ve yanlış yaklaştıklarının bir göstergesidir.

Bizim 1 Mayıs 1982'de, Merkez Komitesi tarafından 1 Mayıs genelgesinde sayılan görevler içinde, birlikte yürümenin özel öneminin vurgulanması biçiminde bir "proleter enternasyonalizmi" görevinin özel görev olarak konmamış olması, ne kadar hatalı, ve proleter enternasyonalizminden sapma ise; bu bir olgu ise; yukarda saydığımız şeyler de o kadar olgudur. Olguların yalnızca işine gelen kesimini alıp, onlardan işine gelen genel sonucu çıkarmak, Marksist-Leninist bir tavır değildir.

Şimdi bu genel tavırdan sonra, tartışmanın nasıl başladığı, ve nereye nasıl vardığını açıklamak gerekmektedir.

Eski kardeşler tartışmanın gelişimini şöyle açıklamaktadırlar:

> "1 Mayıs 1982'ye ilişkin olarak GDS devrimcilerle ve çeşitli ülkelerden devrimci örgütlerle birlikte, bağımsız, merkezi Kızıl 1 Mayıs yürüyüşü düzenlenmesini önerdi. TKP/ML(B) MK buna karşılık üç ayrı yerde bölgesel yürüyüş düzenleme kararı aldı.
>
> TKP/ML(B) MK ile aramızdaki tartışmada sorun somut olarak bir yürüyüş mü, yoksa bir, iki, üç, dört yürüyüş mü şeklinde bir tartışma yürütmek d e ğ i l d i r." (agb, s.7)

Ve daha sonra eski kardeşler tartışmanın çıkış noktasını ise şöyle açıklamaktadırlar:

> "TKP/ML(B) MK ile tartışma, 1 Mayıs 1982'de B.Almanya'da yapılacak eylemler üzerine sürdürülen görüşmelerin 2. toplantısında BP temsilcisinin bu 1 Mayıs'ta proleter enternasyonalizminin gerekliliği üzerine bir söz etmemesiyle başlamıştır. O, bu 1 Mayıs'ta devrimci ve kömünist örgütlerin "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" sloganını en azından hayata geçirmek için bu yolda ilk adımı atabilmek için birleşmelerinin gerektiğini gözardı ettiği gibi, o (BP temsilcisi —ÇN), üç yürüyüş yapma önerisini sadece kendi ülkesinin işçileri arasında çalışmanın dar çıkarlarıyla gerekçelendirdi." (agb, s.8)

Şimdi bu alıntılardan çıkan sonuçları tek tek belirlersek şunlar ortaya çıkar:

— GDS merkezi Kızıl 1 Mayıs yürüyüşü düzenleme önerisinde bulundu.

- TKP/ML(B) MK buna karşılık üç ayrı yerde bölgesel yürüyüş kararı aldı.
- Aradaki sorun bir, iki, üç, dört yürüyüş mü şeklinde bir tartışma yürütmek değildir.
- Tartışma, 2. toplantıda BP temsilcisinin bu 1 Mayıs'ta proleter enternasyonalizminin gerekliliği üzerine bir söz etmemesiyle başlamıştır.
- 1 Mayıs'ta devrimci ve komünist örgütlerin birleşmelerinin gerektiğini BP gözardı etti.
- Üç yürüyüş yapma önerisi sadece kendi ülkesinin işçileri arasında çalışmanın dar çıkarlarıyla gerekçelendirildi.

Burada ileri sürülen düşüncelerle ilgili tavrımıza gelince:

GDS'in merkezi bir yürüyüş önerisi getirdiği ve buna karşı Merkez Komitesinin üç ayrı yürüyüş kararı aldığı doğrudur.

Bundan sonraki noktalara gelince: Eski kardeşler birçok halde olguları atlamakta ve çarpıtmaktadır. Aradaki sorun bir, iki, üç vs. yürüyüş mü tartışması yürütmek olmadığı, yalnızca bu olmadığı açık. Ama tartışmanın çıkış noktasının bu olduğu da o kadar açıktır. Esas olarak tartışma Merkez Komitesinin üç ayrı bölgesel yürüyüş önerisiyle; GDS'in önerisine karşı çıkmasıyla başlamış ve giderek başka noktaları da içine alaraktan kızışmıştır.

Eski kardeşlerin olguları atladığı, çarpıttığı bir sorun; tartışmanın 2. toplantıda "BP temsilcisinin proleter enternasyonalizminin gerekliliği üzerine söz etmemesiyle başlamıştır" şeklindeki tespittir. Şimdi burada belgeye başvurmak zorundayız. Eski kardeşlerin tartışmanın çıkış noktası olarak göstermeye çalıştıkları sorun ikinci toplantıda hiç de sözkonusu olmamıştır. Bu sorunun geçtiği (kaç yürüyüş sorununun) bölümü olduğu gibi aktarıyoruz:

" BİR MERKEZİ YÜRÜYÜŞ MÜ / ÜÇ BÖLGESEL YÜRÜYÜŞ MÜ?

BP temsilcisi bu iki tip eylemin arasında büyük bir çelişme olmadığını, tayin edici olanın kendi bağımsız yürüyüşlerini yapmak olduğunu açıkladı. Bu soruna GDS'in yaklaşımının şekilci bir yaklaşım olduğunu belirtti. Yalnızca bir işaret koyma görevi değil, bunun yanında başka görevler olduğunu da belirtti. BP'nin önüne öncelikle Türkiyeli işçiler arasında propaganda yapma görevini koyduğunu ve bunun milliyetçi bir yaklaşım olmadığını belirtti. Devamla şunları belirtti: Ulaşmak istediğimiz Türkiyeli işçilerin ileri kesiminin çoğu DGB yürüyüşlerine katılmaktadır. Bu yüzden DGB yürüyüşlerinde komünist propaganda yapmak bizim için önemlidir.

Burada bizim neden 12 Eylül'de merkezi yürüyüş yaptığımız halde, 1 Mayıs'ta merkezi yürüyüşe karşı çıktığımız soruluyor. Burada bir sorun gözden kaçırılıyor. Bizim 12 Eylül'de ulaşmak istediğimiz kitlenin hemen tümü bir tek merkezi yürüyüşte toplanmıştı. Bu yüzden merkezi mi / bölgesel mi şeklinde bir alternatif zaten sözkonusu değildi. 1 Mayıs'ta durum değişiktir. Bizim ulaşmak istediğimiz kitle birçok DGB yürüyüşüne dağılmış durumdadır.

Bunun dışında gerçekten de Türkiye ile doğrudan ilgili bir yürüyüşe zaten fazla Türkiyelinin geldiği bir gerçektir; ve bu bizim çözmemiz gereken bir sorundur. Ama bu "milliyetçi" yaklaşımlar yalnızca bize özgü bir olgu değildir, bu bir. İkincisi, bunu 1 Mayıs'ta yapılacak merkezi bir yürüyüşle de ortadan kaldırmak mümkün değildir.

GDS temsilcisi bunun üzerine şunları belirtti:

Türkiyeli ilerici işçileri başka sorunlarla ilgili olarak merkezi bir yürüyüşe seferber etmenin mümkün olduğunu biz 12 Eylül yürüyüşü örneğinde gördük. Bolşevik Partizan'ın yönetimi görünürde siyasetini 1 Mayıs'ta merkezi yürüyüşe katılmak isteyen ileri kesime göre değil, en geri sempatizanlara göre ayarlamaktadır.

Pratiğin de iyi bir öğretmen olduğu, merkezi yapılacak her yürüyüşün en ileri devrimci işçileri seferber edeceği de dikkate alınmalıdır.

BP içindeki en ileri yoldaşların, merkezi yürüyüşe katılmak isteyen yoldaşların, merkezi yürüyüşe katılmaları imkanının tanınması çok önemlidir. Bu mümkün mü?

Bu noktada BP temsilcisi, GDS temsilcisine, BP'nin aldığı karara karşı olup olmadığını sordu. GDS temsilcisi bu karara karşı olduğunu vurguladı. Bunun üzerine BP temsilcisi GDS'in BP sempatizanlarına isterse çağrı yapıp, onları merkezi olarak adlandırdıkları yürüyüşe katılmaya çağırabileceklerini, bunu kendilerinin bileceğini belirtti.

GDS temsilcisi buna şiddetle karşı çıktı. GDS'in BP yönetiminin aldığı karara getirdiği eleştirinin sonucunun, üye ve sempatizanları bu karara uymamaya çağırmak olmadığını belirtti. GDS'in böyle bir şey yapacağı şeklindeki düşünceyi de kararlılıkla reddetti. Burada sözkonusu olanın, BP yönetiminin aldığı kararı değiştirmesi için kararı eleştirmek olduğunu belirtti.

BP temsilcisi bununla ilgili olarak, aldıkları karar üzerine, bu kararı kavratmak için derneklerde toplantılar yapacaklarını; bu toplantılarda GDS'in kendi görüşlerinin propagandasını yapmasının imkanı olduğunu açıkladı." ("GDS, MLPÖ ve WBK ile TKP/ML(B) Arasında 1 Mayıs 1982 Konusunda Sürdürülen Tartışmanın Tüm Belgeleri", s.283-284)

Görüldüğü gibi, sorun hiç de eski kardeş örgütlerin göstermeye çalıştıkları gibi değildir. Tartışma; BP temsilcisinin ikinci toplantıda "proleter enternasyonalizminin gerekliliğinden tek söz etmemesi" ile başlamamıştır. BP temsilcisinin toplantının bu bölümünde, çeşitli Marksist-Leninist, devrimci örgütlerin birlikte hareket etmesi üzerinde durmadığı doğrudur. Bu anlamda "proleter enternasyonalizminden tek söz etmemektedir" BP temsilcisi. Ama bu ne kadar olgu ise; BP temsilcisinin bizzat bu toplantıda GDS, WBK, Peykar temsilcileri, Komeleh temsilcileri ile, onlarla eylembirliği kurmak için görüşmeler yürüttüğü de olgudur. Bu olgu olduğu kadar, BP temsilcisinin tartışmanın başında sunduğu, üzerinde tartışılan BP'nin platform önerisinde Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelmiş örgütlerin birlikte bir platform çıkarması için mücadele yürüttüğü de olgudur. Birlikte eylem düzenleme, Bolşevik Partizan'ın amacıdır. Amaç bu olmasa, BP temsilcisinin sözü geçen toplantıya gelmesinin anlamı da yoktur. BP 1 Mayıs 1982'de yalnız başına değil, Marksist-Leninist ve devrimci gördüğü örgütlerle (Marksist-Leninist örgütlerle eylembirliğini çıkış noktası alarak, bunu merkeze koyarak) eylembirliği içinde hareket etmek istemektedir. Bu en baştan bellidir. Aynı şekilde bu eylembirliği toplantısına katılan diğer grupların da birlikte hareket etme isteği ile o toplantıya geldiği, Bolşevik Partizan'ın varsaydığı birşeydir. Hal böyle olunca da, böyle bir toplantıda birbirimizin sırtını sıvazlayıp, ikide birde kendimizin ne kadar "birlikte eylem yanlısı" olduğumuzu açıklamada bir anlam da yoktur! Hal böyle olduğu için de BP

temsilcisi "yalnızca işaret koyma görevi"nin olmadığını, bunun yanında başka görevler olduğunu da belirtmekte. Bu görevler içinde "Bolşevik Partizan'ın önüne öncelikle Türkiyeli işçiler arasında propaganda yapma görevini koyduğunu" söylemekte, ve bunun "milliyetçi bir yaklaşım olmadığını" belirtmektedir. Ve onun bu sözlerinin ardından söz alan GDS temsilcisi, bizzat toplantı içinde, BP temsilcisinin savunduğu bu görüşleri, bu görüşler içinde "proleter enternasyonalizminden tek laf edilmediği" vb. bir şekilde eleştirmemektedir! Onun toplantıda getirdiği eleştiri, sonradan getirdikleri eleştiriden bütünüyle değişik bir eleştiridir. Onun eleştirisi, proleter enternasyonalizminden sapıldığı, uzaklaşıldığı, birlikte yürümeye önem verilmediği vb. eleştirisi değil; siyasetin görünürde "en geri unsurlara göre ayarlandığı" eleştirisidir.

Onun için belirleyici olan kesinlikle kendi katılmayı düşündükleri eylemin merkezi eylem olarak adlandırılması, ve isteyen BP sempatizanlarının da buna katılabilmesidir. Sorun ikinci toplantıdaki hali ile böyledir.

Eğer ikinci toplantıda BP temsilcisinin savunduğu görüşler, proleter enternasyonalizminden sapan görüşler ise, ikinci toplantıda bu görüşleri bu şekilde eleştirmeyen, mahkum etmeyen GDS temsilcisi de bu hatalara, sapmalara en azından ortaktır! Şimdi eski kardeşler bu olguları atlamaktadır.

Eski kardeşlerin bir başka tezi, bizim 1 Mayıs'ta "devrimci ve komünist örgütlerin birleşmelerinin gerektiğini gözardı ettiğimiz" şeklindedir. Bu tez gerçeğin yarısını bile ortaya koymayan bir tezdir. Çünkü biz 1 Mayıs 1982'de, önce Marksist-Leninist güçleri bir platform temelinde birleştirmeye; ikinci aşamada da diğer devrimci gördüğümüz grupları eylem içinde birleştirmeye çaba sarfettik. Buna karşı eski kardeşlerden GDS, Marksist-Leninistlerin birleştirilmesi konusunda doğru olmayan bir tavır yanında; devrimcilerin bir yürüyüşte birleştirilmesi çabasını adeta "rahatsız edici" bir faktör olarak değerlendirip, bu görevin yanına bile uğramayı reddeden bir tavır takındı. Bu konuda da II.Toplantı tutanağında söylenenleri aynen alalım:

> " Oportünizmle araya sınır çekme işi, görüşümüze göre mümkün olduğunca yüksek seviyede olmalıdır. Böyle olunca platform tabii ki öncelikle Marksist-Leninist güçler için anlaşılır ve kabul edilebilir olacaktır.
>
> Bizler oportünist grupları da (devrimci gördüklerimizi) bu yürüyüşe katılmaya resmen davet etmeliyiz. Ama şu açıktır ki onlar Marksist-Leninist bir platforma imza atmazlar. Katılırlarsa, yürüyüşe bu platform temelinde katılmazlar. Biz onlara bu platformu imzalamazlarsa, bu platforma katılmazlarsa —ki olacak olan budur — bu yürüyüşe ajitasyon-propagandada serbestlik temelinde katılabileceklerini bildirmeliyiz. Bu durumda onlar yürüyüşe kendi bloklarını kurarak katılırlar.
>
> GDS temsilcisi bütün bunlar hakkında kendisinin soruna iki ayrı düzeyde yaklaşılmasına (bir düzey mümkün olduğunca yüksek / diğeri daha alçak) kararlılıkla karşı olduğunu açıkladı. Ve şunları belirtti: Bütün devrimcilere çağrı yapılan bir tek düzey yaratılmalıdır. Örgütler değil, bu platform temelinde yalnızca üyeleri çağrılmalıdır. Sorun "Marksist-Leninist platform mu", yoksa "anti-emperyalist platform mu" şeklinde bir sorun değildir. Sorun, sanki Marksist-Leninist birlik varmış gibi bir görüntünün yaratılmaması sorunudur. Daha Peykar'ın birçok belgesi tarafımızdan tanınmamak-

tadır. İki soru arasında ayrım yapılmalıdır: Platform onu imzalayan örgütlerin birliği hakkında nasıl bir görüntü yaratmaktadır? Ve platform devrimciler-antiemperyalistler arasındaki propagandada hangi rolü oynayabilir ve oynamalıdır?

Aslında başından itibaren iki sayfalık bir çağrı taslağı sunulsa idi, bu daha iyi olurdu. Çünkü böyle bir durumda platformun her sorun konusunda tavır takınmak iddiasında olmadığı dıştan bakıldığında da görülebilirdi.

Zamanın kısalığı gözönüne alınırsa, tüm temel sorunları mümkün olduğunca genel bir şekilde ele alma isteğinin gerçekleşmeyeceğinin görülmesi gerekir.

Bolşevik Partizan temsilcisi bunun üzerine "ikinci düzey" hakkındaki görüşlerini açıkladı:

Bizim için öncelikle önemli olan, tayin edici olan, Batı Almanya'daki Marksist-Leninist güçlerin bu 1 Mayıs'ta kendilerini herkesin gözü önünde ve açıkça tüm oportünist akımlardan ayırmalarıdır. Oportünistler ile Komünistler arasındaki ayrım çizgileri olabildiğince berrak bir şekilde ortaya konmalıdır. Bu ayrım çizgilerini mümkün olduğunca çok Marksist-Leninist grubun ortaklaşa çekmesi iyidir. Bunun için mücadele edilmelidir. Ama birlik adına berraklık gözden kaçırılmamalıdır. Eğer tartışmalar 1 Mayıs'ta mesela Peykar ile birlikte önemli konularda ortak bir çağrı yapılamayacağını gösterirse, o zaman gerekirse biz mesela yalnızca GDS ile birlikte bir ortak çağrı yapmaktan yana tavır takınırız. İki ya da üç grubun platforma birlikte imza atması bize tayin edici önemde görünmüyor. Çünkü biz yalnızca hazırlanan ortak platformu her noktada destekleyen grup ve kişilerin bu yürüyüşe katılabilecekleri düşüncesinde değiliz.

Sorun bizim için bu platforma imza atan gruplarla önce bir çekirdek yaratma sorunudur. Bu çekirdek yaratıldıktan sonra biz DGB yürüyüşlerine karşı olan diğer devrimci güçlere de bizim yürüyüşümüze ajitasyon-propagandada serbestlik temelinde katılmaları yönünde çağrı yapabiliriz.

Bugün bizim dışımızdaki devrimci güçlere ulaşmamız da önemlidir.

Bugün bizim DGB yürüyüşlerine karşı yürüyüşler, kendi yürüyüşlerimizi ayrı olarak düzenlememiz bir anlamda da zayıflığımızın ifadesidir. Biz bugünkü zayıflığımızdan ötürü DGB yürüyüşlerine kendi damgamızı basacak durumda değiliz.

Biz bugüne kadar DGB yürüyüşlerinde komünist propaganda yaptık. Bu yanlış değildi. Çünkü kitlelerin en ileri kesimi DGB yürüyüşlerine katılıyor. Eğer tek görev bu olsa idi, bu yıl da geçen yıllardaki gibi yapardık.

Ama Kızıl 1 Mayıs yürüyüşleri ile bir işaret koymayı doğru bulduk. Bu yürüyüşler için, kendi bağımsız yürüyüşlerimiz için kendi çevremizi mümkün olduğunca geniş bir biçimde seferber etmemiz de görevdir. Bunlar esas olandır.

Bunun dışında (devrimci olarak değerlendirdiğimiz) oportünist grupları da davet etmemiz bize zarar değil, yarar getirir. Katılırlarsa belli ölçüde DGB yönetimine karşı tavır takınmış olurlar; katılmazlarsa daha fazla teşhir için malzemeye sahip oluruz.

GDS temsilcisi şunları açıkladı:

Biz ikinci düzeyi reddediyoruz. Eğer kararlaştırdığımız platform temelinde başka örgütler gerçekten de katılmak isterlerse, bundan doğacak sorunlar üzerine somut olarak konuşmamız gerekir. Ama biz birleşik bir yürüyüşten yola çıkıyoruz. (Komeleh'nin platformu imzalamadığı halde yürüyüşe katılması özel bir durumdur. Çünkü biz Komeleh'yi başka şekilde değerlendirdiğimiz için çağırmıştık." ("Tüm Belgeler", s.282-283)

Bizce burada söylenenlerde, kimin en azından teorik olarak Marksist-Leninistlerin ve devrimcilerin 1 Mayıs'ta birleşmesi yönünde tavır takındığı ortadadır.

Pratikte ise bizim Nürnberg ve Stuttgart yürüyüşlerinde "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" şiarını hayata geçirme konusunda yapılması gerekeni yapmamış olmamız; bu yürüyüşlere diğer örgütlerin katılması yönünde ısrarlı davranmamamız, bizim buna gereken önemi vermediğimizin, ve bu noktada proleter enternasyonalizminden saptığımızın işaretidir. Bizim için bu sapma ne kadar sözkonusu ise, pratikte eski kardeş örgütler açısından da en azından bizim kadar —lafta birlikte yürümeye bizden çok önem verdikleri dikkate alındığında, daha fazla— sözkonusudur. Buradaki suçlama, olguları çarpıtan, bizim durumumuzu tartıştığında yalnızca olumsuzluğu ortaya koyan, ama sözkonusu kendisi olunca, olumsuzluklara, hatalara hiç tavır takınmayan; "kendi gözündeki merteği" görmeyen bir tavırdır.

Eski kardeşlerin bir başka tezi, bizim "üç yürüyüş yapma önerisini" sadece "kendi ülkesinin işçileri arasında çalışmanın dar çıkarları ile gerekçelendir"diğimiz tezidir.

Önce bu tezin; bu eleştirinin de, bu biçimi ile, bizim görüşlerimizi gerekçelendirdiğimiz ikinci toplantı içinde getirilmediğini tespit edelim. Yani en azından ikinci toplantıda GDS —onun adına konuşan temsilcisi üzerinden— bizim bu "ağır suç!"umuza tavır takınıp mahkum etmeyerek, ona ortak olmuştur!! Bundan bağımsız olarak, bizim üç ayrı yürüyüşü sadece "kendi ülkemizin işçileri arasında çalışmanın dar çıkarları açısından gerekçelendirdiğimiz" tezi, tekyanlı, olguları çarpıtan, yanlış bir tezdir. Biz üç ayrı yürüyüşü gerekçelendirirken, şunları söyledik:

" O halde, 1 Mayıs 1982'de birbiri ile bağıntı içinde çözmeye çalışmamız gereken birden fazla görev vardır.

- Gerici sendika ağalarının önderliğindeki 1 Mayıs yürüyüşleri karşısına Kızıl 1 Mayıs yürüyüşü alternatifini koyma görevi
- Bu yürüyüşlere katılabilecek tüm devrimcileri seferber etme görevi
- DGB yürüyüşlerine katılanlar arasında mümkün olan en büyük güçle Komünizmin propagandasının yapılması görevi.

Biz bütün bu görevlerin gücümüz oranında en iyi biçimde çözülmesine çalışılması; bu görevlerin birbirinin kesin alternatifi olarak karşı karşıya konmaması gerektiğini düşünüyoruz.

MERKEZİ YÜRÜYÜŞ şeklindeki eylem biçimi görüşümüze göre bütün bu görevlerin en iyi biçimde çözümüne hizmet eden bir eylem biçimi değildir.

Merkezi yürüyüş, yalnızca birinci görevi (bizce de en önemli görevi) çözmekte; ama diğer iki görevi iyi bir biçimde çözmemektedir.

Merkezi yürüyüş yapılması halinde, bizim açımızdan katılım —en azından uzak bölgelerden gelecekler açısından— yarıya yakın bir düşme gösterecektir. Bölgelerde yaptığımız soruşturma bunu açıkça ortaya koymuştur.

Diğer yandan merkezi bir yürüyüş yapılacaksa, bunun yapılabilecek en güçlü bir şekilde yapılması tek doğru tavırdır. Bunun yapılması halinde, merkezi yürüyüş yapılan yer dışındaki DGB yürüyüşlerine katılan kitle içinde de Komünizmin propagandasının güçlü bir şekilde yapılması mümkün olmayacaktır.

(GDS'ten yoldaşların merkezi yürüyüşü gerekçelendirmek için verdikleri; "12 Eylül'de merkezi yürüyüş yapabiliyorsanız, 1 Mayıs'ta bunu yapmanız çok daha gereklidir" şeklindeki örnek yanlıştır. Birden fazla faktörü gözden kaçırmaktadır. Önce bugün de 12 Eylül ile ilgili olarak yapılacak bir merkezi yürüyüşe katılacakların sayısı, ne yazık ki, 1 Mayıs'ta yapılacak bir merkezi yürüyüşe katılacaklardan çoktur. Bu kötü bir durumdur. Ama gerçektir. Bu kötü durumu değiştirmek bizim görevimizdir. Bundan daha önemlisi şudur: 12 Eylül yürüyüşünde bizim ulaşmak istediğimiz kitlenin tümü (1 Mayıs yürüyüşlerinin tersine!) bir tek merkezi yürüyüşte toparlanmıştı; ve kendine devrimci diyenler için (yine 1 Mayıs yürüyüşlerinin tersine) merkezi yürüyüşe katılmanın alternatifi yoktu.)

BÜTÜN BU GÖREVLERİN BİRBİRİ İLE BAĞINTI İÇİNDE EN İYİ BİR ŞEKİLDE ÇÖZÜLMESİ İÇİN EN UYGUN EYLEM BİÇİMİ GÜCÜMÜZE GÖRE BÖLGESEL DÜZEYDE KENDİ BAĞIMSIZ YÜRÜYÜŞLERİMİZİ YAPMAK; VE BUNA EK OLARAK DA YÜRÜYÜŞLER ÖNCESİ VEYA SONRASINDA DGB YÜRÜYÜŞ VE MİTİNGLERİNDE TOPLU HALDE PROPAGANDA YAPMAKTIR." ("Tüm Belgeler", s.7-8)

Bizim yapılacak propaganda konusunda, Türkiyeli devrimcileri; DGB içinde ve ardında yürüyen Türkiyeli ileri işçileri kendi açımızdan merkeze koyduğumuz doğrudur. Gerçekten de, bizim Türkiyeli bir örgüt olarak —(diğer ülkelerden Marksist-Leninist, devrimci örgütlerle ortak bir platform temelinde birlikte hareket etme konusu açık olduktan sonra)— Türkiyeli işçiler arasında propagandayı esas görevimiz olarak görmemiz doğrudur. Burada sorun parantez içinde söylediğimizi, ikinci toplantıda BP temsilcisinin —herkeste bu konuda fikirbirliği olduğunu varsayarak— söylememiş olmasıdır. Bu bizim üç yürüyüşü "kendi ülkemiz işçileri içinde çalışmanın dar çıkarları açısından gerekçelendirme" anlamına gelmez. Hele hele, burada söylenenler; bizim aynı toplantıya sunduğumuz platform taslağı ile birlikte ele alındığında, genelgede ortaya koyulan görevlerle birlikte ele alındığında, sorun çok daha açıktır.

Eski kardeşler ikinci toplantı içinde değil; ama sonrasında, Bolşevik Partizan temsilcisinin, Bolşevik Partizan'ın esas görevinin Türkiyeli işçiler arasında propaganda-örgütleme vb. olarak gördüğü konusundaki sözlerine eleştiri getirdiler. Şimdi broşürde önce bizden şu alıntıyı yapıyorlar:

"BP'nin önüne öncelikle Türkiyeli işçiler arasında propaganda yapma görevini koyduğunu ve bunun milliyetçi bir yaklaşım olmadığını belirtti."

Bunun üzerine ise şunları söylüyorlar:

"Bu tez o zaman da eleştirilmiş ve GDS yönetimi 2. görüşme tutanağına takındığı tavırda, tam da 1 Mayıs'ta kendi ülkesinin devrimi için çalışmanın yerine, proleter enternasyonalizmi görevinin öne konmasının gerektiğini açıkça ortaya koymuştur. GDS bununla ilgili

olarak şunları yazıyordu:

"Diğer bir tez ise, BP'nin önüne "öncelikle" Türkiyeli işçiler arasında propaganda yapmasını görev olarak koymuştur. Bu da T(B)'nin pratikte özel görevinin özünü oluşturmamakta, çünkü bunun ö n ş a r t l a r ı sorunu tamamen gözardı edilmektedir.

Bizim görüşümüze göre: B. Almanya'da bulunan tüm örgütler, öncelikle —kendileri için kısa dönemde somut birtakım zarar ve sorunlara yolaçsa bile— proleter enternasyonalizmi öne çıkarmalıdırlar.

Proleter enternasyonalisti bir birlik yaratıldıktan sonra ve ancak bu temel üzerinde, görüşümüze göre, ancak bundan s o n r a T(B)'nin "öncelikle" Türkiyeli işçiler arasında çalışma yapması doğru olacaktır."" (agb, s.8-9)

Burada söylenenlerde eski kardeşlerin o dönemde de, şimdi de gözardı ettiği bir olgu vardır. O da, BP temsilcisinin, "bizim için görevin "öncelikle Türkiyeli işçiler arasında propaganda" olduğu" sözlerini hangi tartışma içinde, hangi ortamda ve bağıntıda söylediğidir. BP temsilcisi bu sözleri, bizim pratik olarak GDS ve Peykar ile (ve Komeleh ile) eylembirliği içinde 1 Mayıs eylemi düzenleme kararı almak için yanyana geldiğimiz, ve Peykar, GDS ve bizim, şu veya bu biçimde birlikte hareket edeceğimizin belli olduğu bir toplantıda söylemektedir. BP temsilcisi bunu, bizim birlikte hareket için bir ortak platform önerisi getirdiğimiz, ortak propaganda malzemesi, ortak gazete çıkarma kararı aldığımız bir toplantıda söylemektedir. Yani "proleter enternasyonalisti bir birlik" BP temsilcisi açısından bir anlamda sağlanmıştır. Bu noktadan itibaren sorun tabii ki tek tek örgütlerin özel görevleri açısından da tartışılmak zorundadır. Biz bugün BP temsilcisinin o toplantıda, BP'nin özel görevleri açısından sorunu ortaya koyarken, genel çerçeveyi ortaya koymamış olmasını bir eksiklik, bir hata olarak görüyoruz. Ama bu hatayı değerlendirmemiz, eski kardeşlerinkinden bütünü ile değişiktir.

Bu bölümde birkaç nokta üzerinde daha duralım:

Eski kardeşler, 1 Mayıs 1982'de çıkarılan gazeteden şu alıntıyı yapıyorlar:

"Bizler proletaryanın mücadelesinin e n t e r n a s y o n a l olduğunu, dünya emperyalizmine karşı ve burada Batı Almanya'da Batı Alman emperyalizmine karşı mücadelede bütün ülkelerin işçilerinin birleşerek, ezilmeye karşı, sömürünün yok edilmesi için D Ü N Y A K O M Ü N İ Z M İ N İ N idealleri uğruna O R T A K bir mücadele yürütülmesi gerektiğini biliyoruz." (agb, s.7)'

Bu alıntıdan sonra,

"Bunlar doğru ve iyi sözlerdi, ancak bunlar s a d e c e sözlerdi"

dedikten sonra Stalin'den şu alıntıyı yapmaktadırlar:

"Devrimci slogan ve kararların eylemle gerçekleştirilmedikçe metelik etmeyeceği açık değil midir."

Böylece eski kardeşler akıllarınca bizim aldığımız kararları eylemle gerçekleştirmediğimizi iddia etmektedirler. Bizce onlar bu iddialarını ispatlamadıkça, bunlar onlar tarafından söylenen, sadece söylenen

saçmalıklar olarak kalacaktır. Nedenine gelince: Bizler yukarıda gazeteden yapılan alıntıya bağlı kalarak "devrimci slogan ve kararları eylemlerle gerçekleştir"dik. İşte size ispatı:

Evet, biz 1 Mayıs 1982'de pratik olarak en azından Duisburg'ta Batı Alman ve İranlı devrimci ve komünistlerle çağrıya uygun olarak omuz omuza yürüyerek "DÜNYA KOMÜNİZMİNİN İDEALLERİ UĞRUNA ORTAK bir mücadele"nin yürütülmesi gerektiğini dosta düşmana eylemimizle duyurduk.

Evet, biz Nürnberg ve Stuttgart'ta birlikte yürünmemesine rağmen (birlikte yürüyebilmenin imkanı vardı, fakat bu imkanı bizler zorlamadık, bu konuda hata içine düştük), dünya emperyalizmine ve Batı Alman emperyalizmine karşı, Batı Almanya'da doğru bir platform temelinde proletaryanın enternasyonalist sloganlarını haykırarak yürüdük. Bu yürüyüşler birlikte yürünmemesine rağmen, yine de platformu imzalayan tüm örgütlerin yoğun propagandasının yapıldığı eylemler oldu.

Pratik olarak üç yürüyüşte de Batı Alman emperyalizminin sahte 1 Mayısı teşhir edildi. Bu proleter enternasyonalizminin bir görevi idi.

Pratik olarak yürüyüşlerde taşınan pankartlar, yapılan konuşmalar ve atılan sloganlar komünizmin propagandasını yaparken; aynı zamanda proleter enternasyonalisti görevi yerine getiriyordu.

Bütün eylemlerimize, kendilerine komünist ve devrimci diyenler milliyet ayrımı gözetilmeksizin çağrıldı.

Stuttgart ve Nürnberg'de gerçekleşen militanca eylemler, Nürnberg'de polisin "Batı Alman emperyalizmine ölüm!" pankartını çalmasına rağmen, Batı Alman emperyalizmini rahatsız eden pratik hareketlerdi.

Tüm eylemlerde attığımız pullar, dağıttığımız binlerce bildiriler ve yapıştırdığımız afişler, proleter enternasyonalizminin parçalarıydı. Ve bütün bu yapılan işler, Stalin'in söylediği gibi, "Devrimci slogan ve kararların eylemlerle gerçekleştirilmesi" idi.

Bizler bu çizgimizi, 1983 ve 1984 1 Mayıslarında da onların (GDS, WBK) gelmemelerine rağmen uyguladık. Yapabileceğimizi yaptık.

Açıktır ki; 1982'de Nürnberg ve Stuttgart'taki eylemlerde çağrıdaki "ORTAK MÜCADELE" düşüncesi bir anlamda; çağrıya imza atan GDS ve Peykar'ın taraftarlarının bu yürüyüşlerde bizimle pratikte ortak hareket etmemesi noktasında, kağıt üzerinde kaldı. Ve bunda bizim sorumluluğumuz büyüktür. Bu durum bizim 1982'deki teoride ve pratikteki bir sapmamızın da işareti ve sonucudur. Bu durum bizim bir sapmamızın işareti ve sonucu olduğu gibi; eski kardeşlerin ve Peykar'ın da bir sapmasının işareti ve sonucudur.

Burada sırası gelmişken belirtelim: Bizler 1982 1 Mayısında "Kızıl 1 Mayıs" sloganı temelinde yürümemize rağmen, 1 Mayıs 1983/1984'te ise "Devrimci 1 Mayıs" sloganı temelinde yürüdük. Bu fark nereden gelmekte idi? Bizce 1982'de doğru olarak ayrı eylem yapılmasına rağmen, bu eylemi yalnızca Komünistlerin ve Komünizme yönelenlerin bir ortak eylemi olarak planlayan bir düşüncenin varlığı sözkonusu idi. İşte '83/84'te, bu düşüncenin yanlışlığına karşı, yine ayrı; ama kendini yukarıdaki şekilde sınırlamayan bir düşünce temelinde gerçekleştirildi.

Bizler 1 Mayıs 1982'deki platforma önemli ölçülerde bağlı kalarak 1983 ve 1984'te ayrı yürüyüşlerimizi örgütlerken ve yürütürken, 1982'de ayrı yürümeyi "1 Mayıs'ın ırzına geçilmesine karşı sessiz kalmamak vs." olarak savunan GDS ise, çağırmamıza rağmen, '83/84'te kayıtsız

kalmış ve deyim yerindeyse, "1 Mayıs'ın ırzına geçilmesine" sessiz kalmıştır. Tabii ki kendi açılarından.

Öte yandan proleter enternasyonalizminden bu kadar dem vuranların öyle yüzkızartıcı hataları olmuştur ki; hele hele bunların Dünya işçi sınıfının mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'a rastlaması da ilginçtir. Örneğin kendilerine 1 Mayıs 1982'de Nürnberg'deki yürüyüş iznini siz alın dediğimizde verdikleri şu cevap:

> "Yürüyüş haber verme ile ilgili:
>
> ...'i yalnız bırakmak (Nürnberg'deki yürüyüşü haber vermesini talep ettiğimiz kişi —ÇN) sorumsuzluktur. Haber verme işi bir kukla tarafından yapılamaz çünkü çok sorumluluk ister. Yani o, şekilde haber verecek, diğeri siyasi sorumluluğu taşıyacaktır, bu ikisi birbirinden ayrılmaz bir çifttir. Üç yürüyüş, sizin legal bir kitle çalışması düşündüğünüzü gösteriyor. Böyle bir çalışmada siz varolan tüm problemlere rağmen —bizim aşırı güçsüzlüğümüz nedeni ile— kendi gücünüze dayanmalısınız. Bizim yardımımız yalnızca ikincil olur." (İç organ, Sayı 9, s.52)

bunların proleter enternasyonalisti dayanışmasına çok basit bir örnektir. Bizi proleter enternasyonalizmine ihanet etmekle suçlayanlar (bkz. agb, s.8), kendi pratiklerine dönüp bakarlarsa, kendi rezilliklerini görmelerine belki yardımcı olur.

Bu bölümde eski kardeşler bizden şu alıntıyı:

> "Biz i m k a n o l a n h e r a l a n d a diğer ülkelerden devrimcilerle omuz omuza yürümekten yanayız... Diğer ülkelerden devrimcilerin bizim Nürnberg ve Stuttgart'ta yaptığımız yürüyüşlere, güçsüzlükleri ve o alanlarda olmamaları nedeni ile katılmamalarının sebebi biz d e ğ i l i z." (agb, s.9)

yaptıktan sonra, şöyle bir yoruma başvuruyorlar:

> "Burada bir defa daha varolana ve kendiliğindenciliğe tapan oportünist politikanın özü açığa çıkmaktadır. Bu anlayışın soruna bakış açısı şöyle: "İmkanlar var mıdır?" Varsa iyi, güzel. Yok mu? O zaman bu iş olmaz. Buna karşılık ise komünist politikanın özü şöyledir: Varolan zaman ve yere tapmamak, tam tersi a k t i f ve b i l i n ç l i bir şekilde, kendiliğindenci bir ruhla değil devrimci bir ruhla şartlar yaratarak, işçi sınıfının uluslararası mücadele günü olan 1 Mayıs'ta Alman ve yabancı işçilerin pratikte omuz omuza yürümesini sağlamaktır." (agb, s.10)

Burada eski kardeşlerin "kendiliğindencilik" eleştirisini tekrarladıkları alıntı hakkında biz 1 Mayıs polemiği içinde şu tavrı takınmıştık:

> " 2. 1 Mayıs 1982'de Türkiyeli işçilerin "diğer ülkelerden devrimci ve işçilerle" birlikte mücadele etmeleri olanağı üzerine
>
> Biz 22.4.1982 tarihli yazımızda yanlış bir ifade kullanarak, tartışmanın gerçek çelişme üzerinden kaydırılmasına izin verdik.
>
> Yazımızda şöyle dedik:
>
> "Önce bizim pratiğimiz ortadadır. Biz imkan olan her alanda (mesela bu 1 Mayıs'ta Duisburg'da) diğer ülkelerden devrimcilerle omuz omuza yürümekten yanayız."

Burada sözünü ettiğimiz diğer ülkelerden devrimciler ifadesi yanlış bir ifade idi. Kasdettiğimiz kesinlikle GDS ve Peykar (ve ..' da Komeleh) idi. Biri kardeş örgütümüz olan bize en yakın bu iki gruptan devrimciler, N ve S'taki yürüyüşlere —bu bölgelerde olmayacakları için de— katılamayacaklarını açıklamışlardı. Onlar ancak Du'ta yapılacak bir yürüyüşe (GDS için merkezi yürüyüş) geleceklerini (Peykar'ın . ve .'ta yürüyüş yapıp yapmayacağı onlarla bölgesel olarak görüşülecekti) (*) bildirmişlerdi. Yani somut olarak Peykar ve GDS /genel olarak diğer ülkelerden devrimciler değil, hele hele GDS'in birçok yerde yazdığı gibi, "diğer ülkelerden işçilerle" hiç değil; kesinlikle ve yalnızca GDS ve Peykar'dan (.. da Komeleh'den de) örgütlü devrimcilerle/ bizim N ve S'taki yapacağımız yürüyüşlere gelmeyeceklerdi. Somut olarak onlarla birlikte yürüyebileceğimiz tek alan Du. idi. Ve biz Du'da onlarla birlikte yürüdük. İşte ifade etmek istediğimiz bu durumdu.

Şimdi GDS bununla ilgili olarak şunları söylüyor:

> "Burada sorun şöyledir: N ve S'taki Bolşevik Partizanlı yoldaşlar için başka ülkelerin devrimcileri ile omuz omuza yürüme olanağı var mı idi, yoksa TKP/ML(B) Merkez Komitesinin ileri sürdüğü gibi bu olanak yok mu idi?"

Biz bu sorunun böyle konmasına izin verecek bir formülasyon kullanarak gerçekten hata yaptık. Gerçek sorun bu değildir. Gerçek sorun şudur: GDS başından itibaren bir merkezi yürüyüşte ısrar etti, ve N ve S'ta yapılacak yürüyüşlere karşı olduğunu, gelmeyeceğini bildirdi. Bu yürüyüşlerin pratikte proleter enternasyonalisti olmayacağı eleştirisini getirdi. GDS ve Peykar'ın gelmeyeceğinin ortaya çıkmasından sonra, N ve S'taki BP sempatizanları açısından, —diğer ülkelerden devrimcilerle değil ama— somut olarak GDS ve Peykar ile birlikte yürümenin tek yolu, bir merkezi yürüyüşe gitmekti. Bu kesinlikle iki alanda daha yapılması imkanı olan DGB'ye karşı siyasi mücadele eylemlerinin yapılmaması; meydanın —imkan olduğu halde— DGB ağalarına bırakılması; yine iki alanda daha komünizmin yoğun propagandası imkanının kullanılmaması; ve bu alanlarda yürüyüş yapılması halinde seferber edilebilecek çok sayıda sempatizanın seferber edilmemesi pahasına yapılabilirdi. Ancak bu şartlarda bu imkan vardı. Biz bu yüzden N ve S'taki BP sempatizanlarının kendi alanlarında Kızıl 1 Mayıs yürüyüşleri düzenlemelerini daha doğru bulduk. Bu kararımız kesinlikle doğru idi.

Sorun "olanak var mı, yok mu" sorunu değil; hangisinin daha önemli, hangisinin komünizmin propagandası açısından daha fazla şey getireceği sorunu idi.

(*) ..'de Peykar temsilcileri ile birlikte yürüyüş yapma imkanları üzerinde görüşüldü. Biz Peykar'ın birlikte yürümesi halinde ayrı bir yürüyüş yapılabileceğini düşünüyorduk. Peykar temsilcileri ile görüşüldüğünde, onlar ayrı yürüyüş yapmaktan yana olmadıklarını; DGB içinde yürüyebileceklerini bildirdi.
Yürüyüş yapma imkanı olmadığı görülünce, DGB yürüyüşünün rotasına rastlayan bir yerde ayrı miting yapma planı bizim tarafımızdan öne sürüldü. Bu da Peykar tarafından desteklenmedi. Biz kendi gücümüz ile ancak güçlü bir propaganda grubu kurabilecek durumda idik, onu yaptık. WBK da bizimle birlikte propaganda yaptı.
..'da da Peykar temsilcileri ile ortak ayrı yürüyüş yapılıp yapılamayacağı üzerine görüşüldü. Ayrı yürüyüş için gücün yetmeyeceği tespit edildi. Bunun üzerine ..'daki yoldaşlarımız Du'daki yürüyüşe (..'da bir propaganda grubu bırakarak — Peykar temsilcileri kendilerinin ..'a seferber edemeyeceklerini bildirdi) seferber ettiler.

GDS şöyle devam ediyor:

> "Evet, olanakların mükemmel bir şekilde var olmasından değil de, komünistler tarafından yaratılabileceğinden yola çıkılması; Merkez Komitesinin çeşitli ülkelerin devrimcileri ile biraraya gelme ve bu olanakları beraberce yaratmaya İSTEKLİ olması önkoşulu ile bu olanak vardı. Evet, bu olanak vardı, ve EYLEMBİRLİĞİNE KATILAN ÖRGÜTLERİN gerçek güçleri ve AÇIK SİYASAL ÇOĞUNLUK KARARI gözönünde bulundurulduğunda, bu olanak merkezi bir yürüyüşle gerçekleştirilebilirdi."

Biz hiç de "olanakların mükemmel bir şekilde var olmasından" yola çıkmadık. Ve olanakların komünistler tarafından yaratılabileceğini biliyoruz. Bunun için oturup diğer örgüt temsilcileri ile tartışıp, onları bizim planımızın doğruluğu konusunda ikna etmeye çalıştık. Bu bir olgudur. Sorun sadece "istekli" olup olmama sorunu değildir. Bunun ötesinde, yapılacak bir siyasi eylemin bizim görevlerimiz açısından ne getirdiği sorunu önemlidir. Biz kesinlikle eylembirliğine katılan örgütlerin gerçek gücünü hesapladığımız için de, N. ve S'ta yürüyüş yapmanın doğru olduğu sonucuna vardık. Pratik eylem bizim haklı olduğumuzu gösterdi.

Eğer biz N ve S'ta yürüyüş yapmasaydık, Du'da yaptığımız yürüyüş takriben .. kişi daha fazlalaşacaktı. Du'daki yürüyüşe takriben .. GDS'li, .. Komeleh'li, .. Peykarlı, .. BP'li katıldı. Bunun dışında .. kadar DHB'li vardı. Du'da BP'linin sayısının ..'a çıkması kuşkusuz Du'daki yürüyüşü önemli ölçüde güçlendirirdi. Ama bu yürüyüşün özünde bir değişiklik yapmazdı. Bunun yararı eğitim açısından olurdu. Ama bu yarar ne pahasına elde edilirdi? Sorun budur!

Önce, N ve S'ta yaptığımız militan, alternatif yürüyüşlerin yapılmaması, meydanın somut olarak DGB ağalarına bırakılması pahasına!

N ve S'taki yürüyüşlere gelen, ve fakat çeşitli nedenlerle bir merkezi yürüyüşe gelmeye hazır olmayan bir dizi sempatızanın —ki .. kişi civarındadır!— seferber edilmemesi pahasına!

İşte GDS'in "çeşitli ülkelerden devrimcilerin omuz omuza yürümesi" olanağının(!) onların dediği biçimde gerçekleştirilmesi bunun önerilmesi demekti. Bizim buna karşı çıkmamız doğru idi!

GDS burada bir de "açık siyasal çoğunluk kararı"ndan söz ediyor. Bu da olguların çarpıtılmasıdır. Kesinlikle bütün görüşmelerde böyle bir çoğunluk KARARI alınmamıştır. Bunu burada belirtip GEÇİYORUZ. İLERDE YENİDEN döneceğiz." ("Tüm Belgeler", s.85-87)

Şimdi ek olarak şunları söylemek istiyoruz:

Sorun gerçekten "imkan" olup olmama sorunu değildi. Nürnberg ve Stuttgart'taki BP yürüyüşlerine katılan örgütlü kişilerin Duisburg'daki yürüyüşe katılma imkanı vardı. Bu imkan olduğu kadar, Duisburg'daki yürüyüşe merkezi olarak güçlerini seferber eden Peykar ve GDS'in de güçlerinin bir bölümünü Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşlere de seferber etmesi imkanı vardı. Bizim "imkan olan her alanda birlikte yürüyoruz" dememiz; en başından itibaren birlikte yürümeyi yalnızca bir TEK yürüyüşte düşünen; kendi örgütsel durumuna en uygun gördüğü eylem biçimini, tek doğru eylem biçimi olarak dayatmaya çalışan GDS'in, Nürnberg ve Stuttgart'ta yürüyüş yapılması halinde bunlara katılmayacağının kesin olarak ortaya çıkması; bu anlamda bu yürüyüşlerde en azından GDS ile birlikte yürümenin —onlar bunu en baştan düşünmedikleri, kesin reddettikleri için, bu anlamda— imkanı olmadığının görüldüğü şartların bir ifadesi idi.

Bu tavır, GDS'in kendi örgütünün özel durumunu eylemde çıkış noktası

[redacted] milliyetçi tavrını eleştirmeyen; gerçek sorunun üzerini objektif olarak örten bir tavırdı. Doğru tavır, Batı Almanya'da 1982 şartlarında, Batı Almanya'daki bütün komünistler açısından esas görevin; birlikte, yapılabilecek her alanda DGB'nin düzenlediği 1 Mayıs saltarlığının karşısına devrimci alternatifi koymak; Komünizmin en geniş propagandasını yapmak olduğunu; hepimizin gücü gerçekçi bir biçimde değerlendirildiğinde, üç ayrı bölgede ayrı alternatif yürüyüşler düzenlenmesinin Batı Almanya'daki tüm komünistler için mümkün ve doğru olduğunu ortaya koymaktı. Doğru olan; bu doğru eylem önerisini reddedenlerin, bunu proleter enternasyonalizminden sapan bir tavır içinde reddettiklerini ortaya koymak idi. Bunun yapılmamış olması, sorunun imkan sorunu olarak ortaya konması yanlıştı.

Yapılması gereken, en baştan itibaren üç bölgede ayrı yürüyüşlerin birlikte yapılmasını savunmak; buna getirilen red gerekçelerinin çürüklüğünü ortaya koymaktı. Bunun yapılmamış olması, bizim en azından iki yürüyüşte, birlikte yürümeye gereken önemi vermeyen sapmamızın da bir sonucu idi. Bu noktada şunu da belirtelim: Bizim doğru tavır takınmamız halinde, platformu imzalayan örgütlerin Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşlere de mutlaka katılması gerektiğini, bu yürüyüşlerin birlikte yapılması gerektiğini ısrarla savunduğumuz halde; onların bunu reddetmesi halinde, bu iki yürüyüşten vazgeçilmesi görüşümüzce doğru olmazdı. O zaman onların milliyetçi tavrı, birlikte yürüdüğümüz alanda da, diğer alanlarda da yoğun bir şekilde teşhir edilerek, üç ayrı yürüyüş buna rağmen yapılmalı idi. Çünkü tüm komünistlerin görevleri ve çıkarları açısından doğru olan bu idi.

Eski kardeş örgütler bu bağıntıda getirdikleri eleştiride, bilinçli bir şekilde şartların yaratılması için çalışmanın gerekliliğinden söz ediyorlar. Doğrudur. Bu yapılmalıdır. Ve biz Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşler açısından bu şartları yaratmak için üzerimize düşeni yapmadık. Burada ama kardeş örgütlerin cevaplamayı unuttukları bir soru vardır: Sizler 1 Mayıs 1982'de, Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşlerde birlikte yürüme için şartları yaratma konusunda ne yaptınız? Biz söyleyelim:

> "Bolşevik Partizan dışındaki diğer yabancı örgütler ve biz çok zayıfız ve Güney Almanya'da hemen hemen hiç yokuz. (Sanki Duisburg'da durum değişik!! —BN) Bu yüzden de biz herkesin bir tek yürüyüşe seferber etmesi gerektiğini düşünüyoruz" (GDS'in 10.4.82 tarihli mektubu, "Tüm Belgeler", s.15)

dediniz! Bizim 22.4. tarihli mektubumuzda getirdiğimiz, Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşlere katılarak, bu yürüyüşlere "pratikte proleter enternasyonali bir nitelik verme"leri önerimiz karşısında ise (age, s.298), bu önerinin bütünü ile "uygulanamaz" olduğu cevabını, eylem yapıldıktan birbuçuk ay sonra lütfedip! verdiniz. (Bkz. GDS'in 1 Mayıs'la ilgili uzun yazısının I-6. bölümü, age, s.36/37)

"Neden uygulanamaz"a verdiğiniz cevap ise, sizin bir yürüyüşü savunmanızdaki temel düşüncenin, kendi durumunuz olduğunun açık belgesidir. İşte "olanak"ların bilinçli yaratılması konusunda gerçek durum budur.

Hal böyle olunca da, bizim 1982'de —eski kardeşlerin tersine!!!— Batı Almanya'daki çeşitli ülkelerden devrimcilerin, komünistlerin pratikte birleşmesinin şartlarını bilinçli olarak yaratmaya çalışmadığımız suçlaması, bu genellikte doğru değildir. Nürnberg ve Stuttgart'taki yürüyüşler açısından —yukarıda anlattığımız çerçeve içinde — böyle bir suçlamaya belli ölçüde haklılık payı veren hatalarımız sözkonusudur. Bizim bu hatalarımız hiçbir şekilde eski kardeş örgüt-

lerin bu konudaki hatalarının üzerini örtmek için kullanılmamalıdır. Eski kardeş örgütler burada bu konuda tavır takınırken tam da bunu yapmaktadırlar.

2. Proleter enternasyonalizminin özel görev olarak propagandasının yapılmaması üzerine

Bu noktayla ilgili olarak eski kardeşler, bizim görevler olarak ileri sürdüğümüz üç noktanın alıntısını yapıp, ondan sonra bizim proleter enternasyonalizmini özel görev olarak tespit etmediğimizi eleştirmektedirler. Buradaki eleştirileri esasta doğrudur. Bu yazımızın önceki satırlarında da değindiğimiz gibi, biz böyle bir görev tespitini teorik olarak yapmadık ve bu teorik hatamız kendini Nürnberg ve Stuttgart'taki pratiklerde de birlikte yürümeye gereken önemi vermeme şeklinde gösterdi.

Bunun ötesinde (böyle bir görev tespiti yapmamakla birlikte) GDS'in güçleri bölünür endişesi ile "bir tek merkezi yürüyüşü" onların durumları açısından doğru bulduğumuzu da belirttik. Bizim burada yaptığımız hata, gerçekten de birlikte yürümeye gereken önemi vermediğimizi (eğer zaten gereken önemi verseydik, GDS'in üstüne üstüne gider, gücünü üç yürüyüşe bölmesini talep ederdik) göstermektedir. Bu bir sapmadır. Bu bizim tartışmalar içinde en önemli hatamızdır. Fakat bu hatamız burada kalmamıştır; verdiğimiz uzun cevapta bu hatamızı eleştirilmesine rağmen sürdürdük.

Hatamızı sürdürüşte ileri sürdüğümüz:

1- Kızıl 1 Mayıs alternatifi
2- Katılabilecek tüm devrimcileri seferber etme
3- En büyük güçle komünizmin propagandasının yapılması

görevler tespitinin genel anlamda proleter enternasyonalizminin propagandasını da içerdiği düşüncesi doğru olmasına rağmen; bu görevlerden ikincisi, birlikte yürüme anlamında alındığında pratikte proleter enternasyonalizmi görevini de içermesine rağmen; bunların proleter enternasyonalizminin özel görev olarak tespit edilmesinin gereğini ve yerini alamayacağını göremedik. Bu konuda gelen eleştiriler esasta haklı olmasına rağmen, bunları tepkici bir şekilde reddettik. Ve yanlış bir biçimde, bizim tespit ettiğimiz üç görevin de hem geniş; hem dar anlamda proleter enternasyonalizmini içerdiğini belirttik. Bu sorunun bizim için belirleyici olan kendi hatamızla ilgili olan yanıdır.

Bir de sorunun GDS ile; eski kardeşlerle ilgili olan yanı vardır. Onların bizim pozisyonlarımızı eleştirirken getirdikleri gerekçelerin doğruluğu-yanlışlığı; ve kendi pozisyonlarını nasıl değerlendirdiği sorunu vardır.

Şimdi bir de bu sorun üzerinde duralım.

Eski kardeşler bizim 1 Mayısla ilgili genelgemizden, 1 Mayıs 1982'de mutlaka çözülmesini gerekli gördüğümüz üç görev alıntısını yaptıktan sonra; bu üç görev içinde çeşitli ülkelerden devrimcilerin, komünistlerin bu görevleri birlikte çözmesi gerektiği, bunun sağlanması için çaba sarfedilmesinin 1 Mayıs 1982'de en önemligörevlerden biri olduğunun tespit edilmemiş olması hatasından yola çıkarak; bizim 1 Mayıs'la ilgili yazılarımızın hiçbirinde (bu dar anlamda, birlikte yürümenin önemi biçiminde ele alındığı biçimi ile) proleter enternasyona-

leminin önemi üzerine "tek söz dahi bulunamaz" iddiasını getirmektedir. Bu içi boş, ayakları havada bir iddiadır. Eski kardeşlerin "bu aşamada yayınlanan bütün yazıları" gözden geçirmesine gerek yoktur! Yalnızca üç görev alıntısının yapıldığı 1 Mayıs'la ilgili genelge bütünüyle okunduğunda, Merkez Komitesinin genelgesinin "Örgütlenme ile ilgili" bölümünde, diğer şeylerin yanında şunların da olduğu görülebilir:

"Yürüyüşlerde 1 Mayıs ortak platformunu imzalayan gruplar tek blok halinde yürümeli; blok milletlere, ülkelere göre bölünmemelidir." ("Tüm Belgeler", s.8)

Burada çok açık bir biçimde yürüyüş (ün değil!, yürüyüşlerin!!)'lerin nasıl örgütlenmesinin gerektiği sorununun tartışıldığı yerde, platformu imzalayan tüm grupların (yani somut olarak BP, Peykar, GDS, WBK) yürüyüşlerde (yalnızca bir yürüyüşte değil! hepsinde) bir blok içinde birarada yürümesi —yani GDS'in deyimi ile pratikte proleter enternasyonalisti yürüyüşler!!— savunulmaktadır. Yani, görmek isteyen gözlerin, bizim 1 Mayıs'la ilgili olarak görev tespitini YAPTIĞIMIZ AŞAMADA hiçbir belgede pratikte proleter enternasyonalizmi görevi üzerine "tek söz dahi bulunamaz" demesi mümkün değildir. Bunu söylüyorsa eğer, o zaman açıkça gördüğünü görmezlikten geliyor, işine geleni görüp, işine gelmeyeni görmüyor; siyasi sahtekarlık ve demagoji yapıyor demektir. Bu, sözkonusu broşürün 1 Mayıs 1982 üzerine bir yıllık polemik ertesinde kaleme alındığı, bu arada birçok tartışma içinde eski kardeşlerin bu çürük tezi geri çevrilmiş olduğu gözönüne alındığında, çok daha açıktır.

Bizim görevleri tespit ettiğimiz bölümde, "birlikte, omuz omuza yürüme" anlamında pratikte proleter enternasyonalizmini açık ve berrak bir biçimde görev olarak saymadığımız ne kadar olgu ise; ve bu gerçek hataya yönelen eleştiri ne kadar haklı ise; bizim içinde bu görev tespitlerini de barındıran belgemizin devamında, "Örgütlenme ile ilgili" başlıklı bölümde, somut olarak bu görevin adlandırıldığı da o kadar olgudur; ve bizim bu dönemdeki hiçbir belgemizde bu konuda "tek söz dahi bulunamayacağı" eleştirisi, eski kardeşlerin toptancılıklarının ürünü olan bir demagojiden başka birşey değildir.

Bu bağıntıda açıktır ki, örgütlenme ile ilgili bölümde yürüyüşlerde birlikte yürüme görevi tespit edildiği halde, bunun üzerinde neden ısrarla durulmadı? sorusu çıkmaktadır. Bu sorunun cevabı, bizim bu soruna gereken önemi vermeyen; ve eski kardeş örgütlerin, Peykar'ın özel durumlarına gereğinden fazla anlayış gösteren, birlikte yürümenin GDS'in kendini örgüt olarak göstermesinden daha önemli olduğunu kavramayan (kaldı ki, ayrı blok kurulmadığında bu da mantıksız bir gerekçe idi), GDS'in kendi durumunu çıkış noktası almasını haklı görüp göstererek milliyetçi bir konumda duran; kendi örgütünün durumu ve çıkarlarının mı, yoksa bütünün durumu ve çıkarlarının mı çıkış noktası alınması gerektiği konusunda ikircikli bir tavır içinde olan sapmamızda yatmaktadır.

Bizim görevler bölümünde Batı Almanya'da çeşitli ülkelerden komünist ve devrimcilerin birlikte yürümesi anlamında, pratikte proleter enternasyonalizmi görevini saymadığımızı (haklı olarak) eleştiren eski kardeşler, kendi pozisyonlarının bunun tam tersi olduğunu, kendilerinin bu konuda en başından itibaren mutlaka (Batı Almanya'da, 1982'de) birlikte yürünmesi gerektiğini savunduklarını vb. iddia ediyorlar. İlginç olan odur ki, bizden alıntı yaptıklarında, pratik sorunu tartıştığımız bölümde söylenenleri tartışma dışında tutan, ve yalnızca görevler bölümünden alıntı ile yetinip, ardından yukarıda boşluğunu ispatladığımız bir genel iddia getiren eski kardeşlerin, sözkonusu olan kendi

pozisyonları olduğunda, kendi belgelerinin yalnızca görevlerle ilgili genel tespitleri yaptıkları ilk iki bölümünden değil, "pratik öneriler" başlıklı üçüncü bölümünden de alıntı yapmakta bir sakınca görmemeleridir.

Merkez Komitesi, daha 1982'nin Ağustos'unda 1 Mayıs polemiği içinde onların bu sahtekar tavrını şöyle eleştirmişti:

" 3. GDS'in birinci kanıtı üzerine

GDS'in birinci kanıtı şöyle:

a) "GDS'in 8.3.1982 tarihli mektubunu(n)... MERKEZİ FİKİRLERİNDEN BİRİSİ, devrimci, komünizme sempati duyan örgütlerin pratikte işbirliği yapmaları, proleter enternasyonalizmini sadece sözle ve kağıt üzerinde değil, tam tersine 1 Mayıs'ta her koşul altında sokakta ve bir Kızıl 1 Mayıs yürüyüşü pratiğinde uygulama fikri"dir.

b) "Merkez Komitesinin 1.4.82 tarihli genelgesinde 1 Mayıs için açıkça ve su götürmez bir şekilde üç görev saptanmaktadır. Görevlerin saptanmasında, DİĞER ÖRGÜTLERLE ORTAK ÇALIŞMANIN GÜÇLENDİRİLMESİNE, PROLETER ENTERNASYONALİST RUH İÇİNDE OMUZ OMUZA MÜCADELE EDİLMESİNE RASTLANMAMAKTADIR!
...
ÇEŞİTLİ ÜLKELERDEN DEVRİMCİLERİN PRATİKTE İŞBİRLİĞİ YAPMALARININ EN İYİ ÇÖZÜM ŞEKLİ ÜZERİNDE TARTIŞILMADIĞI VE TARTIŞILAMAYACAĞI... AÇIKÇA GÖRÜLMEKTEDİR, ÇÜNKÜ BU GÖREV SIRRA KADEM BASMIŞTIR, ONA HİÇBİR YERDE RASTLANMAMAKTADIR."

Şimdi GDS'in bu "kanıtı"nın doğruluk derecesini araştıralım.

Önce GDS'in kendi ilk yazısındaki tavrına bakalım:

GDS yazısının ilk iki maddesinde neden Kızıl 1 Mayıs sorununu şöyle gerekçelendirmektedir:

"1. Bu 1 Mayıs'ta biz komünistler, en son olarak İran'da Peykar yöneticilerinin tutuklanmasında görüldüğü gibi, ağır yenilgilerle giriyoruz. Bütün dünyada komünistlere karşı faşist terörün arttığı; her gün oportünizmin yeni biçimlerinin komünist hedeflere ihanet ettiği, ve komünist güçleri zayıflattığı bir ortamda görüşümüze göre enternasyonalist ruhla omuz omuza durmak, komünizmin bayrağını, KIZIL BAYRAĞI YÜKSELTMEK gerekliliği iyice kendini göstermektedir. Dünya burjuvazisinin ellerini ovuşturarak, komünist hareketi artık mezara taşıdığına inandığı ve Marksizmin Leninizmin artık kesinlikle yenildiğini ilan etmeye hazırlandığı bir ortamda, biz komünistler 1 Mayıs'ta bütün dünyaya şunu göstermeliyiz:

KOMÜNİZM, MARKSİZM-LENİNİZM YAŞIYOR! VE SON ÇÖZÜMLEMEDE MARKSİZM-LENİNİZM KENDİNİ DÜNYA PROLETARYASINA ZAFER YOLUNU GÖSTEREN TEK DEVRİMCİ ÖĞRETİ OLARAK İSPATLAYACAKTIR!

Biz komünist hareketin içinde bulunduğu gerçek durum karşısında hayaller yaratılmasına, dışa karşı kendimizi olduğumuzdan fazla güçlü göstermeye karşıyız.

Ama aynı zamanda bugün güçsüz olduğumuz gerekçesinden yola çıkarak komünizmin düşüncelerinin propagandasından vazgeçen her sapmaya karşı da cephe açmalıyız. (Biraz aşağıda yoldaşların

korunması sorununa değineceğiz.)

Biz kendimizi, güçsüzlüğümüz nedeni ile KOMÜNİZMİN AÇIK PROPAGANDASINDAN VAZGEÇMEK PAHASINA komünizm düşüncesine yabancı ya da düşman güçlerle birleşmemiz gerektiğini savunanlardan ayırmalıyız. Bu tavır oportünist bir tavırdır. Batı Almanya'da bütün oportünist güçler bu yolu tuttular ve giderek komünist olma iddiasından uzaklaştılar.

Yani biz, bizim görüşümüze göre, bu 1 Mayıs'ta proleter enternasyonalizmi ruhu doğrultusunda, komünist düşüncelere sempati duyan, bunlar için mücadele eden herkese hitap eden, KIZIL BAYRAKLAR ALTINDA 1 MAYIS YÜRÜYÜŞÜ düzenlemeliyiz.

2. Batı Almanya'da yıllardan beri 1 Mayıs'ta çok çeşitli siyasi akımlar sendika ağalarının, hatta hükümetin (Çeşitli 1 Mayıs mitinglerinde Batı Alman emperyalizminin çeşitli siyasi temsilcileri konuşmaktadır) resmi 1 Mayıs yürüyüşlerine katılmaktadır. Bu yürüyüşlerde muhalefet güçleri Batı Alman emperyalistlerinin temsilcilerinin konuşmalarını rahatsız etme biçiminde göze battılar. Ama taşıdıkları parolalar açısından bu güçleri resmi, hükümet 1 Mayısının parolalarından ayırmak geçen yıllarda güç idi. Devrimci güçler yıllardan beri çeşitli şehirlerde bu birleşik 1 Mayıs yürüyüşlerine küçük bir azınlık olarak katılmakta, ve genelde göze batmamakta, çok istisnai durumlarda (birkaç yıl önce Rüsselsheim'da olduğu gibi) emperyalizmi savunan güçlere karşı olan uzlaşmaz düşmanlıklarını gösterebilmektedir.

Bu somut durum karşısında biz KIZIL 1 MAYIS'ın "KAHROLSUN HÜKÜMET 1 MAYISI" şiarı altında yapılmasını kaçınılmaz bir gereklilik olarak görüyoruz. Bu parolanın pratik sonucu, görüşümüze göre, resmi sendika 1 Mayıs yürüyüşlerine şimdiye kadarki biçimde katılmamaktır."

Görüldüğü gibi, GDS burada merkezi, belirleyici, tayin edici gerekçelerini BÜYÜK HARFLERLE YAZARAK öne çıkarmıştır.

Öne çıkardığı, doğru olarak, "KIZIL BAYRAĞIN YÜKSEKTE TUTULMASI" şeklindeki içeriktir. Bu bölümde GDS iki yerde enternasyonalist ruh, ve proleter enternasyonalisti ruh'tan sözetmektedir. Ama bunun ne anlama geldiği pek açık değildir.

Birinci yerde şöyle denmektedir: "Enternasyonalist ruhla omuz omuza durmak, komünizmin bayrağını, Kızıl bayrağı yükseltmek gerekliliği iyice kendini göstermektedir." Burada enternasyonalist ruhla omuz omuza durma'nın, ille de birlikte yürümek anlamına gelmediğini düşünüyoruz.

İkinci yerde ise söylenen şudur: "Bu 1 Mayıs'ta, proleter enternasyonalizmi ruhu doğrultusunda, Komünist düşüncelere sempati duyan, bunlar için mücadele eden herkese HİTAP EDEN (abç), KIZIL BAYRAKLAR ALTINDA 1 MAYIS YÜRÜYÜŞÜ düzenlemeliyiz." Burada da kesinlikle birlikte yürümenin şart olduğu, vs. gibi birşey savunulduğu sonucunu çıkarmak mümkün değildir. Biz Nürnberg ve Stuttgart'ta, Kızıl bayraklar altında (pratik!) proleter enternasyonalizmi ruhu doğrultusunda (komünist içerik) komünizme sempati duyan herkese hitap eden yürüyüşler yaptık! Hiç kimse bizim yaptığımız yürüyüşlerin Nürnberg ve Stuttgart'ta komünizme sempati duyanlara hitap etmediğini söyleyemez! Söylese de ispatlayamaz!

GDS merkezi gerekçelerini böylece koyduktan sonra, bir başka de-

yimle, GÖREVLERİ böylece tespit ettikten sonra, PRATİK ÖNERİLER bölümüne geçiyor ve orada c) maddesinde şöyle diyor:

"c) Biz yürüyüşte ülkelere ve milletlere göre bloklar kurulmamasını, BİRLEŞMİŞ ENTERNASYONAL BİR YÜRÜYÜŞ YAPILMASINI öneriyoruz. Bu yürüyüşte çeşitli örgütlerin ve devrimci hareketlerin parolaları bütün yürüyüş boyunca dağıtılarak taşınır. Biz böylece komünizmin talep ettiği enternasyonalizmin propagandasının yapılabileceğini düşünüyoruz. Böyle bir yürüyüşte çeşitli ülkelerden yoldaşlar daha sıkı bir şekilde yanyana gelebileceklerdir. Dışa karşı tüm örgütler daha geniş bir biçimde propaganda edilecek ve anlamsız sayı karşılaştırılmaları yapılmayacaktır.

Somut bir gerekçe: Polisin kontrolü de bu şekilde önemli ölçüde zorlaştırılmış olur."

İşte GDS 8.3. tarihli yazısının yalnızca bu bölümünde, Pratik Öneriler bölümünde bu sorunu böyle ortaya koyuyor.

Toparlarsak, GDS 8.3. tarihli yazısının genel gerekçeleri saydığı ilk iki bölümünde, mutlaka birlikte yürünmesi gerektiği şeklinde bir tez savunmamaktadır. Pratik öneriler bölümünde, BİRLEŞMİŞ ENTERNASYONAL YÜRÜYÜŞ konusunda ise, öncelikle blok kurulmamasını, içiçe yürünmesini öne çıkarmaktadır."
("Tüm Belgeler", s.89-91)

Buna şu an eklenecek birşey yoktur! Eski kardeşler bu eleştirinin bilincinde olarak tavırlarını sürdürmektedirler. Bu da onların kendi hatalarına karşı tavırları konusunda fikir verici bir tavırdır. Eski kardeşler şimdi polemik yazılarında düştükleri bir dipnotta, kendilerinin ne kadar "pratikte proleter enternasyonalist" tavır takındıkları konusunda yeni bir gerekçe getiriyorlar. Söyledikleri şunlar:

"İlginç olanı da, "tesadüfi olarak" GDS'in 8.3. tarihli mektubundaki şimdiye kadarki ortak çalışmanın tüm şekillerini açıklıyan ve sadece BP'ı değil, diğer örgütlerin de adresini içeren g i r i ş bölümü TKP/ML(B)'nin iç organında ve 1 Mayıs'la ilgili belgelerde basılırken "unutulmuştur". Bu tabii ki ne bir tesadüfi, ne de basit kötü niyetle çarpıtmadır. Bu ancak kesfi isteğini göre, neyin önemli, neyin önemsiz olduğuna kendi karar veren, otomatikman çıkaran bir düşüncenin ürünüdür. Ve bu dört sayfalık bir mektuptan onaltı satırlık bir yeri hiçbir açıklama ya da işaret koymadan çıkarabilmektedir." (agb, s.11)

Bununla ilgili önce bu "adresler"in ne menem birşey olduğuna bakmak gerekir. "Onaltı satırlık" adresler bölümü şöyledir:

"- GDS yazı kurulu
- BP
- UIS sempatizanları - Peykar
- Aghkar sempatizanları
- B.Berlinli Komünist
- Kızıl Bayrak - MLPÖ (bilgi için)

Sevgili yoldaşlar;

Bu yılki 1 Mayıs dünya proletaryasının mücadele günü yaklaşıyor. Biz size, bizim ortak komünist amaçlarımızı en iyi bir biçimde dile getirebilmek için B. Almanya'da bu günün nasıl kutlanması gerektiği konusunda bir öneri getirmek istiyoruz. Biz bu öneri ile

B.Almanya'da bizim sözünü ettiğimiz örgütler arasında çeşitli derecede varolan birlikte çalışma biçimlerine bağlantı kurmak (anknüpfen) istiyoruz."

İşte eski kardeş örgütlerimiz, bizim "tesadüfi" olmayan bir biçimde atladığımız bu çok önemli 14 satırda aynen bunları söylemektedir. Onlar bu 16 satırda "şimdiye kadarki ortak çalışmanın biçimlerini açıklamış"lar!!! Ve bu yüzden de bunu atlamış olmamız "tesadüfi" değilmiş!!! Ne diyelim? Sözü geçen 16 satır üsttedir. Herkes bu 16 satırın ne kadar önemli olduğunu!!! görebilecek durumdadır. Bu 16 satır içinde şimdiye kadarki ortak çalışmanın biçimlerini açıkladıklarını iddia edenlerin ne kadar ciddi olduğunu her okuyucu kendisi değerlendirebilecek durumdadır. Ama bu sözler "ortak çalışma"ya çok önem vermekle övünenlerin, şişinenlerin; gerçekte bu konuda ne kadar ciddi olduğunun da bir işaretidir aynı zamanda.

Ama bu 16 satır içinde ilginç olan bir başka şey daha vardır. Sözünü ettiğimiz şey; WBK'nın, yani Batı Berlin'de bir Komünist Partisi yaratma görevini önüne koymuş olan bir örgütün; 1 Mayıs 1982'de, GDS tarafından, yani Batı Almanya'da bir Komünist Partisi yaratmayı önüne hedef olarak koymuş bir örgüt tarafından; Batı Almanya'da yapılan merkezi bir 1 Mayıs yürüyüşüne çağrılmış olmasıdır. AMLP bir başka ülkede olduğu, çalışma alanı bir başka devlet olduğu için ona mektup yalnızca bilgi için gönderilirken, WBK denen örgüt doğrudan Batı Almanya'daki merkezi yürüyüşe katılmaya çağrılmakta, bunda bir sakınca görülmemektedir!

Bu tavır pratik olarak Batı Berlin'i, Batı Alman devletinin bir parçası olarak gören Batı Alman emperyalizminin tavrı ile uyum içinde olan; pratikte Batı Berlin'i, Batı Almanya'nın bir parçası, onun bir eyaleti olarak gören bir tavırdır.

Bu tavır kesinlikle, Batı Berlin'i Batı Almanya'nın bir parçası olarak gören oportünist gruplara "sosyal-şöven" oldukları yönünde haklı eleştiriler getirmiş olan GDS'in, WBK'nın, ve AMLP'nin bu konudaki çizgisinden sapan bir tavırdır. Ve bu tavır ne ilginçtir ki, 1 Mayıs tartışmaları içinde uzun süre bu üç örgütün hiçbiri tarafından eleştirilmemiştir. (Bu tavır bu arada bizim tarafımızdan da 1 Mayıs polemiği içinde yanlış olarak tespit edilmemiş, eleştirilmemiştir. Bu noktada biz bu şekilde bu hatanın sorumluluğunu paylaşma durumundayız. Bizim WBK'ya 1 Mayıs öncesinde getirdiğimiz, 1 Mayıs'ta Batı Berlin'de ortak miting-propaganda eylemi yapma önerimiz doğru bir öneri olmasına rağmen; bu öneri GDS'in —WBK tarafından da— desteklenen sosyal-şöven tavrının eleştirisi ile birleştirilmemiştir.) Ve hala da geniş devrimci kamuoyu önünde bu tavrın özeleştirisi yapılmamıştır. WBK ile 1 Mayıs 1982 öncesi yapılan tartışmalarda, biz somut olarak WBK ve Peykar ile birlikte Batı Berlin'de bir eylem yapmayı önerdiğimizde, WBK "merkezi komünist 1 Mayıs yürüyüşüne" katılmanın propagandasını yapmış, böylece Batı Berlin devrimi açısından önünde duran somut görevlerden kıvırtmanın teorisini yapmıştır. İşte proleter enternasyonalizmi konusunda 1 Mayıs bağıntısında sorunun bir yanı da böyledir.

Bu konuda başkalarının hatası sözkonusu olduğunda, kamuoyu önünde özeleştiri talebi getiren GDS, sorunu iç organının 9/82 tarihli sayısında şu haber/yorumla çözüvermiştir:

"WBK'nın Batı Almanya'daki 1 Mayıs yürüyüşüne daveti ile ilgili haklı bir eleştiri:

Aşağıda yayınladığımız eleştirinin çekirdeğine katılıyoruz. Bunun-

la birlikte, yaptığımız hata "utandırıcı" ya da "talihsiz" bir unutkanlık değil; tersine şimdiye kadar tespit ettiğimiz ve izlediğimiz, Batı Berlin'de devrimin özel görevleri olduğunu savunan ve her türlü yutma deneyine karşı çıkan çizgimizden açık bir sapmadır; ve öyle eleştirilmelidir." (GDS Yönetiminin notu —ÇN)

"GDS-Info 4/82'ye eleştiri:

Bu mektupta Batı Almanya'da merkezi bir yürüyüş önerisi tartışılıyor. Bu mektup şu örgütlere yazılmıştır:

BP
UIS
Aghkar sempatizanları
WBK
ve bilgi için AMLP'ye (yani özel olarak ayrılmıştır!!)

Burada GDS utandırıcı bir yanlışa düşmüştür. Ve ama bu hata yalnızca dikkatsizlikle açıklanamaz.

Çünkü hiç çekinmeden WBK Batı Almanya'da 1 Mayıs 1982'de yapılacak bir merkezi yürüyüşe davet edilmiştir. Hangi alan için "merkezi" diye sorulmak zorundadır. Bu soruya tek mantıklı cevap: "Batı Almanya ve Batı Berlin'deki devrimciler için merkezi" olabilir.

Burada yeniden Batı Alman emperyalizminin Batı Berlin'i yutmak isteyen eski intikamcı düşüncesi sırıtmaktadır. Ne dersiniz?"
(GDS-Info 9/82, s.78)

İşte GDS'in hatasına karşı tavır budur! Hatayı doğru olarak —geç te olsa, gelen eleştiri üzerine de olsa— tespit edip, onu iç organda yayınlayıp orada durmuştur. Bu hatanın nereden kaynaklandığı, vb. konusunda, "tesadüfi" olup olmadığı konusunda; susmayı tercih etmektedir! GDS'in başkalarının hatalarına karşı "şahin" tavrı gözönüne alındığında, gerçekten tavrın ilginçliği büsbütün sırıtmaktadır.

3. Çürük haklı çıkarma yöntemi üzerine

Bu bölümle ilgili olarak esas söylenmesi gereken şeyi, bir önceki bölüme tavır takınırken söyledik. Eski kardeş örgütlerin bu bölümde bize getirdikleri eleştiri esasta haklı bir eleştiridir. Gerçekten de, biz 1982'de Batı Almanya'da 1 Mayıs'la ilgili görevleri tespit ederken, çeşitli ülkelerden devrimci ve komünistlerin 1 Mayıs'ı omuz omuza birlikte gerçekleştirmeleri için çalışmanın çok önemli bir görev olduğunu, açık ve berrak bir biçimde (görevler içinde) saymayarak bir sapma içire girdik. Buna gelen eleştiriye ise, saydığımız görevlerin "açık bir şekilde hem geniş, hem dar anlamda proleter enternasyonalizmini içerdiği" ("Tüm Belgeler", s.91) cevabını vererek; hatamızı aşma yönünde adım atacak yerde, onu teori seviyesine yükselten; haklı çıkartmaya çalışan; sürdüren ve derinleştiren bir tavır takındık. Bizim, özel olarak adlandırılması gereken bir görevi, adlandırmamış olma biçimindeki hatamızı; "bu görev zaten diğerlerinin içinde var" biçiminde sürdürmemiz, eski kardeşlerin tespit ettiği gibi oportünist bir tavırdır. Bu tavır mantıki sonucuna kadar geliştirilirse, gerçekten de, genel olarak komünizmin propagandası yapıldığı söylendiğinde, bu görev olarak tespit edildiğinde; başka hiçbir görev tespitine gerek kalmaz! Bunun ise yanlışlığı ortadadır.

Biz bu bölümle ilgili olarak eski kardeşlerin getirdiği eleştirinın esasını kabul etmekle birlikte; onların eleştirisinin bazı noktaları ile hemfikir değiliz. Hemfikir olmadığımız noktalar şunlardır:

Eski kardeş örgütler bizim üç görev ile ilgili alıntımızı, ve bunların "hem geniş, hem dar anlamda proleter enternasyonalizmini içerdiği" şeklindeki yorumumuzu aldıktan sonra; bunlar üzerine yoruma geçtiğinde, yalnızca yöntem eleştirisi getiriyorlar. Ve bu görevler hakkında yaptığımız yorumun içeriğinin doğruluğu-yanlışlığı üzerine bir şey söylemiyorlar. Ama söyledikleri —(eleştirileri)— bütünlük içinde ele alındığında, bizim yorumumuzla hemfikir olmadıkları açıktır. Yani onlara göre bu üç görevin hem geniş, hem dar anlamda proleter enternasyonalizmini içerdiği tezi doğru değildir.

Bu bağıntıda biz bu tezin bu genellikle yanlış olduğunu; ve ayrım yapılması gerektiğini söylüyoruz. Önce bu üç görev de geniş anlamı ile alındığında, proleter enternasyonalizmi görevini içermektedir. İkinci olarak bu görevlerden birinci ve üçüncüsü, dar anlamda proleter enternasyonalizmi görevini içermemektedir. İkinci görev ise dar anlamda da proleter enternasyonalizmi görevini içermektedir. Buna rağmen 1 Mayıs 1982'nin bu önemli görevi, bizim görev tespitlerimiz içinde açık ve berrak bir biçimde, yerine getirilmesi için maksimal çalışma gerektiren bir özel görev olarak sayılmamıştır. Ve bu noktada bir hata; proleter enternasyonalizminden bir sapma buradadır. Biz sorunu bugün (yalnızca bugün değil, esasta Merkez Komitesinin cevap yazısının tartışıldığı iç toplantılardaki tartışmalardan bu yana) böyle görüyoruz. Eski kardeşler ise, hiçbir ayrım yapmadan, bizim üç görev tespitimizin hiçbir şekilde proleter enternasyonalizmi görevini içermediğini, ve bunun ötesinde, bizim o aşamadaki hiçbir belgemizde proleter enternasyonalizmi görevinden "tek söz dahi etmediğimizi" söylüyorlar. Bu tavrın tekyanlılığı, yanlışlığı ortadadır.

Bu bölümün en sonunda eski kardeşler şu genellemeyi yapıyorlar:

> "Kısacası şu kendini göstermiştir: TKP/ML(B) MK genelde sözde proleter enternasyonalizmini yüksekte tutmakta, fakat onu pratikte sabote etmekte, özellikle de proleter enternasyonalizminin genel yasalarını bağımsız somut eylemler, örneğin: 1 Mayıs eylemine uygulamada tamamen bir yıkıma uğramakta, böylece proleter enternasyonalizminden hiçbir söz edilmemektedir. Öyle de olsa, böyle de, bunlar bir madalyonun iki yüzüdür. Şöyle ki, bir tarafta proleter enternasyonalizminin görevlerini, çeşitli milliyetlerden proleterlerin enternasyonal ortak çalışması olarak k a v r a m a m a k, ya da ona saldırmak ve bir kenara fırlatmaktır." (agb, s.14)

Burada genelleme içinde söylenenlerin hiçbiri bu genellikte doğru değildir.

Önce "TKP/ML(B) MK'nin genelde sözde proleter enternasyonalizmini yüksekte tuttuğu, fakat onu pratikte sabote ettiği", ne TKP/ML(B) MK'nın tüm teori ve pratiği için; ne de yalnızca 1 Mayıs 1982 1 Mayıs pratiği için bile ele alınsa, oradaki teori ve pratiği için doğru olmayan bir genel tespittir.

İkinci olarak, "proleter enternasyonalizminin genel yasalarını bağımsız olarak somut eylemlere uygulama"da TKP/ML(B)'nin "tamamen yıkıma uğradığı" tespiti de, hem tüm açısından (tüm eylemler ele alındığında), hem de somut olarak örnek verilen 1 Mayıs 1982 eylemi açısından bu genellikte, olsa olsa eski kardeşlerin geniş hayalini ve isteğini dile getiren bir tespittir. Bizim "proleter enternasyonalizminden hiç bir söz etmediğimiz" şeklindeki tezin doğruluğu/yanlışlığı üze-

rinde yukarıda durduk. Burada yinelemekte bir yarar görmüyoruz.

Yalnız bu bölümle ilgili olarak eklemek istediğimiz birşey daha vardır. O da şudur: Buradan da görüldüğü gibi, eski kardeş örgütler tartıştığımız bağıntıda bize getirdikleri eleştirinin ne olduğunu bir türlü karar verememişlerdir. Bizim hatamızın, teoride söylediğimizi pratikte yapmamak mı olduğu (birinci paragrafta bunu söylüyorlar); yoksa teorik olarak proleter enternasyonalizmi görevini bir kenara koymak mı olduğunu (ikinci paragrafta da bunu söylüyorlar) bir türlü çıkarmak mümkün değildir.

Biz sorunu şöyle görüyoruz: Biz 1 Mayıs 1982'de teorik olarak ortaya koyduğumuzu, pratiğe de uyguladık. Teorimizde Batı Almanya'da çeşitli ülkelerden devrimci ve komünistlerin birlikte hareketine gereken önemi vermedik. En azından iki bölgede yaptığımız yürüyüş pratiği de bu yanlış teoriyle uyum içinde oldu.

Eski kardeş örgütlerimiz (başta da GDS) lafta birlikte harekete bizden daha çok önem verdiler. Pratikleri ise 1 Mayıs 1982'de (Ama yalnızca 1982'de değil; 1983, 1984 1 Mayıs ve 12 Eylül'lerinde de, en son olarak GUAfS'ın yürüyüşünde de) proleter enternasyonalizminden çok yönlü sapmaları içinde barındıran bir pratikti!

4. Hatanın tespit edilmesi ve aşılması mı; yoksa kardeş örgütlerden ve kendi saflarından gelen Marksist-Leninist eleştirilerin ateş hattından kaçabilmek için oportünist kıvırtma mı?

Eski kardeş örgütler bu bölümde, Bolşevik Partizan adına konuşan bir temsilcinin Stuttgart'ta yapılan bir tartışma toplantısında söylediği şu sözleri alıntı olarak alıyorlar:

> "Bu üç görevin ortak çözülmesi ve bu üç görevin diğer örgütlerle birlikte çözülmesi için mücadele edilmeli, zorlanmalıydı. Burada biz yeterli mücadele etmedik, zorlamadık. İşte bizim proleter enternasyonalizminden sapmamız burada başlıyor." (Stuttgart toplantısı söz tutanağı)"
> (agb, s.15)

Bu tavır, eski kardey örgütlere göre ciddi bir özeleştiri tavrı değildir. Neden değildir? şeklinde bir soruya verdikleri birden fazla cevap vardır. Şimdi bunlar üzerinde kısaca duralım:

a) Çünkü böyle bir tespit ".. keskinleşen ve kızışan mücadelenin tam ortasında"... ve "9 ay sonra yapılmaktadır."

Evet, bu tespit, parti içinde ve çevresinde yürütülen bir dizi tartışma sonrasında yapılan bir tespittir. Tartışmanın çıkış noktasından süre olarak 9 ay sonra yapılan bir tespittir. Bu tespitin yapılmasında, bu hatanın tespit edilmesinde, kuşkusuz "eski kardeş örgütlerin" ve onların içimizdeki hayranlarının getirdiği eleştiriler önemli bir rol oynamıştır. Ama bu rol yalnızca olumlu bir rol değildir. Eski kardeşlerin getirdiği eleştirilerin toptancı, tekyanlı yöntemleri, onların eleştirilerinin içindeki doğruların görülmesinin önünde engelleyici, geçiktirici bir rol oynamıştır. Onların toptancılıklarına duyulan tepki, bizim kendi hatalarımızı görmemizi, tespitimizi geciktirici bir rol oynamıştır. Sonuçta bizim kendi hatalarımız, daha çok kendi içimizden gelen, tek yanlı olmayan eleştiriler sonucu bilince çıkarılmıştır. Bu noktada hatalarımızın tespiti böyle

bir süreç izlemiş, ve bu noktadaki hatamızın bilince çıkması 6 ayı yakın bir süre almıştır. Hatanın, hata ortaya çıktıntan 9 ay sonra, bir yanda eski kardeş örgütler ve onların içimizdeki hayranları, diğer yanda öncelikle Merkez Komitesi ve parti çoğunluğu arasındaki "devamlı kızışan ve keskinleşen mücadelenin" ortasında tespit edilmesi; hiçbir şekilde bu özeleştirici tespitin "ciddi olmadığının" bir gerekçesi olamaz.

b) "Şimdi dokuz ay sonra tespit ediliyor ki, kardeşlerin eleştirileri doğru idi."

Buna denecek tek şey vardır: Hayır, biz 1 Mayıs tartışması içinde hiçbir yerde, proleter enternasyonalizmi ile ilgili olarak, hiç ayrım ve sınırlama yapmadan, "kardeşlerin eleştirileri doğru idi" demedik. Çünkü sorunu öyle görmedik, görmüyoruz. Bizim pozisyonumuzu, sanki biz genel olarak "kardeşlerin eleştirileri doğru idi" biçiminde koymuşuz gibi yorumlamak, en hafif deyimle olguları çarpıtmaktır.

c) "Bu basit şekilde öne sürülen tespit (b) maddesinde alıntı yaptığımız tespit. Ki bu tespit bizim "basit bir şekilde öne sürdüğümüz" bir tespit değil, eski kardeşlerimizin öne —bizim tespitimiz imiş gibi göstererek— sürdüğü bir tespittir; onların "imalatı"dır —BN) şayet ciddi ise: TKP/ML(B) MK'nın kardeş örgütlere ve kendi saflarındaki haklı eleştirilere karşı yürüttüğü ilkesiz mücadelesinin tümünün mahkum edilmesini gerektirir. Ama BP temsilcisi bunu yapmıyor..."

Yukarıda bizim ayrımsız bir şekilde "kardeş örgütlerin eleştirileri doğru idi" biçiminde bir tespitimiz olmadığını ortaya koyduk. Bizim görüşümüze göre, bizim 1 Mayıs 1982'de görevler içinde "birlikte yürüme" anlamında pratikte proleter enternasyonalizmine gereken önemi vermediğimiz, bunu özel görev olarak saymadığımıza yönelen bir eleştiri, doğru bir eleştiri idi. Eski kardeş örgütlerin buraya yönelen eleştirileri doğru eleştiri olarak kabul edilmek, bizim hatamız olarak tespit edilmek, aşılmak zorunda idi. Bu, çatışmanın başlangıcında tarafımızdan yapılmadı. Ama eski kardeş örgütlerin eleştirileri yalnızca bu gerçek hataya yönelmiyordu. Onlar bizim hiçbir yerde "bu görevden tek söz etmediğimiz", bizim genel çizgimizin "proleter enternasyonalizminin gereklerine" karşı yöneldiği vb. genel tespitler de yapıyordu. Onlarla birlikte, içimizdeki eski kardeşlerin hayranları (bugün Spartakus saflarındadırlar) bu temelde bir ideolojik mücadele yürütüyorlardı. Onların ideolojik mücadelelerinin bu yönü yanlış olan, mahkum edilmesi gereken yön idi. Ve Merkez Komitesi bu yöne karşı da mücadele etti. Bu yöne karşı yürütülen mücadelenin de —(yaptığımız gerçek hataların savunulması anlamına gelen tavırlarımızın mahkum edilmesi yanında)— mahkum edilmesi, doğru bir mücadelenin mahkum edilmesi demektir. Kimse bizden böyle birşey beklemesin! Bu noktada esasında eski kardeş örgütlerin yürüttükleri mücadelede hemen hemen hiçbir önemli yanlış görmedikleri açıkça görülmektedir. Ama gerçek durum bu değildir.

Eski kardeşler, bir özeleştirinin ciddi olması için, getirilen eleştirilerin tümünü doğru olarak kabul etmeyi şart gören bir tavır sergiliyorlar burada. Bu tavrın yanlışlığı ortadadır.

d) "Özeleştiri... hemen eleştirenlere yönelmiştir.!

Burada olan nedir? TKP/ML(B) kendi hatasını tespit etmekte, hatanın ortaya çıktığı ortamı, kaynaklarını vb. koyabildiği kadar ortaya koymakta, ve fakat orada durmamakta, bunun ötesinde; polemiğin bir ya-

nını oluşturanların tavırları hakkında da tavır takınmaktadır. Eski kardeşlere göre bu tavır, "eleştirinin hedefini saptırmak", "hataların üzerine örtmek" vb.dir. Bu kafa ile, eleştirilen hiç kimsenin, gerçekte kendisine eleştiri getirenlere —eleştiri getirilen konuda — eleştiri getirmesi mümkün değildir. Getirdiğinde, bu "saptırma" olur! Böylece eleştiriden kaçınmanın iyi bir yolunu keşfediyor eski kardeşler: Her konuda, önce eleştiri getirmek... Böylece karşındakinin eleştiri getirmesini en baştan engellemek! Eleştiri gelirse, "Ben getirdim de, onun için getiriyor" şeklinde ciddi!!! bir tavırla gelen eleştirinin "ciddi olmadığını" ispat!!! etmek. Ne diyelim? Bu yol kişiyi, örgütü bataktan başka yere götürmez.

e) TKP/ML(B) temsilcisi "sapma teşkil eden" bir başka noktayı "tek kelime ile hata olarak bile belirtmemiştir."

GDS'in sapma olduğunu söylediği noktanın gerçekten de sapma olduğu varsayılsa bile, temsilcinin bu noktada hatayı tespit etmemiş olması da, yine tartışılan bir başka bağıntıda yaptığı hata tespitinin "ciddi olmadığı"nın ispatı değildir. Bu böyle olabileceği gibi; henüz bir noktada görülen bir hatanın, diğer noktalardaki hatalar ile bağının görülmemiş olması anlamına da gelebilir.

Bütün bu noktada söylenenlerde GDS ve diğer kardeşlerin çıkış noktası, yapılan özeleştirinin gerçek bir özeleştiri değil, gelen eleştirilerin üzerini örtmek için bir numara, bir kıvırtma olduğu düşüncesidir. Yani tartışılan; özeleştiri yapanların niyetidir! Onlar bu söylediklerini ispatlayacak durumda değillerdir. Ama buna rağmen bu iddiayı getirmektedirler. Burada da neden? sorusu çıkıyor ortaya. Acaba bu noktada da ünlü deyim: "Kişiyi nasıl bilirsin? Kendim gibi!" geçerli olmasın? GDS ve eski kardeşler, acaba kendi durumlarını, bize yansıtmış olmasınlar? Biz şunu söyleyelim: Biz özeleştiriyi, hiç bir dönemde hatalarımızın üzerini örtmek için bir numara olarak kavramadık, ve uygulamadık. Hatayı gördüğümüz noktada, ve anda; açıkça hatayı ortaya koymaktan çekinmedik, çekinmeyiz.

Bu noktada eski kardeş örgütler bir de BP temsilcisinin aynı toplantıda, bize getirilen "teori-pratik" uyumsuzluğu suçlamasını geri çevirmesi üzerinde duruyorlar. Temsilci konuşmasında bizim teorimizin de yanlış olduğunu, bu yüzden "teori-pratik" uyumsuzluğu suçlamasının yanlış olduğunu, doğru bir biçimde tespit ediyor! Eski kardeşler "bu tavrın... çok ucuz bir şaka" olduğunu söylüyorlar! Biz bu tavrın gerçek durumun tespiti olduğunu söylüyoruz. Ve böyle bir eleştirinin geldiği yerde, ona tavır takınmanın doğru olduğunu söylüyoruz!

Şimdi teori-pratik uyumsuzluğunu "Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!" şiarı altına imza atmamız, ve fakat bunu uygulamamamız biçiminde koyuyorlar. Eğer bu genel şiar, 1 Mayıs 1982'de Batı Almanya'da çeşitli ülkelerden devrimci ve komünistlerin birlikte yürümesi özel görevini de içeriyorsa, o zaman aynı eski kardeşlerin, bizim hiçbir yerde! bu özel görevi tespit etmediğimize yönelen eleştirileri ve "içinde vardır oportünizmi"!ne yönelen eleştirilerinin anlamı nedir?

Burada da onların bizi hangi noktada eleştireceklerine bir türlü karar veremedikleri; birbirini bir anlamda dıştalayan eleştirileri aynı yerde getirme tutarsızlıkları bir kez daha görülmektedir. Eski kardeşlerin dükkanında her mal vardır!!!

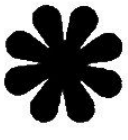

II- ORTAK ÇALIŞMA TARAFIMIZDAN SABOTE Mİ EDİLDİ?

Bu bölümün girişinde eski kardeş örgütler, bizim "büyük örgütün küçük örgütten daha fazla söz sahibi olması gerektiği" şeklinde bir genel tez savunduğumuzu; ve bunun "Kruşçev revizyonizminin geleneğini benimsemek demek" olduğunu iddia ediyorlar. Girişte eski kardeş örgütler Kruşçev revizyonizminin bu konudaki tezi hakkında şu tespiti yapıyorlar:

> "Kruşçev revizyonistleri tarafından ortaya atılan BÜYÜK PARTİNİN KÜÇÜK PARTİDEN DAHA FAZLA SÖZ SAHİBİ OLDUĞU, FİİLİYATTA KARAR VERENİN BÜYÜK PARTİ olduğu TEORİSİ..."

Onlar daha sonra AEP ve ÇKP'den iki alıntı ile bu tezlerini ispat etmeye çalışıyorlar. Alıntılardan açıkça görüleceği gibi (ki bu alıntılarda söylenenler doğrudur. Onlara aynen katılıyoruz), sorun hiç de küçük parti / büyük parti şeklinde konmamaktadır. Öyle konmaması da doğrudur. Çünkü, eski kardeş örgütlerimizin iddiasının tersine, Kruşçev revizyonistleri "biz büyük partiyiz", "onun için küçük partilerden daha fazla söz sahibi olmalıyız", "fiiliyatta karar veren —büyük parti olduğumuz için— biz olmalıyız" şeklinde aptalca bir teori savunmamışlardır. Hayır, onlar büyük parti olmaktan çok, "ilk proletarya diktatörlüğünün partisi" olma, "Lenin'in partisi" olma, "en tecrübeli" parti olma gibi gerekçelerle, dünya komünist hareketinin ortak sorunlarında diğer partilere danışmadan, onlarla tartışmadan, tek başlarına karar alıp uygulamaya koymuşlar, ve ardından da bütün dünya komünist hareketine kendi çizgilerini dayatmaya kalkmışlardır. Soruna "büyük" parti açısından yaklaşılsa, herhalde üye sayısı bakımından en büyük parti durumunda olan ÇKP'nin çizgiyi belirlemesi gerekirdi!!! Ama sorun ne tek başına, ne de öncelikle küçüklük-büyüklük sorunu değildi! Şimdi eski kardeşler bizim tartışmamızla bağ kurabilmek için utanmazca çarpıtmalar yapmaktan kaçınmıyorlar. Tezlerini ispatlamak için olguları çarpıtmak zorunda kalanların bu tavrı, onların savunduğu tezlerin çürüklüğünden başka birşeyin işareti değildir!

Eski kardeş örgütler, AEP ve ÇKP'den alıntılarla, bizim "ana parti-yavru parti" biçiminde bir ilişkiyi savunduğumuzu; komünist partiler arasındaki ilişkide "yöneten-yönetilen" ilişkisi olması gerektiğini savunduğumuzu ima etmektedirler. Aksi taktirde bu alıntıların bizimle bağı kurulamaz. Bu iddia ise boş bir iddiadır. Biz bu konuda ne düşündüğümüzü teorik olarak eski kardeşlerin de alıntı yaptığı AMLP ile ortak açıklamada ortaya koymuştuk. Pratiğimiz de —komünist örgütlerle ilişkide— hep esasta bu teoriye uygun bir pratik olmuştur.

Bizim eşitlik konusunda Kruşçev revizyonistlerinin "geleneğini benimsediğimiz" iddiası eski kardeşlerin ispat edemediği, ve edemeyeceği bir iddiadır. Ama eski kardeşlerin bizimle tartışma içinde, Kruşçev revizyonistlerinin pratiğini doğru bulan tavırları hepimizin yaşadığı bir olgudur!

1. Biz eşitlik sorununa ilişkin anlayışımızla her türlü enternasyonal çalışmayı sabote mi ettik?

Bu nokta ile tartışmayı geliştirmeye çalışan eski kardeşler bize şu eleştiriyi getirmektedirler:

"TKP/ML(B) MK'nin değişik devrimci ve komünist örgütlerle, enternasyonal ortak çalışmaya ne kadar az değer verdiği, böyle bir ortak çalışmayı nasıl imkansız hale getirdiği, onun, değişik örgütlerle bir eylembirliğini gerçekleştirmek için, hangi koşullar altında sözleşmenin ve eylemi karara bağlamanın gerekiği anlayışına bakıldığı zaman açıkça görülmektedir.

TKP/ML(B) MK, daha B.Almanya'da 1982 1 Mayıs tartışmasıyla bağlantı içinde, tartışmaya katılan örgütler arasında görüş ayrılıkları ortaya çıktığı zaman herkes için en iyi olana karar verecek olanın k e n d i s i olacağı noktasında açıkça diretmiştir. Üç örgütten ikisinin 1 Mayıs'a ilişkin eylembirliği için ortak bir platformda birleşmelerine, yani Peykar/UIS sempatizanlarının ve AKIMA KARŞI'nın (GDS) merkezi bir yürüyüşte olmamalarına rağmen, TKP/ML(B) MK toplam üç yürüyüş yapmaya karar vermiştir. Ve MK'nin ancak (merkezi yürüyüşün —ÇN) üç örgütün çıkarına olduğuna kanaat getirdiği taktirde pozisyonunu değiştireceği çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. TKP/ML(B) MK kötülüğüyle ün yapmış "utanç belgesinde" şöyle yazmaktadır:"
(agb, s.18)

Bizce bu alıntıda eski kardeşler bazı gerçeklerin üstünü örtme çabası içindedirler. Bu sebepten dolayı meselenin daha iyi anlaşılması için biz burada Merkez Komitesinin GDS'e verdiği cevaptan geniş bir alıntı yapmaya ihtiyaç duyuyoruz. Çünkü bu alıntı hem sorunun (tartışmanın) nasıl çıktığını, hem de gelişimin nasıl olduğunu ve hem de örgütlerin somut tavırlarını olduğu gibi yansıtmaktadır:

" b) Sorunun somut konuluşu

GDS bu sorunu somut olarak tartışmaktan özenle kaçınıyor. Bu onun deyimi ile "tesadüfi" değildir. Yukarıda sorunu genel olarak koyup,,bu konuda GDS'in genel tavrının yanlış olduğunu gösterdik. Ama sorun bununla bitmiyor. GDS kendi savunduğu düşünce ile de somutta çelişmektedir.

GDS yukarıda da gösterdiğimiz gibi, yazısının bu bölümünün sonunda, sorunu şöyle koyuyor:

> "BİR EYLEM İÇİNDE ÇAĞRIDA ANLAŞMIŞ OLAN, EYLEMBİRLİĞİNE KATILAN ÖRGÜTLER ARASINDA İ L K E S E L NİTELİKTE O L M A Y A N ÇELİŞKİLER ÇIKTIĞINDA, BU ÇELİŞKİLER AZINLIĞIN ÇOĞUNLUĞA TABİ OLMASI YOLUYLA OLMAZSA NASIL ÇÖZÜLECEKTİR?"

Güzel. GDS'in burada teorik olarak savunduğu görüş ile, 1 Mayıs tartışmasındaki somutun bağını kuralım:

GDS, İLKESEL NİTELİKTE OLMAYAN çelişmelerin çözümünde, azınlık çoğunluğa uysun diyor; ve bizi bir yürüyüş mü / üç yürüyüş mü konusunda karara (buna biraz sonra döneceğiz) uymamakla suçluyor!

Yani biz hiç de i l k e s e l nitelikte olmayan bir çelişmede, çoğunluk kararına uymayı reddetmişiz. (Aksi halde, eğer bu çelişme ilkesel nitelikte ise, o zaman GDS'in bize eleştiri getirmesi, kendi savunduğu teorik görüşlere göre bile saçma olur!) Yani bir yürüyüş mü / üç yürüyüş mü şeklindeki çelişme, ilkesel nitelikte bir çelişme değildir!!!

Bu, "aramızdaki bir dizi çelişmenin, sonuçta PRATİK olarak bir merkezi yürüyüş mü / üç ayrı bölgesel yürüyüş mü alternatifine gelip dayandığını" söylediğimiz için bizi "şiddetle" eleştiren; bizi

"ideolojik çelişmelerin keskinliğini almak", "ideolojik çelişmeleri gerçekte yok göstermek"le suçlayan GDS'tir! İşine geldiği yerde çelişme çok derindir, "ideolojik"tir, evet ilkeseldir! İşine gelmeyen bir başka yerde ise çelişme, ilkesel nitelikte olmayan bir çelişmeye dönüşüverir! Aynı yazıda 9. sayfada şöyle, 27. sayfada böyle! Buna Marksist-Leninist tavır denemeyeceğini düşünüyoruz.

Bu sorunla ilgili olarak, bu 1 Mayıs'ta Batı Almanya'da bir merkezi yürüyüş mü / üç ayrı bölgesel yürüyüş mü pratik alternatifinde ifadesini bulan çelişmenin taktik bir sorunla ilgili, ve fakat i l k e s e l (çok önemli, tayin edici, vs.) bir çelişme olduğunu düşünüyoruz. Ve kesinlikle bu çelişmede bu 1 Mayıs 1982'de azınlık/çoğunluk (hele hele örgütlerin azınlığı/çoğunluğu şeklinde hiç değil) şeklinde karar alınmasının yanlış olduğunu düşünüyoruz. Böyle i l k e s e l bir sorunda (salt kardeş örgütler arasında olmuş olsaydı bile) çoğunluk kararı alınmasını ilkesizlik olarak görüyoruz. Bu durumda doğru olan, tarafların birbirlerini ikna etmeye çalışması; ikna olmaması halinde her örgütün doğru bulduğunu yapması idi.

İkinci olarak bu 1 Mayıs'ta, eylembirliği BP, GDS, Peykar arasında yapıldı. Ortak bir çağrı üzerinde anlaşıldı. (Sonradan son anda Peykar'ın bu ortak çağrıdan çekilmek istediğini, ve ortak çağrının belli bir merkezi anlayışını yanlış bulduğunu öğrendik.) Eylembirliğini yapan GDS ile BP kardeş örgüt durumunda idiler, aralarındaki ideolojik birlik Peykar ile aralarında olan birlikten çok daha sağlamdı (öyle olması gerekirdi); pratikte ise şimdiye dek birçok ortak deneyleri vardı. Bu iki örgüt açısından güçleri hesaba katılmadan, bir örgüt-bir oy şeklinde tavır takınılabilirdi. Ama Peykar açısından bu tavır, bize göre kesinlikle doğru olmazdı. Bu durumda diyelim ki i l k e s e l olmayan ama yine de oldukça önemli bir sorunda karar alınırken, bizce bir örgüt-bir oy yöntemi kullanılmamalı, güç oranına göre oy hakkı sistemi kullanılmalı idi. Bu tavır doğru tavır olurdu. Nispeten önemsiz konularda ise, bir örgüt-bir oy sistemi işletilebilirdi.

Kısaca somut durumda düşündüğümüz budur.

Her halükarda doğru olan, eğer herhangi bir eylembirliğinde herhangi bir örgütün çelişmeli konularda nasıl karar alınacağı konusunda bir sorunu varsa, bunu getirmesi, ve bu konuda herkesin görüşünü açıkça ortaya koymasıdır. Eğer bu sorun eylembirliği toplantılarının en başında getirilmiş olsa idi, biz bu konuda tavrımızı belirledikten sonra, belki tartışmaya da gerek kalmazdı! GDS bütün toplantılarda böyle bir sorun getirmedi. Azınlık/çoğunluk; tartışmalı konularda karar konusunda hiçbir toplantıda tartışılmadı. Bu bir olgudur. Üç toplantının tutanağı bu olgunun belgesi/kanıtıdır. Bunun dışında, bütün polemik içinde de 1 Mayıs öncesinde GDS bize bu konuda çok değerli(!) görüşünü açmamış, bizi bu konuda eleştirmemiştir. Bu da olgudur.

Bu konuda ilk resmi eleştiri, 24.5. tarihli toplantıda gelmiş, Enternasyonal İlişkiler Sekreterimiz çok kabaca da olsa tavrımızı ortaya koymuştur. Şimdi GDS sorunu, sanki bu sorun üzerine tartışılmış; çoğunluk karar almış da biz buna uymamışız gibi getiriyor. Bu olguların çarpıtılmasıdır.

GDS yazısının birçok yerinde "karar"dan bahsediyor. Bunu tartıştığı sekizinci noktada da:

"TKP/ML(B) Merkez Komitesi... eylembirliği toplantılarına katı-

lan örgütlerin merkezi yürüyüş yapılması şeklindeki ÇOĞUNLUK KARARINI niçin kabul etmediğini açıklamamaktadır" diyor.

Önce şunu tespit edelim: Eylembirliği toplantılarına katılan ÖRGÜTLERİN merkezi yürüyüş yapılması yönünde aldıkları bir Ç O Ğ U N L U K K A R A R I kesinlikle yoktur! Bu konuda hiçbir örgüt, GDS de dahil, çoğunluk kararı alınması, azınlığın buna uyması yönünde bir öneri getirmemiş, böyle bir öneri oylanmamıştır. Bu kesin bir olgudur. Şunu kategorik olarak söylüyoruz: GDS bu konuda çoğunluk kararından sözederek olguları çarpıtmaktadır. Ve şunu da kategorik olarak söylüyoruz: bir yürüyüş mü / üç yürüyüş mü bizim için v e t o noktası idi, bu sorun ilkesel bir çelişme idi. Bu konuda bu 1 Mayıs'ta örgütlerin çoğunluğunun çoğunluk kararı almasını, eğer böyle bir öneri gelse idi, en baştan reddederdik!

Olan nedir? Örgütler görüşmelerde kendi örgütlerinde durumu, kararlarını, görüşlerini açıklamışlardır. Ve hiçbir toplantıda bu konuda çoğunluk kararı alınması önerisi getirilmemiş, alınmamıştır.

Örgütlerin tavrına gelince:

GDS birinci, ikinci ve üçüncü toplantıda, bir merkezi yürüyüş görüşünü savunmuştur.

Biz birinci, ikinci ve üçüncü toplantıda üç ayrı yürüyüş görüşünü savunduk.

Komeleh ikinci toplantıda platform tartışmasında ortaya çıkan çelişmeler nedeni ile; görüşmelerden çekildi.

Eylembirliği ortak çağrısı GDS ve BP dışında, Peykar tarafından imzalandı.

Peykar'ın tavrını tutanaklardan ortaya koyalım:

Peykar birinci toplantıda şu tavrı takınıyor:

> "UIS temsilcileri: UIS merkezinin GDS'in önerisini yazılı olarak cevaplandıracağını, şu anda merkezin nasıl karar alacağını bilmediklerini; ve fakat UIS'in örgütsel ve maddi zorlukları olduğunu açıkladılar. Her halükarda UIS'in yürüyüş için bölgesel olarak seferber edip katılacağını açıkladılar. Bunun dışında .. ve ..'taki UIS'lerin de merkezi yürüyüşü bütün güçleri ile destekleyeceklerini açıkladılar. Kesin cevap bir dahaki hafta sonuna dek gelecek."

Yani birinci toplantıda UIS henüz merkezi tavır takınmamıştır. Her halükarda UIS'in yürüyüş için bölgesel olarak seferber edeceği, bunun dışında .. ve ..'taki UIS'lerin bir merkezi yürüyüşü destekleyecekleri söyleniyor.

İkinci toplantıda ise GDS temsilcisinin hazırladığı tutanağa göre Peykar temsilcisinin tavrı şu:

> "UIS: UIS merkezi yürüyüşü destekleme, ve fakat bölgesel olarak seferber etme kararı aldı. Bunda ideolojik sorunlar da rol oynadı, ama esas olan teknik sorunlar oldu.
>
> İdeolojik sorun şu: Bizim bir önceki merkezi yürüyüşümüze ...'

kişi katılmıştı, en son yaptığımıza ise ancak ... kişi geldi. Bu somut durumda bizim için sorun önemli ölçüde maddi sorun. Ama bunun dışında bölgelerde DGB yürüyüşlerinde propaganda yapmayı da önemli bir görev olarak görüyoruz."

Görüldüğü gibi, Peykar ikinci toplantıda "merkezi yürüyüşü destekama bölgesel seferberlik" diyor. Ve ideolojik sorunu anlatırken, kendilerinin DGB'de propaganda yapmayı önemli görev olarak gördüğünü söylüyor. Yani ideolojik olarak bize çok daha yakın bir pozisyonda duruyor.

Peykar'ın tavrı, GDS Enternasyonal İlişkiler Sekreterinin yazdığı 9.4. tarihli mektubunda tespit ettiği gibi:

"Peykar merkezi diyor ama, merkezi seferber etmiyor" tavrıdır.

Söz ile pratik uyumluluğu konusunda lafta pek duyarlı görünen GDS'in, bu tavrı nalıncı keseri gibi kendine yontup; Peykar'ın GDS'in tavrını desteklediği şeklinde göstermesi, bu tavrı kendine dayanak yapmaya çalışması; daha da ileri gidip, "çoğunluk kararı"ndan sözetmesi, gerçekten utanç vericidir. Ve GDS'in bütün doğru teorik laflarının da değerini düşürücü bir rol oynamaktadır.

GDS bu bölümün başında koyduğu ikilemde, "en iyi olana en büyük değil, çoğunluk karar vermelidir" şeklinde bir ikilemle, bizim "en büyük olan karar verir" şeklinde bir düşünce savunduğumuzu da ima ediyor.

O bizden şu alıntıyı yapıyor:

"Biz şunu da belirtelim: Eğer biz somut olarak Duisburg'da merkezi eylem yapmanın tüm açısından getireceği yararları; N. ve S'ta yapılacak yürüyüşlerin öncelikle bizim açımızdan (ve fakat aynı zamanda tüm açısından da) getireceği yararlardan fazla olarak değerlendirse idik, tercihimiz merkezi yürüyüş yönünde olurdu."

Sonra şu yorumu yapıyor:

"... yukarıda aktarılan pasajdan, Merkez Komitesinin, anlaşılan herkes için, bütün için, neyin en iyi olduğunu tek başına değerlendirmek ve bu konuda karar vermek istediği açıktır. Bu tamamiyle ciddiyetten uzak bir tavırdır; ve küçükler, büyüklere göre (herkes için) en iyisi ne ise onu yapmalıdır şeklindeki şiara uygun davranmak demektir.

Görüşümüze göre, yukarıdakilerin tersine, "bütün için neyin en iyi olduğuna" karar verilirken, belirleyici olanın yalnızca katılan örgütlerin çoğunluğu olduğu; bir örgütün bu konuda karar veremeyeceği açıktır."

Burada şunu tespit edelim: Biz hiçkimse adına —kendimiz dışında— en iyisinin ne olduğu konusunda bir karar almadık. Küçükler büyüklere göre en iyisi ne ise onu yapsın da demedik! Bütün örgütler için tek başımıza karar da vermedik! Sadece kendi doğru bulduğumuzun ne olduğunu; ve hangi şartlarda merkezi bir yürüyüşten yana tavır takınacağımızı söyledik. Bunu, bizim diğerleri hakkında da karar aldığımız, vs. şeklinde göstermeye çalışmak saçmadır. Eğer biz diğerleri adına biz büyüğüz diye karar alsaydık, herhalde onların katılmaması halinde neden karara uymadınız diye eleştirmemiz gerekirdi. Olgular ortadadır. GDS bu konuda iyice batak için-

dedir. Biz onu bu bataktan çıkmaya çağırıyoruz. (*)

Burada şunu da hatırlatmakta yarar görüyoruz: Biz nasıl "tümümüz için en iyisi üç ayrı yürüyüştür" dediysek, GDS te baştan itibaren "tümümüz için en iyisi bir merkezi yürüyüştür" dedi. Ve o öyle dedi diye, onu "siz hepimiz için en iyisinin ne olduğu hakkında nasıl karar alırsınız?" diye eleştirmek aklımızın ucundan geçmedi. Çünkü böyle bir eleştiri, saçmanın da ötesindedir!

(*) GDS: bir örgüt-bir oy konusundaki görüşünü ispatlamak için, giderlerin bölüşülmesi konusunda, giderlerin üçe bölünmesi şeklinde bir işlem yapıldığını da hatırlatıyor.

Eğer bu kadar bakkal hesabına meraklılarsa, o zaman bizim örgüt olarak 1 Mayıs için ne kadar harcama yaptığımızın, kendilerinin ne kadar yaptığının tam dökümünü yapabiliriz. O zaman, en büyük örgütün en fazla masraf yaptığı çıkar ortaya. Ve bu da gayet doğaldır!

Ama biz şunu söyleyelim: Eşitlik kesinlikle eylem için yapılan harcamalarda aranmamalıdır. Eğer bu tavır mantıki sonucuna kadar ilerletilirse; "Parayı veren, düdüğü çalar"a kadar varabilir. Maddi yönden zengin bir örgüt, masrafların tümünü üstlenip; diğerlerine kendi görüşünü dayatabilir!"
("Tüm Belgeler", s.119-123)

İşte sorunun somut olarak gelişmesi böyle olmuştur. Yukarıda Merkez Komitesinin yazısından aldığımız olgu tespitlerine eski kardeşlerin bir itirazı yoktur. Yani gerçek durum ortaya olduğu gibi konmuştur. Hal böyle iken; eski kardeşler hiç utanmadan:

"(TKP/ML(B) MK) GDS ve Peykar/UIS'in eylembirliği toplantılarında 1 Mayıs'ta merkezi bir yürüyüşten yana olduklarını hiç bir yanlış anlaşılmaya meydan vermeyecek kadar açık bir şekilde dile getirmelerine rağmen, umursamadan kendi bildiğini okumaya devam etmiştir" demeye devam ediyor.

GDS'in en başından itibaren merkezi bir yürüyüşten yana tavır takındığı ortadadır. Ama bu ortada olduğu kadar, Peykar'ın da pratik olarak merkezi değil, "bölgesel seferber edeceği" de ortadadır. Bir kez daha, GDS Uluslararası İlişkiler Sorumlusunun birinci toplantı sonrasında yazdığı 9.4. tarihli mektupta Peykar'ın tavrını değerlendirmesini hatırlayalım. Şöyle deniyordu o mektupta:

"Peykar merkezi diyor, ama merkezi seferber etmiyor."

Evet, bu değerlendirme birinci toplantı sonrasında GDS'in kendi değerlendirmesidir. Ve doğrudur.

İkinci toplantıda da yukarda yaptığımız alıntıda, Merkez Komitesinin yazısında aktarılan II. Toplantı tutanağından açıkça görüleceği gibi, Peykar'ın tavrında bir değişiklik yoktur. "Merkezi yürüyüşü destekleme... bölgesel seferber etme." Gerekçelerden biri: "DGB yürüyüşlerinde propaganda yapmayı önemli bir görev olarak görüyoruz."

Yani Peykar'ın gerçek tavrı; laftaki değil pratikteki tavrı, kesinlikle "merkezi yürüyüşten yana" değildir. Eski kardeşler birinci toplantı sonrasında GDS Uluslararası İlişkiler Sekreterinin kaleminden bunu açık bir biçimde tespit etmiş olmalarına rağmen, 1 Mayıs eyleminin üzerinden 1 yıl sonra yazdıkları bir yazıda, hala, hem kendilerinin, hem Peykar'ın "merkezi yürüyüşten yana" olduklarını belirte-

rek; bu gerekçeyi bizim eşitlikten yana olmadığımızı göstermek için temel gerekçelerden biri olarak kullanarak, kendilerinin bu noktada söz/pratik uygunluğu konusunda Marksizm-Leninizmden fersah fersah uzaklarda olduklarını gösteriyorlar. Eğer gerçek tavır, p r a t i k t e k i tavır ele alınırsa, 1 Mayıs 1982'de Peykar'ın tavrının, eski kardeş örgütlerden çok bizim tavrımıza yakın olduğu görülür. Ama burada eski kardeşler için açıkça pratik tavır değil, laf ile "dile getirilen" belirleyicidir! Çünkü onların bir deyimiyle, herhalde bu onlara daha "oportun" görünmektedir.

Bunun dışında, bizim eylemin biçimi konusunda hangi halde ne tavır takınacağımızı söylediğimiz yerin alıntısını yaptıktan sonra, eski kardeşlerin getirdiği; bu tavrın "Tüm için en iyi olana en büyük karar verecek" anlayışının ürünü olduğu şeklindeki yorum, aptalca bir demagojiden başka birşey değildir. Bu konuda Merkez Komitesinin yazısında doğru tavır takınılmıştır. Burada yeniden yinelemeye gerek görmüyoruz.

Merkez Komitesinin yazısında görüşümüze göre bir sorun yanlış konmaktadır. Yazıda şöyle denmektedir:

> "İkinci olarak bu 1 Mayıs'ta eylembirliği BP, GDS, Peykar arasında yapıldı. Ortak bir çağrı üzerinde anlaşıldı. (Sonradan son anda Peykar'ın bu ortak çağrıdan çekilmek istediğini, ve ortak çağrının belli bir merkezi anlayışını yanlış bulduğunu öğrendik.) Eylembirliğini yapan GDS ile BP kardeş örgüt durumunda idiler, aralarındaki ideolojik birlik, Peykar ile aralarında olan birlikten çok daha sağlamdı (öyle olması gerekirdi); pratikte ise şimdiye dek birçok ortak deneyleri vardı. Bu iki örgüt açısından güçleri hesaba katılmadan, bir örgüt-bir oy şeklinde tavır takınılabilirdi. Ama Peykar açısından bu tavır, bize göre kesinlikle doğru olmazdı. Bu durumda diyelim ki i l k e s e l olmayan, ama yine de oldukça önemli bir sorunda karar alınırken, bizce bir örgüt-bir oy yöntemi kullanılmamalı, güç oranına göre oy hakkı sistemi kullanılmalı idi. Bu tavır doğru tavır olurdu. Nispeten önemsiz konularda ise, bir örgüt-bir oy sistemi işletilebilirdi."

Burada ilkönce tespit etmemiz gereken şudur. Merkez Komitesi çok açık bir biçimde, komünist-kardeş örgütler arasında b u g ü n "büyüklük-küçüklük", "güç" vb. sorunları hesaba katmadan, eşitliğin bir oy-bir örgüt biçiminde uygulanmasından yana tavır takınmaktadır. Bunun tespit edilmesi önemlidir. Çünkü bu bile, bizim tavrımızın —hiç ayrımsız— "çelişmeli konularda büyük örgüt belirler" şeklinde bir tez savunmadığımızın, "herkes için en iyi olanın ne olduğuna karar verecek olanın kendimiz olduğu" şeklinde bir tez savunmadığımızın açık bir kanıtıdır. (Burada "takılınabilirdi" şeklindeki, tersi bir tavrı da dıştalamayan ifade üzerinde durmayı gerekli görmüyoruz. Çünkü bağıntı içinde ele alındığında, pratiğimiz de gözönüne alındığında, bizim kardeş örgütler arasında bugün eşitliğin bir örgüt-bir oy biçiminde uygulanmasından yana olduğumuz; bir partinin büyük, tecrübeli vb. vb. olduğu için diğerlerinden daha fazla hakka sahip olmasına karşı olduğumuz açıktır. Bu anlamda burada bir ifade yanlışı sözkonusudur.)

Ama paragrafın bundan sonraki kesiminde söylediklerimiz içerik olarak da yanlıştır. Şöyle ki: Tartıştığımız sorun bir eylembirliğidir. Ve eylembirliğinin platformu üzerine anlaşılmıştır. Biz bundan sonra çıkacak önemli çelişmelerde, Peykar açısından (kardeş örgütümüz değil, şimdiye kadar birlikte eylem deneyimiz yok, vb.) güç oranına göre oy kullanılmasını doğru bulduğumuzu söylüyoruz. Böyle bir öneri yanlıştır. Uygulanabilirliği yoktur. Gücü objektif olarak kim tespit

edecektir? Bunun ölçütü olarak ne alınacaktır? Bütün bu sorular açıktadır. Bu önerinin uygulanmaya kalkılması halinde, önce eylembirliği toplantıları en başından itibaren herkesin gücü üzerine verimsiz tartışmalarla bloke edilme tehlikesi ile karşı karşıya bırakılır. İkinci olarak da, uygulamada önemli olan konularda kafa sayısı belirleyici hale getirilmiş olur. Pratikte gerçekten de "büyük olan"ın (yalnızca kafa sayısı bakımından büyük) belirleyiciliği sonucuna varılır. Bu yüzden bizim kardeş olmayan örgütler açısından 1 Mayıs 1982'de savunduğumuz eşitlik anlayışı, yanlış bir anlayıştır.

Bu bağıntıda esas sorun şudur:

GDS ve diğer eski kardeşler, sorunu önce olguları çarpıtarak ortaya koydular; ve sanki merkezi eylem yapılması konusunda bir çoğunluk kararı varmış; ya da karar olmasa da, "açık tavır" varmış da, biz "azınlık olarak" buna uymamışız gibi koydular.

Bu noktada biz olguların bu olmadığını ortaya koyduk. Bu noktada kesinlikle haklı idik.

İkinci olarak onlar sorunu teorik olarak genişlettikleri noktada, örgütler arasında eşitliği, hiçbir ayrım ve sınırlama yapmadan, her şart altında "bir örgüt-bir oy" biçiminde ortaya koydular. Eşitliğin tartışıldığı yerde, gücün, güç oranının tartışmaya sokulmasına karşı çıkar bir tavır takındılar.

Biz buna karşı sorunu genel teorik düzeyde ele aldığımız ve açıklamaya çalıştığımız yerde; eski kardeş örgütlerin eşitliği, örgütler arasında hiçbir ayrım yapmadan; hiç sınırlamasız, her şart altında "bir örgüt-bir oy" şeklindeki yorumlamalarının küçük-burjuva, mutlak eşitlikçi bir tavır olduğunu tespit ettik. Gerçek anlamda eşitliğin, "oylamada güç oranında oy kullanma hakkına sahip olma" olduğunu söyledik. Teorik olarak bu söylediğimiz de doğru idi.

Sorun bu teorinin bugün gerek komünist örgütlerin her birinin birbirinden bütünüyle bağımsız olduğu; bir hareketin organik birimleri olarak hareket etmedikleri gözönüne alındığında; gerekse komünist örgütlerle, komünist olmayan örgütler arasındaki ilişkide zaten bir hareketin organik birimleri olarak hareket etmelerinin beklenmemeyeği gözönüne alındığında; ne komünist örgütler arasındaki ilişkide, ne de diğer örgütlerle ilişkide uygulanamaz olduğu; uygulanması halinde bunun gerçekten de kafa sayısı bakımından "büyük" olanın belirleyiciliğini savunma anlamına geleceğinin; bunun komünist hareketin bugünkü durumu gözönüne alındığında, komünizmin çıkarlarına karşı olduğunun görülmemiş olmasıdır.

Eski kardeş örgütler bu bölüme 19. sayfada düştükleri bir dipnotta şunları da söylüyorlar:

> "Eğer tartışma, kaç yürüyüş yapacağımızı, hangi büyüklük çerçevesinde bir, iki, üç, yedi ya da onyedi yürüyüş yapmanın daha yararlı olacağını tahmin sorunu olsaydı, o zaman tartışmanın karakteri tamamen değişik olurdu; ilkesel bir sorun çıkmazdı ve bir noktada anlaşmak mümkün olurdu. Fakat mesele bu d e ğ i l d i r. Mesele TKP/ML(B) MK'nin kabul edilmesi mümkün olmayan ve proleter enternasyonalizminin suratına tokat indiren gerekçelerine karşı en kesin bir şekilde mücadele etme sorunuydu." (agb, s.19) (aoç)

Burada da yine olguların, gerçeğin üzerini örtme çabası ortadadır. Sorun "Merkez Komitesinin kabul edilmesi mümkün olmayan ve proleter enternasyonalizminin suratına tokat indiren gerekçelerine karşı en

keskin bir şekilde mücadele yürütme sorunu" imiş! Yoksa "hangi büyüklük çerçevesinde" kaç yürüyüş yapılacağı değilmiş!

Bizim 1 Mayıs 1982'de merkeze koyduğumuz görev, en başından itibaren mümkün olan her alanda DGB'nin düzenlediği 1 Mayıs sahtekarlığına karşı, Devrimci 1 Mayıs alternatifini koymaktı. Biz güç açısından 1 Mayıs 1982'de bunun üç alanda mümkün olduğunu söyledik! GDS ise, ancak bir tek alanda yapıldığında, kendi deyimi ile: "1 Mayıs'ın ırzına geçilmesine seyirci kalmayan" bir eylemin mümkün olduğunu vs. savundu. 1 Mayıs 1982 pratiği, bu değerlendirmede haklı olanın GDS değil, biz olduğumuzu açıkça gösterdi! Buna rağmen şimdi GDS, 1 Mayıs 1982 pratiği aslında Batı Almanya'da 1 Mayıs 1982'de üç ayrı yerde yürüyüşün mümkün, ve bunun bütünün çıkarları açısından en doğrusu olduğunu açıkça ispatladığı halde; kendi durumunu çıkış noktası alan milliyetçi sapmasının üzerini örtmek için, sorunu çarpıtarak koyuyor.

Daha sonraki yılların, 1983-1984 yıllarının; 1 Mayıs pratiği ise eski kardeş örgütlerin proleter enternasyonalizmini savunmalarının, Batı Almanya'da "devrimci ve komünistlerin" birlikte hareketini çıkış noktası olarak aldıkları iddialarının; kendilerinin "1 Mayıs'ın ırzına geçilmesine seyirci kalmak istemedikleri" biçimindeki tezlerinin tümünün laf radikalizmi olduğunu açıkça göstermiştir. Onlar 1983 ve 1984'te Batı Almanya'da en azından bir alanda, diğer ülkelerden devrimci ve komünistlerle omuz omuza 1 Mayıs geleneğini yürüyüş eylemi ile yaşatma; DGB'nin eylemine bir alanda da olsa yürüyüş biçiminde bir alternatif koyma imkanı varken; "salon toplantısı" ile (1984'te rahatsız edilmemek için "davetli"lerle Avusturya'da yaptıkları güya "açık" toplantı ile!) 1 Mayıs kutlamayı!!! gündeme getirerek; gerçek niteliklerini sergilemişlerdir.

Hayır, 1 Mayıs 1982'de gerçek sorun, "Merkez Komitesinin kabul edilmesi mümkün olmayan ve proleter enternasyonalizminin suratına tokat indiren gerekçelerine karşı en keskin mücadele" sorunu değildi. Gerçek sorun, GDS açısından, kendi örgütünün çıkarlarını ve durumunu eylemde çıkış noktası alan milliyetçi sapmasını örtmek için; kendi örgütünün çıkarları açısından en iyi gördüğü eylem biçimini diğerlerine de "en iyi" diye dayatmak için, en yüksek perdeden "proleter enternasyonalizmi"ni savunma; daha doğrusu savunur görünme numarası yapma idi. Bize gösterilen "proleter enternasyonalizminden sapma" eleştirisi sopası, esasta kendi doğru bulduğunu ne olursa olsun kabul ettirmek için kullanılan bir araçtı! Sonraki gelişmeler bunun açık ispatıdır.

Eski kardeşler, sayfa 20'deki dipnotta da şöyle soruyorlar:

> "Biz bu metoda uygun kurallarla (Gücüne göre oy hakkı olsa gerek —BN) gerçekleştirilecek Demokratik Halk Cumhuriyeti Türkiye'sinde Kürt ulusunun haklarının acaba nasıl olacağını düşünüyoruz."

Demagojinin bu kadarı gerçekten az görülür. Biz örgütler arasındaki ilişkiden; örgütler arası ilişkide eşitliğin nasıl olabileceğinden sözediyoruz; onlar buradan "ulusun ayrılma hakkı", "milliyetlere hak eşitliği" sorununa atlıyorlar.

Böyle bir benzetmenin yalnızca bir bacak üzerinde sektiğini değil; tümden sakat olduğunu görmüyorlar. Kurdukları bağ açık: Biz örgütler arasında eşitliği, "güç oranına göre oy" şeklinde yorumlayalım diyoruz. Kardeş örgütler; bunun "Halk Cumhuriyeti Türkiye'sinde" Kürtler açısından aynen uygulandığında, Kürtler (Türklere göre!) azınlıkta olduklarından (Nerede? Kim? diye hiç sormuyorlar. Herhalde önerdikleri, Kürt ulusunun ayrılma hakkının, Kürdistan bölgesinde Kürtler

tarafından değil; bütün milletler, milliyetler, bu arada çoğunluk olan Türkler tarafından da! belirlenmesidir. Aksi taktirde böyle lar aptallıktan başka birşeyi göstermez!) onların ayrılma hakkını güme gideceğini ima etmek istiyorlar.

Kendilerinin savunduğu eşitlik, "bir örgüt-bir oy" biçiminde eşitlik tir. Biz soruyu tersine çevirip, onlara soruyoruz: Böyle bir yaklaşımla, "Demokratik Halk Cumhuriyeti Türkiye'sinde Kürt ulusunun hakla rının nasıl olacağını siz nasıl düşünüyorsunuz?"

Biz her halükarda bu konuda her ulusun ayrılma hakkının, o ulus tarafından, o ulusun bu hakkı özgürce kullanabilmesinin yaratıldığı şartlarda, yapılacak bir referandumla — o ulusun katıldığı bir referandumla — en iyi biçimde çözülebileceğini düşünüyoruz. Sorunu örgütler arası eşitlik ilkelerine bağlı olarak çözmeye kalkmanın en iyi halde aptallık; bizim tartıştığımız halde ise açık bir demagoji olduğunu düşünüyoruz.

2. Biz Komintern'e revizyonistçe mi dayandık? Yoksa Komintern geleneğine gözlerini kapayanlar mı revizyonist yönteme başvuruyorlar?

Eski kardeşler bu noktada şunları ileri sürüyorlar:

> "Bu noktada Komintern pratiğine dayanmak hiçbir işe yaramamakta, çünkü sorun Komintern içinde her konuda eşit hakka sahip ve bağımsız partilerin gevşek bir birliği sorunu değildir. Esas olarak Komintern, tek tek ülkelerin komünist partilerinin seksiyonlar olarak bağımlı bulundukları ve bu partilerin gücüne göre delege gönderdikleri, b i r t e k Dünya Partisi, dünya proletaryasının partisi idi. Bu noktada Komintern'in pratiğine dayanmak hiçbir işe yaramamaktadır. Çünkü tek tek komünist partiler Komintern içerisinde bilinçli ve gönüllülük temelinde, ortaklaşa hazırlanmış bir platform ve tümü için geçerli olan bir program ve demokratik merkeziyetçilik temelinde birleşmişlerdi. Komintern pratiği ile çekilen paralellik hiçbir işe yaramamaktadır." (agb, s.22)

Bizim burada hemen vurgulamamız gereken şudur: Bizler Komintern örneğini kendi somut durumumuzu açıklamak için getirmedik. Bizler Komintern örneğini verirken şunları söyledik:

> "Bunu neden anlattığımız sorulabilir. Bunun tartışmamızla ne ilgisi olduğu sorulup, bugün Komünist Enternasyonal yok ki, denebilir. Buna verilecek cevabımız şudur: Evet, biz bugün Komünist Enternasyonal olmadığını biliyoruz. Burada göstermek istediğimiz, Komünistler arasında bile, ideolojik birliğin en sağlam olduğu, ve bu ideolojik birliğin örgütsel birlik şeklinde kendini gösterdiği dönemde b i l e ; örgütlerin her birinin aynı oya sahip olması anlamında bir eşitlik savunulmadığı; genel olarak güç oranına göre oy hakkı savunulduğu; ve GDS'in bu konuda Marksist-Leninist bir pozisyonda durmadığıdır!" ("Tüm Belgeler", s.119)

Öte yandan, gelin, aramızda Komintern örneğini uygulayalım da demedik. Bizim anlatmak istediğimiz esas sorun, eski kardeşlerin küçük-burjuva mutlak eşitlikçi anlayışlarının yanlışlığını göstermekti.

Eşitliğin eski kardeş örgütler tarafından hiç ayrım yapmadan; hiçbir şarta bağlamadan, "bir örgüt-bir oy" biçiminde yorumlandığı bir durumda; sorunun teorik tartışması içinde eşitliğin kayıtsız-şartsız

"bir örgüt-bir oy" biçiminde yorumlanmasının yanlışlığını göstermek için Komintern örneğine başvurmak yanlış değil, doğru idi.

Yanlış olan, bizim Peykar karşısında (eski kardeşler karşısında tavrımız "bir örgüt-bir oy" şeklinde idi) 1 Mayıs 1982'de takınılmasını önerdiğimiz tavır idi. Yanlış olan; eşitlik konusunda savunduğumuz genel teorik doğrunun, bugün uygulanabilirliğinin olmadığını görmememiz, ve uygulanması halinde sonuçların ne olacağını doğru değerlendirmememiz idi.

Eski kardeş örgütler ise, "komünist örgütler arasında eşitlik" kurallarını genel olarak tartıştıkları bir noktada, nedense bu ilişkiler açısından kuşkusuz ilk başvurulması gereken örneklerden biri olan Komintern'in yanına yaklaşmak bile istemiyorlar. Görüşlerine daha uygun geldiği için olacak, Kominform örneğine dayanmaya çalışıyorlar. Ama gerçekte Kominform örneği de, hiç de eski kardeşlerimizin göstermeye çalıştığı gibi bir örnek değildir. Şimdi buna geçelim.

3. Kominform'un teori ve pratiği konusunda suskun muyuz?

Eski kardeşler, eğer tarihi paralellikler kurulacaksa, o zaman bugün "geçerli olanın Kominform'un pratiği" olduğu tezini getiriyorlar. Ve Kominform'un pratiğinin ne olduğunu aktarırken, "İster küçük, ister büyük her partinin Kominform bürosuna iki temsilci göndereceği"nin tespit edildiği düşüncesini öne çıkarıyorlar.

Yani eski kardeş örgütler bize Kominform pratiğinde hiç ayrım yapılmadan her partinin (her komünist partisinin, dünya komünist hareketinin bağımsız parçaları olan her birinin) eşit oya sahip olduğunu anlatıyor. Unuttukları birşey var. Ekleyelim:

Kominform, bizim bildiğimiz kadarı ile, Dünya Komünist Hareketinin her partisinin içinde iki temsilci bulunan bir "danışma örgütü" durumunda değildi. Kominform, bildiğimiz kadarı ile, şimdiye kadar incelediğimiz belgelerden gördüğümüz kadarı ile, bütün komünist partilerinin d e ğ i l, yalnızca 9 Komünist Partisinin delegelerinin katıldığı bir toplantıda kuruldu. Kurucular: Sovyetler Birliği, Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya, Fransa ve İtalya Komünist ve İşçi Partileri idi! Kominform Bürosu içinde işte yalnızca bu Komünist Partiler, her parti için eşit sayıda, ikişer temsilci ile temsil ediliyordu. Diğer Komünist Partilerinin, bu arada mesela iktidarda olan Almanya Sosyalist Birlik Partisinin; Arnavutluk (Komünist) Emek Partisinin; iktidar için mücadelede büyük mesafeler katetmiş Çin Komünist Partisi'nin; Almanya Komünist Partisi, İspanya Komünist Partisi gibi önemli Komünist Partilerinin ve daha onlarca Komünist Partisinin Kominform'da temsilcileri yoktu!! Buna rağmen, yine bildiğimiz kadarı ile, hiçbir Komünist Partisi çıkıp da, Kominform içinde birleşen partileri "eşitlik"e aykırı davrandıkları biçiminde suçlamamıştı! Yani onlar, bizim eski kardeş örgütlerimiz gibi soruna küçük burjuvazinin mutlak eşitlikçi anlayışı ile yaklaşmıyorlardı. Kominform deneyini kendi mutlak eşitlikçi anlayışlarını haklı çıkarmak için kullanmaya kalkanlar, çok kötü bir pozisyonda durmaktadırlar. Onlar gerçekte bu anlayışları ile Kominform uygulamasından fersahlarca uzaktadır. Ve onların bugünkü Kominform pratiği savunması, çok kolaylıkla tersine dönebilir! Çünkü Kominform'un pratiği, mutlak eşitlikçi bir anlayışa kökten ters bir pratiktir.

Eski kardeşler Kominform'un pratiğini kendi anlayışlarına uydurma [illegible] basından sonra şunları söylüyorlar:

"TKP/ML(B) MK'nin ve onun çizgisini savunanların ne kadar aşırı oportünist ve faydacı oldukları, gerçekleri karartmak için, 1957/60 danışmasında büyük ya da küçük parti ayrımı tüm partilerin eşit hak temelinde birer oy hakkına sahip olmasını, nasıl savunduklarına bakıldığı zaman görülmektedir. AEP'nin ve ÇKP'nin, Kruşçev revizyonizmine karşı, tek tek partilerin eşit haklara sahip olması görüşünü savunmalarının tamamen doğru olduğu belirtildiğinde, bu yılın başında Essen'de yapılan açık toplantıda bir Bolşevik Partizan temsilcisi şunları savundu:

"1957'de durum ne idi? 1957'de Kruşçev revizyonistlerinin yorumu şu yönde idi: Her parti bir oy hakkına sahip. Bu durum kimin işine yaradı? GDS temsilcisi soruna aşırı küçük-burjuva demokratı şeklinde yaklaştığı için, soruyu böyle sormamaktadır. O, soruna böyle yaklaşmamakta: Bu kimin işine yaradı? Tersine o şöyle söylemekte: Eh, işte her parti bir oy hakkına sahipti.

Örneğin, o zamanki oylamada, sadece Türkiye'de adı olan revizyonist TKP de tıpkı ÇKP gibi eşit hakka, bir oy hakkına sahipti. Sizin bize karşı savunduğunuz eşitlik işte budur. Bu eşitliği size bırakıyoruz. Siz savunmaya devam edin!"

Bu pasaj tam bir oportünist incisidir! Hak eşitliğiyle ilgili kendi revizyonist anlayışını haklı çıkarmak için konuşmacı, örneğini bağımsız komünist örgütlerle açıklayacağı yerde, kendi saçma önerisi üzerine sansasyon yaratmak için TKP örneğine sarılıyordu: Nasıl olur da TKP gibi küçük revizyonist partinin, ÇKP gibi modern revizyonizme karşı mücadele eden büyük bir parti ile eşit oy hakkına sahip olabilir? —Bu konuşmacının anlayışına göre çok can sıkıcı.— Oportünizmin bu çeşidine göre: İşime gelirse ilkelere uyarım mantığıyla, eşitlik ilkesini ayaklar altına almak için TKP örneği gibi bir örnek seçmektedir.

Bilakis seçilen bu örnek de 1957/60 toplantılarına katılan her partinin bir oy hakkına sahip olmasının tamamen doğru olduğunu değiştirmemektedir. 1957/60'ta Kruşçev revizyonistleri hala pratikte eşitlik ilkesini revize edememişlerdi. Eğer her örgüt eşit hakka, eşit oy hakkına sahip olmasaydı, bu danışma toplantıları başından itibaren usulsüz toplanırdı, başka bir örnekle açıklarsak: Büyük revizyonist SBKP'nin, revizyonizme karşı mücadele eden AEP'nden çok daha fazla oyu olurdu." (agb, s.23

Şimdi burada bir dizi sorun olduğunu hemen belirtelim.

Eski kardeşler burada aynı olmayan şeyleri aynı kefeye koymaktadırlar. Nasıl? Bir kere, Kominform'un bileşimi ile, 1957/60 danışmasındaki partilerin bileşimi arasındaki büyük farkı gözden gizliyorlar. Bizim yukarıda koyduğumuz gibi, Kominform içinde yer alan partiler; önemli bölümü iktidarda olan; ve iktidarda olmayanlar da kendi ülkelerinde iktidara aday olan büyük partilerdir.

1957/60'daki durum; bu bildirileri imzalayanların ise bileşimi değişiktir.

Diğer taraftan, bizden yapılan aktarmaya getirdikleri eleştiri de yanlıştır. Çünkü Çin Komünist Partisi gibi bir partinin, TKP gibi paravana bir dizi partiyle aynı eşit oya sahip olması kimin işine yaramıştır diye sorulduğunda, verilmesi gereken doğru cevap: "Modern re-

vizyonistlerin işine yaramıştır" olmalıdır. Bir de, "Kruşçev revizyonistleri hala eşitlik ilkesini revize edememişlerdir" diyorlar. Revizyonistler işlerine yarayan bu uygulamayı neden ortadan kaldırsınlar ki? İşlerine yaradığı için, böyle bir uygulamaya onlar da ihtiyaç duymaktadırlar. Revizyonistler işlerine ne yararsa onu kullanırlar, bu onların karakteridir. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın!

Eski kardeşler diyorlar ki, "eğer her örgüt eşit oy hakkına sahip olmasaydı, bu danışma toplantıları başından itibaren usulsüz toplanırdı." Doğrudur. Peki ama, eşitlik "bir örgüt-bir oy" şeklinde olacaktır diye bir genel kuralı hangi klasiğe dayandırıyorsunuz? Böyle bir kural yoktur!

SBKP ile AEP'yi karşılaştırmanız yine durumu kurtarmamaktadır. Her halükarda, 1957/60 danışmalarında revizyonistler kârlı çıkmışlardır. Uygulanan oylama sistemi onları hiç rahatsız etmemiştir ve onlara yaramıştır. İşlerini kolaylaştırmıştır.

Marksist-Leninistler açısından hak eşitliği, eşittir, her şart altında "bir örgüt-bir oy" demek değildir. Marksist-Leninistler, hak eşitliğinin her somut durumda nasıl ele alınması gerektiğine, soyut küçük-burjuva mutlak eşitlikçisi birtakım "ilkeler"!!! diye yutturulmaya çalışılan anlayışlardan yola çıkarak değil; Marksizm-Leninizmi hakim kılmak düşüncesinden yola çıkarak yaklaşırlar. Bunu "faydacılık", "ilkesizlik" vb. isimlerle nitelendiren eski kardeşlerimiz, gerçekte bu noktada küçük-burjuva önyargılarını bize "Marksist-Leninist ilke" diye yutturmaya çalışma konumundadır.

Tartıştığımız bağıntıda kimin soruna somutta da faydacı yaklaştığı, aslında GDS'in 1 Mayıs pratiğindeki tavrında da açıkça görülmüştür. O çok ilkesel hale getirdiği bir noktada, bizi ortada bir karar filan olmadığı halde, "çoğunluk kararına uymamak"la suçlayarak, ilkesel konu da olsa, "çoğunluk" kararına uyma çağrısı ile, faydacı davranmıştır.

III- BÜYÜK TÜRK ŞÖVENİZMİ VE KÜRT ULUSUNUN AYRILMA HAKKI ÖZERİNE

Bu bölüme girişte eski kardeşler şunları ileri sürüyorlar:

"Türkiye devriminin temel programatik sorununa ilişkin bir noktada da, yani Türkiye'de birden fazla halkların varlığının (özellikle de Kürt halkının varlığının) değerlendirilmesi sorununda bununla bağıntılı Türkiye'de ulusal sorunun programatik çözümünün zorunluluğu sorununda, özellikle de Türkiye'de Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurmasının propagandası sorununda, proleter enternasyonalizmi revize edilmektedir.

TKP/ML(B) MK'nin büyük Türk faşist ideolojisine karşı kesinlikle devrimci tarzda karşı çıkmadı, evet —daha da kötüsü— faşist ideolojinin esas ögeleri karşısında teslim oluşuna karşı yönelen zorunlu eleştiriyi hiçe saydığı açığa çıkmakta; buna karşılık (TKP/ML(B) MK —ÇN) proleter enternasyonalizminin revizyonunu yaygınlaştırmakta, derinleştirmekte ve derinleştirmeye devam edeceğini göstermektedir." (agb, s.25)

Bizler şimdilik buradaki suçlamaları bu genellikte reddettiğimizi söyleyip, detayı ile açıklanmasını ileri sayfalara bırakalım. Burada önce şunu tespit etmek istiyoruz:

★ Eski kardeşler bu kesinlik ve keskinlik içindeki eleştirilerini ilk defa 1 Mayıs 1982 polemiği bağıntısında getirmişlerdir. Daha önceden bu konuda bugün vardıkları sonuçlara varan bir eleştiri getirmemişlerdi.

★ Bu yüzden burada tartışılan her konunun nasıl ortaya çıktığı incelenmelidir.

★ Eski kardeşlerimiz bu noktada bir anlamda bir özeleştiri yapmaktadırlar. 1982 1 Mayıs polemiğine kadar bu konuda tavır takınmamış olmalarının hata olduğunu tespit etmektedirler. Onların bu konudaki tavrı, bizimle polemiklerinde özeleştiri yaptıkları nadir bir nokta olduğu için; onların özeleştiri tavrı konusunda bilgi veren bir tavırdır. Onun için önce bu tavır üzerinde durmak istiyoruz.

Şimdi nasıl bir özeleştiri yaptıklarını olduğu gibi aktaralım:

"Burada MLPÖ, GDS ve WBK'nın uzun zaman çürük "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganını eleştirmediklerini ve hatta kendilerinin(*) kullandıklarını ö z e l e ş t i r i c i şekilde tespit etmek zorundayız.

Yine aynı şekilde üç parti tarafından Nisan 1980'deki ilk ortak açıklamada "eski" TKP/ML MK "Türkiye'de devrimin görevleri üzerine" bölümünde Türkiye'de ezilen ulusların, özel olarak Kürtlerin devlet olarak ayrılma hakkının basit şekilde hasıraltı edişinde derhal alarma geçilmedi. (abç) Daha kötüsü, üç kardeş örgüt TKP/ML'nin içerisinde bu temel hakkın dikkate alınmadığı bu yazıyı onayladılar.

(*) İlişikteki şu hadiseye değinmek şüphesiz ilginç olacaktır: 1977'de GDS —İspanya'da da doğru olarak "h a l k l a r"dan söz edilmesi gerektiği üzerine tartışma ile bağıntı üzerine— 28.10. 1977'de ATİF kongresine selam mesajında da "Türkiye halkları"ndan

söz edildi. ATİF yönetiminin bunun yerine daha iyisi "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" denmesini arzu etmesine, GDS yanlış dayanışma anlayışıyla uydu." (agb, s.25)

Yukarıdaki "özeleştiri"den çıkardıkları sonuç ise şöyledir:

"Bugün eğer yoldaşlar bizleri ilişikte görülen hataları d a h a ö n c e ve d a h a e n e r j i k olarak ortaya çıkarmamız gerektiği şeklinde eleştiriyorlarsa, bu eleştiriyi kabul etmek zorundayız. Biz gerçekten de çok dikkatsiz ve eleştirici olmayan bir tavırdaydık, bizim için doğal olanı genç TKP/ML(B) için de doğalmış gibi gördük, ki bu durum kesinlikle sözkonusu değildi. Böylelikle biz, Marksizm-Leninizmin öğretisini ve ilkelerini yüzeysel olarak değerlendirdik; yeterince ciddiye almadık; oportünizme karşı mücadelede yeterince uyanık davranmadık." (agb, s.26)

İlkönce şuna dikkat çekmek gerekmektedir. Lenin der ki:

"Bir siyasal partinin kendi yanılgıları karşısındaki tutumu, bu partinin ciddi olup olmadığını, kendi sınıfına karşı ve emekçi yığınlara karşı görevini yerine gerçekten getirip getirmediğini saptayabilmemiz için, en önemli ve en güvenilir ölçütlerden biridir. Yanılgısını açıkça kabul etmek, nedenlerini arayıp bulmak, bu yanılgıya meydan veren durumu tahlil etmek, yanılgıyı doğuran durumu dikkatle incelemek; işte ciddi bir partinin belirtileri bunlardır, bu, ciddi bir parti için görevlerini yerine getirmek, sınıfı ve ardından yığınları eğitmek ve bilinçlendirmek demektir." (Aktaran Stalin, "Leninizmin Sorunları"nda, s.22)

Bir yanda eski kardeş örgütlerimizin "özeleştirisi"; diğer yanda Marksizm-Leninizmin özeleştiriden talepleri! Bu ikisini yanyana koyduğumuzda; GDS'in ve diğer eski kardeşlerimizin "ciddiyeti" konusunda bir fikir edinmek mümkündür.

* "Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganı bizim tarafımızdan kullanıldığında, milliyetçilik; Kürt ulusunun ayrılma hakkını göz ardı etmek vs. oluyor; ama eski kardeşlerde ise "hataları daha enerjik olarak ortaya çıkarmamak" oluyor. Maalesef eski kardeşlerin ölçüleri böyle. Ne yapalım! Bu tavrın ciddiyetten uzak olduğu açıktır.

* Güya "yanlış dayanışma anlayışı ile uymuş"! Bu tavır bize Enver Hoca'nın "hatıra"larını anımsatıyor. O da işine gelmediğini böyle sizin gibi hatırlıyor. İşinize gelmediği için "yanlış dayanışma" oluyor. Ama gerçek nedir? Gerçek durum ise; 1977'de sizi eleştirmemiz üzerine, doğru bulduğunuzdan, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı kavramını sözü edilen ATİF kongresinde kullanmıştınız. (Yanlış bulmanız halinde —hele hele şimdi tespit ettiğiniz gibi, "proleter enternasyonalizmini ayaklar altına alan" bir yanlışı bizzat kullanmanız —bile bile!— çok daha rezilce bir tavırdır!) Neden burjuva bezirganlığına ihtiyaç duyuyorsunuz? Galiba yanılgınızı açıkça kabul etme cesareti olmadığı için.

* Nisan 1980'deki ortak açıklamaya atıfta bulunurken, neden bir değerlendirme yapmaktan kaçınıyorsunuz? Bu noktada hatanın derinliğini, size göre "ayrılma hakkının basit şekilde hasıraltı edilişini"n nedenini araştırmaya korkuyor musunuz? Yoksa sizin için ulusların kendi kaderini tayin hakkının adı geçen belgede içinin açılmaması (ayrılma hakkı şeklinde belirtilmemesi), ulusların kendi kaderini tayin hakkının ayrılma hakkı dışında yorumlanıyor ol-

masını beraberinde mi getiriyor? Demek eski kardeşler 1980 Nisanındaki ortak açıklamada belirtilen ulusların kendi kaderini tayin hakkını ayrılma hakkı olarak kavramıyorlardı! Bunun tersi sözkonusu olsa, o zaman burada yaptıkları sözümona "özeleştiri"nin hiçbir anlamı kalmaz.

1980 Nisan'ındaki ortak açıklamada şöyle deniyordu:

"Türk hakim sınıfları son dönemde "kürt ayrılıkçılarının bölme çabaları" üzerine gürültülü bir kampanya başlattılar. Onların bu kampanya ile amaçladıkları, geri kitleleri, Türk milliyetçiliği ağusu ile eğitmek ve Türk olmayan milliyetler üzerinde uygulanan milli baskıya kazanmaktır. Onlar ayrıca bu kampanya ile, milli baskıya karşı çıkan ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunan devrimcilere ve özellikle komünist devrimcilere karşı yoğunlaştırdıkları saldırıları haklı göstermeye çabalamaktadır.

TKP/ML her türlü milli baskının kararlı düşmanıdır. TKP/ML her türlü milli baskıya karşı mücadele eder, ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kayıtsız-şartsız savunur. TKP/ML Türkiye somutunda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ve tüm milliyetler arasında tam hak eşitliğini savunur. TKP/ML hangi ulus için olursa olsun her türlü milli imtiyaza karşıdır."
(Nisan 1980, Dörtlü Ortak Açıklama'dan)

Şimdi soruyoruz: Madem ki ulusların kendi kaderini tayin hakkını ayrılma hakkı olarak kavramıyordunuz, o zaman neden onayladınız? Bu göz göre göre namussuzluk olmuyor mu? Bizim açımızdan sorun açıktır. O gün de (1980 Nisan'ında da), bugün de ulusların kendi kaderini tayin hakkının başka bir yorumu yoktur. Bizler için İbrahim Kaypakkaya'dan bugüne bu ayrılma hakkı anlamına gelmektedir. Biz böyle yorumladık ve yorumluyoruz. Eski kardeşlerin yaptığı özeleştiri değil, kavırtmadır.

* Yukarıda eski kardeşlerden aktardığımız alıntılarda, "çeşitli milliyetlerden halk" kavramına örnekler verilirken başvurdukları belgeler, bizlerin belgeleridir ve ortak olan belgelerdir. Acaba kendilerine has belgelerde bu kavramı kendileri kullanmamakta mıdır? Verdikleri örneklerle kendi hatalarının "onaylama" ile sınırlı olduğuna inandırmaya çalışıyorlar bizi. Gerçek durum bu değildir. Onlar onaylamanın dışında, kendileri kendi belgelerinde de şimdi saldırdıkları bu kavramları kullanmışlardır. Birkaç örnek aşağıdadır:

Birinci örnek: 20.9.1980 tarihli GDS'in yürüyüşe çağrı bildirisinde şöyle denir:

"Faşizme karşı mücadelede çelikleşen çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı..."

Aynı bildiriden:

"Faşist şah rejimine karşı Batı Almanya ve Batı Berlin'de İran halkıyla (mit dem Volk im Iran) kuvvetli dayanışmayı hatırlıyoruz."

İkinci örnek: 20.12.1980 tarihli GDS'in "TKP/ML, TİKKO ve Partizan davası sanıkları faşist mahkeme önünde" başlıklı bildirisinden:

"Yaşasın Türkiye halkının anti-feodal, anti-emperyalist devrimin zaferi için mücadelesi!"

Üçüncü örnek: 9.3.1982 tarihli "Solcu SPD/FDP Türkiye'deki faşistlerin yanında ne arıyorlar?" başlıklı bildiride şöyle diyorlar:

> "Son zamanlarda... ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının dayanışma eylemlerini..."

Bizce örnekler çoğaltılabilir. Yani eski kardeşler yalnızca onaylamakla kalmamışlardır. Aynı zamanda doğru bulduklarından, savunmuşlardır da. Mesela Türkiye için bu kavramın kullanılmasına karşı çıkanlar, İran'da da çeşitli milliyetlerin varlığından herhalde haberdardırlar. Şurası açıktır ki, bize göre bu kavramların kullanılmasında herhangi bir problem yoktur. Problem eski kardeşler açısından vardır. O zaman geçmiş tüm belgelerini gözden geçirme ve bir özeleştiri yapma işareti verelim, belki anlarlar! Gönül ister ki, bu defa üst düzeyden değil de, şöyle "alt düzeyden" bir özeleştiri yapsınlar!

★ Özeleştirilerinden çıkardıkları "sonuç"la ilgili olarak:

"Hataları daha önce ve daha enerjik olarak ortaya çıkarma" konusunda neden geç kaldığınızı; "Marksizm-Leninizmin öğretilerini ve ilkelerini yüzeysel değerlendirme, yeterince ciddiye almama, oportünizme karşı mücadelede uyanık olmama"ya bağlıyorsunuz. Şimdi soruyoruz: Ne anlamda yüzeysellik? Ulusların kendi kaderini tayin hakkının ne anlama geldiğini bilmiyor muydunuz? Eğer durum bu ise, o zaman bunu neden açıkça koymuyorsunuz? Ve neden o zaman sizin hatanız bizimkinden değişik bir değerlendirmeye tabi tutuluyor? Eğer durum bu değilse, bir hatayı bile bile yapmanın Marksizm-Leninizmde adı nedir?

"Uyanık davranmama"ya gelince: Bu konuda dediğinizle kendinize büyük bir haksızlık! ediyorsunuz. Çünkü siz ki "kılı kırk yaranlardansınız". Çünkü bu konudaki pratiğinizi bizler çok yakından biliyoruz. Mesela R.A.F. üyelerine Batı Alman emperyalistleri hapishanede, Mogadişu'da saldırıp katliamlar yaparken, hata yaparız diye kamuoyu önünde tavırsız kalan sizler değil misiniz?

Mesela bizim II.Konferansımızda, siyasi geriliğimizden yararlanarak, "uyanıklıkla" açık çekler talep edenler sizler değil miydiniz?

Bizce bu, eski kardeşlerin çok sevdiği bir deyimle, "kendini küçük gösterme sapması"dır.

Evet, eski kardeşlerin buradaki özeleştiri anlayışı, kendi deyimleri ile "yüksek düzeyde" özeleştiri yapmak demektir. Yani başkalarının hatalarına karşı tavır takınarak kendi hatasını da eleştirme tavrıdır. Bu bugüne has bir şey de değildir.

Eski kardeşler yazılarında devamla şöyle diyorlar:

> "Bir zorlaştırıcı husus daha gelip buna eklenmektedir: Zira o da —genelde onunla mücadele etmiş olmamıza ve etmemize rağmen (bkz. 1980 ortak açıklaması, s.1), bir kardeş örgütün ülkesindeki "ulusal özelliklerin" neredeyse içi görülmez şeymiş gibi, çözümünün sorumluluğu sadece veya en azından en büyük ölçüde bu ülkenin söz konusu örgütünün üzerine düşen bir sorunmuş gibi yaklaşan yanlış bir görüşün hakim oluşuydu. Halbuki bu şekildeki düşünce tarzı bütün programatik temel sorunlara ilişkin olarak ilkesel olarak yanlıştır." (agb, s.26)

Burada söylenenler, pisliğini örtme çabasından başka birşey değildir. Söylediklerine göre, "bir kardeş örgütün ülkesindeki ulusal özelliklerin çözümünün o örgüte ait olduğu gibi" "yanlış bir görüş hakim"-

miş. Ve bu, onların bizi eleştirmesini "zorlaştırıcı" rol oynamış!

Bunu söyleyenler, bizimle birlikte Nisan 1980 Ortak Açıklamasında şu sözlere imza atanlardır:

> "Dört taraf da, Leninizmin öğretilerine göre, tek tek ülkelerdeki taktiğin temel ilkelerinin bir "sır"; diğerleri için anlaşılmaz bir şey olmadığı görüşündedirler. Tek tek ülkelerde Komünistlerin taktiklerinin diğer ülkelerin komünistleri tarafından da denetlenebilir, doğru mu, yanlış mı olduğunun görülebilir olduğu anlayışındadırlar. Herhangi bir ülkedeki komünistlerin taktiğini gözü kapalı desteklemeyi reddederler."

Ve bu sözleri ettikleri belgede, şimdi "Kürt ulusunun ayrılma hakkının savunulmaması" olarak yorumladıkları "kendi kaderini tayin hakkı"nın savunulmasına; ve şimdi "sosyal-şöven" olarak niteledikleri "Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden halkı" formülasyonunun altına imzayı basmışlardır. Yani sorun hiçbir şekilde —(eğer söz ve pratik uyumluluğu varsayılıyorsa)— eski kardeş örgütlerin bir anlamda "Türkiye'nin iç işleri"ne karışmamak!!! kaygısı ile "yanlış" yapmaları değildir! Eski kardeş örgütler o dönemde bu kavramlarda "sosyal-şövenizm" keşfetmemişlerdi. Bunları doğru buluyorlardı. Gerçek budur. Yok eğer, yanlış bulduğu halde bunlara imza atıldı ise, durum çok daha rezildir. Ve bunda eğer tespit ettikleri gibi, bir anlamda Türkiye'nin sorunlarında biz tavır takınamayız.. vb. bir düşünce rol oynadı ise; o zaman da eski kardeşlerin lafı değişik, uygulaması değişiktir. Nereden tutulursa tutulsun, eski kardeşlerin tavrı rezilce bir tavırdır. Marksist-Leninist bir tavırla ilgisi yoktur.

Onlar şöyle devam ediyorlar:

> "Bu sorunla bağıntı içerisinde şu da vurgulanmak zorundadır ki, kardeş örgütler tarafından yürütülen böylesi bir polemik, sadece Türkiye'de kardeş örgüt saflarındaki büyük Türk şövenizmine karşı mücadeleye destek ve yardım teşkil edebilir; fakat onların yürütmesi zorunlu olan mücadelenin yerine konamaz." (agb, s.26)

Şimdi, bunun bu tartışma ile ne ilişkisi var diye sorulursa, bizce amaç yine gayet açıktır: Kendi hatalarını hafifletmek. Onlar destek verecek, biz mücadele yürüteceğiz. Tabii, destek verenin hatası ile esas mücadele yürütenin hatasının dozajları aynı olamaz! Yani esas mücadeleyi (onların anlayışına göre) biz yürütmemiz gerektiğine göre, bizim hatalarımız karşısında balyozu indirmek hak! Ama kendileri destekçi oldukları için, böyle birşeye gerek yoktur. 'Hata yaptık' der, geçilir anlayışı. Amaç bu anlayışı kabul ettirmektir. Bunu da özeleştiri diye yutturacak, neredeyse hiç hata yapmadık diyecekler! Marksizm-Leninizm açısından böyle bir "özeleştiri" yüzkarasıdır. Başka birşey değil.

Şimdi gelelim okuyucuya kolaylık olsun diye konulan tezlere. Şöyle diyorlar:

> "TKP/ML(B) MK'nin doğru gördüğü "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganına karşı şunları açıkladık ve açıklıyoruz:
>
> - Türkiye'de b i r halkın değil, zira birçok halkların —özellikle Kürt halkının da— var olduğunu;
>
> - Eğer klasiklerin yazılarından hareket edilecek olursa ve halklar hapishanesi olan Çarlık Rusyasının tecrübeleri de gözönünde tutulduğunda, Lenin ve Stalin'in ulusal soruna i-

lişkin olarak "çeşitli milliyetlerden Rusya halkı"ndan değil, bilakis daima tekrar tekrar "Rusya halkları"ndan sözettiklerinin sabit olduğunu;

- Tartışmanın ardında yatan ilkesel neden, öte yandan devlet olarak ayrılma hakkının Leninist taleplere uygun olarak, işçi sınıfı içerisinde büyük güç şoveni ideolojiye karşı mücadelede reel bir imkan olarak propaganda ve ajitasyonun yapılmamasıdır. Eğer Türkiye'de bir halk varsa, onun bir parçasının ayrılma hakkına sahip olmasının, ona reel olarak böyle bir imkanın tanınmamasının nedeni çok zor anlaşılmakta, hatta hiç mi hiç anlaşılmamaktadır."

(agb, s.26-27)

Burada söylenenleri tek tek ele almak gerekiyor.

★Türkiye'de Türk milliyetinden halk; Kürt milliyetinden halk; Arap milliyetinden halk, vs. vb.; bu anlamda halklar vardır. "Türkiye'de Kürt halkı yoktur", "Türk halkı dışında halk yoktur" diye bize maledilmeye çalışılan tez, bizim tarafımızdan hiçbir yerde ve hiçbir zaman savunulmamıştır. Savunmadığımız görüşleri bize maletmeye çalışanlar Don Kişotluk yapmaktadırlar.

Türk, Kürt, Arap, Çerkez, Ermeni, ... vs. Türkiye'de yaşayan milliyetlerden olan tüm emekçiler, tüm işçiler, köylüler; aynı faşist devletin, aynı hakim sınıfların sömürü, saldırı ve baskı hedefi durumundadır. Bunların tümünün düşmanı aynıdır. Bu da faşist Türk devleti ve onun ardında emperyalist dünya sistemidir. Bu anlamda da Türkiye'de çeşitli milliyetlerden halk'tan sözetmek de doğrudur.

★Lenin ve Stalin'in ulusal soruna ilişkin olarak tartıştıkları yerlerde "çeşitli milliyetlerden Rusya halkı"ndan sözetmediği; birçok yerde "Rusya halkları" dediği olgudur. Onlar ulusal soruna ilişkin olarak konuştukları yerlerde daha çok "milletler", "milliyetler", "ezilen milliyetler" kavramlarını kullanmışlardır. Bu da olgudur.

Bizim tartışmamızda belirleyici olan soruya, Lenin ve Stalin'in "çeşitli milliyetlerden Rusya halkı" sloganını kullanmamış olduklarının tespiti, doğrudan cevap vermemektedir. (Tabii eğer "Lenin ve Stalin'de kullanılmamış olan bir kavram mutlaka yanlıştır" şeklinde bir düşünceye sahip değilsek!) Biz bu kavramın, Marksizm-Leninizm ile uyum içinde olduğunu, ve bunun Marksizm-Leninizm ile uyum içinde olmadığını söyleyenlerin, bu tezlerini ispatlamaları gerektiğini söylüyoruz. "Lenin, Stalin'de yoktur" cevabı; doğrudan cevap değildir.

★"Halk"tan sözedildiğinde, onun bir parçasının ayrılmasının propagandasının imkansızlığı konusundaki polemik tutarsız, mantıksız bir polemiktir. Önce, biz "halk"tan sözederken, eğer milli sorunu da slogan düzeyinde de olsa işin içine sokmak istiyorsak, o zaman kural olarak "çeşitli milliyetlerden halk"tan sözederek; bu halkın, milli temelde birliği olmadığını ortaya koyuyoruz. Bu durumda milli temelde ayrılık propagandasının önünde hiçbir engel yoktur. İkinci olarak, biz Türkiye'de milli sorunda yalnızca "çeşitli milliyetlerden halk" kavramını kullanıp, orada durmuyoruz. Özel olarak milli sorunu tartıştığımız ~~her yerde~~, Türkiye'de hakim olan Türk ulusu dışında, Kürt ulusunun ~~ve çeşitli~~ ezilen milliyetlerin var olduğunu; Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkının zorla gaspedilmiş olduğunu; ezilen milliyetlerin tüm milli haklarının gaspedilmiş olduğunu ortaya koyuyor; Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının (ayrılma hakkının) ve tüm milliyetlere tam hak eşitliğinin propagandasını yapıyoruz. Bu bile "halk" kavramı ile, ayrılık propagandasının otomatik olarak birbi-

rini dıştalamadığı için yeter veridir! Üçüncü olarak, "halk" kavramının kullanılmasının, "onun bir parçasının ayrılma hakkının propagandası ile çelişeceği" tezi mantıki sonucuna ilerletildiğinde; çok uluslu hiçbir devlette "halk" kavramının kullanılmaması gerektiği sonucuna varılır. Bunun saçmalığı ortadadır.

Bizim açımızdan, eğer biz milli meseleyi de içine alarak tartışıyorsak, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganını kullanıyoruz. Bu ayrılmayı reddeden birşey değildir.

Eski kardeşlerin ikinci tezi ise şöyledir:

> "TKP/ML(B)'in hatası, somut olarak Türkiye'de Kürt ulusunun devlet olarak ayrılma hakkı sorununda, bu ayrılma hakkının özel olarak propagandasının gerekliliğini inkar etmesinde yatmaktadır. Bunun yerine, bu talebi direkt reddetmeksizin, evet hatta yoğun eleştiri karşısında kendisi de kullanarak, kendi kaderini tayin hakkı sloganını propagandada yeterli görmektedir." (agb, s.27)

★Biz TKP/ML(B) olarak "Türkiye'de Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı"nı savunduk; savunuyoruz. Biz ulusların kendi kaderini tayin hakkından "ayrılma hakkı"ndan başka birşey anlamadığımızı; bunun dışındaki her yorumu reddettiğimizi; ulusların kendi kaderini tayin hakkını, her zaman ayrılma hakkı olarak anlayıp öyle propaganda ettiğimizi birçok yerde hiçbir yanlış anlamaya meydan bırakmayacak açıklıkta ortaya koyduk.

Biz eski kardeş örgütlerle girdiğimiz polemikte, sorunu "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nın kullanılmasının, "devlet olarak ayrılma hakkı"nın propagandasına karşı olduğu; bunu kullanmanın sosyal-şövenizmin ürünü olduğu vb. şekilde koyan tavra karşı; tek başına ulusların kendi kaderini tayin hakkının kullanılmasının —bunun içeriği açık bir biçimde ayrılık hakkı olarak doldurulduktan sonra— problem olmadığı; ve böyle bir durumda ulusların kendi kaderini tayin hakkı kavramı kullandı diye de "sosyal-şövenizm" suçlaması getirilmesinin saçma olduğu görüşünü savunduk. Bu polemikteki konumumuz esasta doğru idi.

Bu arada şunu da belirtmek gerekir ki; polemiğin başlangıç noktasında, biz Rusya Komünist Partisi/Bolşevik'in Programında bu konuda değişiklik yapıldığı, ve Lenin'in deyimi ile "birçok halde yanlış yorumlara neden olan kendi kaderini tayin hakkı yerine çok kesin bir kavram" olan "özgürce ayrılma hakkı" kavramının geçirildiğinin bilincinde değildik. Bu yüzden de polemik içinde yer yer —daha açık, kesin olan ayrılma hakkının yerine— "kendi kaderini tayin hakkı"nın kullanılmasının yeterli olacağı şeklinde yanlış bir pozisyon da savunduk. Bu pozisyon, ayrılma hakkı kavramının çok daha kesin bir kavram olduğunu gözardı eden bir pozisyondu. Tek başına ulusların kendi kaderini tayin hakkı'nın kullanılmasının yanlış, sosyal-şöven olduğu suçlamasına karşı çıkmak ne kadar doğru ve haklı idi ise; bu karşı çıkış içinde "ayrılma hakkı" kavramının çok daha açık ve kesin olduğunun, ve kural olarak bu kavramın kullanılmasının doğru olduğunun savunulmaması da o kadar yanlıştı.

Eski kardeşlerin üçüncü genel tezi ise şöyledir:

> "Görüşümüzce TKP/ML(B) MK, ideolojik mücadelede esas bombardımanı, kendi saflarındaki ve fakat genel olarak devrimci saflarda da ağırlıkta olan büyük Türk şöveneisti sapmaya karşı yöneltmemektedir." (agb, s.27)

★Bizim milli meselede "ideolojik mücadelede.. esas mücadeleyi.. hakim olan büyük Türk şövenizmine karşı yöneltmediğimiz", ve "evet, kendimiz"in "büyük Türk faşist ideolojisini desteklediğimiz" (Nedense çevirenler bu cümleyi unutmuşlar!!! Tesadüf müdür acaba???) şeklindeki tespitler, eski kardeşlerin ispatlamadıkları, ve ispatlayamayacakları iddialardır. Bunlar iftiradır.

TKP/ML(B) ideolojik alanda (milli sorunda) esas tehlikenin büyük Türk şövenizmi olduğunu yalnızca lafta kabul etmemiştir. Pratiği de ona uygundur.

Bu bağıntıda, II.Konferansa sunulan Merkez Yönetiminin belgesinde milli sorunda önümüzdeki dönemde teorik çalışmanın hedefi yanlış tespit edilmiş; bunun eleştirilmesi üzerine yanlış görülmüş; özeleştiri ile aşılmıştır.

•

1. "Türkiye halkları" ve "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganları üzerine

Eski kardeşler bu noktada başlangıçta hemen şunu belirtiyorlar:

> ""Türkiye halkları" sloganının kullanılması üzerine TKP/ML(B) MK ile tartışma en geç 1 Mayıs 1982 için eylembirliği görüşmelerinden bu yana tekrar tekrar kardeş örgütler arasındaki polemiğin bir konusu haline geldi." (agb, s.28) (abç)

Burada söylenenler, olgu tespiti olarak doğrudur. Gerçekten de "Türkiye halkları" sloganının kullanılması sorunu, 1 Mayıs 1982 polemiği içinde ortaya çıktı; ve aramızda önemli bir polemik konusu olarak gelişti. Ama bu olgu tespitini yapıp orada durmak, bu olgu tespitinin anlamı üzerinde durmamak yanlıştır. Biz şimdi bunun üzerinde biraz duralım.

Bu konuda polemiğin 1 Mayıs 1982 pratiğinde çıkmış olması, ve polemik içinde gelişmesi; aynı konuda eski kardeşlerimizin bize 1 Mayıs 1982'ye dek(!) köklü bir itirazı; köklü bir eleştirisi olmaması demektir, ki bu bilince çıkartılması gerekli önemli bir veridir.

Bu kavramı TKP/ML kurulduğundan bu yana kullanmaktadır. Ellerinde 1982'ye gelene dek bu kavramın kullanıldığı onlarca belgemiz —bu arada temel belgelerimiz— vardır! Ve 1982 1 Mayıs polemiğine gelene dek, bu kavram "sosyal-şövenizmin" bir işareti, vb. değildir. Tersine, doğrudur. Kullanılmalıdır. O kadar ki, onlar kendileri bu kavramı Türkiye ile ilgili kendi belgelerinde de bir dizi yerde hiçbir sakınca görmeden kullanmışlardır. İşte olgu tespitinin —nedense eski kardeşlerimizin üzerinde durma ihtiyacı duymadıkları— eksik olan bir yanı budur.

İkincisi: 1 Mayıs polemiğinde bu konuda sorunun çıktığının tespiti; "nasıl çıktığı", hangi tartışma bağıntısında çıktığı; burada kimin ne savunduğu somut sorularına cevap vermemektedir. Şimdi bir de buna bakalım.

Bu konuda ilk tartışma, 1 Mayıs 1982 ile ilgili ikinci eylembirliği toplantısında çıkmıştır. Bu tartışma (GDS'linin kaleme aldığı) protokolde şöyle yansıtılmaktadır:

" 8) TÜRKİYE HALKI MI / TÜRKİYE HALKLARI MI?

Komeleh temsilcileri GDS'in platform taslağında (BP'nin platform taslağında da) birçok yerde Türkiye halkı kavramının kullanılmasını eleştirdi. Bunun Türkiye halkları olması gerektiğini belirtti.

(Komeleh temsilcisi tartışma içinde, halk kavramı ile millet kavramının sınıf içeriğinin aynı olduğu görüşünü savundu. Bu hem BP, hem GDS temsilcisi tarafından eleştirildi.)

BP temsilcisi şunları belirtti:

Türkiye halkı kavramı, Türkiye'de çeşitli milliyetlerden oluşan, sömürücülere karşı çıkarları bir olan bir halk olduğunu belirtmek için kullanılmaktadır.

Bu konuda Türkiye'de oportünizme karşı mücadelede iki ayrı sapmaya karşı mücadele edilmek zorunda kalınmıştır:

1. Milli baskının, ve hatta Türkiye'de Türk milleti dışında başka millet ve milliyetlerin varlığını reddedenlere karşı "Türkiye halkları" sloganı kullanıldı.

2. Milli baskıya karşı mücadeleyi herşey gören; ve kendi milletinin birliğini, çeşitli milliyetlerden emekçilerin birliğinden üstün gören sapmaya karşı ise "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganı geliştirildi.

Her iki slogan da doğrudur ve kullanılabilir.

GDS temsilcisi şunları belirtti:

Biz bununla hemfikir değiliz. Bu iki paroladan yalnızca biri doğrudur. Ve bizim görüşümüze göre doğru olan İK'nin yazılarında ortaya koyduğu "Türkiye halkları" parolasıdır. Çünkü yalnızca bu parola ile ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı olarak savunulabilir. Türkiye halkı parolası ile aslında ayrılık hakkı reddedilmektedir. Bu tabii ki, ayrılığın her şart altında doğru olduğu şeklinde anlaşılmamalıdır. Bunun doğru olup olmadığı konusunda ancak somut karar verilebilir. Halk ve millet eşitlenmemelidir. Ayrılma hakkı millete aittir, ama bunu gerçekleştiren çeşitli durumlarda halktır.

BP temsilcisi bu şekilde halk ile milletin eşitlendiğini belirtti. Bizim sloganımızın "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganı olduğunu, bunun milletin ayrılık hakkını reddetmediğini belirtti." ("Tüm Belgeler", s.287)

Bu alıntıda üzerinde durmak istediğimiz birkaç sorun vardır:

1- "Halk"-"Halklar" kavramı üzerine tartışma; Komeleh temsilcilerinin GDS platformuna bu konuda getirdiği eleştiri üzerine başlamıştır. Yani "Türkiye halkı" kavramı, bizzat GDS'in sunduğu platform taslağında yeralmaktadır! (Bu arada Bolşevik Partizan'ın platformunda da aynı kavram kullanılmaktadır.)

GDS'in platform taslağında bu konuda söylenenler şunlardır:

"Afganistan, Türkiye ve İran örnekleri, bize demokratik halk devrimi yoluna sıkıca bağlı kalmanın ne kadar önemli olduğunu göster-

mektedir. Bu ülkelerde faşist-emperyalist baskıya karşı mücadele, ancak demokratik halk devrimi için mücadeleye bağlı olarak ele alındığı zaman hedefe götürebilir. Mesela Türkiye'de bugünkü mücadeleyi cuntaya karşı mücadele ile sınırlamaya kalkanlar, ister istemez, amaçları demagojik araçlarla halk devrimi mücadelesinden halkı vazgeçirmek isteyen devrim düşmanlarının yanında bulunmaktadırlar. Mesela İran'da Humeyni rejimine karşı mücadeleyi Kürt halkının kasaplarından biri olan Beni Sadr ile birlikte yürütmeye kalkanlar, İran'ın devrimci halk yığınlarının bir düşmanı durumundadır." ("Tüm Belgeler", s.257)

Görüldüğü gibi, GDS kendi sunduğu platform taslağında, "çeşitli milliyetler" ekini koyma ihtiyacı da duymadan, "Türkiye"de (halkları değil!!!) "halkı" halk devrimi mücadelesinden vazgeçirmek isteyenler olduğunu vb. söylemekte; platformun hiçbir yerinde —sonradan kural olarak kullanılması gerektiğini keşfettikleri— "Türkiye halkları" kavramını kullanmamaktadır.

✱ Tartışmanın çıkış noktası; GDS'in bize getirdiği bir eleştiri değil; Komeleh'nin GDS ve bize getirdiği bir eleştiridir.

Ve tartışmanın bu çıkış noktasında, Komeleh temsilcisi çok açık bir biçimde "halk" ve "millet" kavramlarının sınıf içeriğinin bir ve aynı olduğunu savunmaktadır. Onun "halklar" kavramının kullanılması gerekli derken dayandığı gerekçe, tam da bu görüştür.

Bu gerçeklerin bilince çıkartılması, daha sonraki gelişme içinde GDS'in tavrının doğru değerlendirilmesi için gereklidir.

2- BP temsilcisinin belirttikleri içinde önemli bir yanlış vardır. O, neden "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganının kullanıldığını açıklarken; bu kavramın "milli baskıya karşı mücadeleyi herşey gören, v e kendi milletinin birliğini, çeşitli milliyetlerden emekçilerin birliğinden üstün gören sapmaya karşı" geliştirildiğini söylemektedir. Sorunun böyle konması, hem olguların doğru tespiti açısından; hem de milli meselede ideolojik alanda esas vurulması gereken sapmayı yanlış tespit etme anlamına gelen bir tavır olduğundan, ideolojik olarak yanlıştır. Olgu olarak, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramı, yalnızca ezilen ulus milliyetçiliğine karşı değil (BP temsilcisi sorunu böyle koyuyor); ezen ulus milliyetçiliğine ve bunun yanında ezilen ulus milliyetçiliğine de karşı olan bir slogandır. Bu sloganın "Türkiye halkları" sloganına belli bir anlamda üstünlüğü; bu sloganın kendini yalnızca hakim ulus şövenizmine vurmakla sınırlamaması; merkeze bunu koymakla birlikte, onun yanında ezilen ulus milliyetçiliğine karşı da açık tavır takınmasıdır.

Sorun gerçekten BP temsilcisinin ikinci toplantıda ortaya koyduğu biçimde konduğunda; Türkiye'de belli bir süre, hakim ulus şövenizmine karşı mücadele edildiği; "Türkiye halkları" kavramının bunun için kullanıldığı; diğer kavramın ise (çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı kavramı), ezilen ulus (somut bağıntıda Kürt) milliyetçiliğine karşı kullanıldığı; bu anlamda bunun kullanıldığında, "Kürt milliyetçiliğine karşı mücadele"nin, milli meselede, ideolojik alanda esas görev görüldüğü anlamına gelir ki; bu TÜRK şövenizmini küçümseyen, ve evet onu güçlendiren bir tavır olur.

Biz TKP/ML(B) olarak (geçmişte TKP/ML olarak da!) "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramını hiçbir zaman esasta Kürt milliyetçiliğine karşı olan bir slogan olarak kavramadık; bu sloganı kullanma-

mız hiçbir zaman, hiçbir yazılı resmi belgemizde, Kürt milliyetçiliğine karşı mücadeleyi esas aldığımız, bunun için bu sloganı kullandığımız biçiminde gerekçelendirilmedi.

Biz Bolşevik Partizan temsilcisinin ikinci toplantıda savunduğu bu görüşlerin, bizim tavrımızı tam olarak yansıtmayan görüşler olduğunu söylüyor; bunun tam söz tutanağı olmayan bu tutanakta, görüşlerin tam olarak yansıtılmamasından da kaynaklanabileceğini düşünüyoruz. Bolşevik Partizan temsilcisi de bizzat daha sonraki birçok vesile ile, protokoldeki bu görüşlerin yanlış olduğunu; ve bizim gerçek tavrımızı tam olarak yansıtmadığını açıklamıştır.

3- Bu yanlışına rağmen, Bolşevik Partizan temsilcisi, gerek "Türkiye halkları", gerekse "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramının doğru olduğu, ve kullanılabileceğini tespit etmektedir. Bu tespit doğru bir tespittir. Gerçekten de bu iki kavram da Marksizm-Leninizm ile uyum içinde olan kavramlardır. Ve bunların birinin kullanılması, hiçbir şekilde yalnız başına bir sapmanın, vb. ifadesi olarak görülemez.

4- Bolşevik Partizan temsilcisinden sonra konuşan GDS temsilcisinin söyledikleri çok ilginçtir. Tezler halinde toparlanırsa, o bu konuşmada şunları söylüyor:

a) "Bu parolalardan yalnızca biri doğrudur."

Neden sorusuna cevap yok! GDS dedi mi, cevabı kendinden menkûldür!

b) "Bizim görüşümüze göre doğru olan "Türkiye halkları" parolasıdır."

Ey kakavanlar, o zaman kendi sunduğunuz platform taslağında, neden kendi görüşünüze göre "doğru olanı" değil de, yanlış olanı kullandınız? Siz ne biçim ilkesiz kişilersiniz ki, kendi "doğru bulduğunuzu" ancak dışardan birileri savunduğu zaman savunma cesareti buluyorsunuz?!

c) "Türkiye halkları" parolası İbrahim Kaypakkaya'nın yazılarında ortaya koyduğu paroladır!

Peki, ya "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" parolasını kim koymuştur?! Eski kardeşlerimiz, biz gözlerinin içine sokana dek, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganını bizim keşfettiğimizi; ya da daha iyisi!, Aydınlık'tan devraldığımızı düşünüyor, savunuyorlardı. Gözlerinin içine soktuktan sonra, şimdi nihayet bu sloganı "maalesef İbrahim Kaypakkaya'nın da kullanmış" olduğunu teslim etmek zorunda kaldılar. Bu konudaki cambazlıklarını ilerde göreceğiz. Her halükarda, okuyucu burada yapılan tespitin, tartışmanın bu aşamasında verilen bir işaret!!! olarak yapıldığını bilince çıkarmalıdır. Bu eski kardeşlerin hangi yöntemlerle çalıştıklarını kavrama açısından önemlidir.

d) Çünkü yalnızca bu parola ile ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı olarak savunulabilir! Türkiye halkı parolası ile ASLINDA AYRILIK HAKKI REDDEDİLMEKTEDİR!

İşte tartışmanın başlangıç noktasında, çıkış noktasında ortaya konan; ve bizim polemik içinde neye karşı çıktığımızın iyice kavranması i-

çin bilince çıkartılması gereken genel tez budur. GDS temsilcisine göre (daha sonra temsilcinin değil, GDS'in; sadece onun da değil, tüm eski kardeşlerin görüşü olduğu görüldü) "Türkiye halkı" parolası ile aslında ayrılık hakkı reddedilmektedir!!! Yalnızca Türkiye halkları parolası ile ayrılık hakkı savunulabilir!!!

Önce biz, milli meseleyi de içine katmak istediğimizde, "Türkiye halkı" değil, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramını kullanıyoruz. Böyle kullanıldığında, halkın milli temelde birliği olmadığı açıkça vurgulanmaktadır. Ve bu bağıntıda "halklar" kavramının içinde dile getirilen, çeşitli milliyetler kavramında da dile gelmektedir. İkinci olarak, salt sınıfsal kavram olarak kullanıldığında da "Türkiye halkı" kavramı, hiçbir şekilde böyle bir kullanım, otomatikman ayrılma hakkının reddi anlamına gelmez. Bunlar burada söylenenin içeriğiyle ilgilidir.

Bir de yöntem sorunu vardır: GDS açıkça "Türkiye halkı" kavramının aslında "ayrılma hakkının reddedilmesi" olduğu bilincinde, düşüncesindedir! GDS temsilcisi açıklamaktadır ki, ancak "Türkiye halkları" parolası ile "ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı olarak savunulabilir"!!! GDS bu görüşte olmasına rağman, bile bile, 1 Mayıs için sunduğu platform taslağında "Türkiye halkları" kavramını kullanmamış; tersine "Türkiye halkı" kavramını kullanmıştır. YANİ GDS, KENDİ ANLAYIŞINA GÖRE, BİLİNÇLİ OLARAK, 1 MAYIS 1982 İÇİN SUNDUĞU PLATFORM TASLAĞINDA, MARKSİST-LENİNİSTLERİN İMZALAMASI İÇİN SUNDUĞU BİR TASLAKTA, TÜRKİYE'DE KÜRT ULUSUNUN AYRI DEVLET KURMA HAKKINI REDDETMİŞTİR!! ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKINI AYRILIP AYRI DEVLET KURMA HAKKI OLARAK SAVUNMAMIŞTIR!! BİLİNÇLİ OLARAK MARKSİZM-LENİNİZME DÜŞMAN BİR TAVIR TAKINMIŞTIR. Söylenenler bağıntı içinde ele alındığında, bundan başka hiçbir sonuca varmak mümkün değildir. Böyle bir durumda tabii ki, ciddi, Marksist-Leninist bir teşkilattan önce kendisinin bu bilinçli sapması ile iyice bir hesaplaşması beklenir. Ama GDS öyle davranmıyor. Sanki kendi "Türkiye halkı" kavramını kullanmamış gibi, Komeleh ile aynı safta, "Türkiye halkları" kavramı yanında, Bolşevik Partizan ile polemiğe giriyor!!! Hem de ne polemik! Bu herhalde, kendi hatalarını başkalarının şahsında eleştirerek, ve bunu da mümkün olan en laf radikali biçimde yaparak, "yüksek düzeyde" özeleştiri yönteminin bir yansıması olsa gerek!! Bu tavrın Marksist-Leninistlere yakışan bir tavır olmadığı bizce ortadadır.

e) "Ayrılma hakkı millete aittir. Ama bunu gerçekleştiren çeşitli durumlarda halktır."

Bu tez de ilginç bir tezdir. Eğer ikinci söylenen, birinci söyleneni ortadan kaldırmak için söylenmiyorsa, hiçbir anlamı yoktur. Çünkü her milletin esası halk yığınlarınca oluşturulmaktadır, bu anlamda "ayrılma hakkı"nı gerçekleştiren halktır. Tartışılan bağıntıda ama açıkça, "millete ait" ayrılma hakkının, milletten alınıp halka verilmesi, böylece sınıf sorunu ile milli sorunun bir ve aynı olarak gösterilmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Buradan Buharinci "halkın kendi kaderini tayin hakkı"na varmaya hiç de uzun bir mesafe yoktur! Bu kafa ile, halk sınıf ve tabakaları dışındakilere uygulanan "milli baskı"nın meşru görülmesinin önünde fazla engel de yoktur! İşte Türkiye'de "Kürt milletinin" ve diğer ezilen milliyetlerin haklarını biz "Türk şövenistlerine"!! karşı savunma adına yola çıkanların; savundukları düşünceler bunlardır!!!

Bolşevik Partizan temsilcisi bu konuşma ertesinde, haklı olarak bu tavırla "halk ile milletin eşitlendiği"ni tespit etmekte, ve bizim sloganımızın gösterilmeye çalışıldığı gibi "Türkiye halkı" değil,

"çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" olduğunu belirtmektedir.

İşte tartışma böyle çıkmıştır.

Bu tartışmanın nasıl geliştiğini de belgelerden incelemek öğretici olacaktır.

Tartışmanın çıktığı bu ikinci toplantı tutanağının değerlendirilmesini yapan GDS yönetimi, bu konuda şu tespitleri yapmıştır:

" 4) "Türkiye halkı" ile ilgili olarak çok ciddi bir soruna değinilmektedir. "Türkiye halkı"ndan (birkaç yıldan beri de genellikle bazen "çeşitli milliyetlerden" ekiyle, ama öncelikle "halkımız" formülasyonu —bkz. örneğin TKP/ML'in 1978-79'daki bildirileri) sözedilmesinin; KENDİ KADERİNİ TAYİN ETME HAKKIndan sözedilmesine rağmen, (İ.K'nın talep etmiş olduğu gibi ve Stalin'in "Leninizmin İlkeleri" adlı yazıda kendi kaderini tayin hakkı kavramının oportünistçe kullanılması karşısında açıkça talep ettiği gibi) propagandada AYRILMA ve ayrı devlet kurma HAKKIndan AÇIKÇA VURGULAYARAK VE ALTINI ÇİZEREK sözedilmemiş olmasının (Bkz. adı geçen bildiriler, bkz. —maalesef— WBK, AMLP ve biz ile ortak açıklama) arkasında yatan nedenleri ve bu konuda gösterilen kanıtları doğru bulmadığımızı burada salt merkezi olarak saptamak istiyoruz.

Biz burada sadece Türkiye "halkları" kavramının d a i m a kullanılması gerektiği, çünkü halkın bir kesiminin halktan AYRILIP kendi devletini kurmasının hem duygusal, hem de mantıksal açıdan bir anlamsızlık olduğu ve bundan dolayı da "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" şiarının ayrılma hakkı ile çelişkiye düştüğü görüşümüzü vurgulayabiliriz.

"(Çeşitli milliyetlerden) Türkiye halkı" şeklindeki bu şaheser formülasyonun mucidinin izinin ortaya çıkarılmasını; bunun ardında yatan "esas tehlike Kürt milliyetçiliği" çizgisine karşı mücadele edilmesini; ve İbrahim Kaypakkaya'nın bu sorundaki mirasının ve ayrılma hakkı ile beraber Rusya HALKLARInın birliği konusunda Lenin ve Stalin'in tavrının savunalmasını gerekli görüyoruz.

(Tartışmayı canlandırmak için bu konuda bir kenar notu koyalım: Lenin ve Stalin E M E K Ç İ L E R İ N KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ile ULUSUN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI arasında açıkça ayrım yapmaktadırlar. Ama Lenin ve Stalin kısmen halk kapsamını emekçiler anlamında değil, bütün sınıfları kapsayan AHALİ anlamında kullanmaktadır. Lenin ve Stalin bu anlamda HALKLARIN KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKIndan sözetmektedirler; ama bununla Buharinci EMEKÇİLERİN kendi kaderini tayin hakkını d e ğ i l, tüm ahalinin, ulusun kendi kaderini tayin hakkını kasdetmektedirler. Bkz. örneğin Leninizm dizisi 6, s.90; "Eski Rus imparatorluğunun hiçbir HALKINI ondan mahrum edemeyiz"; veya "Leninizmin İlkeleri" ulusal sorun başlıklı bölüm: "Leninizmin kendi kaderini tayin kavramını, onu BAĞIMLI ÜLKELERİN ve sömürgelerin EZİLEN HALKLARININ tamamiyle ayrılma HAKKI olarak; ULUSLARIN bağımsız devlet varlığı olarak yorumlayarak GENİŞLETMİŞTİR." (Stalin, Eserler, c.6, s.123 Almanca) Stalin'in burada halklar kavramını ahali anlamında, yani burjuvaziyi de dahil ederek kullanması (bunu İ.K. görmemiştir, ama bu onun Aydınlık'a karşı polemiğinin doğruluğundan pek birşey değiştirmemektedir), ve bugünkü koşullar altında AYRILMA HAKKINDAN SÖZETMEDEN, sadece kendi kaderini tayin etme hakkından söz edilmesine karşı polemik yürütmesi önemlidir.)

Bizce Bolşevik Partizan temsilcisi bu meselede KOMELEH'nin eleştirisindeki doğru unsurları aceleci bir şekilde mahkum etmiştir. Aynı şekilde, bizim yoldaşımız da bu sorunda yoldaş STALİN'İN YARDIMIYLA KOMELEH'den yoldaşı teorik olarak doğru bir şekilde savunmamıştır." ("Tüm Belgeler", s.360-361)

GDS yönetiminin bu değerlendirmesi ile ilgili olarak Merkez Komitesinin yazdığı cevapta şu tavır takınılmıştır:

" 4) Halk / Halklar sorunu

GDS bizim "Türkiye halkı"ndan; "halkımız"dan, vb. sözetmemizi eleştiriyor; ve "sadece Türkiye halkları kavramının d a i m a kullanılması gerektiği" görüşünü savunuyor.

Bu konuda biz, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramının (eğer Türkiye halkının çeşitli milliyetlerden oluştuğu özel olarak vurgulanmak isteniyorsa m u t l a k a, yoksa propaganda içinde yeri geldiğinde) kullanılmasının doğru olduğunu; Marksist-Leninist açıdan bu kavramın kesinlikle yanlış olmadığını; tersine "Türkiye halkları" kavramından çok daha açık bir biçimde Türkiye'de değişik millet/milliyetlerin yaşadığını ortaya koyan bir kavram olduğunu düşünüyoruz.

"Türkiye halkları" kavramı da yanlış bir kavram değildir. Bu kavram da kullanılabilir bir kavramdır. Ama m u t l a k a bu kavramın kullanılması gerektiği tezi görüşümüzce Marksizm-Leninizme dayandırılamaz!

Lenin ve Stalin, çok uluslu bir devlet olan Rusya'da, birçok yerde Rusya halkı; (ve hatta zaman zaman Rus halkı kavramını bile!) kullanıyorlar.

GDS'in gerekçesi ilginçtir: GDS, halklar kavramı kullanılmalıdır; çünkü eğer "halk" kavramı kullanılırsa, "halkın bir kesiminin halktan AYRILIP kendi devletini kurmasının hem duygusal, hem de mantıksal açıdan bir anlamsızlık olduğu, dolayısı ile Türkiye halkı kavramının, ayrılma hakkı ile çelişkiye düştüğü" şeklinde bir gerekçe getiriyor. Yani çok uluslu bir devlette eğer "halk"tan sözederseniz; o zaman "ayrılma hakkı ile çelişmeye" düşersiniz! Bu yaklaşım, sorunları kavramlar düzeyinde çözmeye çalışanların yaklaşımından başka birşey olamaz.

Lenin ve Stalin birçok yerde "halk"tan, "Rusya halkı"ndan, "Rus halkı"ndan sözetmelerine rağmen; onlar hiç de bunun "ayrılma hakkının savunulması" ile çeliştiğini düşünmemişlerdir. Kaldı ki, biz yalnızca "Türkiye halkı" değil, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" diyoruz. Ve bu halkın değişik milliyetlerden oluştuğunu açıklıyoruz. Yani eğer ayrılmak isteyen olursa, bunun "duygusal ve mantıksal" temelinin ne olduğu bizim kullandığımız kavram içinde yer almaktadır.

Halk kavramı Marksist-Leninist klasikler tarafından, ya emekçi sınıfları; ya da daha geniş alındığı zaman, devrimci sınıf ve tabakaları içeren bir kavram olarak kullanılır. Biz burada bu kavramın devrimci sınıf ve tabakaları içeren biçimde kullanılmasına birkaç örnek verelim:

Mesela Lenin, "İşçilerin Köylülerin Devrimci Demokratik Diktatörlüğü" makalesinde, (ki bizim devrim aşamamız için ilginçtir) halk

kavramını şöyle açıklıyor:

> "Objektif olarak olayların tarihi gelişimi Rus proletaryasının önüne demokratik burjuva devrimi görevini koydu (bunun tüm içeriğini biz kısaca cumhuriyet kelimesi ile açıklıyoruz). Aynı görev BÜTÜN HALKIN, YANİ KÜÇÜK BURJUVAZİ VE KÖYLÜLÜĞÜN TÜM KİTLELERİ önünde durmaktadır."

Burada halk kavramını Lenin, "küçük burjuvazi ve köylülüğün tümü" (kulaklar da dahil) için kullanmakta; ve proletaryayı ayrıca ele almaktadır.

İki Taktik'te Lenin halk kavramını şöyle açıklıyor:

> "Çarlık üzerinde "kesin bir zafer" kazanma yeteneğine sahip güç HALKTIR, YANİ PROLETARYA VE KÖYLÜLÜK —eğer temel güçler alınırsa— ve kır ve kent küçük burjuvazisi (bu da "halk"a dahildir) bunların arasında paylaştırılırsa." (Lenin, c.9, s.43)

Burada da (demokratik devrim aşamasında) halk içinde çarlığa karşı olan güçler sayılıyor ve temel olarak da işçiler, köylüler alınıyor.

Marksist-Leninist klasikler hiçbir yerde "halk" kavramı içinde devrimin doğrudan düşmanlarını saymazlar. GDS halk kavramı üzerine "tartışmayı canlandırmak için" yaptığı açıklamalarda, tam da canalıcı bu sorunu atlıyor! GDS Stalin'den yaptığı alıntıyı yorumlarken: "Stalin'in burada halklar kavramını ahali anlamında, yani burjuvaziyi de dahil ederek kullanması..." diyor. Soru: Hangi burjuvaziyi?! Stalin'in burada sözünü ettiği burjuvazi içinde, emperyalist burjuvazinin uzantısı olan kompradorlar var mıdır? Biz yoktur diyoruz! Stalin ve Lenin ve diğer Marksist-Leninist klasikler; ve genel olarak Marksist-Leninist hareket, bugüne dek "halk" kavramı içine devrimin doğrudan düşmanını hiçbir zaman katmamıştır. Bu kavramı ya salt "emekçilerle" sınırlamışlardır; ya da en geniş anlamda kullandıkları zaman yalnızca devrimci sınıf ve tabakaları bu kavram içinde ele almışlardır!

İşte bu yüzden "halk" kavramı ile "millet" kavramı eşitlenemez! Ve GDS'in göstermek istediğinin tersine, bu Lenin/Stalin tarafından da eşitlenmemiştir.

GDS bunu şu şekilde yapıyor: Önce Lenin ve Stalin'in halkların kendi kaderini tayin hakkından da sözettiğini söylüyor. Bu bir olgudur. Ardından ikinci adımda, onların halklar kavramını "ahali" kavramıyla aynı anlamda kullandıklarını söylüyor. Bu GDS'in yorumudur. Ve sonra şu üçüncü adım geliyor: "T ü m a h a l i i n i n, u l u s u n kendi kaderini tayin hakkını kasdetmektedirler"!!!

GDS bıraksa da, Lenin, Stalin ne kasdettiklerini kendileri söyleseler daha iyi olur! GDS'e göre, Lenin ve Stalin, halk ile tüm ahaliyi kastediyormuş, o ise ulusmuş! Yani "halk" eşittir "ulus" muş!!! Lenin, Stalin öyle kastediyormuş!!! Biz GDS'i bu iddiasını alıntılarla ispatlamaya çağırıyoruz! Biz Lenin ve Stalin'in "halk" kavramı ile b ü t ü n a h a l i y i (yani ülkedeki tüm nüfusu) k e s i n l i k l e k a s d e t m e d i ğ i n i; d e v r i m d ü ş m a n l a r ı n ı kesinlikle h a l k kavramı içinde ele a l m a d ı k l a r ı n ı söylüyoruz!

Millet kavramının ise, halk kavramının dışında, devrimin düşman-

larını da içerdiğini; kavramın Marksist-Leninist açıklamasının bu olduğunu söylüyoruz!

Bunun ötesinde, Ekim Devriminden bu yana pratik olarak milli meselenin köklü ve gerçek çözümünün de bütünüyle proletarya önderliğinde devrim sorununa bağlı bir sorun, onun bir parçası haline geldiğini söylüyoruz!

GDS bunun dışında, bizim "ulusların kendi kaderini tayin hakkından" sözetmemizi, ve fakat bunun ayrılma hakkı demek olduğunu vurgulamadığımızı da eleştiriyor. Bu konuda diyeceğimiz şudur: Marksizm-Leninizm bir tek anlamda "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" tanır: Ayrılma, ayrı devlet kurma hakkı! Bizim Partimiz bu konuda görüşlerini daha 1972'de oportünizme karşı mücadele içinde açıkça ortaya koymuş, ve ulusların kendi kaderini tayin hakkının; ayrılma hakkı dışında her yorumunu açık ve kesin bir şekilde red etmiştir. Bizim temelimiz budur. Bunu her yazıda yeniden açıklamayı gerekli görmüyoruz. Bu konuda bizim gocunacak bir yaramız yoktur! Yine de propagandada özellikle oportünistlerin bu kavramı nasıl çarpıttığını teşhir etmek; ve kendi içimizdeki yanlışlara karşı ulusların kendi kaderini tayin hakkının ne anlama geldiğinin açıklanmasına ağırlık vermek doğru olabilir.

GDS,""çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" şeklindeki bu şaheser formülasyonun mucidinin izinin ortaya çıkarılması" gerektiğini söylüyor. Biz onun bu izi yakalaması için kendilerine yardımcı olalım:

"Yaşasın Türkiye'nin her milliyetten emekçi halkı!"

İbrahim Kaypakkaya yoldaşın Genel Eleştiri adlı programatik yazısı işte bu şiarla biter! O böylece hem Türkiye'de çeşitli milliyetlerin yaşadığını ortaya koymuş, hem de emekçi halkın çıkarlarının birliğini vurgulamıştır. Onun bu düşüncesinin gerisinde hiç mi hiç, "Esas tehlike Kürt milliyetçiliği" düşüncesi yatmamaktadır. Hayır! Türkiye'de esas tehlike açıktır ki Türk şövenizmidir. Ve esas olarak ona karşı mücadele edilmelidir. Ama bu hiçbir şekilde proletaryanın ve emekçilerin örgütlenmesini milliyet temelinde gerçekleştirmeye çalışan Kürt milliyetçiliğine karşı da mücadele edilmesi gerektiği gerçeğini ortadan kaldırmaz! Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı kavramı; hem Türk şövenizmine, hem de Kürt milliyetçiliğine karşı bir kavramdır! Ve doğrudur! Kullanılmalıdır! Bu, bu konuda başka hiçbir şiar kullanılamaz anlamına gelmez! Halklar kavramı da kullanılabilir. Bunu mutlak talep olarak ileri sürmek; ve halk kavramı ardında milliyetçilik aramak yanlıştır.

GDS daha sonra, "BP temsilcisi Komeleh'nin eleştirisindeki doğru unsurları aceleci bir şekilde mahkum etmiştir, ve GDS temsilcisi de Komeleh'den yoldaşı teorik olarak doğru şekilde savunmamıştır" diyor.

Şimdi tutanaktan (ki bu tutanak GDS temsilcisi tarafından hazırlanan tutanaktır!), "BP temsilcisinin aceleci bir şekilde mahkum ettiği", "GDS temsilcisinin de teorik olarak doğru savunmadığı" Komeleh'nin ne dediğine bakalım:

"Komeleh temsilcisi:

KÜRT HALKI İÇİNE KÜRT OLAN HERKES GİRER!

(Komeleh bir başka bağıntıda halk kavramını "popülist" olarak değerlendiriyor ve bu kavram içinde proletaryanın önderliği belirtilmediği için karşı çıkıyor.)

HALK İLE MİLLET KAVRAMLARI ARASINDAKİ FARK: İRAN'DA, TÜRKİYE'DE... VS: KÜRT HALKI YAŞAMAKTADIR; BUNLARIN TÜMÜ KÜRT MİLLETİNİ OLUŞTURMAKTADIR."

Biz burada Komeleh'nin savunduğu görüşlerin "doğru unsurları"nın ne olduğunu; bu görüşlerin Marksist-Leninist ustalara dayanılarak nasıl teorik olarak savunulacağını göstermesini GDS'ten bekliyoruz! Bizce bu görüşlerin Marksizm-Leninizm ile fazla ilgisi yoktur!

Şimdilik halk/halklar tartışmasında söyleyeceklerimiz bunlardır. GDS tezlerini açıp ispatlamaya çalıştığında, tartışmayı daha derinleştirebiliriz. Ama bu kadarını şimdilik yeterli görüyoruz." ("Tüm Belgeler", s.367-370) (aoç)

Bizim bu cevapta bugün doğru bulmadığımız bazı noktalar vardır. Cevapta yanlış olan şeylerden biri, Lenin-Stalin'in "halk" kavramını "ahali" anlamında hiç kullanmadıkları şeklindeki iddiadır. Bu iddiamız doğru değildir. Doğrusu, Lenin ve Stalin'in halk kavramının içeriğini açtıkları, halk kavramının içeriği üzerine tartıştıkları hiçbir yerde, bu kavramın içeriğini bütün sınıf ve tabakaları içerecek şekilde doldurmadıklarıdır. Ama onlar, bu kavramı da yer yer millet, milliyet, ahali vb. anlamlarda da kullanmışlardır.

İkinci olarak biz cevapta, haklı olarak Lenin ve Stalin'in yalnızca "halklar" kavramını kullanmadığını açıklarken; sorun bir tek bağıntıda (milli mesele bağıntısında) ve yalnızca iki kavram yanyana konarak (halk/halklar) tartışıldığında; onların kural olarak "halklardan" sözettiğini bilince çıkarmayarak hatalı bir tavır içinde bulunuyoruz.

Üçüncü olarak, yazıda GDS'in bize getirdiği, bizim "ayrılma hakkını" savunmadığımız şeklindeki eleştirisi geri çevrilirken, ulusların kendi kaderini tayin hakkını bizim her dönemde ayrılıp, ayrı devlet kurma hakkı olarak anlayıp savunduğumuz haklı bir biçimde ortaya koyulurken; ayrılma hakkı kavramının çok daha açık, kesin, berrak bir kavram olduğunun bilince çıkartılmaması, bunun propagandasının yapılmasının doğru olduğunun vurgulanmaması; bunun yerine ulusların kendi kaderini tayin hakkının ne anlama geldiğinin açıklanmasına ağırlık verilmesinin doğru olabileceğinin söylenmesi yanlıştır.

Bunun dışında bu cevapta GDS'in tavrının eleştirisinin eksik bırakıldığı bir yan da vardır:

GDS yönetimi yukarıda alıntı yaptığımız yazısında, çok açık bir biçimde "yüksek düzeyde özeleştiri" tavrını sergiliyor! Türkiye halkı, ve ayrılma hakkı yerine ulusların kendi kaderini tayin hakkı kavramlarının kullanılması konusunda, kendi tavırları ile ilgili olarak verdikleri tek örnek, "Ortak Açıklama"dır. O da adı üzerinde, yalnız onların belgesi değil, ortak belgedir! Ama onlar bu kavramları sadece ortak belgelerde kullanmadılar. Kendi belgelerinde de bu kavramları kullandılar. Şimdi sorunu bu yazıdaki gibi koymaları, hatalarına karşı ciddi olmayan bir tavrın işaretidir.

Merkez Komitesinin yazısında buna dikkat çekilmemiş olması, GDS'in bu tavrının tespit ve teşhir edilmemiş olması bir eksikliktir.

Bu sorunun çıkışı ve gelişimi yukarıda açıkladığımız gibidir. Mart 1982'ye kadar eski kardeşler "halk" dediğimizde, bugün vardıkları sonuçlar şeklinde bir eleştiri getirmemişlerdi. Bunun iki açıklaması olabilir: Ya onlar Enver Hoca'vari "hatıracılık" oynadılar; ya da eğer bu yönde eleştirileri vardıysa ve fakat getirmedilerse, siyasi namussuzluk ediyorlar. Şurası açık ki; bunlar bizim doğru bulduğumuz kavramları 1982 Mayısına kadar kullandılar! Bunu "yanlış dayanışma anlayışı" ile değil; doğru bulduklarından yaptılar. Şurasını da belirtmekte yarar vardır: Bunlar önce ayrımsız, halklar "d a i m a" kullanılmalıdır şeklinde bir görüş ileri attılar, biz bastırınca; bu defa da "ulusal sorunda" "halklar" demeye başladılar. Gerçekten bunların tavrı bezirgâncadır. Çünkü her bastırdığımızda, hatalarını özeleştiriyle aşacaklarına; tavır değiştirip, sonra da aynı şeyi baştan beri söylemiş gibi davranıyorlar. Eski savunduklarının yanlışlığını belirtip özeleştiri yaparak yeni görüşlerini ileri sürmelerine bir diyeceğimiz (yanlış olsa da metot konusunda) olmazdı. Ama bunlar hem inkarcılık tavırları içindeler; hem de hatayı kendileri yaptığında, her hata çok hafif birşeymiş gibi ele alınıp öyle göstermeye çalışmaktadırlar. Şurası da herkes için açık olmalıdır: Biz milli meseleyi tartıştığımız hiçbir yerde, halk kavramını yalnız koymadık. Bunu iddia edenler ispat etmek zorundadır. İspat edemedikleri taktirde iftiracılar olarak kalırlar.

Bu nokta ile ilgili olarak bir-iki soruna daha değinelim:

★ İbrahim Kaypakkaya'nın halk/halklar kavramını kullanmasıyla ilgili:

Eski kardeşler burada tam bir yılan kıvrımı izlemektedirler. Önce İbrahim Kaypakkaya'nın "mirasını" savunmamakla bizi suçlarlar (alıntıyı yukarıda aktardık) ve "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramının "mucidinin bulunması"nın gerekliliğini ileri sürerler. Bizler verdiğimiz cevapta (yukarıda bunu da aktardık) "mucidin" İbrahim Kaypakkaya olduğunu belirttik.

Bundan sonra eski kardeşlerin kıvrımları şu yöne dönüştü: Şimdi hep birlikte takip edelim. Şöyle diyorlar:

> "Maalesef İbrahim Kaypakkaya "Türkiye halkı" mı, yoksa "Türkiye halkları"mı problemini ayrıca ele almamakta, bu sorunu tartışmamaktadır. Evet, dahası, Aydınlık revizyonizmi ile tartışmasında sonuçtaki bağlayıcı sloganlardan birinde, "çeşitli milliyetlerden Türkiye'nin emekçi halkı"ndan sözetmektedir.
>
> İbrahim Kaypakkaya'daki kavramsal karışıklık, onun bir Kürt halkının varlığını yanlış anlaşılmayacak şekilde tanıdığı, onun Türkiye'de birden fazla h a l k l a r ı n olduğunu tanıdığı göz önünde tutularak ele alınmalıdır. Dahası o, ulusların kendi kaderini tayin hakkının ayrılma hakkından başka anlamının olmadığının altını çizmekte ve baş tehlike olarak büyük Türk şövenizmine karşı parlak bir polemik yürütmektedir.
>
> o Şüphesiz bu şartlarda bu meselenin Marksist-Leninist bir açık- 8 laması büyük bir sorun teşkil edemezdi. Kavramlar üzerine tar- 8 tışma aslında eğer yalnız ilk bakışta görünürde "yalnızca kav- 8 ramlar üzerine" tartışmanın a r k a s ı n d a gerekçeler ve 8 tasarımlar göründüğü zaman kızışır. Fakat İbrahim Kaypakkaya'da 8 ortaya çıkan iki kavramdan tamamen bilinçli olarak yanlışını a- 8 lan ve bunu gerekçelendiren TKP/ML(B) MK ile polemiğimizde sorun 8 tam da budur." (agb, s.30)

Görüldügü gibi, burada sorun artık "maalesef" "kavram" derekesine indirgenmektedir. Burada aslında özeleştiri yapılacağı yerde, bunların yaptıkları yine burjuva bezirgânlığıdır. İbrahim Kaypakkaya kullanınca "kavramsal karışıklık" oluyor; biz kullanınca "proleter enternasyonalizmi ayaklar altına alınmış" oluyor. (agb, s.28) Burada kullanılan ölçüler bize, Partizan oportünistlerinin İbrahim Kaypakkaya'nın otoritesinin arkasına gizlenerek kendi oportünizmlerini gizleme tavırlarını hatırlatıyor. Şimdi soruyoruz: "İbrahim Kaypakkaya bu sloganı kullanmıştır" deyip, "maalesef"lerle onun ardına gizlenmenizin sebebi nedir? Yoksa kendinize siper mi arıyorsunuz? Öyle ya, İbrahim Kaypakkaya size göre sırf kavram diye kullanmış, ve bu bir "kavram karışıklığı"dır. Hayır! İbrahim Kaypakkaya da bizim gibi bu kavramı sonuçları ile bile bile kullanmıştır. Bu kavram ondan bize mirastır. O, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı kavramını kullanırken, bu kavramla ifadesini bulan emekçilerin birliğini savunma anlayışını öne çıkarmak için kullanmıştır. İbrahim Kaypakkaya'nın tüm yazılarında "halklar" kavramı da vardır. Ama halk kavramına göre seyrektir. Çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı kavramı ise bir yerde değil, birçok yerde kullanılmaktadır. Bunu bal gibi eski kardeşler de bilmektedir. Ama otoritelerini yıktığımız (haklı bir şekilde oluşmuş olan ve fakat sonraları bunu kötüye kullandıkları için) ve içimizde saygınlıkları kalmadığı için, saygı duyduğumuz komünist önderimiz İbrahim Kaypakkaya'yı otorite olarak kullanıp, onun ardına gizlenmekle suratlarındaki maskenin düşürülemeyeceğini sanıyorlardı. Fakat aldandılar. Bu maskenin kötü bir şekilde kullanma şerefinin Partizan oportünistlerini oportünist olmaktan kurtarmadığını pekala bunlar da bilmektedir. O zaman biz sizi uyarıyoruz: Her yöne, ve bataklığa gitmekte de serbestsiniz; ama lütfen bizim elimizi, ve İbrahim Kaypakkaya'nın elini bırakın! Bu yolda İbrahim Kaypakkaya da, biz de, sizlerle beraber olamayız! Bilesiniz!

★ "Doğu Anadolu" meselesi

Bu konuda eski kardeşler şunları söylemektedirler:

> "Bu mücadelede İbrahim Kaypakkaya önderliğindeki "Doğu Anadolu Bölge Komitesi" (*) başı çeken bir rol oynamıştır. Doğu Anadolu özünde, Türkiye sınırları içinde bulunan Kürt ulusunun topraklarıdır. Onun için bu bölge komitesinin merkezi kararında açık seçik "Türkiye halkları"ndan sözedilmesi bir tesadüf değildir." (Bkz. İ. Kaypakkaya, Seçme Yazılar, s.119/121)
>
> ---
>
> (*) TİİKP (Aydınlık)'in "Doğu Anadolu Bölge Komitesi" kavramı, Lenin ve Stalin'in parti inşasında ulusal sorunu ve ulusal özellikleri nazarı dikkate alan öğretilerinin tahrifatını ifade etmektedir.
>
> Zira "Doğu Anadolu" olarak isimlendirilen bölgenin kendisi Kürdistan'ın Türkiye içerisinde kalan parçasıdır ve üzerinde hemen hemen yalnızca Kürtler ikamet etmektedir. Yani sadece "D o ğ u A n a d o l u Bölge Komitesi"nden bahsedildiğinde, bu nazari nokta ilk bakışta gözden kaybolmaktadır.
>
> TKP/ML I.Parti Konferansından bu yana kanıtlanabilir şekilde Aydınlık'ın eski büyük Türk şöveneisti sapmasını devralmış ve devamla "Doğu (Anadolu —ÇN) Bölge Komitesi" veya Doğu Anadolu'dan laf etmiştir.
>
> TKP/ML(B)'nin kendisi buna hiçbir şekilde saldırmadı ve eleştirmedi, bilhassa MK fraksiyonundan ayrılan ve TKP/ML(B) saflarına geçen "Doğu Bölge Komitesi"nden yoldaşları da eleştirmedi." (agb, s.29)

Burada önce eski kardeş örgütlerimizin sorunlara anlayışlar değil, kavramlar düzeyinde yaklaşan sapmasına yeni bir örnek vardır. Eski kardeş örgütler, İbrahim Kaypakkaya'nın bulunduğu "Doğu Anadolu Bölge Komitesi"nin Aydınlık'tan ayrılığa temel olan kararında "açık-seçik halklardan" sözedilmiş olmasının "tesadüf olmadığı" tespitini yapıyorlar. Yani onlara göre, bu tavrın (ki onlara göre tek doğru tavır budur... "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" denmiş olsa, ML' den sapılmış, sosyal-şöven tavır takınılmış, Kürt ulusunun ayrılma hakkına karşı tavır takınılmış vs. vs. olur!!!) takınılması, İbrahim Kaypakkaya ve yoldaşlarını Şafak revizyonistlerinden bilinçli olarak ayıran noktalardan biridir! Bu iddia, olgular karşısında ayakta duramaz bir iddiadır. Halklar kavramının kullanılmış olması, o dönemde Marksist-Leninist muhalefeti revizyonist merkezden ayıran bir ayrım noktası değildir. O dönemde (1972 Şubat) Aydınlık'ın merkezi yayınlarında da çoğunlukla "Türkiye halkları" kavramı kullanılmaktadır! Ama onlar "Türkiye halkları" kavramını kullanmalarına rağmen, milli meselede gerçekte İbrahim Kaypakkaya'nın deyimi ile "Kürt milliyetçiliğine de prim veren" "Türk milliyetçisi bir konumdadırlar"!

İkinci olarak Doğu Anadolu Bölge Komitesi konusunda söylenenler de bir bağıntıda çok ilginçtir: Şöyle ki, bunlar Doğu Anadolu Bölge Komitesi şeklinde bir adlandırmanın, "Lenin ve Stalin'in parti inşasında ulusal sorunu ve ulusal özellikleri nazarı dikkate alan öğretilerinin tahrifatını ifade ettiği" şeklinde bir genel değerlendirme yaptıktan sonra, bu hatanın sorumlularını sayarlarken, başlangıç için TİİKP'yi; ardından TKP/ML I.Konferansı sonrası sorumlularını, ve TKP/ML(B)'yi adlandırmaktadır. Aynı adlandırmayı eski kardeşler gibi değerlendirmeyen ve aynen kullanan İbrahim Kaypakkaya, ve onun önderliğindeki TKP/ML; ve bu arada tabii bu adlandırmanın "tahrifata dayandığını" ancak 1983'te keşfedip, ondan önce bu konuda bir eleştiri getirmemiş olan eski kardeş örgütlerimizin sorumluluğundan nedense tek söz edilmiyor!!! Bu,onların ünlü deyimleri ile söyleyelim, "tesadüfi" değildir. Onların çifte standart sisteminin bir yansımasıdır.

Doğu Anadolu Bölge Komitesi adlandırması üzerine takınılan tavrın — yöntemden bağımsız— içeriği hakkında düşündüklerimize gelince: Bu adlandırmanın ilk kullanıldığında "tahrifata" dayandığını biz söyleyecek, ispatlayacak durumda değiliz. Her halükarda böyle bir adlandırmanın otomatikman "sosyal-şöven" bir sapmanın ifadesi vb. olduğunu düşünmüyoruz. Yine de bu kavram Doğu Anadolu bölgesinde varolan ve parti inşasında çok önemli bir sorun olan milli sorunun varlığını açıkça ortaya koymayan bir kavram olduğu için, onun kullanılması yerine "Kürdistan bölgesi" demek bize daha doğru görünüyor. Bugün geldiğimiz yerde, Kürdistan bölgesinde, ve milli azınlıkların yoğun olduğu bölgelerde; bu özellikleri dikkate alan, milli bölgelerde "bölgesel özerklik" sistemini gerçekleştiren bir parti inşası bize doğru görünüyor. Biz buna uygun olarak uzun süredir çoğunlukla Doğu Anadolu coğrafi kavramının yerine, Kürdistan bölgesi, "Türkiye Kürdistanı" gibi kavramları kullanıyoruz. Şimdi bize bu konuda ders verenlerin 12 Eylül 1982 bildirilerinde "Doğu Anadolu" kavramını kullanmaları üzerine biz onlarla şu polemiği yürütmüştük:

"- Birinci sayfa, dördüncü paragrafta, "Türkiyenin doğusunda Anadolu'nun geri ve hala ortaçağ ile bağıntılı kesimleri..." deniyor. Anadolu coğrafi bir kavramdır. Bu bölge Türkiye'deki Kürdistan bölgesidir. Soruna hiç dokunmayan coğrafi bir kavram yerine "Kürdistan"dan sözetmek daha doğrudur."

CEVAP:

"Bizim formülasyonumuz gerçekten de ayakta tutulacak bir formülasyon değildir. Yalnızca doğuda feodalizmin kalıntılarının olmadığı bile bunun (ayakta tutulmaması) için yeterlidir. Ama biz "Kürt bölgesi" kavramını Kürt bölgeleri dışında da ortaçağ ile bağıntılı bölgeler varolduğu için kullanmadık. (Yalnızca doğuda değil.) Eleştiride yazıldığı gibi Anadolu'nun Kürdistan bölgesi olduğu bizim için yenidir. Bizim bildiğimiz kadarı ile Anadolu çok daha geniş bir alandır, hemen hemen Türkiye'nin bütün alanıdır."

(BP'nin yorumu:)

Biz GDS'li yazara, bize verdiği coğrafya dersi için teşekkür borçluyuz! Ve bu borcu nasıl ödeyeceğimizi bilemiyoruz! Bu ne derin bilgi! Gerçekten de biz Anadolu'nun bütününün Kürdistan olmadığını bilmiyorduk!!! Şimdi GDS'li yazar yazınca öğrenmiş olduk! Yalnız tartıştığımız "Anadolu" değil; "Anadolu'nun doğusu" idi. Acaba yanılıyor muyuz??? Anadolu'nun doğusu denen yerin, Kürdistan bölgesi olduğunu söylediydik. Acaba biz mi yanılıyoruz, GDS'li yazar mı çok kalın kafalı? Yoksa bilerek mi çarpıtmaya, tartışmayı saptırmaya mı çalışıyor? Okuyucu bu konuda karar verebilir sanıyoruz." (Bolşevik Partizan 3/4, s.36)

Bizim "Kürdistan" kavramını kullanmamız, Birinci Konferansımızdan bu yana bütün belgelerimizde yoğun olarak izlenebilir. Ama bu önceden kullanmadığımız anlamına gelmiyor. Biz Türkiye Kürdistanı kavramını 1976'da da kullanıyorduk. İşte bir örneği:

"Yukarıda bugünkü dönemde "ayrı devlet kurma"nın Kürt ulusunun genel talebi haline gelmediğini anlattık. Bu genel talep haline gelse bile, bunun mutlaka destekleneceği diye bir mesele yoktur. Ayrılma emperyalizmi zayıflatırsa, komünistler böyle bir ayrılığı destekler, bunun propagandasını yaparlar. Şimdi Türkiye'ye somut olarak bakalım. Bugün Türkiye Kürdistanında komünistler Kürt milliyetinden halkı "Demokratik Halk Devrimi" hedefleri için seferber etmeye çabalamaktadır. "Demokratik Halk Devrimi" Kürt ulusu üzerindeki milli baskıya da gerçekten son verecek, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını gerçekleştirmesi için gerekli şartları oluşturacaktır. Komünistler, demokratik bir Türkiye'de, çeşitli milliyetlerden halkın bir arada yaşamasından yanadır. Demokratik halk devriminin başarıya ulaşması, Türkiye'de çeşitli milliyetlerden halkın birliğinin sağlanmasına bağlıdır. Komünistler, Kürt milliyetinden halkı, milliyetçilik bayrağı altında değil, Komünizmin kızıl bayrağı altında toplamaya çabalamaktadır." ("Komünist" 6, Şiarlar Sorunu, s.5)

Bu bağıntıda bizim eksikliğimiz, "milli bölgeler"de parti inşasının nasıl olması gerektiği konusunda bütün parti içinde kollektif bir tartışma sonucu kesin bir görüşe varmamış olmamızdır. Yoksa, Kürdistan bölgesinde "seksiyon" örgütlenmesi önerisi, hem TKP/ML'in II.Konferansına hazırlık aşamasında, hem daha sonra çeşitli yoldaşlarımız tarafından savunulmuştur. Sorunun kesin çözüme bağlanmamış olması, hiçbir şekilde "sosyal-şövenizm", "Türk şövenizmi"nin vb. ifadesi olarak nitelendirilemez.

a) Halk/Halklar sorununda da klasikleri çıkış noktası alalım

Eski kardeşlerin 1983 Mart ayında yayınladıkları broşürde bu konudaki temel tezleri şöyle:

"o Lenin ve Stalin ulusal sorunu ele alışta "halklar hapishanesi
o Rusya" örneğinde yanlış anlaşılmayacak şekilde Rusya içerisin-
o de çeşitli ulusların var olduğunu ve bu sebepten aynı şekilde
o Rusya halklarından söz etmişlerdir. Lenin ve Stalin'in bizim
o bilgimiz dahilinde olan ulusal sorunla ilgili bütün yazıların-
o da ulusal mesele üzerine konuştuklarında açık ve iki anlama
o gelmeyecek şekilde Rusya halklarından konuşmaktadırlar."
(agb, s.30)

Onlar ondan sonra bu tezlerini ispatlamak için birtakım alıntılar yapıyorlar.

Bizim bu genel teze itirazımız, "Lenin ve Stalin'in ulusal sorunla ilgili bütün yazılarında, ulusal sorunla ilgili konuştuklarında... "Rusya halkları"ndan konuştukları" şeklindeki formülasyonadır. Çünkü bu formülasyonda onların bu konuda (ulusal konuda) konuştuklarında, yalnızca halk/halklar kavramları bağıntısında "halklardan" sözettikleri söylenmemekte; ve böylece onların aynı konuda "milletler", "ezilen milliyetler" vb. kavramları da kullanmış oldukları gözardı edilmektedir. Yani eğer bir genel tez konacaksa, o zaman bu genel tez eski kardeş örgütlerimizin koyduğu gibi değil, şöyle formüle edilmek zorundadır:

Lenin ve Stalin milli mesele ile ilgili yazılarında, milli sorunu tartıştıkları bağıntılarda, Halk/Halklar kavramları ile konuştuklarında, kural olarak halklar kavramını kullanmaktadırlar.

Yani bugün 1983'ün Martında geldikleri noktada da eski kardeş örgütler sorunu Marksizm-Leninizmin talep ettiği ayrımcı bir tavırla ortaya koymamaktadırlar.

Ama bundan önemlisi, eski kardeşlerin Mart 1983'te savundukları bu genel tez, tartışmanın çıkış noktasındaki tezden değişik, özeleştiri yapılmadan belli bir düzeltmeden geçirilmiş olan bir tezdir. Şöyle ki, onlar tartışmanın çıkış noktasında, hiçbir ayrım ve sınırlama yapmadan, "Biz burada sadece Türkiye halkları kavramının daima kullanılması gerektiği... görüşümüzü vurgulayabiliriz" demişlerdi. (GDS Yönetiminin II.Toplantı Tutanağını Değerlendirmesi, "Tüm Belgeler", s.360) Yani onlar tartışmanın çıkış noktasında, hangi bağıntıda tartışılırsa tartışılsın, "Türkiye halkı" kavramının kullanılmasının yanlış olduğunu; hiçbir ayrım ve sınırlama yapmadan, hangi bağıntıda tartışılırsa tartışılsın, "Türkiye halkları kavramının d a i m a kullanılması gerektiği" tezini savunuyorlardı. 1983 Martındaki tezlerinde ise, altını çizerek, "ulusal sorunu ele alışta" demek ihtiyacı duyuyorlar. Yaptıkları ayrım, yukarıda söylediğimiz gibi, yine yeterli değildir, ama ilk tezlerine göre önemli bir değişiklik olduğu da açıktır! Ama geçmişte söylediğinin yanlışlığını tespit etmeden, doğrusunu söylemek (ki yine tam doğru değil söyledikleri) Marksist-Leninist bir tavır değil, "kedinin pisliğini örtme" tavrıdır.

Biz tartışmanın başlangıcında ve belli bir süre geçtikten sonra da, hiçbir ayrım yapmadan, "Lenin ve Stalin kural olarak "Rusya halkları"ndan sözettiği" (Bkz. GDS'in 12 Eylül 1982'de toplantılarda da-

ğıtmak için hazırladığı dört tezi, BP 3/4, s.49) tezini getiren GDS ve diğer kardeşlere karşı haklı olarak:

> "Lenin ve Stalin'in kural olarak "Rusya halkları"ndan söz ettiği bizce ispatlanamaz bir iddiadır. Onlar Rusya halklarından söz ettiği gibi, Rus halkından, Rusya halkından vs. de söz etmişlerdir. Lenin ve Stalin kavram fetişisti değildir. Onlar için belirleyici olan anlayıştır. Sadece kavramlara bakanlar ve o kavramla ifade edilmek istenenin ne olduğuna kafa yormayanlar, birçok yerde "Rus işçi sınıfı"ndan, "Rus halkı"ndan sözeden Lenin ve Stalin'i de Rus milliyetçisi olarak ilan edebilir" (BP 3/4, s.50) dedik.

Bu polemikte esasta haklı idik. Çünkü hiçbir ayrım yapmadan getirilen "Türkiye halkları daima kullanılmalıdır", "Lenin ve Stalin kural olarak Rusya halklarından" sözetmişlerdir biçimindeki genel tezler; ve biz "daima Türkiye halkları" demediğimiz gerekçesi ile de getirilen "Türk şoveni sapma" suçlaması kesinlikle reddedilmesi gereken tezler ve suçlama idi. Soruna hiç ayrım yapılmadan yaklaşıldığında ele alındığında, kuşkusuz, Lenin ve Stalin halklar kavramından çok halk, emekçi halk vb. kavramları kullanmıştır. Ve onlar halk kavramını esas olarak ezilen, sömürülen, devrimden çıkarı olan sınıfları ifade eden, sınıfsal bir sorunu dile getiren bir kavram olarak kullanmışlardır. Bu normaldir de, çünkü Lenin ve Stalin için milli sorun, sınıf sorununa bağlı bir sorundur. Öncel, birincil olan sorun sınıf sorunudur. Tersi değil! Bu yüzden de hiç ayrım yapılmadan getirilen "daima Türkiye halklarından sözedilmelidir"; edilmediği noktada "Türk şoveni sapma" sözkonusudur tezlerinin reddi doğru ve gerekli idi.

Ama bu yapılırken, aynı zamanda eski kardeşlerin yapmadığı ayrımları yapmak; ve eğer sorun milli mesele bağıntısında, ve yalnızca "Halk/Halklar" kavramları çerçevesi içinde tartışılırsa; evet, Lenin ve Stalin'in milli meselede, yalnızca halk/halklar kavramları ile konuştukları zaman kural olarak halk değil, halklar kavramını kullandıklarını tespit etmek de bizim görevimizdi. Biz bunu yapmadık. Tersine, girdiğimiz polemikte Lenin ve Stalin'in "halk" kavramını "ahali", "millet", "milliyet" anlamında hiç kullanmadığını yanlış bir biçimde iddia ettik. (Bkz. Merkez Komitesinin GDS Yönetiminin II.Toplantı Tutanağını Değerlendirmesi konusundaki tavrında, "Halk/Halklar meselesi" bölümü) Biz bu yanlışımızı tespit ediyoruz. Ve düzeltiyoruz.

Lenin ve Stalin halk kavramının sınıfsal içeriğini tartıştıkları, "halk budur" diye kavram tanımlaması yaptıkları yerlerde, halk kavramının içeriğini ezilen-sömürülen sınıf ve tabakalarla doldurmuşlar; halk kavramını "millet", "milliyet" kavramlarından ayırmışlardır. Ve bu konuda iki kavramın eşitlenmesine karşı (bu eşitleme yanlış bir yaklaşımı-içeriği ifade ettiği noktada) yer yer sert polemikler de yürütmüşlerdir. Ama onlar kavram fetişistleri olmadıklarından; yer yer milli mesele ile ilgili yazılarında bizzat kendileri halk kavramını; "ahali", "milliyet" vb. kavramlar yerine de kullanmışlardır. En açık örneklerden biri, eski kardeş örgütlerin SBKP/B Tarihi'nden yaptıkları alıntıdır. Orada bir satır ara ile aynı içerik hem "milliyetler" ve hem de "halklar" kavramları ile ifade edilmektedir. Biz polemikte yanlış bir biçimde, Lenin ve Stalin'in halk kavramını esasta sınıfsal bir kavram olarak kullandıklarını görüp gösterecek yerde; onların bu kavramı salt sınıfsal bir kavram olarak kullandıkları tezini getirerek bu noktada yanlış bir pozisyonun da savunucusu olduk.

Biz burada kısaca yine tartışmanın çıkış noktasında "Lenin ve Stalin' in kural olarak Rusya halklarından" sözettiği tezinin —bu ayrımsız tezin— yanlışlığını; bu teze dayanılarak getirilen "sosyal-şövenizm" suçlamasının esasta Lenin-Stalin'e de saldırı anlamına geldiğini gös-

termek için birkaç alıntı verelim.

Önce Lenin'de "Halk" kavramının kullanımına iki örnek:

> "Hayır, "çarlık üzerinde kesin bir zafer" kazanabilecek tek güç halktır, yani eğer esas ve büyük güçleri alır ve kır ve kent küçük-burjuvazisini (bunlar da "halk"ın bir parçasıdır) ikisi arasında paylaştıracak olursak, proletarya ve köylülüktür. "Devrimin çarlık üzerindeki kesin zaferi", proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün kurulması demektir...." (Lenin, "Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği, s. 58) (aoç)

> "Halk Komiserleri Kurulu, Yahudi aleyhtarı hareketin ve Yahudilere dönük genel kırımın, işçi ve köylü devriminin çıkarları açısından öldürücü olduğunu ilan eder ve Sosyalist Rusya'nın emekçi halkını, elindeki bütün olanaklarla bu musibete karşı savaşa çağırır." (Lenin, "Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları", s.345)

Stalin'den:

> "Biz tüm Rusya halkını kapsayacak olan bir ayaklanmanın eşiğinde bulunuyoruz." (Stalin "Yurttaşlar" başlıklı bildiri, 1905 Ekim, Eserler, c.1, s.205)

> "Çar halkın tamamı tarafından desteklenen bir Kurucu Meclise izin vermeyecektir." ("Tüm Emekçilere" başlıklı bildiri, c.1, s.209)

> "Bütün varlığını halkın ezilmesi üzerine kurmuş can düşmanı kanlı çara giden böyle bir proletarya, sokak savaşında hiç üstünlük kazanabilir mi?" (c.1, s.217)

> "İyi de, kim örgütleyecekti genel ayaklanmayı? Halk toptan bunu üzerine alamazdı." (a.y.)

Daha onlarla, yüzlerle örnek verilebilir. Hiç ayrım yapmadan getirilen "daima halklardan sözedilmeli" şeklinde bir tezin Lenin-Stalin'e de karşı yönelen bir tez, bir saldırı olduğu ortadadır. Yukarıda gösterdiğimiz gibi, Lenin ve Stalin, sorunu sınıfsal olarak tartıştıkları yerlerde "halk" kavramını kullanıyorlar; "Rusya halkı" kavramını kullanıyorlar. Onların yukarıdaki alıntılarda sözünü ettiği "halk", "Rusya halkı"; gerçekte çeşitli milliyetlere dahildir, yani "çeşitli milliyetlerden Rusya halkı"dır. Bu anlamda bizim kullandığımız "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramı kesinlikle Marksist-Leninist klasiklerimizle çelişen bir kavram değildir. Tersine, onların anlayışı ile bütünüyle uyum içinde olan bir kavramdır.

Bu tartışma bağıntısında bilince çıkartılması gereken bir sorun da şudur: GDS ve eski kardeşler sorunu sürekli olarak "Türkiye halkı/Türkiye halkları" İKİLEMİ içinde koyuyorlar. Halbuki tartışılan bağıntıda biz sorunu böyle değil, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı/Türkiye halkları" ikilemi içinde ele alıyoruz. Biz —bu kolaylıkla ispatlanabilir— eğer milli sorunu tartışıyorsak; halk/halklar bağıntısında hiçbir yerde sorunu Türkiye halkı olarak koymadık; "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" olarak koyduk. Yani tercihimizi —milli meseleyi tartıştığımız bağıntıda— "Türkiye halkı/Türkiye halkları" seçenekleri arasında Türkiye halkı lehine değil; "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı/Türkiye halkları" seçenekleri arasında, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" lehinde yaptık. Milli sorunu tartıştığımız bir bağıntıda sorun salt Türkiye halkı/Türkiye halkları biçiminde iki seçenekten birini seçme sorunu biçiminde konulsa, ve

biz tercihimizi birinci seçenek yönünde yapsa idik, o zaman bu seçim gerçekten yanlış olurdu. Ama sorunu biz hiçbir yerde böyle koymadık.

Biz bunun dışında, milli sorunu doğrudan tartışmadığımız birçok yazımızda da, Türkiye halkı kavramını yalnız başına kullanmadık; sınıf sorununun yanında bir de (ona bağlı ele alınması gereken!!!) milli sorun olduğunu bilince çıkarmak için, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramını çoğunlukla kullandık, kullanıyoruz. Hal böyle iken, "halklar" kavramını kullanmadığımız için (yer yer bu kavramı da kullandık, kullanıyoruz, ve tek başına bu kavramın kullanılmasının yanlış olduğu biçiminde bir mücadele de yürütmedik!) de "sosyal-şöven" sapma vb. suçlamalar getirmek, aslında bu eleştiriyi getirenlerin kavram fetişisti tavırlarından başka birşeyi ispatlamaz; boş bir iddiadır.

Bir kez daha söyleyelim: Biz "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramının, Marksizm-Leninizm ile uyum içinde olduğunu; hem "halkın" sınıfsal çıkarlarının birliğini, hem de milli temelde bölünmüşlüğünü açıkça ifade ettiğini söylüyoruz. Bu kavramın yanlışlığını iddia edenler, neden yanlış olduğunu ispatlamak zorundadırlar. Lenin ve Stalin'in bu kavramı kullanmadığı tespiti, bu kavramın yanlışlığının ispatı değildir! Yukarıda da gösterdiğimiz gibi, onların anlayışı bu kavramda ifade edilenle uyum içindedir.

Salt kavramlara bakıp, o kavramların ardındaki düşünceye kafa yormayanların; belli bir kavram yerine bir başka kavram kullanıldığında hemen "sapma", "sosyal-şövenizm" vb. suçlamalar getirmeye hazır olanların; bu kafaları ile Lenin-Stalin'i sosyal-şöven ilan etmemesi için hiçbir sebep olmadığını da bir kez daha yineleyelim.

İşte size Lenin'den bir örnek:

> "İşte ondan sonra, Rus İŞÇİSİ, bütün demokratik unsurların önderliğini yaparak mutlakiyeti yıkacak ve RUS PROLETARYASINI (açL!) (bütün ÜLKELERİN proletaryası ile yanyana) açık siyasal mücadelenin düz yolundan muzaffer komünist devrime götürecektir."
> (Lenin, "Halkın Dostları Kimlerdir..." c.1, s.304; Türkçe)

Lenin'in burada sözünü ettiği "Rus proletaryası"nın salt büyük Rus milletinden proletarya olmadığı, milliyeti ne olursa olsun bütün Rusya proletaryası olduğu —Lenin'in söyledikleri bağıntı içinde okunduğunda— açıktır. Lenin'in burada söylediklerinden yola çıkarak, onun Rusya'da, Rus milliyetinden olmayan proleterler üzerinde sınıf baskısı dışında bir de milli baskı olduğu gerçeğini reddettiği, bunu yokmuş gösterdiği, ve hatta böylece bu baskıyı desteklediği!!! gibi sonuçlara varmak — kavram fetişistleri açısından — oldukça kolaydır. Ama bu sonuçlara varanlar Lenin'in sapmasını değil, olsa olsa kendi kakavanlıklarını gösterirler, o kadar!

İşte size Stalin'den bir örnek:

> "İşçiler! Saflarınızı daha sıklaştırın ve Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi etrafında toplanın!
>
> Köylüler! Köylü birlikleri halinde örgütlenerek Rus devriminin öncüsü devrimci proletarya etrafında toplanın!
>
> Askerler! Kendi birlikleriniz içinde örgütlenerek Devrimci Rus Ordusunun tek sadık müttefiki Rus halkı etrafında toplanın!
>
> İşçiler, köylüler, askerler! Her yerde Rusya devrimci kuvvetleri

iktidarının ve birliğinin organları olan, işçi ve asker milletvekili sovyetleri ile birleşin!

Eski Rusyanın kara kuvvetlerine karşı tam zafer kazanmanın güvencesi de buna bağlıdır: Köylülere toprak; işçilere iş güvenliği; Rusya'nın tüm yurttaşlarına demokratik cumhuriyet!" (Stalin, 14 Mart 1917, c.3, s.14/15, Türkçe)

Burada Stalin'in sözünü ettiği "Rus devriminin" yalnızca Büyük Rus milletinin devrimi; ya da yalnızca Büyük Rusların yaşadığı bölgelerdeki devrim değil, Rusya devrimi olduğu açıktır.

Aynı şekilde Stalin'in burada sözünü ettiği, "etrafında birleşin" çağrısı yaptığı "Rus halkı"nın, yalnızca Büyük Rus milletinden halk değil, Rusya'da yaşayan tüm milliyetlerden emekçilerden, ezilenlerden oluşan halk olduğu da açıktır! Hal böyle iken, Stalin Pravda'da yayınlanan bir makalede, Rusya/Rus kavramlarını yanyana aynı anlamda kullanmakta önemli bir sakınca görmüyor. Rusya Bolşeviklerinden de, bildiğimiz kadarı ile, böyle kullandığı için Stalin'e, onun "sosyal şöven" konumda olduğu vb. suçlama getiren yok! Bizzat Bolşevikler Parti adı üzerine yürütülen bir polemikte, partinin adının neden "Rus" değil, "Rusya" olması gerektiği konusunda polemik yürütmüşlerdir. Onlar için sorun açıklığa kavuşturulmuş bir sorundur. Bu noktadan itibaren kimse onların her "Rus" demesinin ardında, anlayışın ne olduğuna hiç kafa yormadan sosyal-şövenizm ararsa, o olsa olsa kendi kavram fetişisti tavrını sergiler. Başka birşeyi değil!

Bu arada tabii biz "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" dediğimizde bize "daima Türkiye halkları denmelidir" deyip, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı harika formülasyonunun mucidi"ni aramaya koyulan acemi dedektif eski kardeşlerimizin; Rusya halkı kastedildiği yerde, Rus halkı dendiğinde sosyal-şövenizm keşfetmemesi, onların kendi içlerindeki tutarsızlıklarının açık bir belgesidir.

b) TKP/ML(B) MK büyük Türk şövenisti gerekçe mi ileri sürdü?

Eski kardeş örgütlerimiz bu bölümde "Türkiye Halkı/Halkları" üzerine 1 Mayıs 1982'nin eylembirliği görüşmelerinde ateşli tartışmalar yürütüldüğü tespitini yaptıktan sonra, bunun ikinci toplantı tutanağında belgelendiğini söylüyorlar ve sonra ikinci toplantı tutanağından bu konuda bir alıntı yapıyorlar. Alıntı yaptıkları yerin birinci cümlesinin tam Türkçe çevirisi şöyle: .

"Türkiye halkı kavramı, Türkiye'de çeşitli milliyetlerden oluşan BİRLEŞMİŞ BİR HALK olduğunu ifade eder." (Almanca broşür, s.39)

Kardeş örgütlerin bu Almanca broşürünün güya tam Türkçe çevirisi olan kendi çıkardıkları Türkçe broşürde ise aynı cümle şöyle:

"Türkiye halkı kavramı, Türkiye'de çeşitli milliyetlerden sömürücülere karşı çıkarları bir olan bir halk olduğunu belirtmek için kullanılmaktadır." (Broşürün güya Türkçe çevirisi, s.32; "Tüm Belgeler", s.287)

Peki bu nasıl oluyor? Nasıl oluyor da aynı belgenin (II.Toplantı protokolü) Almancasında ayrı birşey, Türkçesinde ayrı birşey yazıyor? Bu sorunun bir tek cevabı vardır: GDS'in (ve onu desteklediği, ona katıldığı ölçüde) diğer eski kardeşlerin açık bir sahtekarlığı sonucu!

Bu konuda durum ve gelişmeler şöyledir:

II.Toplantı Nisan 1982'nin başında yapıldı. Bu toplantıda tutanak —not alma biçiminde— GDS'in toplantıya katılan temsilcisi tarafından yapıldı. Ve fakat birinci toplantı ile ilgili olarak, GDS temsilcisinin tuttuğu tutanakta, bizim görüşlerimizin doğru yansıtılmadığı konusunda sorunlar çıkmış olduğu için; GDS temsilcisinin tuttuğu toplantı tutanağının ancak katılan tüm taraflar onayladıktan sonra ortak tutanak olarak kabul edileceği; anlaşılmayan noktalarda her tarafın yazılı olarak koyduğu kendi görüşünün geçerli olduğu konusunda anlaşıldı.

II.Toplantı sonrasında GDS temsilcisinin tuttuğu tutanak taslağı GDS Enternasyonal İlişkiler Sekreteri tarafından 9.4. tarihli mektuba ek olarak TKP/ML(B) Enternasyonal İlişkiler Sekreterine gönderildi.

TKP/ML(B) Enternasyonal İlişkiler Sekreteri bu tutanak ile ilgili olarak düzeltmeleri el yazısı ile bizzat tutanak üzerinde yaparak, tutanağın bizim açımızdan düzeltilmiş son şeklini 23.4.1982 tarihindeki mektubun eki olarak gönderdi. GDS de kendi açısından düzeltmelerini yaptı. Ve kendisi açısından son şeklini bize ulaştırdı. Bu şekli ile tutanağın Türkçeye çevrilmiş şekli K 3'te, Nisan'ın ikinci yarısında yayınlandı. Bu belge yayınlanırken üzerine de şu not düşüldü:

> " (Tutanak GDS temsilcisi tarafından tutulmuş; daha sonra onun hazırladığı taslak üzerine görüşülmüş, eksik ve yanlışlar tartışma ile düzeltilerek ortak bir tutanak haline getirilmiştir.
>
> Tutanakta iki tarafın hemfikir olmadığı noktalarda tarafların kendi görüşlerini kendilerinin formüle etmesi şeklinde bir yol izlenmiştir.)" ("Tüm Belgeler", s.280)

GDS tutanağı, diğer belgelerle birlikte Mayıs'ın ortasında yayınladığı GDS-Info 5/82'de yayınladı. Bizim açımızdan —o dönemde— GDS'in açık sahtekarlık yapacağı düşündüğümüz birşey olmadığından, GDS'in yayınladığı protokolün Almancasının bizim düzeltmelerimizi de içeren tutanak olup olmadığını karşılaştırma ihtiyacı duymadık. Ama şimdi görülüyor ki, GDS bu konuda yapılan —ve kesinlikle bağlayıcılığı en baştan bütün taraflar tarafından kabul edilmiş olan— bizim değişikliğimizi, yayınladığı "tutanak"ta dikkate almamıştır! Bu konuda bizim temsilcimizin savunduğu görüş yerine, GDS temsilcisinin bizim görüşümüz olarak ortaya koyduğu görüşü tutanak olarak yayınlamıştır. Yapılan açık bir siyasi sahtekarlıktır! Bunun başka hiçbir adı yoktur!

Ve ilginç olan şudur ki, GDS'in bu konudaki eleştirisinin temel direklerinden biri, GDS temsilcisinin bize malettiği, ve bizim hıçbir yerde savunmamış olduğumuz "birleşik bir halk" ifadesidir!

Bu siyasi sahtekarlıktan bağımsız olarak, bizim temsilcimizin bu tutanakta aktarılan gerekçesi; bundan önce, sorunla ilgili genel tezleri tartıştığımız bağıntıda ortaya koyduğumuz gibi, bizim görüşlerimizi tam olarak yansıtmayan; gerçek durum ve olgularla çelişen; ve ideolojik olarak da gerçekten de bizim sanki belli bir dönemden beri Kürt milliyetçiliğine karşı mücadeleyi esas gören bir pozisyon savunduğumuzu ifade eden; bu anlamda bizim genel çizgimizden sapan bir gerekçedir. Bunu bizzat bu gerekçeyi getiren yoldaş da, birçok açık toplantıda, bu arada 26 Mart 1983 ortak toplantısında da, açıkça tespit etmiştir.

İşte bizim "sosyal-şövenist" çizgimizi ispatlamak için temel noktalardan birinde dayanılan gerekçeler bu ikisidir: Birincisi, siyasi sahtekarlık üzerine kurulu bir eleştiri; ikincisi, bir toplantıda bir temsilcinin yaptığı bir gerçek yanlış —biz bu konudaki yanlışı, tutanağı ilk incelememizde derhal farketmedik, bu yüzden de bir düzeltme yapmadık— üzerine kuruludur; ki bu yanlış da farkına varıldığı anda düzeltilmiştir.

Eski kardeşler, bizden yaptıkları alıntıdan ve Merkez Komitesinin halk/halklar sorununda, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramını doğru bulduğunu açıkladığı mektuptan yaptıkları bir alıntıdan sonra şu genel tespiti yapıyorlar:

> "TKP/ML(B) MK bir o yana bir bu yana kıvırtarak, Lenin ve Stalin'e dayanan "Türkiye halkları" formülünü doğrudan yanlış bir formül olarak göstermekten kaçınmakta, "(çeşitli milliyetlerden) Türkiye halkı" kavramını neden "daha iyi", "daha doğru" olduğunu ispatlamak için bir sürü gerekçe öne sürmekte ve böylece "Türkiye halkları" kavramına karşı bir konumda bilinçli olarak karar kılarak, Lenin ve Stalin'in buna ilişkin öğretilerini pratik olarak r e d d e t m e k t e d i r." (agb, s.32)

Burada biz "Türkiye'de "Türkiye'nin çeşitli milliyetlerinden halkı" şeklindeki kavramın bilinçli olarak kullanılması"nın, evet, bir anlamda "Türkiye halkları" kavramı yerine bu kavramın kullanılmasının, Lenin-Stalin'in görüşlerini ve öğretilerini pratik olarak reddetme olduğunu kökten reddediyoruz. Gerekçelerimizi yukarıda koyduk. Burda tekrarlamayı gerekli görmüyoruz.

Daha sonra eski kardeşler şunları söylüyorlar:

> " "Türkiye Halkı"nın gerekçelendirildiği yerde, Türkiye gerçeği üzerine güya orada "çeşitli milliyetlerden birleşik bir halkın" olduğu şeklinde bir açıklama yapıldı. Bu kavram daha doğruymuş; çünkü bu kavram "emekçilerin birliğini" içeriyormuş. Bu da gerçekten TKP/ML(B) MK'nin çok severek dayandığı "olgu" ve "gerçekler"den Marksizm-Leninizmin klasiklerinin öğretilerine ilk sırada dayanılmadığı için nasıl yanlış tespitlere varılabileceğini gösteren çok güzel bir örnektir." (agb, s.32)

Burada eski kardeşler Don Kişotluk yapmaktadırlar. Biz hiçbir yerde "birleşik Türkiye halkı" kavramını kullanmadık. Bu kavram bize ait değildir. Yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, ikinci toplantıda "tutanakçı" GDS temsilcisinin bize malettiği bir kavramdır! Bizler halkın bölünmüşlüğünün bilincindeyiz. Bugün varolan birlik, zoraki bir birliktir. Halklarımızın birliği yoktur. Halklarımızın gönüllü birliğini sağlamak isteğimizdir. Bu isteğin gerçekleşmesi kendi kendine olmaz. Bunun için çok çalışmak gereklidir. Bu çalışmada da a) ayrılma hakkı ve tüm uluslara tam hak eşitliğinin savunulmasına; yani var olan büyük Türk şövenizmine karşı mücadele edilmesine, ve b) aynı zamanda ezilen ulus milliyetçiliğine karşı çeşitli milliyetlerden halkın birliği; yani emekçi sınıfların sınıfsal çıkar birliğinin propaganda edilmesine özel önem gösterilmelidir. Bunlar yapılmadan, gönüllü birlik hayaldir. Tek yönlü; yalnızca Türk şövenizmine karşı mücadele ile; çeşitli milliyetlerden emekçilerin birliği sağlanamaz. Bunun sağlanacağını sananlar yanlış yoldadırlar ve Kürt milliyetçiliğine prim vermektedirler. Bu da meseleye sınıfsal bir kafa ile yaklaşmayanların varacağı duraktır.

Eski kardeşler yazılarına şöyle devam ediyorlar:

"MK'nin üzerine çokça yemin ettiği "halkın ya da emekçilerin birliği"nin ise Türkiye gerçekleriyle alakası yoktur.

Var olan nedir? Var olan kendi içinde dahi birliği olmayan Türkiye halklarıdır. Var olan Türkiye'nin çeşitli halkları arasındaki bölünme ve güvensizliktir. Ve var olan Türk ulusunun Kürt ulusunun ve diğer milliyetler üzerindeki baskısına dayanan z o r u n l u b i r l i k t i r.

Türkiye halklarının birliği ancak Türk şövenizmine karşı, Kürt ulusunun ayrılma hakkı için ve milli azınlıkların tam hak eşitliği için mücadele ve Türkiye halklarının serbest iradesiyle birleşme yoluyla sağlanabilir.

Her kim ki TKP/ML(B) MK gibi "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının birliği"nden sözederse (abç), o, bu soruna bakışı ve bundan komünistler için ortaya çıkan görevleri çarpıtmakta, son çözümlemede milli baskıya karşı mücadeleyi sabote etmekte..." (agb, s. 32-33)

Şimdi buradaki problemlere bakalım:

★ Bizler için faşist Türk devletinin zulmü altındaki "birliğin" zora dayanan ve gönülsüz bir birlik olduğunu yukarıda belirttik.

Bunu ilk defa burada da söylemiyoruz. Birçok yazımızdan buna örnek verebiliriz. Varolan birlik zora dayanmaktadır, çünkü Kürt ulusu ve azınlık milliyetler üzerinde milli zulüm vardır; ulusların kendi kaderini tayin hakkı (ayrılma hakkı) Kürt ulusunun elinden zorla alınmıştır; tam hak eşitliği ayaklar altındadır. Bunlar faşist Türk devletinin yıllardır uyguladığı politikadır.

Evet, gerçek durum budur. Ve bizler, komünistler olarak bu durumu lanetliyor ve büyük Türk şövenizmine karşı mücadelenin ulusal sorunda birinci sırada durduğunu belirtiyoruz. Fakat bizler Türkiye komünistleri olarak şunu hiçbir zaman bilincimizden çıkarmıyoruz: Ulusal sorun proletarya devriminin bir yan sorunudur. Her kim ki meseleye bu bakış açısı ile yaklaşmaz, o zaman şu veya bu milliyetçiliğin değirmenine su taşıma işini üstlenmiş olur. Aynı zamanda pusulayı şaşırmış olur. Eski kardeşler hiddetle bizim bugünden "çeşitli milliyetlerden halkın birliğini" savunmamıza karşı çıkmaktadırlar. Bizim savunduğumuz "birliğin"; hakim sınıflara karşı çıkar birliği olduğu açıktır. Bunu birçok yerde de açıkladık. Bu birliğin aslında "sağlanması" gereken bir birlik olduğunu da; bugün "çıkarlar" aynı olmasına rağmen, halk yığınlarının birlik olmadığını da söyledik, söylüyoruz; biliyoruz.

Burada eski kardeşlere sormak lazım: Türkiye'de demokratik halk devrimi gerçek halini alana kadar, ezilen ulus ve ulusal azınlıklar ile ezen ulus arasındaki birlik zoraki olacağına göre, (tabii faşist devletin varlığı sürdüğü için) o zamana kadar emekçilerin birliğini savunmak yanlış mı olacaktır? Bugünden bunun propagandası yapılmadan emekçi kitleler (çeşitli milliyetlerden) böyle bir birliğe nasıl hazırlanacaklardır? Ve bu birlik olmadan, işçi sınıfı önderliğinde bir devrim mümkün müdür? Bu iş kendiliğinden olmayacağına göre, herhalde eski kardeşlerin bir bildiği vardır. Belki de gizliyorlar! Ama sorun eski kardeşlerin göstermeye çalıştığı gibi değil. Lenin ve Stalin Ekim Devrimi öncesi de emekçilerin birliğini; evet 1905 devrimi öncesi de; daha 1890'larda da savunmuşlardır. Ve bunu öne çıkarmışlardır. Her sorunda olduğu gibi, bu sorunda da Leninistler için proletaryanın sınıfsal çıkarları önplana alınmak zorundadır.

Ekim Devrimi öncesinde Lenin şunları söyler:

> "Böyle bir durum Rusya proletaryasının karşısına iki yönlü, ya da daha doğrusu, iki yanlı bir görev koymaktadır: birincisi, her türlü milliyetçiliğe karşı ve özellikle Büyük-Rus milliyetçiliğine karşı savaşım vermek, yalnızca genel olarak bütün ulusların tam hak eşitliğini tanımakla yetinmemek, ama aynı zamanda bağımsız devlet kurmada da, hak eşitliğini, yani ulusların kendi kaderlerini tayin etmede, ayrılmada hak eşitliğini tanımak. Ve ikincisi, özellikle bütün ulusların herhangi bir biçimdeki milliyetçiliğine karşı başarıyla savaşım verebilmek için, bugünkü durum, karşımıza, proleter savaşımının ve proleter örgütlerinin birliğini koruma görevini, ulusal tecrit doğrultusunda burjuva çabalarına karşın, bu örgütleri uluslararası bir birlik içinde toplama görevini koymaktadır." (Lenin, "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı", s.122) (Altı orijinalde çizili)

Başta belirttiğimiz gibi, bir taraftan ayrılma hakkını ve tam hak eşitliğini savunmak ve her türden milliyetçiliğe karşı mücadele içinde proleter mücadelenin ve proleter örgütlenmenin birliğini savunmanın devrim öncesinde mümkün olduğu ve ustaların bunu böyle koyduğunu gördük. Bu söylediklerimiz ve Rusya Bolşeviklerinin pratikleri de ispatlamıştır ki, bu yöndeki çalışmalar serbest irade ile birleşmenin önünde engel değildir. Eğer böyle bir propagandanın, ulusların serbest iradesiyle birleşmelerine zarar vereceğini ileri sürersek, Marksizm-Leninizmden uzaklaşırız. Eski kardeşlerin yönelimi bu yöndedir.

Eski kardeşler yazılarına şöyle devam ediyorlar:

> "TKP/ML(B) MK gayet açık ve bilinçli bir şekilde, doğru bir gelenek, en azından doğru bir tespitle olan bağlarını kopardığıdır." (agb, s.33)

Bizim doğru gelenekle bağımızı kopardığımız saçma bir tespittir. Biz İbrahim Kaypakkaya'nın geleneğinin mirasçılarıyız. Bu sorunda hiç de bu gelenekten koptuğumuzu sanmıyoruz. Burada bir de dipnot üzerinde durmak gerekiyor. Dipnotta şöyle diyorlar:

> " Bununla ilgili olarak, TKP/ML(B) Enternasyonal İlişkiler Sekreteri tarafından kaleme alınan ve TKP/ML'in 1978'deki 1.Konferansında onaylanan "özeleştiri"nin bu konu ile ilgili olarak neler dediğini bilmek de oldukça yararlıdır:
>
> Çünkü orada İbrahim Kaypakkaya'nın milli meseleye ilişkin tavrı 12 satırda toplanarak, onun bu sorunla ilgili olarak üç temel slogandan biri olan "çeşitli milliyetlerden halkın birliği" parolası öne çıkartılmış ve parti çizgisi olarak onaylanmıştır. (Bkz. Ent. Enfor. S.4, s.11)
>
> Burada böylece "o zamanlar" büyük Türk şövenizmine karşı olarak görülen şey bir kenara atılmaktadır!" (agb, s.33)

Burada ileri sürülen görüşler, "çamur atma" dışında değerlendirilemez. Şu gerçeği bilmek lazım: Bahsi geçen özeleştiride bunların tespit ettiği gibi herhangi birşey öne çıkarılmamaktadır. Burada kendi deyimleri ile "büyük bir yalan" ("grobe Lüge") söylemektedirler. Özeleştiride tüm belgelerde yeralan görüşler tezler halinde özetlenmektedir. (Bkz. özeleştiri, s.21-24)

Milli mesele ile ilgili özetlenen tezler şunlardır:

"Ulusların kendi kaderini tayin hakkının kayıtsız şartsız savunulması;
Tüm milliyetler için tam hak eşitliği;
Tüm milliyetlerden halkın birliği."

Ve bu tezler halinde koyma, İbrahim Kaypakkaya ile çelişmemektedir. İbrahim Kaypakkaya sorunu tezler halinde koyarken şöyle demektedir:

"Milli meseledeki temel şiarımızı bir kere daha tekrarlayalım:

"Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı; bütün ülkelerin işçilerinin (ve ezilen halkların) birleşmesi"" (aç İK, Seçme Yazılar, s.259)

Şimdi İbrahim Kaypakkaya'nın özetlediği tezler ile yukarıda aktardığımız özeleştirideki tezler arasında hangi anlayış farklılığı var? Acaba eski kardeşler bunu bize ispat edebilirler mi? Bizce herhangi bir anlayış farklılığı yoktur. Ama eski kardeşler farklılıklar aramaktadırlar. Ama onlar aramayı devam ettirsinler; biz yine İbrahim Kaypakkaya'nın söylediği şu sözlerle bu dipnotlarındaki yalanlarının mumunu söndürelim:

"YAŞASIN TÜRKİYE'NİN HER MİLLİYETTEN EMEKÇİ HALKI!" (age, s.445)

Eski kardeşlerin söylediklerine devam edelim. Şöyle diyorlar:

"Eğer ki TKP/ML(B) MK, "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" formülasyonunun "d a h a d o ğ r u" ya da "d a h a i y i" olduğundan eminse, o zaman o, sağa sola bulamaç gibi (windelweich) akan bir konuma gireceği yerde, bu kavramın kullanılması için "Türkiye halkları" sloganına k a r ş ı mücadele etmek zorundadır." (agb, s.34)

Bizce bu eleştiri kakavanca bir eleştiridir. Biz her durumda aynı içeriğinyalnızca bir tek kavramla açıklanabileceğini söyleyenlerin olsa olsa kavram fetişistleri olacağını; kavramlara takılıp kalanların; içeriğe kafa yormayanların, Marksist-Leninistçe değil; olsa olsa Marksizm-Leninizmin karikatürleri savunucular olarak davrandıklarını söylüyoruz.

c) Karşılıklı tartışmanın başlangıcı ve akışı

Biz daha önceki bölümlerde karşılıklı tartışmanın başlangıcı ve akışını olduğu gibi aktardık. Bu bölümün başlangıcında eski kardeşler bizim de alıntı olarak koyduğumuz kendi alıntılarını aktarıyorlar.

Yaptıkları ilk alıntıda çok açık olarak, yukarıda da tespit ettiğimiz gibi, hiçbir ayrım ve sınırlama yapılmadan, "Biz Türkiye halkları kavramının d a i m a kullanılması gerektiği konusundaki görüşümüzü vurgularız"; ikinci alıntıda da yine hiçbir ayrım ve sınırlama yapılmadan, "Lenin ve Stalin'in kural olarak "Rusya halkları"ndan söz ettiklerinin" söylendiği ortadadır. Şimdi eski kardeşler bunları aktarırken, bu pozisyonlarla yeni savundukları pozisyon arasındaki farklılığı bilince çıkartacak yerde, sanki en baştan beri şimdiki pozisyonu savunuyormuş gibi göstererek siyasi sahtekarlık yapmaktadır.

Biz bunu yazımızın daha önceki bölümlerinde ortaya koyduk. Onun için burada aynı şeyleri yinelemek istemiyoruz. Yalnızca üzerinde durulma-

sı gerekli birkaç inci üzerinde burada durmayı gerekli görüyoruz:

> "MK böyle bayağı manevralarla kendi aşırı milliyetçi ve şövenist görüşlerini Lenin ve Stalin'e maletmeye çalıştı (abç). Aynı zamanda MK Lenin ve Stalin'e, onların, bir halkın milli nitelendirilmesi (Rus halkı) ile, milliyetlerden bağımsız olarak Rusya'nın ezilen ve emekçi kitleleri, yani bir devletin halkının (Rusya halkı) nitelendirilmesi arasında hiçbir ayrım yapmadıklarını maletmeye çabalıyor.
>
> Stalin daha ilk yazılarında "Rus proletaryası" ve "Rusya proletaryası" şeklinde bu ayrımı açıkça ortaya koymuştur." (agb, s.35)

Ondan sonra bu tezlerini ispatlamak için, Lenin ve Stalin'in Rus ve Rusya kavramını çok açık olarak ayırdıkları, ve Rus kavramını gerçekten de yalnızca "büyük Rus milletini" ifade etmek için kullandıkları birkaç örnek veriyorlar.

Yani bunlara göre Lenin ve Stalin hiçbir yerde Rus kavramını, Rusya ile eşanlamlı kullanmamışlardır! Ve bizim onların yer yer Rus ile Rusya kavramlarını da eşanlamlı kullandıklarını söylememiz "bayağı manevra"dır, "maletme"dir! vs. vs. Buradan çıkan bir sonuç vardır: (Gerçekten de eski kardeş örgütler açısından mantıklı tek sonuç budur!) Lenin ve Stalin eğer herhangi bir yerde Rus kavramını kullanıp, ama Rusya'yı kasdetmişlerse, Rus milliyetçisi sapma içindedirler! Eski kardeşler tutarlı olmak istiyorlarsa, bu tavrı takınmak zorundadırlar. Bunu yapmaları maskelerini düşüreceğinden, yanlış bir olgu tespiti yapmayı, "Lenin-Stalin böyle dememiştir" demeyi —kendi deyimleri ile konuşalım— "oportun" görüyorlar herhalde!

Bizim yazımızın yukarıdaki bölümünde Lenin'den ve Stalin'den "Rus proletaryası", "Rus halkı" kavramlarının gerçekte Rusya proletaryası, Rusya halkı anlamında kullanıldığına birkaç örnek verdik. Biz, Lenin ve Stalin'in her durumda Rus/Rusya kavramlarını eşitlediğini; bunlar arasında hiç ayrım yapmadığını vb. hiçbir yerde söylemedik. Söylediğimiz yalnızca —kavram fetişistlerinin siyasi aptallığını gösterebilmek amacıyla— Lenin ve Stalin'in, Rus/Rusya kavramları konusunda ayrım yapmış olmalarına; ve bu konuda Rus kavramının Rusya'da yaşayan ve büyük Ruslar dışındaki uluslar ve milli azınlıkların üzerindeki milli baskıyı gözlerden gizleyecek biçimde kullanılmasına karşı polemik yürütmelerine rağmen, kendilerinin de yer yer (kural olarak değil, istisnai olarak!) aynı anlamda kullandıkları idi. Bu konuda geri alınacak birşey yoktur. Tersine, eski kardeşlerin bu konuda geliştirdiği polemik, onların Lenin ve Stalin'e de saldırma durumunda olduğunu açıkça belgelemektedir.

Eski kardeşler halk kavramının sınıfsal içeriği konusunda şöyle diyorlar:

> "Biz "halk" kavramının —çok kez, fakat her zaman değil— milli açıdan değil, sınıfsal olarak tanımlandığı üzerine itiraz etmek istemiyoruz (Onların çevirisinde durduğu gibi "istiyoruz" değil! —BN). Fakat işin püf noktası ise Marks, Engels, Lenin ve Stalin yeterince sık bir şekilde milli anlamda bir halkın varlığından bahsederlerken, (Bak, genel ifade biçimine) birçok halkların ve birçok ulusların varlığından yola çıkmışlardır. Birçok ulustan bahsedildiği yerde —tam da TKP/ML(B) MK ile bunu tartışıyoruz— bu anlamda "birleşik halkın" varlığı değil, birçok halkların varlığıdır." (agb, s.37)

Şu gerçeği bilmekte yarar var: Eski kardeşler başta bu kavramın sı-

nıfsal içeriğini hiç tartışmadılar. Hiç ayrım yapmadan, "Türkiye'de d a i m a Türkiye halkları kavramı kullanılmalıdır" dediler. Biz bu teze karşı polemik yürüttük.

Şimdi büyük bir pişkinlikle, "biz (halk kavramının) çok kez —ama her zaman değil— milli açıdan değil, sınıfsal olarak tanımlandığı üzerine itiraz etmek istemiyoruz" diyorlar! Ne diyelim? Yüzsüzlüğün bu kadarı gerçekten az görülür. Tavır değişiyor, ama değişmemiş gibi davranılıyor! Ama bu değişen tavırda da tartışılması gereken, açık bırakılmış bir sorun vardır. Halk kavramının çoğu kez sınıfsal açıdan kullanıldığını kabul etmek zorunda kalanlar, şimdi şu soruya da açık cevap vermek zorundadırlar: Halk kavramı Marksizmde ESAS olarak sınıfsal içerikle kullanılan bir kavram mıdır? Yoksa milli açıdan kullanılan bir kavram mıdır? Biz bu soruya kesin bir şekilde: "Halk kavramı Marksizmde esas olarak sınıfsal içerikle kullanılan bir kavramdır" diye cevap veriyoruz! (Bu bağıntıda —daha önce de özeleştirel bir şekilde tespit ettiğimiz gibi— bizim polemiğin içinde eski kardeş örgütlerin ayrımsız iddiasına cevap verirken, bir yerde halk kavramının salt sınıfsal açıdan kullanılan bir kavram olduğu şeklinde yanlış bir tavır takınmış olduğumuzu bir kez daha belirtelim.) Eski kardeşlerimiz ise bu soruya bu tartışmamız içinde hala cevap vermemişlerdir!

Eski kardeş örgütler bir dipnotta da, bizim polemik içinde getirdiğimiz, "Marksist-Leninist klasikler hiçbir yerde "halk" kavramı içine devrimin doğrudan düşmanlarını saymazlar" şeklindeki genel tezimize tavır takınıyorlar.

◆ Bu genel tez bu şekli ile yanlıştır. Çünkü sorunu ayrımsız koymaktadır. Doğrusu şudur: "Marksist-Leninist klasikler "halk" kavramının sınıfsal içeriğini tartıştıkları hiçbir yerde; halk kavramını sınıfsal açıdan kullandıkları hiçbir yerde, halk kavramı içine devrimin doğrudan düşmanlarını almazlar.

Eski kardeş örgütler bizim yanlış olan bu tezimize eleştiri getirip, görüşlerini ispatlamaya çalışırken, Lenin'den yaptıkları alıntıda, Lenin'in tartıştığı bağıntı içinde "halklar" kavramının burjuvazi tarafından kullanıldığı biçimine karşı polemik yürüttüğünü; bizzat Lenin ve Stalin'in de birçok yerde "ezilen halklarla birleşmeyi", bir anlamda kardeşliği propaganda ettiğini görmüyor. Burada da yine kavramlara takılıp kalma, söylemek istenenin ne olduğuna, hangi polemik bağıntısında, neden, ne biçimde bir kavrama karşı çıkıldığına kafa yormama hastalığı kendini bir kez daha gösteriyor.

Ardından eski kardeşlerimiz SBKP/B tarihinden bir alıntı yapıyor, ve yoruma geçiyorlar. Oportünist kıvırtma yöntemine iyi bir örnek olduğu için bunu aynen alalım:

> ""Çarlık Rusya'sında kapitalist boyunduruk Çarlık boyunduruğuyla daha da ağırlaşmıştı. İşçiler sadece kapitalist sömürüden, insanlık dışı bir çalışmadan değil, tüm halkla birlikte her türlü haktan yoksun bulunuştan da acı çekmekteydi. Sınıf bilincine varmış işçiler bu yüzden kentte ve kırda tüm demokratik unsurların Çarlığa karşı devrimci hareketine önderlik etmeye çalıştılar. Topraksızlığın ve serfliğin bir sürü kalıntısı nedeniyle köylüler müthiş muhtaç durumdaydılar. Çarlık Rusya'sında yaşayan halklar çifte bir boyunduruğun, hem kendi toprak ağaları ile kapitalistlerin hem de Rus toprak ağalarıyla kapitalistlerinin boyundurukları altında inliyorlardı." (age, Aydınlık Yayınları, s.78)

Kendisinden de anlaşılacağı gibi —"halk yalnızca, halkın kendisi

tarihin çarkını ileri iten güçtür"— burada sözkonusu olan şey sınıfsal bir terimdir!

Ama "Bütün ülkelerin proletaryası ve ülkelerin ezilen halkları birleşiniz!" gayet açık milli meseleyi ("nationale Moment") içermektedir. Burada "ezilen halklar" terimi yerine "çeşitli milliyetlerden ezilen halkı" teriminin konması kesinlikle imkansızdır. Çünkü burada sözkonusu olan milli zulüm altında tutulan çeşitli ülkelerde yaşayan ve mücadele eden, birleşmeleri gereken ve daha henüz uzun bir dönem birleşmeyen halklardan bahsedilmektedir!

MK bir tarafta "emekçilerin birliği" üzerine yeminler ederken, diğer tarafta "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramını

> "... ki, halk hangi milliyetten olursa olsun, aynı zamanda halk düşmanlarına karşı ortak çıkarları ifade etmektedir"

anlamına geldiğini önplana çıkartarak, tüm oportünistlerin eski bir hilesini kullanmaktadır:

TKP/ML(B) MK kolayca konuyu değiştirmektedir!

Sınıfsal kıstas olarak hareket etme bahanesi ve bununla milli sorunu tasfiye etme girişimi ezen ulusun oportünistlerinin eski klasik manevrasıdır!" (agb, s.37)

Görüldüğü gibi, SBKP/B Kısa Tarihi'nden alıntı aslında açık dil konuşmaktadır. Eski kardeşler, birinci "halk" kavramının sınıfsal bir kavram olduğunu; ikinci bölümdeki "halklar" kavramının ise milli meseleyle ilgili tartışmada söylendiğini söylemektedirler. Doğrudur. Yalnızca şu soruya cevap vermiyor kardeş örgütler: İlk cümlede yer alan halk kavramı, Rusya'da yaşayan milliyeti ne olursa olsun bütün emekçileri, ezilenleri, sömürülenleri kapsamıyor mu? Yoksa burada sözü edilen halk kavramı içinde yer alan unsurların milliyeti yok mu?! Bizce sorun açıktır. Buradaki halk "Rusya'nın çeşitli milliyetlerinden halkı"dır. Milli sorun birkaç satır ötede ayrıca ele alındığı için, burada bu halkın milli temelde bölünmüş olduğunu ayrıca belirtmenin gereği yoktur.

Eski kardeşlerin, ""halklar" teriminin d a i m a kullanılması gerektiği" biçimindeki ayrımsız genel tezinin; ve "halk" dendiği zaman bunun "ayrılma hakkının propagandasını dıştalayacağı" biçimindeki genel tezinin yanlışlığının açık belgesidir aslında bu alıntı. Ama tabii görmek, öğrenmek, yanlışını aşmak isteyenler; buna hazır olanlar için!

Eski kardeşlerin "halklar" kavramının daima kullanılması gerektiği biçimindeki tezlerini ayakta tutmak için getirdikleri bir başka gerekçe de çok ilginçtir. Halklar denmesi lazımmış, çünkü "yaşayan ve mücadele eden, birleşmeleri gereken VE DAHA HENÜZ BİR DÖNEM BİRLEŞMEYEN HALKLAR"mış.

Onlar bu gerekçe ile bugün bir "dünya proletaryası"ndan sözetmenin saçma olacağını; tek tek ülkelerde o ülkenin "proletaryası"ndan — bırakınız halkı bir yana! proletaryadan bile— sözedilemeyeceğini görmeyecek kadar siyasi kördür. Eğer halklar denmesinin bir gerekçesi, henüz gerçekte birlik olmadığı ise; bu denmediğinde, bu birleştirmenin görev olarak önümüzde durduğunun reddedilmesi durumu sözkonusu ise; o zaman bugün mesela bir "Türkiye proletaryası"ndan söz etmek de saçma, bütünüyle yanlış olur. Çünkü bu gerçekte olmayan bir durumdur. Proletarya da birleşmiş değildir. Gerçekte parampar-

çadır. O zaman sınıfsal açıdan da konuşulsa, "halk" kavramı, gerçek durumu yansıtmadığı için —çünkü bugün hiçbir yerde, çıkarları aynı olsa da, emekçiler gerçek anlamda bir birlik içinde değillerdir, bunun sağlanması görevdir!— kesinlikle kullanılmamalıdır!! Lenin-Stalin de mesela 1900'lerde, hatta daha önce de Çarlığa karşı "halkın" mücadelesinden sözettiklerinde! halt etmişlerdir!!! (Burada gerçekte halt eden tabii ki Lenin, Stalin ve halk kavramını bugün de kullananlar değil; polemik içinde getirdiği gerekçelerin siyasi sonuçları üzerine fazla düşünme ihtiyacı duymayan eski kardeşlerimizdir.)

Ondan sonra gelenler daha da ilginçtir, ve eski kardeş örgütlerimizin milli meseleye yaklaşımlarında köklü bir sapmaya işaret etmektedir. Şöyle ki, onlara göre milli meselenin tartışıldığı yerde, bu sorunun sınıf sorununa bağlı olarak ele alınması isteği, "oportünist konu değiştirme hilesi"dir!

Biz milli sorunu, sınıf sorunundan bağımsız, ona tabi olmadan ele alan bir tartışmayı eski kardeş örgütlerimize bırakıyoruz! Ama bunu yapanların bunu Marksizm-Leninizm adına yapmalarına izin vermeyeceğimizi de belirtelim! Biz Lenin ile söyleyelim:

> "Proletarya, burjuva milliyetçiliğinin gelişmesine destek olamaz; tersine o, ulusal farklılıkların silinmesine ve uluslararası engellerin yıkılmasına, milliyetler arasındaki bağları sağlamlaştıran herşeye, ulusların birbirleriyle kaynaşmasına yardım eden her şeye destek olur. Başka türlü davranmak, gerici milliyetçi küçük burjuvazinin yanında yer almak olur." ("Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı", aktaran İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, s.228-9)

Lenin yine şöyle der:

> "Burjuvazi, her zaman kendi ulusal taleplerini önplana sürer, bunları kesinlikle ileri sürer. Ama proletarya için bu talepler, sınıf mücadelesinin çıkarlarına bağlıdır." (a.y.)

Eski kardeşler tartışmanın başından beri soruna sınıfsal yaklaşım ile yaklaşma yerine, Kürt milliyetçiliğine prim veren küçük-burjuva bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Bize sınıf bakış açısıyla yaklaştığımızdan dolayı (konuyu asla değiştirmedik!) getirdiğiniz suçlamayı şereflice kabulleniyoruz!

2. Bazı paralellikler üzerine

Eski kardeşler şöyle diyorlar:

> "TKP/ML(B)'nin tespiti olan "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" sloganına "daha doğru slogan" olarak sıkıca sarılmak bizim görüşümüze göre pratik hem açık, hem de özellikle sinsice yürütülen büyük Türk yutma propagandasına karşı gerçek ve etkili bir mücadele yürütemez. Ve aynı zamanda "çeşitli milliyetler" ekinin takılması da Türkiye'deki Araplar ve Ermeniler gibi azınlık milliyetlerle, kendi ayrı bir ulusun parçası olan Kürt halkı arasındaki farkı da ortadan silmektedir." (agb, s.38)

Burada ileri sürülen iddia, aptalca bir iddiadır. Önce "çeşitli milliyetlerin" varlığının açıkça belirtilmesi; bunun yanında ezilen ulusa ayrılık hakkının; tüm milliyetlere tam hak eşitliğinin propagandası hem açık, hem gizli "yutma propagandası"na karşı etkili mücade-

leyle çelişmez! İkinci olarak, soralım: "Halklar"ı kullandığımız zaman, ezilen millet ile milli azınlıklar arasındaki farkların silinmesi önlenecek mi? Bizce eski kardeşler burada saçmalamaktadırlar. Varsayalım ki, kural olarak "Türkiye halkları" dedik. O zaman Arap, Ermeni, vs. azınlık milliyetler ile Kürt halkı arasındaki farkı, Kürtlerin bir ulus olduğunu söylemiş mi olacağız? Kardeşler diyorsa, öyledir, doğrudur!?? Bu gerekçenin zorlama olduğu açıktır. Bütün bu zorlamalar, haklı olduklarını ispatlamak içindir; ama zorlamalar bunları saçmalamaya kadar vardırmaktadır. Bizce ancak her durumda da, hem "çeşitli milliyetlerden"in ve hem de "halklar"ın içi açıldığında, bu farklılıklar ancak anlatılabilir. Başka türlü mümkün değil.

Ecevit ve T. Feyzioğlu ile kurulan benzerliğe gelince: Eski kardeşler broşürlerinde s.39'da Ecevit ve T. Feyzioğlu'ndan alıntılar yaparak şöyle bir yorum yapıyorlar:

> "Faşistlerle kelimesi kelimesine aynı şey söylenmemesine rağmen, TKP/ML(B)'nin konumunun önemli ideolojik kaynakları açığa çıkmaktadır."

Burada yapılan büyük bir demagojidir.

- Hakim sınıflar ve onların siyasi temsilcileri Türkiye'de şimdiye dek hiçbir dönemde Türk milleti dışında Türkiye'de başka bir millet tanımamışlardır.

- Onlar Türkiye'de hiçbir zaman "çeşitli milliyetler"den bahsetmezler.

- Onların dediği "halk", "Türk halkı"dır.

- Onlar "Türkiye halkları" kavramına düşman oldukları kadar; "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı" kavramına da düşmandır!

Bizi bilen ve tanıyanlar, bu bilinçli demagojinin bunları ne kadar zavallı hale getirdiklerini teslim ederler. Eski kardeşlerin böyle bilinçli demagojilere başvurmak zorunda kalması bizce iflasın sonucudur.

Buna bir de bizimle Ecevit arasında "yüzkızartıcı" paralellik kuran eski kardeşlerimizden GDS'in, 12 Eylül 1982 için çıkardığı —(devrimci bildiri, Marksist-Leninist bildiri nasıl olurmuş, göstermek için çıkardığı!)— bildiride Ecevit'i şirin gösterdiklerini, ve bizim onlara getirdiğimiz eleştirinin de "ağırlığını aldıkları" gerçeğini de eklemek gerek. İbret olması açısından o günkü polemiği aynen almak istiyoruz:

" 4. Demokrasi ve diktatörlük ayrı yönetim biçimleri midir?

Sayfa 2, altıncı paragrafta şöyle deniyor:

> "Ecevit rejimi altında katledilen ve işkenceye çekilen devrimci savaşçılar; emperyalizmin bu uşağının da Türkiye halklarına demagoji dışında hiçbir şekilde "demokrasi" değil, sadece diktatörlük, kan, sömürü ve baskı getirdiğinin tanığıdırlar. Özellikle Batı Almanya'da, Türkiye halklarının mücadelesini, Ecevit ve emperyalizmin onun gibi figürlerini... teşhir etmeden desteklemek mümkün değildir."

Burada iki büyük yanlış yapılmaktadır.

Önce "demokrasi" ve diktatörlük (demokrasi "" içinde olsa bile) hiçbir şekilde yapılmaması gereken bir biçimde karşı karşıya konuyor. Lenin demokrasiden, diktatörlükten bağımsız olarak sözeden Kautsky'nin demokrasi kavramı ile polemiğe girdi; ve demokrasinin her zaman bir sınıfa hizmet ettiğini ve burjuva demokrasisinin, burjuvazinin diktatörlüğünün bir aracı olduğunu; proleter demokrasisinin ise proletarya diktatörlüğünün aracı olduğunu ortaya koydu. Bildirinin alıntı yaptığımız yeri ise pratikte; Ecevit'in "demokrasi" getirmediğini; bu yüzden diktatörlük olduğunu söylemektedir; buraya çıkmaktadır.

Bu karşı karşıya koymada, sanki burjuva demokrasisinin burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Bu konuda oportünistlerle bizim aramızdaki tartışma şudur: Onlar Ecevit'i bir burjuva demokratı olarak görüyor; ve onun diktatörlüğünün herhalde faşist diktatörlükten iyi olacağını söylüyorlar.

o Buna karşı Ecevit'i demokrat olarak göstermeye çalışan oportü-
o nistleri eleştiride özsel olan şey; Türkiye'de emperyalizme
o bağımlı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının iktidarda ol-
o duğunu; bunun sonucunda Türkiye'de burjuva demokrasisinin —
o burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olarak— gelişmediğini; em-
o peryalist tahakküm ve ortaçağın baskı metodlarını içeren feo-
o dal artıkların özel bir şekilde içiçe girmesi sonucu, dikta-
o törlük sisteminin faşist olduğunu vurgulamaktır.

Bildiride çelişme —"Ecevit neden demokrasi getirmedi?" sorusuna cevap verilirken; devrimcilerin öldürülmesi, onun sömürü ve baskı getirdiği gerekçe olarak gösterilerek— demokrasi mi / diktatörlük mü sorunu üzerine kaydırılıyor.

Şimdi burjuva demokrasilerinde de herhalde sömürü, kanlı baskı, vs. olacaktır. Burada vurgulanması gereken; kendinden önce de varolan tüm faşist tedbirleri (sıkıyönetim, 30 gün gözaltı süresi, işkence, faşist terör) kullanmış olduğu gerçeğidir. (Bu konuda Nisan 1980' deki Ortak Açıklamaya bakınız. Bu bildiri bu noktada onunla da çelişmektedir.)

CEVAP:

"Bizim bildirimizdeki ilgili yerlere getirilen eleştiri, iki noktadan oluşuyor:

Önce Ecevit rejimi ile ilgili: Biz "Bugünkü eylembirliğine katılmayı imkansız kılan üç ilkesel sebep" bölümüne geçerken, çok açık bir şekilde, faşist askeri cuntanın,

> "Türkiye'de emperyalizme bağımlı komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının mümkün olan faşist diktatörlüklerinin yalnızca b i r biçimi" olduğunu belirttik.

Bu bölümü eleştiriciler herhalde atlamış (görmemiş —ÇN) olacaklar. Burada bizim Türkiye'de komprador burjuvazi ve toprak ağalarının faşist diktatörlüğünün kurulmuş olduğu ve bunun bir biçiminin askeri cunta olduğu şeklindeki düşüncemiz ortaya konuyor.

Her ne kadar komprador burjuvazi ve toprak ağalarının faşist diktatörlüğü konusundaki bu bölüm, Ecevit önderliğindeki bir rejim için de geçerli ise de, biz bildirideki Ecevit hakkındaki formü-

lasyonlarımızın Ecevit üzerine oportünist pozisyonları besleyebileceğini reddetmek istemiyoruz. Buna açıkça karşı çıkabilmek için Ecevit rejimi yalnızca "diktatörlük" olarak değil, tersine, berrak ve yanlış anlaşılmayacak bir biçimde "faşist diktatörlük" olarak adlandırılmalı idi.

Şimdi ikinci noktaya gelelim: Gerçekten de demokrasiyi "" içine alarak alay etmek yeterli değildir.

Bildiriden, demokrasi ve diktatörlüğün oportünist anlamda karşı karşıya konduğu sonucunun çıkarılmasının z o r u n l u olup olmadığını bir yana bırakıyoruz. Ama böyle önemli oportünist görüşlere karşı kuşkusuz "" aracı ile mücadele edilmez. Bunlar daha çok beslenir. (Ek olarak: Eleştirici doğru olarak Türkiye'de hiçbir zaman burjuva demokrasisi olmadığını, ve olmayacağını ortaya koyuyor, ama burada İbrahim Kaypakkaya'nın 1970 öncesinde Türkiye'de bazı dönemleri "yarı-faşist"olarak adlandırdığı sorununu kibarca atlıyor.)"

"Bu noktada okuyucu çok dikkatli olmalıdır. Çünkü bu noktadaki eleştiri, GDS'li yazarın yazısının girişinde güya kabul etmiş olduğu bir eleştiridir.

Bu konuda getirdiğimiz eleştiriyi mümkün olduğunca küçültmek, GDS' in ünlü deyimiyle "eleştirinin ağırlığını almak" için GDS önce bildiride bizim eleştirmediğimiz başka bir pasaja atıfta bulunuyor. Önce atıfta bulunulan yerin bizim eleştirdiğimiz yer olmadığını; bir başka yerde doğrusunun söylenmiş olmasının (doğru olduğunu varsaysak bile), yanlışı ortadan kaldırmadığını tespit etmek istiyoruz.

İkinci olarak, biz GDS'li yazarın atıfta bulunduğu yeri atlamadık. Ama o yer hiç de GDS'li yazarın bizi inandırmaya çalıştığı gibi, Ecevit rejiminin de faşist olduğunu, vs. ispatlamaz.

Daha sonra GDS'li yazar "özeleştiri" yapıyor:

> "Biz bildirideki ECEVİT HAKKINDAKİ FORMÜLASYONLARIMIZIN ECEVİT ÜZERİNE OPORTÜNİST POZİSYONLARI BESLEYEBİLECEĞİNİ REDDETMEK İSTEMİYORUZ."

Hayır, hayır! Biz "bizim ilkesel eleştirimizin ağırlığının böyle alınmasını protesto ediyoruz". Sizin bildirinizde Ecevit konusunda söylediklerinizin "oportünist pozisyonları besleyebileceği için" değil; kendileri bizzat yanlış ve oportünist oldukları için; bildiride bu konuda ortak çizgimiz savunulmadığı için reddedilmelidir.

İkinci eleştirimizi —ki bu çok daha önemlidir— de GDS'li yazar "gerçekten de demokrasiyi "" içine almak yeterli değildir" diye geçiştiriyor. Ve bildiriden "demokrasi ve diktatörlüğün karşı karşıya konduğu sonucunun çıkmasının zorunlu olup olmadığını bir yana" bırakıyor. İyi ama, neden tam da bu esas sorun "bir yana bırakılıyor" acaba??? Bu onca önemsiz bir sorun mu? Başkaları böyle bir hata yaptığı zaman, hem de motivler üzerine ahkam kesen sizler, neden kendi yaptığınız hatalara bunca liberal yaklaşıyorsunuz? Biz şunu açıkça söylüyoruz: Sizin savunduğunuz genel düşünce bu olmasa da, eleştirilen bildiride demokrasi ve diktatörlük açıkça karşı karşıya konmaktadır. Bildiride eleştirilen yerden başka hiçbir şey çıkarmak mümkün değildir.

Kendi hatası konusunda bunca liberal olan yazar, sorunu kendi hatalarından başka yerlere kaydırabilmek için parantez içinde bir not koymaktan da kendini alamıyor.

Biz yazdığımız bildiri eleştirisinde İbrahim Kaypakkaya yoldaşın değerlendirmesini yapmadık. Bu yüzden de bizim bu sorunu "kibarca atladığımız", vs. suçlaması, dikkatleri başka yerlere çekmek için başvurulmuş bir numaradan başka birşey değildir. Burada sadece İbrahim Kaypakkaya yoldaşın Türkiye'de "yarı-faşist" diye adlandırdığı dönemlerle burjuva demokrasisinin varlığını savunmadığını belirtmekle yetiniyoruz." (Bolşevik Partizan 3/4, s.35-36)

3. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı üzerine

Eski kardeşler bu bölümün "Marksizm-Leninizmin öğretileri" başlıklı a) bölümünde, bir dizi alıntı ile, sorunun Marksist-Leninist klasiklerde nasıl ele alındığını göstermeye çalışıyorlar. Bizim yapılan alıntılar ile herhangi bir sorunumuz yoktur. Bizim bu bölümle ilgili olarak üzerinde durmak istediğimiz birkaç nokta şunlardır:

★ Eski kardeş örgütlerimizin yaptığı alıntılardan açıkça görüleceği ve İbrahim Kaypakkaya'nın da "Türkiye'de milli mesele" başlıklı broşürde ispatlı bir biçimde ortaya koyduğu gibi, Lenin ve Stalin'de "Ulusların kendi kaderini tayin hakkı" "Ulusların ayrı devlet kurma, ayrılma hakkı" dışında herhangi bir biçimde yorumlanmamıştır! Lenin ve Stalin; bu kavramın içeriğinin "ayrılma hakkı" dışında doldurulmasına karşı amansız bir polemik yürütmüşlerdir. Bu yüzden Leninist anlamda Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı "ayrılma hakkı"ndan başka bir şey değildir. Leninistlerin savunduğu "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı", ayrı devlet kurma, ayrılma hakkıdır!

★ TKP/ML kurulduğundan bu yana, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı kavramını, ayrılma hakkı dışında hiçbir anlamda kullanmamış; bu konudaki bütün polemiklerde bu kavramın içeriğinin "ayrılma hakkı" dışında bir biçimde doldurulmasına karşı çıkmıştır.

TKP/ML(B) de kurulduğundan bu yana Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını yalnızca bir anlamda, ayrılma hakkı anlamında, ayrılma hakkı olarak savunmuş, propaganda etmiştir.

Bu yüzden eski kardeş örgütlerimizin alıntılara yorum yaparken söylediği:

> "Kendi kaderini tayin hakkının, devlet olarak ayrılma hakkı talebi olmaksızın propagandası (Türkçe çeviri sağlam değil; bu çeviri bize ait —BN) en iyi halde, oportünist büyük güç şoveni sapmanın yayılmasına hizmet eden boş bir laftır"

sözleri bizi yaralamaz! Çünkü biz Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını "ayrılma hakkı talebi olmaksızın" değil; ayrılma hakkı talebi olarak savunduk, propaganda ettik. Bu kavramın içeriğini hiçbir yerde ayrılma hakkı dışında bir biçimde doldurmadık.

Bunun dışında eski kardeş örgütlerimizin bu bölümün başında söylediği; bizim bu "genel sloganın" "ayrı devlet kurma hakkını da içerdiği" için, onun tek başına propaganda edilmesinin yeterli olacağı"

şeklinde bir tez savunduğumuz, ve sorunun; çatışma noktasının bu olduğu şeklindeki tespitleri de olguların çarpıtılmasından, eski kardeşlerimize uygun hale getirilmesinden başka birşey değildir.

Önce biz "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı" genel sloganının "ayrılma hakkı"nı DA içerdiğini s ö y l e m e d i k. Hayır! Biz, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı sloganının Marksizm-Leninizmde birtek anlama geldiğini, birtek şeyi; a y r ı l m a h a k k ı n ı içerdiğini söyledik. Ve bizim açımızdan sorunun başından itibaren böyle konduğunu, bu anlamda bizim "ayrılma hakkının propagandasını yapmama" diye bir sorunumuz olmadığını; bize getirilen böyle bir suçlamanın yanlış olduğunu söyledik.

İkinci olarak, biz, eski kardeşlerin anladığı biçimde, ayrılma hakkı dışında yorumlanan ve fakat onu da içeren anlamda bir Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkının savunulmasının, milli meselede, yeterli olacağını hiçbir yerde söylemedik!

Bir de bunun dışında, Lenin ve Stalin'den bu bölümün sonunda yapılan, ve onların "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı yerine" "kesin olan ayrılma hakkı kavramını" koyduklarını gösteren alıntılar üzerinde durmamız gerek.

Önce şunu bilince çıkartmamız gereklidir: Bu polemiğin başlangıç noktasında, burada yapılan ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkının kullanılmasının yanlış olduğunu ortaya koyan bu alıntılar bizim bilincinde olduğumuz alıntılar değildi. Biz Dünya Komünist Hareketinde sorunun İbrahim Kaypakkaya yoldaşın "Türkiye'de Milli Mesele"sinde çizdiği çerçeve içinde konmuş olduğunu; Dünya Komünist Hareketinin milli meseledeki temel şiarlarından birinin, ayrılma hakkından başka birşey olmayan Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı olduğunu düşünüyorduk. Polemiği bu temelde yürüttük. Eğer Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı yerine ayrılma hakkının geçirildiğini gösteren bu alıntılar bizim tarafımızdan bilince çıkarılmış olsa idi, kuşkusuz yürüttüğümüz polemiğin biçimi değişirdi. (Mart 1983'te eski kardeşler bu alıntılardan Lenin'e ait olanı getirdiklerinde, karşı çıkışımız tepkici bir karşı çıkıştı.)

Bu pratik siyasetimiz açısından bugün şu anlama gelir:

- Biz ulusal sorunu tartıştığımız, tavır takındığımız belgelerimizde, programatik açıklamalarımızda, propagandamızda ve ajitasyonumuzda kural olarak Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı yerine; ondan çok daha açık, kesin olan ayrılma hakkı kavramını, şiarını kullanmalıyız.

Geçmişe yönelik olarak bu, bizim geçmişte bu konuda "sosyal-şöven sapma" içinde olduğumuz anlamına gelmemektedir. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi, biz bu kavramı her zaman ayrılık hakkı olarak yorumladık, kavradık, öyle savunduk. Bu anlamda "sık sık yanlış yorumlara neden olan" Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı kavramını kullanmamız, bizde hiçbir şekilde sosyal-şöven sapmanın bir ifadesi olan vb. bir hata değildi. Buna bağlı olarak biz salt bu kavramın kullanılmasını "sosyal-şöven bir sapma", "Marksizm-Leninizmden uzaklaşma" olarak değerlendiren bir tavrı bugün de reddetmeliyiz.

İkinci olarak şu bilince çıkartılmalıdır: Lenin ve Stalin, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı kavramının yerine "kesin bir kavram olan özgür ayrılma hakkı" kavramını geçirmeyi önerdikten, ve SBKP/B Programında bu değişiklik yapıldıktan sonra da; bir dizi belgede Marksist-Leninistler "ayrılma hakkı" olarak, ya da yer yer "ayrılma

hakkına kadar genişletilen bir hak" olarak "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı" sloganını da kullanmaya devam etmişlerdir.

Birkaç örnek vermek gerekirse:

İşte Lenin:

> "Aynı şeyi MİLLİ mesele bağıntısında da söylemek zorundayım. Burada da yoldaş Buharin isteği gerçek yerine koyuyor. O diyor ki, ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI tanınmamalıdır. Millet —diyor— burjuvazi ile birlikte proletarya demektir. Biz proleterler, bizim nefret ettiğimiz hiçbir burjuvaziye kendi kaderini tayin hakkını tanımayız! Bu hiç mi hiç uygun değildir! Hayır, kusura bakmayın ama, bu olan ile uyumludur!...
>
> Yoldaş Buharin "Bizim ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKINA ne ihtiyacımız var?" diyor. Ben, kendisi 1917'de minimal programı kaldırıp, yalnızca maksimal programı elde tutmayı önerdiğinde ona verdiğim cevabı yineleyeceğim: "Savaş alanına gittiğinde değil, geri döndüğünde övün!"
> ...
>
> "Ben yalnızca emekçi sınıfların kendi kaderini tayin hakkını tanımak istiyorum" diyor yoldaş Buharin. Yani siz, bugün Rusya dışında hiçbir ülkede gerçekte ulaşılmamış olan birşeyi tanımak istiyorsunuz. Bu komiktir." (Lenin, "Milli ve Sömürge Sorunu", Alm. s.573-574)

Lenin bu sözleri, 18-23 Mart 1919'da yapılan VIII. Parti Kongresinde, yani Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı şiarının yerine ayrılma hakkı şiarını geçirmeyi önerdiği 1917 Ekim'inden 1,5 yıl kadar sonra söylüyor. Lenin, Buharin'e karşı "yanlış yorumlara yer veren" ULUSLARIN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKINı savunuyor!

İşte Stalin:

> "Yükselen sosyalist devrim durumunda ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının ve anavatan savunması ilkesinin, olayların gelişmesi sonucunda kendiliğinden ortadan kalktığı söylenmektedir. Ne var ki ortadan kaldırılan Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ve anavatan savunması değil, bunların burjuva yorumlarıdır." (Stalin, "Ekim Devrimi ve Ulusal Sorun", c.4, s.189)

Stalin bu sözleri Kasım 1918'de, yani Parti Programında Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı sloganı yerine ayrılma hakkı sloganı geçirildikten bir yıl sonra ediyor!!!

1921'de X.Parti Kongresinde Çiçerin'e karşı, onun "milli kendi kaderini tayin"den sözetmesine karşı polemik yürüten, bu sloganın bütünüyle kaypak bir kavram olduğunu söyleyen Stalin, mesela 1925'te Semiç'le girdiği polemikte

> "Şimdi sözkonusu olan, uluslararası durumun mümkün ve uzak gelecekte bazı değişikliklere uğraması varsayımı altında, ULUSLARIN KENDİ KADERLERİNİ KENDİLERİNİN TAYİNİ HAKKINA ilişkin sorunun güncelliğini kabul etmek değildir" (Stalin, "Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu", s.277)

derken, açık seçik Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı kavramını kullanmaktadır.

Mesela Stalin önderliğinde kaleme alınan ve bütün dünya komünist hareketinin ortak eğitim malzemesi olarak kullanılan, 1938'de yayınlanan SBKP/B Tarihi - Kısa Ders'te şöyle deniyor:

> " Stalin yoldaşın milli mesele üzerine raporu büyük önem taşıyordu. Devrimden de önce, emperyalist savaşın arifesinde Lenin ile Stalin, Bolşevik Partisinin milli meseleye ilişkin politikasının temel ilkelerini belirlemişlerdi. Lenin ile Stalin, proletarya partisinin emperyalizme karşı savaşan ezilen halkların milli kurtuluş hareketini desteklemesi gerektiğini belirttiler. Bu nedenle Bolşevik Partisi, ulusların, ayrılıp bağımsız devletler haline gelme noktasına kadar bile kendi kaderlerini tayin hakkını savundu. Bu, Stalin yoldaşın konferansta Merkez Komitesi adına verdiği raporda savunduğu görüştü.
>
> Daha savaş sırasında Buharin'la birlikte milli mesele konusunda milli-şöven bir tavır benimsemiş olan Piatakov da Lenin ile Stalin'e karşı çıktı. Piatakov ile Buharin, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına karşıydılar." (SBKP/B Tarihi - Kısa Ders, s.235) (abç)

Mesela, Dünya Komünist Hareketinin 1928'de kabul edilen programında milli mesele ile ilgili şu görev tespiti yapılmaktadır:

> "Irk farkı gözetilmeksizin, BÜTÜN MİLLETLERİN, siyasi ayrılma hakkı da dahil olmak üzere, KENDİ KADERLERİNİ TAMAMEN KENDİLERİNİN TAYİN ETME HAKKININ TANINMASI." (Komünist Enternasyonal Programı, s.58, Aydınlık Yayınları)

Bütün bunlar, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı yerine Ayrılma Hakkı programa konduktan sonra söylenen sözlerdir; bunların önemli bölümü, Stalin'in Çiçerin'e karşı polemik yürütmesinden sonra söylenen sözlerdir!

Peki, bundan çıkan sonuç nedir? Stalin'in ilkesizlik ettiği mi? Dünya Komünist Hareketinin doğru çizgiden sapıp, "sosyal-şöven" bir pozisyona kaydığı mı? Marksizm-Leninizmden uzaklaştığı mı? vb. Bizce hayır! Bunların gösterdiği tek şey vardır; o da, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı kavramının kullanılmasının, tek başına bunun Dünya Komünist Hareketi açısından bir sapmanın işareti olarak görülmediği; bu kavramın kendi başına alındığında, içi doğru olarak doldurulduğunda, yanlış olmadığı, ve bu kavramın da —çok daha kesin ve açık olan ayrılma hakkı kavramı ile birlikte— kullanılabileceğidir. Ve bu verdiğimiz örnekler şunu da göstermektedir ki bize, "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı"nı içini doğru bir biçimde doldurarak savunduğumuz halde, salt bu kavramı kullanmamızın da, sosyal-şöven sapmanın ifadesi olduğu suçlamasını getiren eski kardeşlerimiz, bu değerlendirmeleri ile aslında Stalin'e, Komintern'e, SBKP/B Tarihi'ne de saldıran bir konumdadırlar.

b) Eski kardeş örgütlerle bu konudaki polemik üzerine

Bu konuda polemiğin başlangıç noktası belli bir anlamda II.Konferanstır. Bunun bilince çıkartılması önemlidir. Çünkü eski kardeş örgütlerin 1 Mayıs polemiği içinde Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı sloganının değiştirilmesi konusunda yaptığı alıntıları, daha önceden de bildikleri varsayıldığında; onların bu konuda bizi daha önce eleştirmemiş olmasının "ilginçliği" ortaya çıkar.

İkinci Konferansta getirdikleri ve alıntısını yaptıkları eleştiride (ki belgeye yazılı olarak, Konferans sırasında GDS yönetiminin, ve diğer kardeş örgütlerin yönetimlerinin getirdiği eleştiri daha değişiktir. Esasen İbrahim Kaypakkaya'nın kazanımlarının doğru savunulmaması yanında, yöntem olarak yeterli araştırma/tartışma yapılmadan sonuç konması eleştirilmektedir. Bkz. B 4) sorunu şimdi koydukları gibi koymamaktadır.

O eleştiride açıkça görüleceği gibi, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı sloganının kullanılmasına karşı çıkma yoktur. Bunun yerine, —ayrılma hakkı özel olarak vurgulanarak— savunma talep edilmektedir!

Biz bu eleştiriyi doğru bulduk. İkinci Konferans sonrasında buna uygun olarak, birçok yerde, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı dediğimizde, parantez içinde ayrılma hakkını da eklemeye başladık. Bunun bir örneği, eski kardeşlerin de alıntı yaptığı, Konferansın yapıldığını duyuran bildiridir. Bu bildiri Konferansta yürütülen tartışmanın doğrudan yansımasıdır. Ve bu bildiriye eski kardeş örgütlerden de, onların içimizdeki (şimdi dışımızdaki) hayranlarından da bir eleştiri gelmemiştir.

Bizim bu konudaki eleştirilere tavır takınmamış olduğumuz, eski kardeşlerimizin hayalinin ürünüdür. Getirdikleri II.Konferansla ilgili tüm yazılı eleştirilere Merkez Komitesi cevap vermiştir. (Bkz. B 4)

Bu bağıntıda, eski kardeş örgütlerimizin şu iddiası da ilginçtir:

> "Önce TKP/ML(B) 2.Parti Konferansına bakalım. Bunun sonrasında — bu sorunda da sert eleştirilerimizden sonra— 2. Parti Konferansı hakkındaki bildiride AYRILIP AYRI DEVLET KURMA HAKKI ÜZERİNE İLK DEFA ÖZEL OLARAK DEĞİNİLİYORDU." (agb, s.43) (abç)

Biz bu aptalca iddianın yalnızca bir yalan olduğunu göstermek için birkaç örnek verelim:

Birinci örnek: Yıl 1977, Komünist sayı 6 (Yurtdışında yayınlanmış ve daha sonra TKP/ML'in resmi belgesi olarak kabul edilmiştir.):

> "Ulusun ayrılıp ayrı devlet kurması. Milletlerin özgürleşmesinden Marksizmde anlaşılan tek şey, milletlerin ayrı devletler halinde teşkilatlanmasıdır.
>
> Kömünistler her şart altında Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını (bu ayrılıp, ayrı devlet kurma hakkı anlamına gelir) savunurlar. Ancak komünistler, her ulusun kendi kaderini tayinini, yani ayrılıp ayrı devlet kurmasını destekleyip desteklemeyeceklerini somut duruma bakarak tayin ederler. Eğer bu yani bir ulusun ayrılıp devlet kurması, emperyalizmi zayıflatıyorsa, Komünistler böyle bir ayrılmayı desteklerler. Yok böyle bir durum sözkonusu değilse; bir ulusun ayrılıp, ayrı devlet kurması emperyalizmi güçlendiriyorsa, komünistler böyle bir ayrılığı desteklemezler. Yani komünistler her şart altında, her ayrılığı desteklerler şeklinde bir kural yoktur. Bugünkü dönemde, Türkiye'de komünistlerin yapması gerekli olan şey, ayrılmayı değil, ayrılma hakkını savunmaktır." (agy, s.5)

İkinci örnek: Yıl 1978, Birlik sayı 45 (Bu dergi, TKP/ML'in yurtdışı kademesi önderliğinde çıkan bir yayın organı idi):

> "Milli zulüm bugün, emperyalist uşağı Türk hakim sınıfları tara-

fından, başta Kürt ulusu olmak üzere, Türk olmayan tüm milliyetler üzerinde uygulanmaktadır. Ülkemizde bugün çeşitli milliyetler yaşamaktadır. Bu çeşitlı milliyetler içinde hakim ulus, yani diğerlerine nazaran imtiyazlı ulus Türk milletidir. Türk ulusundan olan hakim sınıfların bugün Kürt mılletinin ayrılıp ayrı bir devlet kurmasına asla tahammülleri yoktur. Bunun sebebi; Türk hakim sınıflarının Türkiye'deki Kürdistan topraklarını pazarın tek rakipsiz hakimi olmak istemesindendir. Bu yüzden Kürdistan bölgesinde ayrılıp ayrı bir devlet kurma yönünde gelişebilecek bir harekete asla izin vermemektedirler." (agd, s.45)

Üçüncü örnek: Yıl 1978, Partizan özel sayı 4:

"Kemalizm azgın bir Türk şövenizmi politikasıdır, Kürt milletine ve azınlık milliyetlere karşı amansız bir zulüm politikası uygulamak, onları zorla Türkleştirme politikası gütmek, bunu kitle katliamlarıyla sağlamaya çalışmak demektir. Kemalist diktatörlük Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını alçakça ve zorbaca bastırmış, ülkeyi bir MİLLETLER VE AZINLIK MİLLİYETLER HAPİSHANESİNE DÖNÜŞTÜRMÜŞTÜR." (29 Ekim 1978) (abç)

Dördüncü örnek:

"Pek iyi bildiğimiz gibi, Türkiye'de ulusal sorun olarak, daha doğrusu Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkının gerçekleştirilmesi meselesinin parçaları olarak iki tür sorun vardır. Bunlardan ilki, Kürt ulusunun, Türk hakim sınıflarının gaspettiği, DEVLET KURMA HAKKIDIR. İkincisi ise, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının emperyalist tahakküme karşı ulusal kurtuluş sorunudur." (Partizan dergisi, sayı 7, s.53, Mayıs 1979) (abç)

Görüldüğü gibi, bizler "ayrılma hakkı"nı özel olarak ilk defa II. Konferans sonrasında, eski kardeşlerimizin eleştirisi sonrasında kullanmadık!

Ardından eski kardeş örgütlerimizden şu genel tespitler geliyor:

"Ne yazık ki hiç de değil! Çünkü bu sorunda geçmişteki hatalar derinlemesine ortaya çıkarılmıyordu, çünkü hiçbir suretle Türk şövenizmi gerçek düşman olarak görülüp ve ona karşı savaşılmıyordu, çünkü bütün sorun özde bir formülasyon problemi olarak görülüp ve bunu "onaylama" ile geçiştirilip başka birşey yapılmıyordu; yani kitle çalışmasında, günlük propaganda ve ajitasyonda büyük Türk şövenizmine karşı mücadele vermediği için, "ayrılma hakkı" üzerine bu doğru tavır, TKP/ML(B) MK'nin bugüne kadar aynı zamanda en son doğru tavrıydı da.

o Dışa yönelik bütün pratik çalışmada, bizim gözlemleyebildiğimiz
o kadarıyla, yeniden ya kendi kaderini tayin etme hakkında söz e-
o dilmemekte ya da genel olarak Türkiye'de sadece milli baskının
o olduğunu teşhirinin temeli yapmakta, bunun yanında hiçbir ta-
o lep veya mücadele hedefi gösterilmemektedir." (agb, s.44)

Önce, Türk şövenizminin gerçek düşman olarak görülüp ona karşı savaşılmadığı genel tespitini kökten reddediyoruz. Bu ispatlanmamış, ispatlanamayacak bir iddia; bir iftiradır. İftiralar ancak geri çevrilir!

İkincisi, evet, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı mı, yoksa ayrılma hakkı mı sorunu bizim açımızdan kesinlikle bir formülasyon sorunu idi, sorunudur. Çünkü biz bu kavramı her dönemde "ayrılık hakkı" ola-

rak yorumlayıp, öyle kullandık!

Üçüncüsü, "ayrılma hakkı" konusunda TKP/ML(B) Merkez Komitesinin en son doğru tavrının (Mart 1983'e kadar) Konferans bildirisindeki tavır olduğu tezine gelince: Bu tez, eski kardeş örgütlerin bir yalanıdır. Ama yalancının mumu, yalanı ortaya çıkarılana kadar yanar! İşte size bu mumu söndürecek bir-iki örnek:

★ "Anti-faşist bir cephe, Ulusların Kendi Kaderini Tayin etme hakkını kayıtsız şartsız tanımak, savunmak zorundadır. Komünistler bundan; her ulusun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkını; milliyetler arasında tam hak eşitliğini; her türden ulusal baskının son bulmasını anlarlar.

Türkiye'de bu; Kürt ulusunun ayrılıp ayrı bir devlet kurma hakkının tanınması; Ermeniler ve Araplar gibi azınlık milliyetlerin tam hak eşitliğinin kabul edilmesi demektir." (BP 16/6, s.18; Haziran 1982)

★ " Ama "Hakimiyet kayıtsız şartsız Türk milletinindir" ifadesi bir anlamda da gerçeğin ifadesidir. Türkiye gibi çok uluslu bir devlette "hakimiyet"in kayıtsız şartsız bir "ulusun" olduğunun Anayasada ilanı; diğer ulusların (ve milli azınlıkların) milli haklarının gaspedilmesinin "anayasal" ifadesidir. Ülkemizde Türk ulusu dışındaki Kürt ulusunun devlet olarak örgütlenme hakkı zorla elinden alınmıştır. Türk olmayan milliyetlere kitle katliamlarına varana dek her türlü baskı uygulanmıştır ve uygulanmaktadır. Bu anlamda Anayasada var olan, gerçek olan bir durum, açıkça tespit edilmiştir. Bu konuda eski Anayasalarda öz aynı idi; yeni Anayasa taslağı sorunu biraz daha açık koymuştur. O kadar. Irkçılık ve şövenizm burada en çıplak şekli ile ifade edilmiştir." (Bolşevik Partizan 2, s.16; Eylül 1982)

★ "ANAYASA OYLAMASI SAHTEKARLIĞI SAHNELENDİ!

Bu Anayasa, önce, kendinden önceki tüm Türk faşist anayasaları gibi, açıkça Türkiye'de hakim ulusu oluşturan Türk milletinin devlet kurma imtiyazı; Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkının zorla elinden alınması; Türk olmayan bütün milliyetlerin yok sayılması ve onlara milli zulüm uygulanmasını "anayasal hüküm" haline getiren bir "genel esas" üzerinde yükselmektedir." (Bolşevik Partizan 3/4, s.73; Ekim-Aralık 1982)

Sanırız bu örnekler eski kardeşlerin genel iddialarının, iftiradan başka birşey olmadığını göstermeye yeter!

Eski kardeşlerin c) ve d) maddelerinde tezlerini ispatlamak için verdikleri 1 Mayıs ve 12 Eylül ile ilgili örneklere gelince:

1 Mayıs'ta bizim şiar olarak "Kahrolsun milli zulüm! Yaşasın Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı!" sloganını kullandığımız olgudur. Ve biz bunda "sosyal-şöven sapma" vs. keşfetmiyoruz. Kaldı ki, o dönemde ne ilginçtir ki, eski kardeşlerimiz de henüz bunu keşfetmemiş, bizim 1 Mayıs makalemize şimdi getirdikleri eleştiriyi getirmemişlerdi!

12 Eylül ile ilgili olarak, biz 12 Eylül 1982'de Türkiye devriminin bütün programatik sorunlarını, ya da en temel programatik sorunlarını değil, 12 Eylül konusunda bizim ile oportünistleri ayıran bazı noktaları tartıştık. Bu tavırda da bir "sosyal-şöven sapma" vs. keşfedemiyoruz! Bu konuda Merkez Komitesinin yazılı tavrı vardır. (Bkz.

BP 3/4) Bu tavrın konu ile ilgili bölümüne bir eleştirimiz yoktur.

e) bölümünde eski kardeşler, "eski TKP/ML'in tavrı" üzerinde duruyorlar. Başlangıçta şöyle diyorlar:

> "1978'de 1. Parti Kongresi, özeleştirisinde ilk defa Türkiye tarihi ve isyanları üzerine bir genel bakışını sundu. Bu genel bakışta, "halkımız"ın tarihinde Kürt ulusal hareketi üzerine bir tek kelime bile s ö z e d i l m e d i." (agb, s.45)

Bizce burada ileri sürülen tez, sersemce bir tezdir. Çünkü bunların "Türkiye tarihi ve isyanları" diye ileri sürdükleri bölümde dert tüm Türkiye tarihinde olmuş bitmiş tüm isyanları anlatma değildir. Eğer o bölümün başlığına dikkat edilirse, "PARTİMİZİN KURULUŞU VE 1973 YENİLGİSİNE KADAR OLAN ÇALIŞMA DÖNEMİ" şeklindedir. Burada esas olarak Partinin temsil ettiği sınıfın, yani işçi sınıfının gelişimine kısa bir göz atılır ve TKP/ML'e gelene kadar geçen zaman içinde Türkiye'de oluşan sosyalist, komünist örgütlenmeler kısaca özetlenir. (Bkz. Özeleştiri, s.11-18 arası) Orada Kürt ulusunun ulusal mücadelesinden bahsedilmemiş olmasına celallenmeye gerek yoktur. Çünkü orada sadece Kürt ulusunun isyanlarından değil, onun dışında birçok şeyden de bahsedilmemektedir. Eğer çok meraklıysanız, her yazınızda herşeye değinmekte özgürsünüz!

Eski kardeşler broşürlerinin 46. sayfasına bir dipnot koymuşlar. Şöyle:

> " "Kayıtsız şartsız" kendi kaderini tayin hakkı açıkça s a v u n u l m a m a l ı d ı r. Stalin —"Leninizmin İlkeleri"nde Lenin'den aktararak— o zamanlar yazmaktadır ki; ulusal sorundaki demokratik hak, genel sosyalist dünya hareketinin bir parçası olarak bütüne tabi kılınmalıdır. (Bkz. Stalin, "Leninizmin İlkeleri", 1924, SC.6, s.126 - Türkçesi: "Leninizmin Sorunları", s.64 —ÇN)"

Burada söylediklerine diyeceğimiz şudur: Bunlar yine aynı yazılarında 7 sayfa sonra (s.53'te) Lenin'den yaptıkları alıntıda şöyle bir cümle var: "Ulusların tam olarak ve kayıtsız şartsız serbestçe ayrılmalarını savunmayanları alçak olarak ilan etmeleri gerekir." (abç) Bu cümleye eski kardeşler hiç değinmemektedirler. Neden acaba? Nasıl oluyor da, 7 sayfa önce söylediklerini bu sayfada es geçebiliyorlar? Bizce tavırları açıktır: Dükkanda her çeşit mal var! İstedikleri zaman istediklerini işlerine yaradığı için kullanma yönteminden hareket ettikleri için bu böyle oluyor. Başka türlü de açıklanamaz.

Bizce sorun şöyledir: Lenin der ki:

> "Ezen ülkelerin işçilerinin enternasyonalist eğitimi, zorunlu olarak, herşeyden önce, ezilen ülkelerin özgürlüğü ve ayrılması ilkesinin savunulmasını içermelidir. Yoksa ortada enternasyonalizm diye birşey kalmaz. Bu propagandayı yapmayan ezen bir ulusun sosyal-demokratını, emperyalist ve alçak saymak hakkımız ve görevimizdir. Sosyalizmin gerçekleşmesinden önce ayrılma olasılığının binde bir olması durumunda bile, bu istem, mutlak bir istemdir." (Aktaran: Stalin, "Leninizmin Sorunları", s.69) (aoç)

Ayrılma hakkının kayıtsız şartsız savunulması gereken "mutlak" bir hak olduğu tespiti; bu hakkın her somut kullanılmasının komünistler tarafından destekleneceği anlamına gelmez; ve "ulusal sorundaki demokratik hakkın, genel sosyalist dünya hareketinin bir parçası olarak bütüne tabi kılınması" gerektiği tespiti ile çelişmez.

Biz bu konuyu tartıştığımız bir yazıda, Ocak - Mart 1983'te şunları söylemiştik:

"Yani Leninizmde ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı gerçekten de bir anlama; ayrı devlet kurma hakkı anlamına gelmektedir. Marksist-Leninistlerin görevi sorunu böyle kavramak, ve her şart altında "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nı —ayrı devlet kurma hakkı olarak— savunmaktır. Bu "hakkı" savunmak, açıktır ki, somut olarak her ayrılığı savunmak anlamına gelmez. Çünkü

> "ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri sorunu tecrit edilmiş, kendi kendine yeterli bir sorun değildir, bütüne bağlı ve bütün içinde ele alınması gereken proletarya devriminin bir parçasıdır." (Stalin, "Leninizmin İlkeleri", s.72)

> "Çeşitli demokrasi istekleri ve ulusların kendi kaderlerine sahip olma hakkı mutlak birşey değil, dünyada demokratik (bugün sosyalist) hareketin küçük bir parçasıdır. Bazı somut hallerde parçanın bütün ile çelişmesi mümkündür. Böyle olursa, parça reddedilmelidir." (aynı yerde)

Somut olarak desteklenmesi, savunulması gereken "ayrı devlet kurmaya yönelik hareketler", "emperyalizmi zayıflatan ve devrilmesini kolaylaştıran hareketlerdir."

Marksist-Leninistler ulusal sorunu, genel devrim sorununun, proleter dünya devrimi sorununun bir parçası olarak gördüklerinden; ezen ve ezilen ulusların varlığı şartlarında, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını —yani ayrı devlet kurma hakkını— her şart altında kayıtsız şartsız tanıma ve savunmalarına rağmen, her şart altında bu hakkın kullanılmasından, yani ayrılıktan yana tavır takınmazlar. (*)

Bu konuda soruna Bolşeviklerin somut olarak nasıl yaklaştıklarına, ve bu somut ile "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunma" ilkesi arasındaki bağı nasıl kurduklarına Stalin'in "Rusya'da Ulusal Sorun Konusunda Sovyetler İktidarının Siyaseti" yazısından bakalım:

"Rusya'daki üç devrim ve iç savaş yılı, merkezi Rusya ile Rusya'nın çevre bölgelerinin karşılıklı dayanışması olmaksızın, devrimin zaferinin olanaksız olduğunu, Rusya'nın emperyalizmin pençesinden kurtulmasının olanaksız olduğunu göstermiş bulunuyor. Merkezi Rusya, bu dünya devrimi ocağı, hammadde, yakıt, yiyecek ürünleri ile dolup taşan çevre bölgelerin yardımı olmaksızın, uzun süre dayanamaz. Rusya'nın çevre bölgeleri de, daha gelişmiş bir durumda bulunan merkezi Rusya'nın siyasal, askeri ve örgütleme yardımı olmaksızın, kendilerini emperyalist egemenlikten kurtaramazlar. Eğer daha gelişmiş bir durumda bulunan proleter Batının, daha az gelişmiş bir durumda bulunan, ama hammadde ve yakıt bakımından zengin köylü doğunun desteği olmaksızın, dünya burjuvazisini gideremeyeceğini ileri süren tez doğru ise, daha az gelişmiş, ama zorunlu kaynaklar bakımından zengin çevre bölgelerin yardımı olmaksızın devrim işini başara-

---

(*) Açıktır ki burada "bu hakkın" diye sözünü ettiğimiz şey, ayrı devlet kurma hakkıdır. Ve yine açıktır ki, ulusal baskının devrimle kaldırıldığı ve milletler ve milli azınlıklar arasında eşitliğin sağlandığı —en azından bunun şartlarının yaratıldığı— bir ortamda, bir ulusun halkının daha önce kendini ezen ulustan halkla birlikte aynı devlet sınırları içinde kalma yönünde özgürce karar vermesi de, belli bir anlamda "kendi kaderini tayin" etmedir. Ama bu "kendi kaderini tayin"in içeriği değişiktir. Bu artık bir "hak"kın vs. kullanılması değil, karşılıklı özgür bir anlaşmadır.

mayacağını söyleyen bu öbür tez de bir o kadar doğrudur.

Antantın, daha sovyet hükümetinin ortaya çıktığı ilk günlerden beri, en önemli çevre bölgelerini ondan koparark, merkezi Rusya'nın iktısadi bakımdan kuşatılması planını gerçekleştirdiği sırada, bu durumu gözönünde tuttuğu kesin. Daha sonra, Rusya'nın iktisadi bakımdan kuşatılması planı, Ukrayna, Azerbaycan ve Türkistan'da bugün oynadığı oyunlarla birlikte, 1918'den 1920'ye kadar, Antantın, Rusya'ya karşı tüm girişimlerinin değişmez temeli olarak kalır.

Rusya'nın merkezi ile çevre bölgeleri arasında sağlam bir ittıfak kurulmasında çok büyük bir yarar vardır.

Rusya'nın merkezi ile çevre bölgeleri arasında, sıkı, bozulmaz bir ittifakı güvence altına alacak belirli ilişkiler, belirli bağlar kurma zorunluluğunun nedeni budur.

Buna göre, bu ilişkiler neler olmalı ve hangi biçimlere bürünmeli?

Bir başka deyişle: sovyetler iktidarının, Rusya'da ulusal sorunla ilgili siyaseti neye dayanır?

Çevre bölgelerin Rusya'dan ayrılma istemi, yalnızca merkez ile çevre bölgeler arasında kurulacak ittifak sorununun konuluş biçimi ile ters düştüğü için değil, ama herşeyden önce, merkezin olduğu kadar çevre bölgelerin halk yığınlarının da çıkarları ile temelden ters düştüğü için de, merkez ile çevre bölgeler arasındaki ilişkiler biçimi olarak dıştalanmalıdır. Çevre bölgelerin ayrılmasının, Batı ve Doğudaki kurtuluş hareketini uyaran merkezi Rusya'nın devrimci gücünü sarsacağını hesaba katmasak bile, çevre bölgeler bir kez ayrıldıktan sonra uluslararası emperyalizm tarafından kaçınılmaz bir biçimde egemenlik altına alınacaklardır.Bugünkü uluslararası koşullar içinde, çevre bölgelerin ayrılmasını istemekte karşı-devrimci olarak ne varsa hepsini anlamak için, Rusya'dan ayrıldıktan sonra, sözde bir bağımsızlıktan başka birşeyleri kalmayan Gürcistan'a Ermenistan'a, Polonya'ya, Finlandiya'ya vb. bir gözatmak yeter; bu ülkeler, aslında, Antanta gerçek bağımlı ülkeler durumuna gelmiş bulunuyorlar; son olarak, birincisi Alman sermayesi, ve ikincisi de Antant tarafından kırılıp geçirildikten sonra, Ukrayna ile Azerbaycan'ın son serüvenlerini anımsamak yeter. Proleter Rusya ile emperyalist Antant arasında gemi azıya alan ölüm-kalım savaşı karşısında, çevre bölgeler için yalnızca iki yol mümkün:

<u>ya</u> Rusya ile, ve o zaman bu, çevre bölgeler emekçi yığınlarının emperyalist baskıdan kurtuluşu demektir;

<u>ya da</u> Antant ile, ve o zaman bu, kaçınılmaz olarak emperyalist boyunduruk anlamına gelir.

Üçüncü yol yoktur. Sözde bağımsız Gürcistan'ın, Ermenistan'ın, Polonya'nın, Finlandiya'nın vb. sözde bağımsızlığı, eğer deyim yerindeyse, bu devletlerin, şu ya da bu emperyalist grup karşısındaki tam bağımlılığını maskeleyen aldatıcı bir görünüşten başka birşey değildir.

Elbette, Rusya'nın çevre bölgeleri, bu çevre bölgelerde yaşayan uluslar ve aşiretler, tüm öbür uluslar gibi, Rusya'dan ayrılma hakkına sahiptirler, bu hakkı onların elinden kimse alamaz; ve eğer bu uluslardan herhangi biri, 1917'de Finlandiya örneğinde olduğu gibi, Rusya'dan ayrılmayı çoğunlukla kararlaştırsaydı, Rusya, kendini, herhalde bu olguyu saptama ve ayrılığı onaylama zorunda görürdü. Ama burada, ulusların sözgötürmez hakları değil, merkezin olduğu kadar, çevrenin halk yığınlarının da çıkarları sözkonusudur; ajitasyonun niteliği, bu çıkarlar tarafından belirlenmiş nitelik, ve partimizin, eğer kendini yadsımak istemiyor, eğer milliyetlerin emekçi yığınlarının isteği üzerinde belli bir yönde etkili olmak istiyorsa, yapma zorunda olduğu ajitasyon sözkonusudur. Oysa halk yığınlarının çıkarları, devrimin güncel aşamasında çevrenin ayrılmasını

istemenin, derinden derine karşı-devrimci bir istek olduğunu söylemektedir.

Aynı biçimde, Rusya'nın merkezi ile çevre bölgeleri arasındaki ittifak biçimi olarak kültürel-ulusal denilen özerklik de dıştalanmalıdır. Avusturya-Macaristan'ın (kültürel-ulusal özerkliğin yurdu), son on yıllık pratiği, çok uluslu bir devlet milliyetlerinin emekçi yığınları arasındaki ittifak biçimi olarak, kültürel-ulusal özerklikte geçici ve süresiz ne varsa hepsini göstermiş bulunuyor. Springer ile Bauer, kültürel-ulusal özerkliğin, ince ulusal programlar ile birlikte ayakları şimdi suya ermiş bulunan bu yaratıcıları, bunun canlı kanıtlarıdırlar. Son olarak, kültürel-ulusal özerkliğin Rusya'daki sözcüsü, bir zamanların o ünlü Bund'u, daha geçenlerde, açıkça: "Kapitalist rejim çerçevesinde formüllendirilmiş bulunan kültürel-ulusal özerklik istemi, sosyalist devrim koşulları içinde anlamını yitirir" diyerek, kültürel-ulusal özerkliğin yararsızlığını kabul etme zorunda kaldı.

Merkez ile çevre bölgeler arasında usa-uygun tek ittifak biçimi olarak, geriye, yaşam koşulları ve özel ulusal bileşimleri ile ayrılan çevre bölgelerin bölgesel özerkliği, Rusya'nın çevre bölgelerini, merkeze, federatif bağlarla bağlayacak özerklik, yani sovyet iktidarı tarafından daha dünyaya gelişinin ilk günlerinde ilan edilmiş, ve günümüzde de, ortak yönetim ve özerk sovyet cumhuriyetleri biçimi altında çevre bölgelerde uygulanmış bulunan o aynı sovyetik özerklik kalır."

Görüldüğü gibi, Stalin yine "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nı tanıdıklarını, ve isteyenin ayrılma hakkı olduğunu belirtiyor; ama somut ayrılma istemlerini "tereddütsüz olarak" karşı-devrimci girişimler olarak değerlendiriyor. Ve "ulusal sorun"un çözümü için ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının kullanılmasını değil —yani ayrı devlet kurmayı değil—, bölgesel özerkliği savunuyor!

Bu, Marksist-Leninistlerin soruna nasıl yaklaştıklarını göstermeleri açısından iyi bir örnektir." (Bolşevik Partizan 5/6, s.74-5)

Bizim bu görüşlere ekleyecek birşeyimiz yoktur. Açıktır ki, bir noktada objektif olarak Lenin'i kendi kendisi ile çeliştiren; Lenin'i Stalin'le çeliştiren; kendi anlayışsızlıklarını Lenin ve Stalin'e maleden eski kardeşler Marksist-Leninist bir pozisyonda durmamakta; ezilen ulusların "mutlak" olan hakkını şarta bağlı savunmayı gündeme getirerek, "alçakça" bir pozisyonda durmaktadırlar.

Eski kardeşler daha sonra devamla şunları söylüyorlar:

"TKP/ML 1. MK ilk defa orada —bugünkü TKP/ML(B) MK'nin uluslararası sekreterinin hazırladığı ve yalnızca özsel olmayan değişikliklerin yapıldığı taslakta— İbrahim Kaypakkaya'nın temel yazılarındaki görüşlerini toparlarken, en kısa noktalardan biri olarak —açıkça 12 satırla ifade edilen— milli mesele aşağıdaki gibi toparlanmaktadır:

"Temel belgelerimizde (İbrahim Kaypakkaya'nın yazıları kastedilmektedir —yazarın notu), Türkiye'de milli mesele sorununa Türkiye komünist hareketi tarihinde ilk defa doğru bir biçimde yaklaşılmış, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı"nın ne anlama geldiği açık bir biçimde ortaya konmuş, komünistlerin milli burjuvazi önderliğinde gelişecek bir m i l l i hareket karşısında tavrının ne olacağı açıklanmıştır." (..)

Bu beyandan sonra doğrudan doğruya şöyle söyleniyor:

"Partimiz milli mesele konusunda,

- Ulusların kendi kaderini tayin hakkının kayıtsız şartsız savunulması,
- Tüm milliyetler için tam hak eşitliği,
- Tüm milliyetlerden halkın birliği

tezlerini savunmuştur."

Açıklama da gösteriyor ki, kendi kaderini tayin hakkının a ç ı k l a n m a s ı n d a ayrılma hakkı t e r k e d i l i y o r ve yalnızca yukarıda söylenenler tekrarlanıyor." (agb, s.45-46)

Burada söylenen, "Açıklama da gösteriyor ki, kendi kaderini tayin hakkının açıklanmasında ayrılma hakkı terkediliyor" tespiti, ancak bir tek şart altında yapılabilir. O da: "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı"ndan Ayrılma Hakkı dışında birşeyler anlaşılması şartında! Ve bizim bunu ayrılma hakkı dışında yorumladığımız ispatlandığı şartta! İkincisini eski kardeş örgütler yapmıyor, yapamaz! Ama birincisi eski kardeş örgütler açısından mümkündür. Ve böyle bir suçlama getirmelerinin de başka bir mantıki temelini bulmak zordur. Biz Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkının bu "burjuvaca yorumu"nu savunmayı eski kardeşlere bırakıyoruz!

Sonra şu tespit geliyor:

"Bununla, TKP/ML'in diğer bildiğimiz belgelerinde, özellikle Almanca yayınlanmış olan toparlanmış bildirilerde ("TKP/ML'nin bildiri ve makaleleri, 1978-1979", Mayıs 1980) ayrılma hakkı tek bir kere bile propaganda yapmamanın temeli yaratıldı." (agb, s.46)

Eski kardeş örgütlerimiz kusura bakmasın! Biz bütün yaptığımız propagandayı Almancaya çevirecek güçte değildik, değiliz! Bu yüzden de onlar bizim ayrılma hakkını propaganda ettiğimiz bir dizi belgeyi tanımıyor olabilirler. (Bu yazıyı kaleme aldıklarında, kendileri eğer isteselerdi, bizim belgelerimizi inceleyip kendilerine durumun bu olmadığını bildirecek epey hayranları vardı!!!) Ama o zaman bir kişi ya da örgüt, bizim ayrılma hakkını 1978-1979-1980'de tek bir kere bile propaganda etmediğimiz şeklinde bir genel tespit konusunda —eğer ciddi ise— biraz dikkatli davranmak zorundadır. Yoksa yalancı, iftiracı olarak damgalanır. Biz yukarıda sözü geçen dönemden bazı belgeleri örnek olarak verdik!

Kendileri de Almanca bir belgeden —tek bir kez bile propaganda etmediğimiz!— "ayrılma hakkı" üzerine alıntı yapmak zorunda kalıyorlar! Ne diyelim?! Kişinin gözü kararmasın!

Ardından birlikte imzaladığımız ortak açıklamadan, Türkiye'de milli mesele ile ilgili konuşulan bir bölümü almakta, ve şu yorumu getirmektedirler:

"Bu pasajda açıkça görülüyor ki, tamamıyla müsaade edilemez bir şekilde faşist ilhak propagandasının "bölücülük" yaygarasına karşı doğru-dürüst teşhirle "ayrılma hakkı" açık ve berrak bir şekilde savunulup propaganda edilmedi, tam da bu temelde faşist "bölücülük" yaygarasına karşı i l k e s e l olarak karşı çıkılmalıydı. Yukardaki pasajın eksikliğinin eleştirisine karşı, önümüzde bulunan TKP/ML(B) MK'ne eleştiri aynı zamanda muhakkak bizim özeleştirimiz olarak da anlaşılmalıdır!" (agb, s.47)

Eski kardeşlerin "ayrılma hakkı açık ve berrak bir şekilde savunulup propaganda edilmedi" dediği belgede:

"TKP/ML her türlü milli baskının kararlı düşmanıdır. TKP/ML her türlü milli baskıya karşı mücadele eder, ve ulusların kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunur. (Nedense eski kardeşlerin nüshasında kesintiye uğramış!!! —BN) TKP/ML Türkiye somutunda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ve tüm milliyetler arasında tam hak eşitliğini savunur. TKP/ML hangi ulus için olursa olsun her türlü milli imtiyaza karşıdır" denmektedir. (Bkz. Ortak Açıklama, Türkçe nüsha, s.2)

Burada "ayrılma hakkının açık ve berrak bir biçimde" savunulmadığını söylemek ancak bir tek şart altında mümkündür: "Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ayrılma hakkı değildir" şartında! Eğer eski kardeşlerimiz bu anlayışta olup da, bu açıklamaya imza koydularsa, alçaklık etmişlerdir! Bizim için yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı bir tek anlama geliyordu: Ayrılma hakkı. Bu yüzden de, biz bu ortak açıklamada bu noktada anlayış olarak eleştirilecek birşey görmüyoruz.

Eski kardeşlerimizin bu noktadaki "özeleştiri" tavrı da, onların özeleştiriden ne anladıklarını açıkça göstermektedir. Bize gelince "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı"nın savunulması "sosyal-şöven", "Türk şövenisti" sapmanın işareti, vb. oluyor; kendilerine gelince "sorumluluğu oldukları" bir "hata" oluyor... İşte "ciddi"yete bir örnek daha!!!

4. Kürt dilinde yayın sorunu

Bu bölümde eski kardeş örgütlerimiz Lenin'den bazı alıntılarla, ezilen ulus ve milliyetlerin dilinde; ülkede yaşayan tüm milliyetlerin dilinde; özellikle "milli bölgelerde" (Lenin bu kavram altında Rus ulusu dışındaki ulus ve milliyetlerin çoğunlukta olduğu bölgeleri kastediyor), o yörenin, bölgenin proletaryasının dilinde propaganda ve ajitasyon yapılması gerektiği; bunun ulusları birbirine yakınlaştırmak; ve gönüllü birliği sağlamak görevi açısından mutlak gereklilik olduğu düşüncelerini aktarıyor. Bizim bu aktarılanlarla ilgili olarak söyleyeceğimiz şudur:

★ Lenin'den alıntılardan açıkça görüleceği gibi, ilk iki alıntı (devrim öncesi) doğrudan doğruya; milli özellikler nedeni ile parti inşasında "federasyon" ilkesini savunan bir sapma ile polemik içinde söylenmiştir; Lenin'in savunduğu, buna karşı "(bölgede yaşayan) bütün milliyetlerden proleterlerin birliği" düşüncesidir. Propaganda ve ajitasyonun tüm dillerde yapılması; öncelikle bu amaca, "milliyeti ne olursa olsun bütün proleterleri" bir parti içinde birleştirme (milli bölgelerde bölgesel özerkliğe sahip birleşmiş parti örgütleri!) amacına hizmet etmektedir.

Lenin'den yapılan bu alıntılar doğrudan doğruya "proletaryayı milli temelde bölme eğilimi içinde olan" Bund milliyetçiliği ile mücadele eden alıntılardır.

İkinci alıntının hemen ertesindeki paragrafta da şunlar denmektedir:

"Tek doğru olan ilke budur. Marksist ilke budur. Bu, proletaryayı MİLLİ olarak bölmeye çalışan milliyetçi küçük burjuvaziye karşı sosyalizme uygun olan tek panzehirdir. Bu, Bund tarafından açık bir şekilde çiğnenen bütün partinin kararının uygulanması için çağrıdır." (Lenin, c.20, s.180, Almanca)

Yani Lenin'in kaygısı, proleterlerin milli temelde bölünmesine, her milletten proleterin kendi milli partisinde örgütlenmesine karşı çıkmak; birleşik bir partiyi yaratmaktır. Böyle bir partinin yaratılması ise — (hem Rus dili dışındaki dilleri ezen Rus şövenizmine karşı, ve fakat hem de milli meseleyi herşey gören yerel milliyetçiliğin etkilerine karşı) — her dilde yayını gerekli kılmaktadır. Sorun Lenin'de bizim anladığımız kadarı ile böyledir.

Yerel bölge dillerinde yayın, eski kardeş örgütlerimizin göstermeye çalıştığı gibi, yalnızca ezen ulus milliyetçiliğine, şövenizmine karşı değil, (esasta bu olmasına rağmen) aynı zamanda yerel milliyetçiliğe; "proleterleri milli temelde bölme çabalarına karşı da" bir panzehirdir.

Sosyalist devrim sonrasına ait olan üçüncü alıntıda da Lenin'in temel düşüncesi aynıdır. O sözü geçen alıntının içinde RKP üyelerine:

"Yüzyıllardan beri süren baskılar sonunda Ukrayna ahalisinin geri kesimlerinde milliyetçi eğilimler olduğu için, RKP üyeleri, bu (eğilimlere) karşı çok dikkatlice yaklaşmalı, ve onlara dostça, Ukrayna ve Rusya'nın emekçi kitlelerinin çıkarlarının aynı olduğunu açıklamalıdırlar" demektedir. (Lenin, "Milli ve Sömürgeler Sorunu", s.600, Almanca)

O, Ukrayna dilini kullanmayı emekçileri kazanmak için gerekli, zorunlu görmektedir.

Bu bağıntıda da ezilen ulusun dilinin kullanılması, yalnızca büyük Rus milliyetçiliğine değil (esasta ona!), aynı zamanda ezilen ulus içindeki milliyetçi eğilimlere karşı da bir panzehir olarak görülmektedir.

Eski kardeş örgütlerimiz Lenin'den alıntıları yorumlarken, nedense Lenin'in söylediklerinin yalnızca ezilen ulus milliyetçiliğine darbe vuran yönünü ele alıyorlar; ezilen ulus milliyetçiliğine yönelen yönü sessizlikle geçiştiriyorlar. Onların konumu, her türlü milliyetçiliğe kökten düşman olan, burjuva milliyetçiliğine karşı, proleter enternasyonalizmini savunan Marksist-Leninist konumdan sapan; ezilen ulus milliyetçiliğine (yalnızca bizimle ilgili polemikte!!! Bu önemlidir. Çünkü kendi pratikleri itibarı ile, onlar mesela Batı Almanya'da yabancı Marksist-Leninist ve devrimcilere karşı, ve bir bütün olarak yabancı işçilere karşı proleter enternasyonalisti yükümlülüklerini yerine getirme konusunda fazla birşey yapmamışlardır, yapmamaktadırlar) prim veren bir konumdadırlar.

★ Bu bölümdeki alıntılarla ilgili olarak bilince çıkarılması gereken bir başka olgu da, bütün bu alıntıların, önündeki dolaysız hedef "milyonlarca kitleyi devrimci mevkilere yerleştirmek" olan bir parti (ilk iki alıntı), ya da iktidarda olan bir parti (üçüncü alıntı)'deki görev tespitleri ile ilgili olduğudur. Bu görev tespitleri, ilerde yapılması gerekli olanı tespit etmek için değil, derhal yapılması gerekeni tespit etmek için yapılmaktadır. Burada söylenenler propaganda ya da ajitasyon olarak değil; bir anlamda direktif olarak söylenmektedir.

Bu anlamda bizim durumumuzla karşılaştırılamaz bir durum sözkonusudur. Biz henüz milyonlarca kitleyi kazanma görevini "dolaysız bir görev" olarak önümüze koymuş bir durumda değiliz. Bir anlamda hatta henüz 1884-1894 döneminde "Rus sosyal-demokratlarının" çözmüş olduğu

görevleri bile çözmüş durumda değiliz. Bu bağıntıda eğer eski kardeşlerimiz mesela bu dönemde aynı soruna Rusya'da komünistlerin nasıl yaklaştıklarına somut örnekler verirse, kuşkusuz benzetme daha doğru bir temele oturur. Bizim ne yazık ki bu konuda yeterli bilgimiz yok!

★ Bu bağıntıda bir başka sorun, benzetilenlerde gerçek durumun ne olduğu sorunudur. Ezilen ulusların dilinde yayın konusunda somut olarak karşılaştırmalar yapılacaksa; mesela diyelim ki Rusya'da yidiş (Yahudi dili) dilinde okuma-yazma bilenlerin; Gürcü dilinde okuma-yazma bilenlerin; yani o dilde yapılan yazılı propagandayı gerçekten anlayanların, okuyanların durumu, sayısı, oranı ile; Türkiye'de Kürtçe okuma-yazma durumu, oranı, vb. karşılaştırılmalıdır. Biz Rusya'da durumun ne olduğunu tam olarak bilmiyoruz. Ama Türkiye'de bugün Kürtçe okuma-yazma bilenlerin sayısının yok denecek kadar olduğunu biliyoruz. Ve Kürtçe okuma-yazma bilen Türkiyeli Kürtlerin; hemen hepsinin Türkçe okuma-yazma bildiğini, birçok halde Türkçe okuma-yazmayı, Kürtçeden daha iyi bildiğini biliyoruz.

◆ Bu anlamda bugün yapılacak Kürtçe yayının esas amacının, bizim bu dile yapılan baskıya karşı çıktığımızı pratikte göstermek olacağını düşünüyoruz. Rusya'da durumu tam olarak bilmememize rağmen; en azından mesela Yahudi dili konusunda (Lenin'de "yidiş" deniyor) durumun bu olmadığını düşünüyoruz.

Sorunun genel teorik tartışıldığı bölümle ilgili olarak söyleyeceklerimiz bunlar. Bu genel teorik açıklamalardan yola çıkarak, bunun bizim durumumuzda ne anlama geldiği konusunda ise düşündüklerimiz şunlardır:

* Türkiyeli komünistlerin önünde, propaganda ve ajitasyonlarını yalnızca hakim ulusun dili olan Türkçe ile değil; Türkiye'de yaşayan ezilen ulus ve milliyetlerin dilinde de; bütün dillerde yapma görevi vardır.

* Bu bütün milliyetlerden proletaryanın birleşik bir partisini yaratma; ve çeşitli milliyetlerden proleterleri, emekçileri kaynaştırma; birleştirme için mutlaka çözülmesi gereken bir görevdir.

* Bu görevin çözülmesi yönünde atılacak her adım, hem esas olarak hakim ulus şövenizmine, hem de aynı zamanda ezilen ulus milliyetçiliğine darbe vuracaktır.

* Ezilen ulus ve milliyetlerin dilinde yayın, öncelikle ve özellikle, bizzat o ulusun ve milliyetlerin yerleşmiş olduğu bölgelerde yapılacak çalışmada belirleyici bir öneme sahiptir.

* Türkiye'de ezilen ulus ve milliyetlerin dilinde yayın yapma görevinde ilk ele alınması ve çözülmesi gereken, Kürt dilinde yayın yapma sorunudur. Çünkü Türkiye'de milli meselenin esasını Kürt milli sorunu oluşturmaktadır.

* Biz bugünkü gücümüzle kesinlikle böyle bir görevi, mesela en temel belgelerimizin Kürtçeye çevrilip yayınlanması düzeyinde bile çözebilecek durumda değiliz. Bizim bugünkü gücümüzle yapabileceğimiz şey, bu görevi tespit etme; propagandasını yapma, ve adım adım çözebilmek için belli görevlendirmeler yapmaktır. Bunun yanında, belli bildirilerin (mesela milli mesele ile ilgili tavır takındığımız) Kürtçeye çevrilmesi vb. de bugün ele alınıp çözülebilecek görevler olarak tespit edilebilir.

* Kürtçe yayın konusunda şu iki sorun da bilince çıkartılmalıdır:

a) Bugün Türkiye'de Kürtçe okuyup/yazma bilenlerin sayısı yok denecek kadar azdır. Ve bu Kürtçe okuyup yazma bilenlerin hemen hepsi Türkçe de okuyup-yazma bilmektedirler. Birçok halde Türkçeyi daha iyi yazıp-okumaktadırlar. Yani yapılacak Kürt dilinde propagandanın esas amacı, Marksizm-Leninizmi daha iyi kavratmak, "ana dilinden kavratmak" vb. değil; doğrudan biz komünistlerin, hakim ulusun diğer dilleri ezmesine karşı olduğumuzu pratikte göstermektir.

Bugün kazanmayı önümüze dolaysız görev olarak koyduğumuz kesimin "ileri kesim" olduğu gözönüne alındığında; Kürtçe dilinde yayının esas karakterinin, "diller üzerinde baskıya karşı olduğumuzun pratik olarak gösterilmesi" olduğu büsbütün açıktır.

b) Bugün Türkiye'de Zazaca ve Kırmanci olmak üzere iki "ayrı" Kürtçe konuşulmaktadır. (Bu konuda, bunların iki ayrı dil mi, yoksa bir dilin iki ayrı lehçesi mi olduğu konusunda tartışmaya katılacak durumda değiliz. Çünkü bu konuda bir araştırmamız yok.) Bildiğimiz, ve somut pratik içinde gözlemlediğimiz, her halükarda Zazaca ve Kırmanci konuşanların, birbirlerini anlamakta çok güçlük çektikleri; bazı hallerde ise anlaşamadıklarıdır. Bu durumda, her halükarda Kürtçe dilinde yayın görevi, Zazaca ve Kırmanci yayın olarak ele alınmak zorundadır. Bunlardan birinde yayın yapıp, bu sorunu çözdüğünü söylemek; gerçekte var olan bir duruma gözlerini kapamaktır.

Biz geçmişte bu görevin varlığını tespit ettik. Belli görevlendirmeler de yaptık. Ancak bu konuda somut birşey ortaya çıkmadı. Bu, bizim bu konuda gereken önemi vermediğimizin bir ifadesidir. Ve bu noktada bize getirilen böyle bir eleştiri haklıdır.

Biz sorunu, özellikle eski kardeşlerimiz, ~~ve onların hayranları~~ ile polemik içinde, "Sorun, bir kereye mahsus, bir bildiriyi Kürtçeye çevirmek ve yayınlamak değil; ya da şu veya bu sloganın Kürtçeye de çevrilip, Kürtçe de yayınlanması değil, böyle bir yayının sürekliliğinin sağlanmasıdır" vs. şeklinde koyduk. Bu, soruna yanlış yaklaşan bir koyuştu. Tabii ki sorun, bazı sloganların Kürtçe de atılması ile, bir-iki bildirinin Kürtçe de yayınlanması ile çözülmeyecektir. Ama eğer bugün bu yapılabiliyorsa, bunun yapılması, "esas çözüm bu değildir" adına reddedilmemelidir. Çünkü bu, küçük de olsa, sorunun ciddiye alındığını, çözülmeye çalışıldığını gösteren bir adımdır. Ve bu adımın atılması, sorunun gerçek çözümünü engellemez; tersine, o yönde gelişmeyi hızlandırıcı bir rol oynar. Öyle ya da böyle, Kürtçe yayın —bu, belli sloganların Kürtçeye çevrilmesi, atılması düzeyinde bile olsa, eğer bugün yalnızca bu yapılabiliyorsa— Türk faşist hakim sınıflarına karşı kesin bir tavrın, Türkçe dışındaki dillere yapılan baskıya, somutta Kürt diline yapılan baskıya karşı oluşun, somut ifadesidir. Bizim, eski kardeşlerimizin ve Spartakus'un demagojik "çaba"larına karşı bir tepki olarak da, bugün yapabileceğimizi de yapmamamız kesinlikle yanlıştır. Bu yanlışı düzeltmeli; bugün bu konuda yapabilecek durumda olduğumuzu (mesela belli temel sloganlarımızın Kürtçe propagandası; belli bildirilerimizin, yazılarımızın Kürtçe de yayını) mutlaka yapmalıyız.

Şimdi bir de eski kardeşlerimizin yazılarında bizimle ilgili olarak somut söyledikleri konusunda kısaca tavır takınalım.

Önce şu iddia var:

"Biz TKP/ML(B)'nin bu talebi tam yerine getirmediği için eleştir-

miyoruz. Biz daha çok ve birinci derecede TKP/ML(B)'nin bu görevi önüne hiç koymadığı için eleştiriyoruz." (agb, s.49) (aoç)

Bu iddia yalandır. Biz bu görevi —eski kardeşlerimiz bizi eleştirdiği için değil!, onların eleştirisinden çok daha önce— 1978 Şubat'ında yapılan 1.Konferansta (TKP/ML 1.Konferansı) şöyle koyduk:

"Partinin ajitasyon ve propaganda görevlerinden biri de, ezilen ulus ve milliyetlerin dilinde yayın yapma görevidir. Teşkilatımız bunun üzerinde önemle durmalıdır." (Komünist 1, s.41)

Yani görev tespiti yapılmıştır. Bu göreve uygun somut görevlendirmelere de gidilmiştir. Ama somut birşey çıkmamıştır ortaya. Sorun görev tespiti yapılmamış olması değil; mükemmelliyetçi bir yaklaşımla, bugün atılabilecek küçük adımların atılmamış olmasıdır! Ve biz bunu bugün önemli bir hata olarak değerlendiriyoruz.

Bir de eski kardeşlerin şu söyledikleri üzerinde durmak gerek:

"Ama eğer kendi dilini kullanamazsa, ML'i öğrenme içinde, ezilen milliyetler ve Kürt ulusu saflarından gelen kadrolar nasıl eğitilebilir, ideolojik ve politik çizginin eğitimine katılabilir, parti içi münakaşa ve tartışmalarda aktif yeralma, eleştiri yapma ve ideolojik mücadeleyi (nasıl —ÇN) verebilirler?

Ya da eğer Türkiye'de bir Kürt, Ermeni, Arap, yalnızca Türk diline hakimse mi, o komünist olabilir?

TKP/ML(B) ezilen halkların dilini konuşmadan, onların bölgelerinde partiyi nasıl inşa edecektir?

"Komünist açıklama silahı" olarak dilin anlamı ve tam da parti inşasının birinci aşamasında berraklaştırılması ve TKP/ML(B)'nin dil sorununda hangi tutunulamaz yolda olduğunu aynen berraklaştırarak bu soruları sormak bile yeterlidir.

TKP/ML(B)'nin dil sorununda ideolojik hatasının kökeni, büyük Türk şövenizminden kaynaklanan, ezilen ulus ve milliyetlere karşı proleter enternasyonalizmi ilkesine aykırı kendini beğenmişlik ve bu yüzden parti inşası hakkında ulusal özelliklerin gözardı edilmesidir." (agb, s.50)

Burada birden fazla sorun vardır.

Önce, yukarda da belirttiğimiz gibi, bugün Türkiye'de Kürt milliyetinden komünist ve devrimcilerin çok büyük çoğunluğu, Türkçe okuma ve yazmayı, Kürtçe okuma ve yazmadan çok daha iyi bilmektedir. Bu, hakim sınıfların Kürt dili üzerindeki baskısı sonucu ortaya çıkmış bir durumdur. Ama gerçek durum budur. Bizim bildiğimiz, Komünistler siyaset tespit ederken, istekten; olmasını dilediklerinden; olması gerekenden! vb. değil, olandan, gerçek durumdan yola çıkarlar. Bunun dışında, bugün Türkiye'de Marksizm-Leninizmin eğitim aracı olan Marksist-Leninist klasik eserlerin Kürtçe çevirisi yok denecek kadar azdır. Yani hem Kürt diline, hem Türk diline hakim olan, bunlar dışında dil bilmeyen Türkiyeli bir komünist açısından, Marksizm-Leninizmi öğrenmesi esasta Türkçe üzerinden olacaktır!

Biz komünistler açısından belirleyici olan, Marksizm-Leninizmin hangi dilde olursa olsun öğrenilmesi, kavranılmasıdır. Eğer bugün Türkiye'de gerçek durumda Kürt milliyetinden devrimci ve komünistlerin

de Marksizm-Leninizmi öğrenmesi Türkçe üzerinden oluyorsa; ve onlar bugünkü durumda Türkçe olarak Marksizm-Leninizmi öğrenecek, kavrayacak durumda ise; Kürtçe olarak kavraması, Türkçe olarak kavramasından çok daha zor ise, o zaman ona, "Sen ana dilinde Marksizm-Leninizmi öğrenmelisin... Onun için önce Kürtçeyi iyice öğren, Marksist-Leninist klasiklerin Kürtçeye çevrilmesini bekle; ve böylece Marksizm-Leninizmi ana dilinden öğren"! şeklinde bir öneri getirmek; darkafalı, milliyetçi, aptalca birşey olur!

Bugün bizim partimizde birçok Kürt milliyetinden komünist, Türkçe olarak "ideolojik politik çizginin eğitimine katılmakta, parti içi münakaşa ve tartışmalarda aktif yer almakta, eleştiri yapmakta, ideolojik mücadeleye katılmakta"dır! Çünkü Türkçeyi en az Kürtçe kadar anlamaktadır.

> "Ya da Türkiye'de bir Kürt, Ermeni, Arap, yalnızca Türk diline hakimse mi, o komünist olabilir?"

şeklinde bir soru, demagojik bir sorudur. Yine de cevap verelim:

Bugünkü somut durumda, en azından Türkiye'de yaşayan bir Kürt — (eğer bugün Komünist Partisine üye olma, Marksist-Leninist bir temel eğitimi gerekli kılıyorsa, ki biz böyle olduğunu düşünüyoruz) — o zaman Kürtçe dışında bir dil — (bu Türkçe olmayabilir, mesela Almanca, İngilizce vb. de olabilir! Ama Türkiye'de yaşadığı için, öğrenmek zorunda bırakıldığı dil, Türkçe olmaktadır) — bilmek zorundadır. Çünkü yukarıda da açıkladığımız gibi, Marksist-Leninist klasikleri kendi anadilinden okuma, inceleme olanağı şu anda ne yazık ki yoktur! Bu kötü bir durumdur. Ama gerçek durumdur!

Biz eski kardeş örgütlerin bu tartışma bağıntısında sorunu esas olarak Marksizm-Leninizmi öğrenme olarak değil; anadilde öğrenme sorunu olarak koyduğunu; bunun Marksist-Leninist bir yaklaşım olmadığını söylüyoruz.

Marksist-Leninistler ise sorunu, eğer anadilde öğrenme imkanı yoksa, ve fakat başka dilde öğrenme imkanı varsa, bu imkanın "anadilde öğrenme" adına kullanılmamasını aptallık olarak reddetmek zorundadırlar. Diyelim ki, bir Türk komünisti, eğer Almanca biliyorsa, ve bu dilden henüz Türkçede olmayan klasikleri inceleme imkanı varsa, bunu "anadilden öğrenme" adına yapmıyorsa; "Komünist olmak için Almanca diline mi hakim olmak gerekir" vb. aptalca laflarla, öğrenebileceğini öğrenmiyorsa, o bu noktada komünist değil, milliyetçi bir konumdadır. Ona "anadili" Marksizmden daha önemlidir!

İkinci olarak, "TKP/ML(B) ezilen halkların dilini konuşmadan, onların bölgelerinde partiyi nasıl inşa edecektir?" sorusu var!

Burada da önce şunu tespit etmek gerek: Kendi anadili dışında bir dili bilmeyen ile, açıktır ki, anlaşmanın tek yolu vardır: Onun ana dili ile konuşmak. Sorun, geniş kitle açısından ele alındığında, kesinlikle, bugün Kürdistan bölgesinde Kürtçe dışında bir dili bilmeyen kitleyi kazanmanın tek yolu, o dili kullanmaktır.

Ama bugün esas görev bu değildir. Bugün acilen kazanılması gerekenlerin hemen hepsi, Kürtçe dışında Türkçeyi de bilmektedir. Birçok halde Türkçeyi Kürtçeden iyi bilmektedir.

İkinci olarak da şunu tespit etmek gerekir: Kürtler açısından, konuşmak ile yazmak, sözlü propaganda-ajitasyon ile yazılı propaganda arasında da fark vardır. Bugün bizim içimizde birçok Kürt yoldaşımız

Kürtçe (daha çok Zazaca) konuşabilmektedir. Yani biz bizzat içimizdeki Kürt yoldaşlar üzerinden Kürdistan bölgesinde, ve Kürtler arasında o halkın dilini konuşabilecek durumdayız. Ve bunu yapıyoruz da! Ama bunu yapabilen yoldaşlarımızın hiçbiri, aynı propagandayı yazılı yapacak durumda değil! Tabii ki emperyalist bir ülkede, geri bir ülkeden çok daha fazla eğitim imkanına sahip devrimciler açısından bu sorunlar onca "önemli sorunlar" değildir. Ama, kusura bakmasınlar, bizde bu sorunlar epey önemli sorunlar olarak çıkıyor önümüze!

Görüldüğü gibi, "kendini beğenmişlik", vb. sıfatlar bize değil; eski kardeşlerimize yakışıyor!

5. TKP/ML(B) saflarında bugün ulusal sorunda teorik ve pratik olarak esas görev nedir?

Bu noktanın başında eski kardeş örgütlerimiz, TKP/ML(B) saflarında milli meselede esas tehlikenin "büyük Türk şövenizmi" olduğu tespitini yapıyorlar.

Biz bu genel tespite katılıyoruz. Merkez Komitesi, III.Konferansa sunduğu Faaliyet Raporunda bu konuda şunları söylemektedir:

> "Kendi açımızdan da, kendi içimizde de bizim sapmalarımız, hatalarımız şimdiye dek hemen hep Türk şövenizmine karşı mücadeleyi küçümseme vb. şeklinde olduğu için, Türk şövenizmine karşı mücadelenin esas alınması gerektiğini söylüyoruz." (Bolşevik 9, s.75)

Bundan bizim çıkardığımız sonuç, parti inşasının, milli mesele bağıntısında, öncelikle ve esas olarak Türk şövenizmine karşı mücadele içinde, (ama yalnızca ona karşı mücadele içinde değil, aynı zamanda ezilen ulus milliyetçiliğine karşı da mücadele içinde) ele alınmasıdır.

Eski kardeşlerimizin bu tespitten çıkardığı sonuç ise hiçbir yanlış anlamaya meydan vermeyecek berraklıkta şöyledir:

> "Milli sorunla bağıntılı olarak bundan sonraki ideolojik çalışma, bundan sonraki parti inşası teorik ve pratik çalışması, BÜYÜK TÜRK ŞÖVENİZMİNE KARŞI MÜCADELE İÇİNDE ELE ALINMALIDIR." (Almanca, s.62) (Bunların altını eski kardeşler çiziyor!)

Buyrun eski kardeş örgütlerin mantık silsilesini!.. Esas tehlike "Türk şövenizmi"... O halde.. "Türk şövenizmine karşı mücadele içinde"...

Esas tehlike ne ise, esasta ona karşı mücadele değil, yalnızca (esas/tali ayrımı yapmadan!) ona karşı mücadele! Bu somut tartışma bağıntısında, esas tehlikeye karşı mücadele adına, esas olmayan tehlikeyi destekleme, güçlendirme; böylece gerçek anlamda esas tehlikeye karşı da mücadeleyi zayıflatma demektir. Başka birşey değildir.

Marksist-Leninistler yalnızca esas tehlike durumunda olan sapmaya karşı değil; her türlü sapmaya; tartıştığımız bağıntıda, yalnızca Türk şövenizmine; hakim ulus şövenizmine değil; her türlü milliyetçiliğe karşıdır. Ve her zaman, esas tehlike olana karşı mücadeleyi merkeze koymak şartı ile, hepsine birden karşı mücadele eder! Bunu yapmazsa, yaptığı kesinlikle Marksist-Leninist bir mü-

cadele değil; proleter enternasyonalizmini güçlendiren bir mücadele değil, milliyetçiliğin şu veya bu biçimini güçlendiren bir mücadele olur!

Burada aslında eski kardeş örgütlerimizin milli meseledeki sapması ve onun teorik temeli ortaya çıkmaktadır. Milli meselede bizimle polemik içinde bulundukları konum, esasta ezilen ulus milliyetçiliğine prim veren, ona karşı mücadele etmeyen bir konumdur. Bunun teorik temeli de, esas olan tehlikeye karşı mücadeleyi — adı üzerinde— esas görecek yerde, onu herşey haline getiren, tek mücadele edilecek hedef haline getiren sapmadır.

Eski kardeş örgütlerimiz daha sonra ikinci Parti Konferansına sunulan blegelerde, Türkiye'de milli meselede esas tehlikenin ne olduğu sorusuna yanlış cevap verildiği; tartışma içinde de sorunun doğru çözülmediğini söylüyorlar. Onlar II.Konferanstaki tartışmanın Türkiye'de ve Parti içinde milli meselede esas tehlikenin ne olduğuna verilen cevap konusunda olduğunu ortaya koyuyorlar. Sorunun bu biçimde ortaya konması, kesinlikle sorunun çarpıtılmasıdır. II. Konferansa sunulan belgelerde de, II.Konferansta da, bizim tarafımızdan Türkiye'de milli meselede esas tehlikenin "Kürt milliyetçiliği" olduğu biçiminde bir tez savunulmamıştır. Bu konuda Merkez Komitesinin Faaliyet Raporunda söylenenler bize doğru görünmektedir:

" Esas tehlikenin ne olduğu bağıntısında yapılan tartışmada:

GDS ve diğer kardeşler Konferans sonrası değerlendirmelerinde, bu noktada esas tartışmanın bugün milli meselede esas tehlikenin Türk şövenizmi mi, yoksa ezilen ulus milliyetçiliği mi olduğu şeklinde bir tartışma olduğu tezini savunmuşlardır. (Enternasyonal Enformasyon 12, s.74)

Bu kesinlikle eski kardeşlerin hayal ürünü olan bir tespittir. Konferans tutanakları açıkça belgelemektedir ki, Konferansta hiç bir delege bugün milli mesele konusunda esas tehlikenin Kürt milliyetçiliği olduğu şeklinde bir görüş savunmamıştır. Tartışma konusu bu değildir.

Tartışılan konu şudur: Bugün milli meselede yapacağımız teorik çalışmada öncelikle ihtiyaç duyulan sorun nedir?

Bu soruya Konferansa sunulan belgelerde, "Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı sorusuna cevap verecek araştırma" cevabı verilmektedir.

Bu cevap yanlıştır. Milli meselede öncelikle yapılması gereken, bu konuda varolan temellerin bütün Parti tarafından incelenmesi, kavranmasıdır. "Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı sorusuna cevap için araştırma" ancak bu temel üzerinde ele alındığında soruna doğru yaklaşılmış olur.

Ama bu yanlış cevabın "Kürt milliyetçiliğini eses tehlike görmek" ten kaynaklandığı veya o anlama geldiği tespitleri de yanlıştır.

Böyle tespitleri yapan kardeş örgüt temsilcisinin Konferanstaki mantık silsilesi şöyledir:

- Teorik çalışma, ideolojik mücadele için vardır.
- İdeolojik alanda milli meselede Türk şövenizmi esas ise, teorik çalışma da bu esas düşmana vuracak bir teorik çalışma olmalıdır.
- Kürdistan sömürge midir? sorusuna verilen cevap öncelikle Kürt

milliyetçiliğine vuracaktır.
- O halde bu sorunun teorik çalışmanın (bu konuda) merkezine konması, Kürt milliyetçiliğine karşı mücadelenin esas alındığını göstermektedir. (Bkz. Tutanak, s.397)

Bu söylenenler iki noktada çok zayıf zemine basmaktadır.

Önce, varolan teorik temelin ne olduğu sorusu bu mantık silsilesinde dışta tutulmaktadır. Eğer herhangi bir konuda ideolojik alanda esas tehlike olan noktada teorik alanda önemli bir sorun yoksa; varolan teorik temel bu esas tehlikeye karşı mücadeleyi tutarlı bir biçimde yürütmek için yeterli bir temel ise; o zaman esas tehlike olmayan konuda teorik araştırmanın merkeze konması hiçbir şekilde bu ikincil olan tehlikenin esas hale getirildiği anlamına gelmez!

Somut konuşursak: İbrahim Kaypakkaya'nın milli mesele konusunda ortaya koyduğu teorik temel, hakim ulus şövenizmi ile; Büyük-Türk şövenizmi ile ideolojik planda ve siyasi arenada hesaplaşmak için yeterli bir teorik temeldir. Biz buna dayanarak bugün Türk şövenizmi ile hesaplaşacak durumdayız. (Bu eğer yeterli bir şekilde yapılmıyorsa, bu teorik temelin yetersizliğinden değildir.)

Ama ortaya İbrahim Kaypakkaya tarafından milli meselede konan teorik temel, "Kürdistan sömürge midir?" gibi bugün milli meselede ateşli tartışma konusu olan bir konuda cevap vermemektedir. Bu konuda yetersizdir. (Bu sorunun çözümünün öncelikle Kürt milliyetçiliğine vuracağı varsayılsa bile)- Bu sorunun çözümünün teorik çalışmanın milli meseledeki esas konusu olarak konması, hiçbir şekilde doğrudan doğruya Türk şövenizmine karşı mücadelenin esas görülmediği anlamına gelmez.

Biz her halükarda bu teorik çalışmanın amacını "öncelikle Kürt milliyetçiliğine vurmak", onunla hesaplaşmak vb. olarak koymuyoruz.

Biz amacı şöyle tespit ediyoruz:

Milli meselede doğru olan çizgimizi geliştirmek; bugün aktüel ideolojik mücadelede Türkiye'de en fazla (milli meselede) tartışma konusu olan konuda, açık, berrak bir tavır takınmak; milli meseledeki tartışmada en zayıf olduğumuz noktadaki zayıflığı ortadan kaldırmak, böylece her türlü milliyetçiliğe karşı proleter enternasyonalizmini daha iyi savunmak!

Ve soruna böyle yaklaşıldığında; milli meselede esas sorunun İbrahim Kaypakkaya'nın yazılarının kavranılmasına ve savunulmasına bağlı olarak onun ilerletilmesi; ilerletme konusunda da, "Kürdistan sömürge midir?" sorusuna cevap aranmasının acil sorun olduğu tespit edildiğinde, bu doğru olur." (Bolşevik 9, s.73-74)

Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı konusundaki tartışma bağıntısında getirilen dipnota ise Merkez Komitesi daha Mart 1983'te tavır takınmıştır. O tavrı aynen alıyoruz:

" "Kürdistan sömürgedir, bu yüzden ayrı bir parti gereklidir" şeklindeki görüşlerin "Marksist-Leninist açıdan temeli olmayan görüşler" olduğunu söylemek yanlıştır. Bu noktada kardeşlerin getirdiği eleştiri haklıdır.

Doğrusu şudur: "Kürdistan sömürgedir, bu yüzden mutlaka ayrı ör-

gütlenmek gerekir; işçi sınıfının bir örgüt içinde birleşmesini savunmak —Kürdistan sömürge olduğu için!— şövenizmdir" vs. şeklinde görüşler, Marksizm-Leninizm açısından reddedilmesi gerekli görüşlerdir. Açıktır ki; sömürge olma olgusu belli sömürgeler açısından gerçekten de ayrı örgütlenmenin gerekçesidir. Ve bunun Marksizm-Leninizmde temeli vardır. Ama belli sömürgelerde ise Marksizm-Leninizm ayrı örgütlenmeyi mutlaka gereklilik olarak görmüyor, tersine, işçilerin birlikte örgütlenmesini savunuyor. Sorun budur.

Sorun gerçekten de kardeş örgütlerin eleştirisinde getirdiği gibi, Kürdistan'ın neden bağımsızlıktan önceki Cezayir, Hindistan vb. ile bir tutulamayacağının gösterilmesidir.

Ama ondan önce de ilkesel düzeyde: "sömürge eşittir ayrı örgütlenme" genel tezinin Marksizm-Leninizme göre doğru olup olmadığı konmalıdır. Biz ulusal sorunda önce bunu koymaya çalıştık. Somut olarak Kürdistan'ın sömürge olup olmadığını tartışmaya girmeden, "sömürge, öyle ise mutlaka ayrı örgütlenme" tezinin doğru olup olmadığını koymaya çalıştık. Bu öncelik-sonralık ilişkisi doğru idi. Bunu koyarken, düşündüğümüzü tam olarak doğru ifade edemedik. Bizim bu konudaki anlayışımız yukarıda koyduğumuz gibidir. Kardeşler bu konuda eleştirileri varsa getirmelidirler." (Bolşevik 4, s.81)

Bütün bu tartışma bağıntısında bilince çıkarılması gerekli olan şey, eski kardeşlerin bizim pozisyonumuzu "Türkiye'de (ve Parti içinde) milli meselede esas tehlike Kürt milliyetçiliği"dir, "esas olarak, öncelikle ona karşı mücadele etmelidir" biçiminde aktarmaları, ve buna saldırmalarıdır. Bu tez, bizim savunduğumuz bir tez değil; eski kardeş örgütlerin, "öyle ise, öyledir" biçimi mantık oyunları ile bize malettiği bir tezdir.

Birinci Merkez Yönetimin İkinci Konferansa sunduğu karar tasarısında, gerçekten de milli sorunda teorik alanda öncelikli; esas görevi yanlış tespit etme sözkonusudur. Ve bu hata bizzat II.Konferans içinde düzeltilmiştir. Bizim reddettiğimiz, bu teorik esas görev tespitinin, ancak ve yalnız "Kürt milliyetçiliğine karşı mücadeleyi esas" alma anlamına geldiği, ondan kaynaklandığı vb. tespitleridir.

Aynı şekilde, İbrahim Kaypakkaya yoldaşın milli mesele konusundaki kazanımları da II.Konferansa sunulan belgelerde doğru bir biçimde savunulmamıştır. Bu bizim doğru çizgimizden bir sapma anlamına gelmektedir. Bu hata da II.Konferans içinde düzeltilmiştir.

Eski kardeşlerin yazısında bir de Kıbrıs ile ilgili tespitler var. Onlara göre,

> "TKP/ML(B)'nin MK fraksiyonundan ayrıldığından bu yana yaptığı tüm propagandada Kıbrıs konusunda tek kelime olmaması tesadüf değildir."

Bunu söyledikleri tarih, 1983'ün Mart'ıdır.

Onlar bizzat BP 3/4'ten yaptıkları alıntıda (BP 3/4, 1982 Ekim-Aralık tarihlidir!), bizim propagandamızda "tek kelime" etmediğimiz suçlamasını abes haline getiriyorlar. Görülüyor ki, tek kelime değil, ama bazı kelimeler etmişiz!

Onlar nedense bu ettiğimiz kelimelerden yalnızca 9'unu almışlar. Çünkü onlar üzerine demagoji yapabiliyorlar. Biz tümünü alalım:

"FAŞİST TÜR ORDUSU, KIBRIS'TAN DEFOL!
YAŞASIN ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN KIBRIS HALKININ DEVRİM MÜCADELESİ!

Faşist Türk ordusu, 1974 yılında, şimdi yine "anti-faşist" tüyler takınan Ecevit önderliğindeki CHP-MSP koalisyon hükümeti döneminde, Kıbrıs'ın kuzeyini işgal etti. Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden halkına ve bütün dünyaya "barış harekatı" adı altında satılan kanlı bir savaşla gerçekleştirilen bu işgal, şimdi 9. yılına girdi. Emperyalizme bağımlı Türk ve Yunan hakim sınıflarının kendi ülkelerinde milliyetçiliği; Türkiye ve Yunanistan halkını birbirine karşı kışkırtmak için kullandıkları en önemli kozlardan biri olan "Kıbrıs sorunu", bugünlerde hakim sınıflar tarafından yeniden gündeme getiriliyor. "Kıbrıs sorunu"nun gerçek bir tek çözümü vardır: Çeşitli milliyetlerden Kıbrıs halkının gerçek bir Marksist-Leninist parti önderliğinde Kıbrıs'taki tüm işgalcilere, emperyalizme, ve onun ülkedeki uşaklarına karşı silaha sarılması; İŞÇİ SINIFI ÖNDERLİĞİNDE DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ! (*)

Bugün Kıbrıs halkının en önemli düşmanlarından biri olan işgalci faşist Türk ordusu; ülkemizde faşizmin temel dayanağıdır; Kıbrıs devriminin en önemli düşmanlarından biri olan bu ordu, Türkiye devriminin de parçalamak zorunda olduğu ilk hedeflerden biridir. Kıbrıs halkının mücadelesi; yalnızca genel anlamda ortak düşman olan emperyalizme karşı yöneldiği için değil; aynı zamanda özel olarak da faşist Türk ordusunu ilk hedeflerinden biri olarak karşısında bulduğu için; bizim mücadelemizdir de aynı zamanda.

Yaşasın çeşitli milliyetlerden Kıbrıs halkının devrimci mücadelesi!
Yaşasın Türkiye, Kıbrıs, Yunanistan halklarının emperyalizme, sosyal-emperyalizme ve her türlü gericiliğe karşı ortak mücadelesi!

Aşağıda bu bağıntıda Kıbrıslı İşçiler Birliği Örgütleme Komitesi nin ve İ. Kıbrıslı Türk Öğrenciler Federasyonunun Kıbrıs'ın işgali dolayısı ile Temmuz 1982'de çıkardığı bir bildiriden parçalar yayınlıyoruz. (**)

(*) Kıbrıs Komünist Partisi/Marksist-Leninist Örgütleme Komitesi ile TKP/ML arasında, Bolşevik/Menşevik bölünmesi olmadan önce kardeşlik düzeyinde ilişkiler vardı. 1978'de yapılan bir ortak açıklamada sorun yukarıda koyduğumuz şekilde konmuştu.

Bölünme sonrasında KKP/ML ÖK ilişkiler konusunda, kardeşlik ilişkilerini resmen MK hizibi ile sürdürme ve ama bizimle de görüşme şeklinde yanlış bir karar aldı. Ve bu kararı da bizim eleştirmemize rağmen, şimdiye dek değiştirmedi. Aramızda özellikle yurtdışındaki yoldaşlar düzeyinde oldukça sıkı ilişkiler olmasına rağmen, KKP/ML ÖK hala menşevik hizibi resmen bölünme öncesinin TKP/ML'sinin meşru devamı olarak görme durumundadır.

KKP/ML öğrendiğimize göre 1981 yazında bir Konferans yapmış ve bu Konferansta Kıbrıs'ta sosyalist devrim aşaması konusunda çoğunlukla "anti-emperyalist SOSYALİST DEVRİM"in gündemde olduğu yönünde karar almıştır. Bunun yanında bu konudaki tartışmayı da şimdilik içte tutma yönünde yanlış bir karar daha almıştır.

Biz KKP/ML Konferansının devrim aşaması konusunda aldığı bu kararın gerekçelerini; yürütülen tartışmanın tam olarak ne olduğunu belgelere dayalı bir şekilde ve tam olarak bilmiyoruz. Ama bize

daha önce ortak açıklamada birlikte yaptığımız tespitler bu noktada bugün de doğru görünüyor. Kuşkusuz bu konuda KKP/ML ÖK Konferansın belgelerini yayınladığında, daha geniş tartışma ve tavır takınma mümkün olacaktır.

Biz KKP/ML ÖK ile ilişkilerimiz ve gelişmeler konusunda önümüzdeki aylarda daha geniş bilgi vereceğiz.

(**) Bu bildiri elimize 1982 Ekim sonunda geçti." (Bolşevik Partizan 3/4, s.70)

Biz burada kesinlikle bizim TKP/ML(B) olarak ortaya çıktıktan sonraki çalışma dönemimizde, yaptığımız propagandada Kıbrıs konusunda hatalı davranmamış olduğumuzu vb. iddia etmiyoruz. Bu söylediklerimizle göstermek istediğimiz, eski kardeş örgütlerimizin toptancı, yapılanları da yok gösteren tavrıdır.

Onların bu tavrından bağımsız olarak, biz şunu tespit ediyoruz:

- TKP/ML(B) olarak ayrıldığımızdan sonra, 1983 1 Mayısına ve 1983'te yaptığımız Kıbrıs toplantısına kadar, Kıbrıs konusunda Türkiyeli komünistler olarak yapabileceğimizi; ve yapmamız gerekli olan propagandayı ~~yeterli düzeyde~~ yapmadık. Bu anlamda Kıbrıs halklarının devrim mücadelesine karşı proleter enternasyonalisti görevimizi tam olarak yerine getirmedik. Biz Kıbrıs konusunda ortaya koymuş olduğumuz doğru çizgiyi, TKP/ML MK hizibinden ayrıldıktan sonra da — (en azından mesela işgalin yıldönümlerinde özel propaganda yaparak, bunun yanında çıkardığımız genel bildirilerde de bu konuda da tavır takınarak) — propaganda etme görevine sahip tik. Bu görevi esasta yerine getirmemiş olmamız önemli bir hatamızdır. Ve evet, proleter enternasyonalizminden belli bir sapmadır.

Biz bu hatayı gördüğümüz andan itibaren düzeltme yönünde adımlar attık.

Bizim bu hatayı işlememizde roy oynayan faktörlerden biri, önceden kardeş örgüt durumunda olduğumuz KKP/ML ÖK ile ayrılık sonrası temasımızın kesilmiş olması idi. Bunun yanında, MK hizibinden ayrıldığımız ve onunla aramızda olan ayrılık noktalarının ortaya çıkarılması, ve konması görevinin acil bir görev olduğu bir ortam sözkonusu idi. Kıbrıs konusunda MK hizibi ile aramızda en azından görünürde bir ayrılık olmaması da, bu konuda propagandanın ele alınmamasında bir faktör oldu.

Biz bu konudaki hatamızı böyle görüyor, böyle değerlendiriyoruz.

Eski kardeşlerin birinci notu ile ilgili
oooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Bu noktada eski kardeş örgütler önce şunları söylüyorlar:

> " 2.Parti Konferasında milli meselede TKP/ML(B)'nin hangi sapmaya karşı; büyük Türk şöveneisti sapmaya mı, yoksa Kürt milliyetçisi sapmaya mı esas darbeyi yöneltmesi gerektiği üzerine yapılan keskin tartışmada hiç kimse "Çizgimiz ve disiplin anlayışımız üzerine" taslağındaki pozisyonu savunmamasıyla sonuçlandı, esas temsilci ve taslağın yazarının kendisi "ikna" olduğunu ve buna "karşı koyacak birşeyi olmadığı"nı itiraf etti." (agb, s.55)

Sorunun bu şekilde konması siyasi sahtekarlıktır. Çünkü:

a) İkinci Konferansta "keskin tartışma" eski kardeş örgütlerin burda (başka yerlerde de) iddia ettiği gibi, esas darbenin "Büyük Türk şöveneisti sapmaya mı, yoksa Kürt milliyetçisi sapmaya mı" yöneltilmesi gerektiği konusunda yürümedi.

II.Konferansta hiç kimse esas darbenin "Kürt milliyetçiliğine" yöneltilmesi gerektiğini savunmadı.

b) Bu sapmanın esas temsilcisi olduğu söylenen taslak yazarı yoldaşın (Konferansta 1 Nr.lı) "ikna olduğunu" söylediği nokta; GDS temsilcisinin tartışmanın geldiği noktada "Kürdistan'ın sömürge olup olmadığının araştırılması görevinin görev olarak ortaya konmasının, Kürt milliyetçiliğine karşı mücadeleyi esas almakla bir olmadığı"nı kabul ettiği noktadır. 1 Nr'nın Konferansta bu bağıntıda haklı olarak karşı çıktığı, bu yöndeki tavır idi. Bu durumda gerçekten de görünürde (bizim milli meselede ilk görevin klasiklerin ve İbrahim Kaypakkaya'nın incelenmesi olarak konması gerektiğini, ve bunun böyle konmamış olmasının yanlışlığını kabul ettiğimiz gözönüne alındığında) bir çelişme kalmamıştı. Ama yalnızca görünürde!

Çünkü II.Konferans sonrasında da, eski kardeş örgütler, bizim II.Konferansta ve öncesinde, "Türkiye'de milli meselede esas tehlike Kürt milliyetçiliğidir", "ona karşı mücadele esas alınmalıdır" biçiminde tezler savunduğumuz iftirasını sürdürmeye devam ettiler.

Onlar bu iddialarını, dipnotta açıkladıkları gibi, kendilerinden birinin tuttuğu "görüşme notlarına" "tutanak" deyip, ona dayandırmaya çalıştılar. GDS-Info 2'de yayınladıkları yazıda not olarak şunları söylüyorlardı:

> "AMLP, GDS, WBK temsilcilerinin TKP/ML(B) temsilcisi ile (Konferans öncesi —ÇN) yaptıkları görüşme tutanaklarından, TKP/ML(B) temsilcisinin bu noktada teorik alanda KÜRT milliyetçiliğine karşı mücadelenin esas görev olduğu, ama teorik alanda büyük bir problem olmadığı görüşünü savunduğu görülmektedir." (Bolşevik 4, s.81)

Bu konuda Merkez Komitesinin cevabi yazısında şunlar söylenmektedir:

> "Aynı yerde not olarak verdikleri yerde de onaylanmamış bir tutanaktan alıntı yapmaktadırlar. Onaylanmamış bir tutanağa bu konuda dayanmaya kalkmaları, yöntem açısından kökten reddettiğimiz, Marksist-Leninist olmayan bir tavırdır. Ama bunun da açıklaması vardır. Bu konuda tezlerini ispatlamak için ellerinde kendi yazdık-

ları ve bizim temsilcimizin görüşlerini doğru aktarmayan bir onaylanmamış tutanak dışında belge yoktur. Sözü geçen tutanağa temsilcimiz itiraz etmiş, ve görüşlerinin yanlış aktarıldığını belirtmiştir.

Bu konuda iki tutanak metni şöyledir:

"GDS temsilcisinin tuttuğu notlara göre TKP/ML(B) temsilcisi şunları savunmuştur:

"Diğer yandan bugün Türkiye'de teorik alanda merkezi sorun, Kürdistan'ın bir sömürge olduğu şeklindeki Kürt milliyetçilerinin tezidir. Pratikte büyük Türk şövenizmine karşı mücadelede büyük sorunlar olsa bile, teorik alanda bu böyle d e ğ i l - d i r. Teorik alanda şimdi ana sorun, Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı sorununun açıklığa kavuşturulmasıdır. Bu sorunun açıklığa kavuşturulması, bu tezi ortaya atan ve bu tezle birleşik Marksist-Leninist partinin inşa edilmesini ve Türkiye'deki devrimin ulusal sorunda gelişmesini öncelikle engelleyen Kürt milliyetçilerini esas olarak hedeflemek zorundadır. "Sömürge" "Marksizm-Leninizmde hiçbir dayanağı yoktur" şeklindeki pasaj, Rusya'nın kenar bölgelerini sömürge olarak adlandıran, ama bundan dolayı ayrı bir partinin gerekli olduğu (sonucunu çıkarmayan —ÇN) Lenin'in tespitine dayanmaktadır."(GDS temsilcisinin tutanağı, s.3)

TKP/ML(B) temsilcisine göre kendisi şunları savunmuştur:

"Diğer yandan bugün bizim için ulusal sorunda teorik alanda merkezi sorun, Kürdistan'ın sömürge olduğu şeklindeki (...) tezdir. Pratikte büyük Türk şövenizmine karşı mücadelede büyük sorunlar olsa bile, teorik alanda bu böyle değildir. Teorik alanda şimdi ana sorun, Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı sorununun açıklığa kavuşturulmasıdır. Bu sorunun açıklığa kavuşturulması, bu tezi ortaya atan ve bu teze dayanarak proletaryanın uluslara göre örgütlenmesini talep eden Kürt milliyetçilerini de hedeflemektedir. "Sömürge" "hiçbir dayanağı yoktur" şeklindeki pasaj, Rusya'nın kenar bölgelerini sömürge olarak da adlandıran, ama bundan ayrı bir partinin gerekli olduğu (sonucunu çıkarmayan —ÇN) Lenin'in tespitine dayanmaktadır." (Altı çizili olan yerler değişen yerlerdir. (...) olarak gösterilen yer, atlanan yer demektir.)

(GDS-Info 5/82, s.61'den çevrilmiştir.)" (Bolşevik 4, s.82)

Temsilcinin hemen bu toplantı sonrasında yapılan Konferansta savunduğu görüşler de ortadadır. Orada da 1 Nr. açık bir şekilde, teorik alanda "sömürge mi, değil mi sorununun çözümünün" esas alınmasının Kürt milliyetçiliğine karşı mücadelenin esas alınması anlamına gelmediğini açıkça savunmaktadır. Bu durumda "tutanakçı!" GDS'çinin siyasi sahtekarlığı ortadadır.

O, TKP/ML(B) temsilcisinin ne dediğini değil, GDS'linin anlayışına göre ne demesi gerektiğini, onun görüşü imiş gibi aktarmıştır. Onaylanmamış bir tutanak notuna, "tutanak" denmesi bu sahtekarlığı sadece daha vahimleştirmektedir. Özünde birşey değiştirmemektedir. (Bu "tutanak notu"na, "tutanak" denmesinin "teknik" yanlış olduğunu açıkladı sonradan GDS Enternasyonal İlişkiler Sekreteri! Daktiloya çeken "tutanak notu" yerine yanlışlıkla "tutanak" yazıvermiş!!! Biz eski kardeşlerimizin deyimi ile "tesadüf müdür acaba?" diye sorup geçelim!)

Enternasyonal İlişkiler Sekreteri yoldaşımız tutanak konusunda düzeltmesine ek olarak, eski kardeşlerin yayınladığı "kişisel açıklama"yı da gönderdi.

Bu kişisel açıklamada, Enternasyonal İlişkiler Sekreterimiz doğru olarak:

a) Ne teorik alanda, ne de pratik alanda Kürt milliyetçiliğine karşı mücadelenin esas mücadele olmadığını; Türk şövenizmine karşı mücadelenin esas mücadele olduğunu koyuyor.

b) Kürdistan sömürge midir sorusuna cevap vermek için yapılacak teorik çalışmanın, (ve evet, bu teorik çalışma merkeze konsa bile) "teorik alanda esas sapma Kürt milliyetçiliğidir", "ona karşı mücadele esastır" anlamına gelmediğini; eski kardeşlerin böyle bir anlayışta olduklarını;

c) Bu konuda verilecek doğru cevabın bir bütün olarak bizim milli meseledeki tavrımızı güçlendireceğini;

d) Bu soruya verilecek cevabın, yalnızca Kürt milliyetçiliğine değil, herşeyden önce Türk şövenizmine karşı mücadele için gerekli olduğunu;

e) Bu soruya İbrahim Kaypakkaya'nın cevap vermediğini, bizim önümüzde yalnızca İbrahim Kaypakkaya'yı kavramak, ve savunmak görevi değil, onu ilerletmek görevi de olduğunu; BU ANLAMDA (geliştirmek görevi açısından!) teorik alanda, Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı sorununun aydınlatılmasının teorik alanda baş görev olduğunu;

tespit etmektedir.

Ancak o bunu yaparken, yazının başında ayrımsız olarak "milli meselede teorik alanda açıklığa kavuşturulması gerekli baş görev, Kürdistanın sömürge olup olmadığı sorunudur" diyerek, yanlış bir pozisyonda durmaktadır. Bu pozisyon II.Konferansta tespit edilen pozisyonla da çelişme içindedir. II.Konferansta tespit edildiği gibi, bizim bugün milli meselede teorik alanda ilk yapmamız gereken; yani teorik alanda esas görevimiz, Marksist-Leninist klasiklerin, ve İbrahim Kaypakkaya'nın eserlerinin incelenmesi, bunların kavranması ve savunulmasıdır. Kürdistan sömürge midir sorusuna verilecek cevap için yapılması gereken teorik çalışma, ancak buna bağlı olarak ele alınması gereken bir çalışmadır.

Enternasyonal İlişkiler Sekreteri yoldaş, bu özel açıklamasında, milli meselede teorik alanda esas görev nedir sorusuna, II.Konferansın verdiği berrak cevabı vermiyor. Ve II.Konferans öncesindeki İbrahim Kaypakkaya'nın eserlerinin bizim içimizde kavrandığından yola çıkan yanlış düşüncesinin ürünü olan yanlış tespiti bir başka biçimde sürdürüyor.

Burada, kendi sakat tezlerini ispat için bir dizi siyasi sahtekarlığa başvuran eski kardeş örgütlerin bu tavırlarına tepkinin de rolü vardır. Ama bu hatanın özürü olamaz. Enternasyonal İlişkiler Sekreterimiz II.Konferansın hemen ertesindeki bu özel açıklamasında bir noktada II.Konferansın açık, doğru tavrını savunmuyor; objektif olarak, bu tavır ile, yanlış tavır arasında uyum sağlamaya çalışan merkezci-oportünist bir konumda duruyor.

Eski kardeşlerin ikinci notu ile ilgili
oooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Eski kardeşlerimiz bu dipnotta kendilerine esas hedef seçtikleri Enternasyonal İlişkiler Sekreteri yoldaşı yaralamak amacı ile birtakım suçlamalar getiriyorlar.

Getirdikleri, gerek yöntem, gerek içerik açısından, onların bu polemik içinde nasıl Marksizm-Leninizmden uzaklaşan tavırlar takındıklarına bir örnektir.

Önce yöntem üzerinde duralım.

Eski kardeşler bu yazıyı yazdıklarından 3 yıl evvel yapılmış, ve düzeltilmiş, pratikte düzeltilmiş, aşılmış bir hatayı, 3 yıl sonra; (hem de Stalin'e dayanmaya kalkarak!!!) yeniden piyasaya sürüyorlar.

Bu tavır Marksist-Leninist bir tavır değildir.

İkincisi, bu "hatayı" ortaya sürerken, bugüne kadar hiçbir yerde yayınlanmamış; yayınlanmak için de yazılmamış; kimsenin denetim imkanı olmayan arşivlerde yer alan bir güya "protokol"deki bir cümleye dayanıyorlar. (Güya protokol diyoruz, çünkü o dönemde biz kesinlikle dörtlü toplantılarda, herkesin kabul edip onayladığı tutanak tutmuyorduk! Buna —yanlış bir biçimde— ihtiyaç duymuyorduk. Herkes kendine önemli görülen şeyleri not olarak tutuyordu. GDS'li tuttuğu notları diğerlerine de gönderiyordu. Ama bunların onaylanıp resmi belge haline getirilmesi diye bir sorun yoktu!)

Bu tavır, tam da Enver Hoca'nın "hatıra" tutma; belge denince, kimsenin denetleme imkanı olmayan "arşiv notları"na başvurma tavrıdır. Bu tavrın Marksizm-Leninizm ile ilgisi yoktur. Marksizm-Leninizmin talep ettiği ideolojik mücadele yöntemi, herkes tarafından denetlenebilir belgelere dayalı mücadele yöntemidir!

Şimdi bir de içerikle ilgili söylediklerine gelelim.

Güya tutanakta yapılan tespitte, "Türkiye-Milli mesele/Kendi kaderini tayin hakkı ile ilgili bölüm yanlış idi ve bu değiştirildi" deniyor. Ama yanlışın somut olarak ne olduğu burada söylenmiyor.

Eski kardeş örgütler yanlışın ne olduğunu şöyle koyuyorlar: (Biz taslağın Türkçesinden eski kardeşlerin alıntı yaptıkları yeri aynen alıyoruz. Onların çevirilerini kullanmıyoruz!)

> Türk hakim sınıfları son dönemde "Kürt ayrılıkçılarının bölme çabaları" üzerine gürültülü bir kampanya başlattılar. GERÇEKTEN DE DOĞU ANADOLU'DA, İÇİNDE RUS SOSYAL EMPERYALİSTLERİNİN ETKİ KAZANMAYA ÇALIŞTIĞI BİR KÜRT MİLLİ HAREKETİ GELİŞMEKTEDİR. AMA BU "AYRILIKÇI HAREKET" HİÇ DE HAKİM SINIFLARIN GÖSTERMEYE ÇALIŞTIĞI BOYUTLARDA DEĞİLDİR. (Bu satırlar tartışmanın yürütüldüğü satırlar olduğu için özel olarak büyük yazdık. Orijinal metinde büyük yazılı değildir. —YN) Onların bu kampanya ile amaçladıkları, geri kitleleri, Türk milliyetçiliği ağusu ile eğitmek ve Türk olmayan milliyetler üzerinde uygulanan milli baskıya kazanmaktır.
>
> "Bölücülük" üzerine kopartılan gürültünün işlevi, Türk olmayan milliyetler, özellikle Kürt milleti üzerindeki milli baskının üstünü örtmektir. Bu gürültünün işlevi, arttırılan faşist baskıları

haklı göstermektir.

Emekçi kitleler içinde varolan çelişmeleri, mesela dinsel ve milli çelişmeleri kışkırtmak, kitleleri bu temelde GERÇEKTEN BÖLMEK ve birbiri üzerine saldırtmak, emperyalistlerin ve uşaklarının en sevdikleri siyasetlerden biridir."

Eski kardeşler bu alıntıyı yaptıktan sonra aynen şunları söylüyorlar:

"Türkiye'de milli baskı üzerine bu taslakta söylenenlerin hepsi bunlardı! Taslağın bu bölümünü biz, mutlaka uzun uzadıya eleştirmek zorundaydık; çünkü, onun içinde temelde yanlış tez görünüyordu:" (agb, s.59)

Burada birinci cümlede yapılan olgu tespiti; "Türkiye'de milli baskı üzerine söylenenlerin hepsi bu idi" şeklindeki tespit, ustaca yapılmış (ama tam oportünistlere yaraşır bir ustalıkla!!!) bir siyasi sahtekarlıktır. Neden? Çünkü burada eski kardeşler bilinçli olarak "taslakta" bir bütün olarak milli mesele konusunda değil, "milli baskı konusunda" söylenenler bu idi diyorlar! Okuyucuların büyük çoğunluğunda, burada söylenenler, bizim taslakta "milli baskı konusunda" değil, genel olarak "milli sorunda" söylediğimizin "hepsi budur" olduğu şeklinde bir yorum izi bırakacaktır. İşte bu noktada "oportünizmin ustalığı" başlamakta; eski kardeşler 'biz milli sorunda söylenenin hepsi budur demedik' demenin tedbirini baştan almaktadır. Taslakta, burada yapılan alıntının hemen ertesinde, milli baskı konusunda bu söylenenlerden sonra, TKP/ML'nin bu konudaki tavrı ortaya konmakta ve aynen şöyle denmektedir:

"TKP/ML her türlü milli baskının kararlı düşmanıdır. TKP/ML her türlü milli baskıya karşı mücadele eder, ve ulusların kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunur. TKP/ML Türkiye somutunda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ve tüm milliyetler arasında tam hak eşitliğini savunur. TKP/ML hangi ulus için olursa olsun, her türlü milli imtiyaza karşıdır.

TKP/ML, Türk hakim sınıflarının bugün yürüttüğü "bölücülük" demagojisinin faşist Türk devletini ayakta tutmaya yaradığı görüşündedir.

TKP/ML Türkiye'de milli baskıya karşı yürütülen milli mücadelenin, işçi sınıfı önderliğindeki demokratik halk devrimi mücadelesinin bir parçası ve ona tabi olarak ele alınması gerektiği görüşündedir. TKP/ML Türkiye'deki tüm emekçi kitlelerin, bunlar hangi din ve milliyetten olurlarsa olsunlar, ortak düşmanlara ve ortak çıkarlara sahip olduğu görüşündedir.

Türkiye'de demokratik halk devrimi, ancak ve yalnız, Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden emekçi halkı, Türkiye işçi sınıfının öncü örgütü TKP/ML önderliğinde birleşmesi, ortak düşman olan emperyalizm, komprador kapitalizmi ve feodalizme karşı mücadele etmesi, ve faşist devlet aracını beraberce parçalaması ile mümkün olacaktır.

Ülkemizde, işçi sınıfını bölerek, milli temelde "Marksist-Leninist partilerin" kurulması gerektiğinin propagandasını yapanlar, Marksist-Leninist değil, burjuva milliyetçileridir. TKP/ML her türlü burjuva milliyetçiliğinin ideolojik düşmanıdır, ve Türkiye'de bütün milliyetlerden Marksist-Leninistlerin bir tek örgüt çatısı altında birleşmesini savunmaktadır. TKP/ML Lenin ve Sta-

lin'in Bolşevik Partisi örneğinde olduğu gibi, Türkiye'de bütün milliyetlerden işçi sınıfının ve emekçilerin tek Marksist-Leninist parti önderliğinde birleşmesini savunmaktadır. Yalnız bu şekilde hareket edilirse, Türkiye'de devrim başarıya ulaşır. Ancak bu şekilde milli baskıya karşı köklü bir mücadele verilebilir."

İşte taslakta milli sorunda devamla söylenenler bunlardır. Ve bunlar aynen kabul edilmiş, ortak açıklamada aynen yayınlanmıştır. Yayınlanan ortak açıklamada, ilk taslağa göre değişiklikler şunlardır:

a) Yukarda eski kardeşlerin alıntı yaptığı bölümde büyük harflerle öne çıkardığımız yerler olduğu gibi çıkarılmıştır.

b) Kardeşlerin alıntıyı yaptığı yerde, birinci paragraf ile ikinci paragraf arasına şu bölüm eklenmiştir:

"Onlar (hakim sınıflar) ayrıca bu kampanya ile, milli baskıya karşı çıkan ve ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunan devrimcilere ve özellikle komünist devrimcilere karşı yoğunlaştırdıkları saldırıları haklı göstermeye çabalamaktadır."

İşte değişiklikler bunlardır. Peki, bu değişiklikler hangi tartışma temelinde, hangi eleştiriler temelinde olmuştur? (Bu konuda ancak Enternasyonal İlişkiler Sekreterimizin notları temelinde bilgi verebiliriz. Okuyucu bunun bilincinde olmalı.)

Tartışmada eski kardeş örgütlerimizden GDS'in temsilcisi, "ayrılıkçı hareket"in somut gücü üzerine hakim sınıflarla bir tartışmaya girmenin yanlış olduğunu; böyle bir tartışmanın bize birşey getirmeyeceğini; ayrıca "ayrılıkçı" lafının burjuvazi tarafından kullanıldığı, bizim tarafımızdan kullanılmaması gerektiği konusunda görüşler getirmiştir.

Tartışma içinde Enternasyonal İlişkiler Sekreterimiz bu eleştirileri haklı bulmuş, bu bölümün çıkarılması konusunda anlaşılmıştır.

Diğer yandan, "bölücülük" demagojisinin neye hizmet ettiğinin tartışıldığı bölümde en başa komünistlere ve devrimcilere yapılan baskıları haklı göstermeye çalışma amacının konması gerektiği konusunda getirilen öneri de doğru bulunmuş, bunun eklenmesi konusunda anlaşılmıştır.

Yürütülen tartışma budur, yapılan değişiklikler budur.

Şimdi eski kardeş örgütlerin, o dönemde yapılan, gösterildiği anda düzeltilen bir hatayı yeniden gündeme getirmesi, ve bizimle Aydınlık arasında bağ kurmaya çalışması; bunu yapabilmek için de olguları çarpıtması, olanı yok gibi göstermeye çalışması; "ustaca" oportünist manevralara başvurması; bizim o zamanki enternasyonal ilişkiler sekreterimizin bugün de savunduğu! sapmaların ideolojik temeline değil, olsa olsa eski kardeşlerimizin tekyanlılığına, siyasi acizliğine, sahtekarlığına işaret eder!!!

Biz İbrahim Kaypakkaya'nın "bölücülük demagojisi" konusunda Aydınlık'la girdiği polemiği doğru buluyor ve savunuyoruz. Dün de savunduk! Ortak açıklama taslağındaki —yanlış olan ve düzeltilen— tavır da bütünlük içinde ele alındığında, kesinlikle Aydınlık'ın bu konudaki tavrı ile uyum içinde olan bir tavır değildir. Bu ikisi, ancak, birtakım varolanları yok gösterme (TKP/ML'in milli baskı karşısında tavrının konduğu yerin yok gösterilmesi) ve demagoji ile mümkündür.

Bu konuda eski kardeşlerin kendi kendilerine getirilen, bizi o dönem daha sert eleştirmedikleri konusundaki "özeleştiri" ise, gerçek bir özeleştiri değil, bizim hatamızı olduğundan büyük göstermek için yapılan bir manevradan başka birşey değildir.

İsmail ve Galip